

Rukre

Rukre tanhmā Jejus kot amnhī nhīpēx to ho pa hā kagà

Rukre na pre kagàja nhīpēx. Kêp Ijaew kêt xwýnh na pre. Tā amnhī kaxyw Jejus kôt hamaxpēr. Na pre kêp tôtô nē mē hkane ho pa. Nē Jejus nhī hā kapēr o pa xwýnhjê hō pê Pawreja kôt pa ho pa. Tā tanhmā hamaxpēr to nē hkràmnhwý Teopre mā kagàja nhīpēx nē kamā tanhmā Jejus kot amnhī nhīpēx to ho pa hā harē nē hā kagà.

Nē Jejus kêp Tírtūm nhī hā kapēr o pa xwýnh ā harē. Nē mē pahpyrà nē ī ho ī hā harē. Nē kêp mē pakamā ukaprī xwýnh ā harē. Nē kēp mē pahte amnhī tomnuj o hapēx xwýnh ā harē. Ā na pre Rukreja hkràmnhwý Teopre mā Jejus jarē nē hā kagà anē. Nē māänēn mē pahpiitā mē pakaxyw harē nē hā kagà.

Rukre kot Teopre mā amnhī jarēnh

Atre 1.1-2

1 1Pa pahi Teopre. Xà amex? E ot pa awýr kagà nhīpēx nē awýr kumē. Ixte amā Jejus jarēnh kaxyw. Na prem ra ohtô nē jar mē pahkôt Jejus kot amnhī nhīpēx o pa hā kagà rax nē. 2Jejus nhī hā Tírtūm kapēr jahkre ho mē pa xwýnhjaja na prem Jejus kot tanhmā amnhī nhīpēx to hkrax kām kot amnhī nhīpēx o pa hā omunh o hkôt pa. Hāmri nē hprī hā mē inhā harē nē hā kagà nhūm mē ohtô nē mē mar xà hkôt mē urà nē kot tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa hā kagà. 3Tā pa mē harēnh ma nē ijamaxpēr o:

—E kot paj ijaxwýja Jejus kot amnhī nhīpēx kwý hā kagà. Nà kot paj ho anē.

Anhýr o ijamaxpēr jakamā ot pa ra ixte amā hā kagà kaxyw.

4Tā kér ka kamā harē nē ixpyrà nē ama nē aprī hā harēnh mar týx nē mē kot amā harēnh xwýnhjê hkôt ajamaxpēr týx o apa. Ām hāmri na prem mē amā harē. E kot paj amā hkwý hā kagà. Ixpē akràmnhwý Rukre kot paj ixprī hā amā harē nē hā kagà.

Tirtum kapēr o wrýk xwýnh kot Juāw Paxis jarēnh

5Juāw Paxis nhípêêxà finat Jakarisja kumrēx kot paj amā harē. Kêp finat Apiasti kanrēhā htàmnhwý jakamā uràk nē kêp mē apê Ijaew nhō patre na pre. Pahihti Eroxja kormā kot mē anhō pika kamā mē ho amnhíptàr ri nhūm Jakaris kêp patre nē pa. Nē hprō Ijapew mē wa kêp Parāw kanrēhā htàmnhwý. 6Nē wa hamē na pre Tirtum kôt tām amnhī nhípêx o wa pa. Ām Tirtum kapēr kôt pix mā ri amnhī nhípêx rāhā ho wa pa.

7Nom Ijapewja tanhmā hkra xà kute jakamā nhūm wa hkra hkêt nē wa pa rāhā wa ra hpigêx týx nē.

8Jakamā nhūm Jakaris ma mē kot Tirtum mā amnhī jarēnh xà hā ixkre hwýr tē. Kwýjê pyrà nē kot Tirtum mā tanhmā amnhī nhípêx to kaxyw ma mē hpānhā hwýr tē nē axà. 9-10Hämri nē kamā Tirtum mā amnhī jarēnh pê kām mē hkuxwaxà ho xêt o xa. Nhūm Ijaew kwýjaja ixkreta wýr akuprō nē kapem kutêp Tirtum mā amnhī jarēnh o kuhê. 11Pu nhūm kaxkwa rûm Tirtum kapēr o mē wrýk xwýnhja wrý nē Jakaris kutā xa. Mē hkuxwa xà ho xêt xà hā mēs kuníhti xupôk rûm xa. 12Hämri nhūm amnhī jaér pê amnhī kutā omu nē akryk omunh o xa. 13Hämri nhūm kām:

—Pa Jakaris? Kwa tee ri ajamaxpēr o amā ma hkêt nē. Na pre Tirtum ate akra hā hwýr o apa hā ama nē hā apumu. Jakamā koja tanhmā aprō hkra xà ho ka kamā akra. Nhūm nō nē rax nē kato nē myre. Ka wa hā hixi mē nhūm kêp Juāw. 14Koja kato ka wa omu nē akinh týx kumrēx. Nhūm akwýjaja haxwýja ohtô nē war akra jarēnh ma nē war anhý hā hkînh nē. 15Koja kormā akra kator kêt ri nhūm Tirtum Karōja hkarō hwýr axà. Hämri nhūm kato nē gaa nē hprêk nē Tirtum mā tanhmā amnhī nhípêx to ho pa. Tirtum kām hprâm xà hkôt pix mā tanhmā amnhī nhípêx to ho pa. Nom kér ka inhmar kumrēx. Kê mêmoy to wíhti ho hkôm kêt nē pa. Nē kagôxýhti ho hkôm kêt nē pa. Ām kwarí ho kwarí. 16Koja hprêk hämri nē mē apê Ijaew mā Tirtum kapēr jarēnh o mē hkôt pa. Nhūm mē ohtô nē kuma nē kot amnhī tomnuj kaga nē Tirtum kôt amnhī xunhwý nē hkôt amnhī nhípêx mex o pa.

17—Tirtum kot mē awýr mē apytàr xwýnh maati mēnh mā xwýnh kukamā koja mē kām harênh o pa. Te Tirtum nhý hā kapēr jarênh xwýnh finat Eris kot amnhī nhípêx pyràk o koja amnhī nhípêx. Nē uràk nē Tirtum Karō nhý hā mē amā Tirtum kapēr jarênh o mē akôt pa. Jakamā nhūm mē akwýjaja kuma hämri nē amnhī tomnuj kaga hpa nē Tirtum kôt pix mā amnhī nhípêx o pa. Nē tām mē hkrajê nhípêx o pa. Koja mē ã akra Juāwja kôt amnhī nhípêx anē. Jao Tirtum kot mē awýr mēnh mā xwýnhata kutêp tām amnhī nhípêx o pa. Anē.

18Nhūm pre ã Tīrtūm kapēr o wrȳk xwȳnh Jakaris mā hkrata jarēnh anē. Hāmri nhūm tee ri kuma nē kām:

—Kwa xà we ām hāmri na ka ã inhmā iixkra jarēnh anē nà? Ra ixprō mē wa ijamē wa ixpigêx tȳx kēnā kot pa kēt wa iixkra. Anē.

19Hāmri nhūm kām:

—Nà ām hāmri na pa ã amā harēnh anē. Ixpē Gapriew na pa ã awȳr ixwrȳk nē Tīrtūm nhȳ hā amā harēnh anē. Ixte Tīrtūm nhīhkō hā iixkuhē xwȳnhjē hō na pa. Tām na awȳr inhmē pa awȳr wrȳ nē ã amā akra jarēnh anē. **20**Tā ate iixkōt ajamaxpēr kēt jakamā kot kaj axte axumar kēt nē akapēr kēt rāhā nhūm akra kato. Koja kato ka rī kormā akupȳm akapēr nē akupȳm ama. Ate iixkōt ajamaxpēr kēt jakamā kot kaj ã amnhī nhīpēx anē nē rī amnhī pumu. Ām hāmri na pa ã amā ixkapēr anē. Anē.

Nhūm pre ã Tīrtūm kapēr o wrȳk xwȳnhja Jakaris mā kapēr anē. Jakamā nhūm tokyx iixkre rūm kator kēt nē.

21Hāmri nhūm iixkre kapem mē kuhē xwȳnhjaja tee ri kamā ama nē axpēn mā:

—Tk. Kwa mo na we ri hitom kām ho anhȳr kām unē nē tokyx kator kēt? Anē.

22Tā nhūm akupȳn mē hwȳr kato. Nē tee ri kot mē kām kapēr kaxyw no ām īhkra pix o ri mē kām tanhmā ujahkre hto. Hāmri nhūm mē amnhī jaēr pē kot ã amnhī nhīpēx anhȳr ã omu nē tee ri hkukamā hamaxpēr nē axpēn mā:

—Kwa tanhmā na we amnhī to? Mān hitom kām mēmoj tanhmā kute hā omu hā na ri ã amnhī nhīpēx anē nà? Anē.

23Hāmri nhūm Jakaris iixkre kamā mēmoj tā àpēnh pa hāmri nē ma akupȳm ūrkwȳ hwȳr tē.

24-25Tā nhūm hprō Ijapewja htujarō. Hāmri nē amnhī tujarō hā amnhī pumu nē hkīnh tȳx nē. Nē hamaxpēr o:

—Hēxta gāà nē. Ma ām hāmri na pa pre iixkra hkēt nē amnhī kamā ixipliaàm o ri ipxa. Tā ra ixtujarō. Kot paj wa axte ri amnhī kamā ixipliaàm kēt nē. Ma ām hāmri na Tīrtūm ã wa inhīpēx anē. Na pa wa iixkīnh tȳx kumrēx. Anē.

Nhūm pre ã hamaxpēr anē hāmri nē arī ūrkwȳ kamā hkrī ho hkrī. Aa nhīhȳm kator nē mōr kēt rāhā hā mytwrȳ kēp 5.

Tīrtūm kapēr o wrȳk xwȳnh kot Marir mā hkra jarēnh

Matēwre 1.18-21

26Tā nhūm Ijapew ra htujarō hā mytwrȳ kēp 6 nhūm Tīrtūm axte kapēr o wrȳk xwȳnh pē Gapriewja mē. Nhȳri Garirej kamā krī pē Najare hwȳr kumē nhūm ma hwȳr wrȳ. **27**Mēhō pē Marir wȳr wrȳ. Nhūm ra Juje ho mjēn kaxyw. No ām kormā hkukrit rāhā ho mjēn kaxyw. Jujea

Marir pyrà nẽ k p pahi finat Tawi kanr h  ht mnhw  na pre. 28 Jakam  nh m Gapriew Marir w r wr  n  k m:

—Pa Marir? E ot pa am  T rt m kap r jar nh kaxyw aw r wr . Kot ak t pa ho pa jakam  koja ato mex rax kumr x. An .

29 H mri nh m amnh  t  kuma n  tee ri hamaxp r n  hamaxp r o:

—X  m mo na we ri   inhm  kap r an ? Tanhm  koja we T rt mja ixto mex rax to? An .

30 H mri nh m Gapriew k m:

—Kwa tee ri amnh  kukam  ajamaxp r k t n . T rt m k m ajap  .

31 Kot kaj atujar  nh m akra kato n  myre. Ka h  hixi m  nh m k p Jejus. 32-33 Koja T rt m am  ho mex rax n . N  koja m  piit  m  k m k p amnh  Kra h  ho amnh r t. N  m  ap  Ijaew o amnh pt r kaxyw koja m  akaxyw  m nh m hig t pahi Tawi pyrà n  m  ato amnh pt r o pa. M  ate amnh  w r kam  ajamak o apa xw nhta koja. T rt m k m hpr m x  hk t koja m  ato amnh pt r r h  ho pa. An .

34 Nh m pre   k m kap r an  nh m amnh  t  kuma n  tee ri amnh  kukam  hamaxp r h mri n  k m:

—X  g   n . Tanhm  kot pa k t we amnh  to n  ixtujar ? Korm  ixxukrit n  mo korm  inhm j n? M . X  Juje kot ixxam  hkra hkukam  na ka   ri inhm  axujar n  an ? An .

35 H mri nh m k m:

—N  koja T rt m Kar  t m tanhm  ato ka   h  tanhm  amnh  to hk t t  atujar . Jakam  koja akra k p T rt m Kraa. 36-37 Na ra haxw ja an  Ijapewja htujar . Ra hpig t t y n  aa hkra hk t nh m hkw jaja kot axp n m   hy kam  hkra hk t kumr x   har nh o pa ht  ra htujar . T rt m kot tanhm  m  ho nh m m  htujar  tanhm  k p kute hk t. Jakam  nh m tanhm  ho nh m mj n t m htu nh m ra htujar  h  mytw  k p 6. T rt m t m kot m moj piit  tanhm  ho kaxyw àhpumunh xiht y. Jakam  koja ur k n  m  ato an  n  ka korm  akukrit t  atujar . An .

38 Nh m pre   Gapriew Marir m  kap r an  nh m amnh  t  kuma n  k m:

—Ko. K  m mr  k m tanhm  ixto hpr m x  hk t m mr  tanhm  inh p x to. Inhm  T rt m kap r k t amnh  nh p x pr m. K  m mr  k m tanhm  ixtoto hpr m x  hk t tanhm  inh p x to.

An  nh m kuma n  ma akup m api.

Marir kot Ijapew w r m r   har nh

Rukre 11.27

39-40 T  nh m Marir amnh  tujar  h  amnh  pumu n  n  Ijapew w r hkr  kur  kumr x. H mri n  nojar t n    kr  r m kato n  ma hw r m . Ma Ijapew papx a hw r m . Ijapew nh  kr ja pika p  Jutej kam  nh ri

hixêt kamā na pre. Nhūm ma hwyr mō hāmri nē hwyr pōj nē Ijapew wyr axà nē omu nē kām:

—Ka? Xà wa amex? Anē.

41 Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Ù ma wa inhmex na pa wa ixpa.

Anhýrja kôt nhūm öhy kamā hkraja haxwýja te kot Marir kapēr mar nē amnhī nhípêx pyràk o htu kamā àxônh týx o nō. Hāmri nhūm Ijapew Tírtum Karõ nhý hā tanhmā Marir mā kapēr to. **42** Kàx pê kām kapēr nē kām:

—Xê gáa nē. Ra Tírtum kot ato mex jakamā na ka akñh rax o mē inhni hkwýjé jakrenh pa. Anhöhy kamā akraja koja Tírtum amā ho mex rax nē. **43** Xê mon ka ã ixtó mex nē ã ixwýr amôr anē? Apê inhô Pahihti katorxà htâ ixtó mex nē ã ixwýr amôr anē. Hêxta gáa nē. Ám hāmri na ka ixwýr mō Marir. **44** Na ka ixwýr mōn pōj nē inhmā akapēr hāmri nhūm ixtu kamā ixkrare akapēr ma nē hkñh xâj ixtu kamā ixkamnâr týx o nō. **45** Na ka pre Tírtum kapēr o wrýk xwýnh kot amā kapērja ma nē hkôt ajamaxpēr týx nē. Jakamā kot kaj Tírtum nhý hā akñh nē ajamakêtkati nē amex nē ri apa. Anē.

Marir kot Tírtum mā mex o mex ã grer ã harênh

Rukre 6.20-26

46 Hāmri nhūm Marir Ijapew kot ã kām kapēr anhýrja ma nē kām Tírtum mex o mex ã gre nē grer o:

Tírtum na mex o mex.

47 Kêp ixkaprî xwýnh na.

Kêp ixkaprî xwýnh jakamā na pa inhmex nē ixkñh nē ri ixpa.

48-49 Ixte amnhî to grire nhūm ja hā ixpumu nē ixkamā ukaprî nē ixtó mex rax kumrêx.

Jakamā koja mē piitâ axpén kanrêhâ axpén mā ijarênh râhâ ho pa. Tírtum kot tanhmā ixtó mex to hâ ijarênh râhâ ho pa.

Tírtum na mex o mex nê hihtyx o hihtyx. Tâ na ã inhípêx anē.

50 Ma na hte ã amnhî nhípêx anê nê axpén kanrêhâ mē kot hâ hpijaàm xwýnhjê pumu nê mē kutâ nojarêt râhâ ho pa.

Nê mē kamā ukaprî râhâ ho pa.

Ã na hte mē hipêx mex anhýr o pa.

51 Nê hihtyx o hihtyx jakamā na hte mē kot amnhî to jarkrar o ri mē pa xwýnhjaja tanhmâ mē ho nhûm mē axkaprâ.

52 Nê pahihti hkwý kot kapēr mar nê ám mar xwýnhjaja.

Na hte amnhî tâ mē omu nê mē àpênh nê mē hapôj nê mē hpânhâ mē kot amnhî to hkryre xwýnh kwý jagjê.

53 Na hte mē kām kapēr kôt amnhī nhīpêx prām xwÿnhjê ho mex o pa nhūm mē mex nē pa.

No mē kām hprām kêt xwÿnhjaja nhūm tanhmā mē ho mex to hkêt nē.

54-55 Ām hāmri na pre amnepê mā mē panhīgêt mā amnhī jarēnh xà hkôt mē pahpê Apraāw rūm axpēn kanrēhā hkratjaja mē pahto mex o pa.

Mē pahpê Ijaew mē pahte kām tanhmā amnhī nhīpêx to ho papa nhūm kām mē pajapê xāj mē pahto mex rāhā ho pa.

Nē mē pakamā ukaprī rāhā ho pa. Anē.

Nhūm pre ā Marir Ijapew mā Tīrtūm mex o mex ā grer anē. **56**Hāmri nē ri hkôt pa hā mytwry axkrunēpxi nē ma akupym ō krī hwyr mō.

Juāw Paxis kator ā harēnh

57Tā nhūm Ijapew hpijagri kaxyw ōhy xà nhūm hkrare kato nē myre.

58Hāmri nhūm omu nē hkīnh tŷx nē. Hāmri nhūm hkwÿjaja Tīrtūm kot wa kamā ukaprī hā wa kām wa hkra myre nhōr ā harēnh ma nē wa ū hā hkīnh nē.

59Tā nhūm wa hkraja ra hā arīgro pē 8 nhūm mē hkwÿjaja kot my kwrȳt kà krāhyr kaxyw hwyr akuprō. Tīrtūm kot mē kām hā karō xà hkôt nhūm mē kot kām ōr ā amnhīrīt kaxyw ā hipêx anhȳr kaxyw. Na htem ā mē kēp Ijaew krajē piitā mē hipêx anē. Jakamā nhūm prem ā hipêx anē hāmri nē hpānhā tanhmā kot hā hixi mēnh to kaxyw ri hā axpēn kukja. Hāmri nē hipēêxà hkôt kot hā Jakaris mēnh kaxyw. **60**Hāmri nhūm katorxà tee ri axpēn tā mē kuma nē mē kām:

—Ma koja kēp Jakaris kêt nē. Koja kēp Juāw. Anē.

61Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē kām:

—Kokȳ. Mo jar mē pahtō pē Juāw kot kêt ri kēp Juāw? Jar amrakati kēnā kot ka kêt wa ri ā hā hixi rēnh anē. Anē.

62Hāmri nē hixi hā hipêêxà kukja. Nom nhūm arī umar kêt nē kapēr kêt jakamā nhūm mē tanhmā ri kām mē īhkra nhīpêx to.

63Hāmri nhūm īhkra ho kagà hā ahwȳ nhūm mē kām ja gō nhūm kupy nē hā mē kām hixi nhīpêx. Nhūm mē kupy nē omu hāmri nē hixi pē Juāw kôt omu. Hāmri nē tee ri hixija kukamā hamaxpēr.

64Rōm nhūm Jakaris akupym ama nē kapēr mex kurē kumrēx nē Tīrtūm mā mex o mex ā harēnh o xa. **65-66**Hāmri nhūm mē omu nē ma mē piitā mē kām wa hkra jarēnh o ri axpēn kôt hprōt. Pika pē Jutej kamā hixēt kape hā krī hkôt nhūm mē ri mē piitā mē kām harēnh o hprōt. Tīrtūm kot wa hkra kôt tānopxar o pa nē ho mex ā harēnh o hprōt. Hāmri nhūm mē kuma nē tee ri hkukamā hamaxpēr nē axpēn mā:

—Hêxta waa nē. Tîrtûm tâm na xep hte jare hkôt ri pa ho pa. Jakamâ koja nhýrmâ hprêk hâmri nê tanhmâ koja we amnhî nhípêx to ho pa wehee? Anê.

Jakaris kot Tîrtûm nhý hâ kapêr â harênh

67 Hâmri nhûm Jakaris Tîrtûm Karõ nhý hâ Tîrtûm mex o mex â harênh o xa. Tîrtûm kot më kêp Ijaew o mex â harê nê më kâm:

68 Hêxta waa nê. Nà Tîrtûmja mex o mex. Na pre hte më pahpâmjaja âm hkôt pix mä amnhî nhípêx o pa. Jakamâ nhûm hte Tîrtûm më pahpê hkrajê kamâ ukaprî nê më pahto mex o pa.

E kwa pu më kâm mex o mex â harênh râhâ nê.

69 Ra kot më pahwyr më pahkaprî xwînh pê më panhô pahihti mëngh mä. Ja kaxyw àhpumunh xihtyx o hihtyx jakamâ na pre ra më pahwyr mëngh â amnhî jarê.

Koja kêp amnepêm Tîrtûm mä tanhmâ amnhî nhípêx to ho pa xwînh Tawija hkanrêhâ htàmnhwì.

70 Amnepêm Tîrtûm nhý hâ kapêr xwînhjaja na prem më kâm Tîrtûm kapêr jarênh o pa nê më kâm:

71 “Koja Tîrtûm më panê më kâm më pahkurê xwînhjê pumunh mex o pa.” Anê.

72 Tîrtûm ra kot më pahpâmjê mä amnhî jarênh xâ hkôt kâm më pakamâ ukaprî râhâ ho pa hprâm.

Koja aa ja ho anhîr o hamakêtktati hkêt nê.

73-75 Na pre ra më pahpâm Apraâw mä më pakukamâ â më pahtâ amnhî jarênh anê nê kâm: “Kot paj më anê më kâm më akurê xwînhjê pumunh mex nê më ïhkra nê më ato ixfato. Jakamâ kot kaj më amnhî kamâ amâ më uma hkêt nê axàmnhix ri ajamakêtktati nê më kamâ apa. Nê kot kaj më mämri axàmnhix ri inhmâ tanhmâ amnhî nhípêx to ho ri apa râhâ nê. Nê ixfôt amnhî nhípêx o ri apa râhâ ty.” Anhîr o na pre Tîrtûm më pakukamâ më pahtâ amnhî jarê. Anê.

Nhûm pre â Jakaris më kâm Tîrtûm kapêr jarênh anê. Hâmri nê hkrareja my nê o xa nê kâm:

76—No ka Xugitre. Kot kaj aprêk hâmri nê apê Tîrtûm maati nhý hâ kapêr jarênh o apa xwînh. Jakamâ kot kaj Pahihti hkukamâ më piitâ më kâm harênh o ri më hkôt apa. Më kot amar nê kutêp tâm amnhî nhípêx kaxyw.

77—Tîrtûm kot më nê më kot amnhî tomnuj rênh nê më ho hkra hâ harênhja kot kaj më hkôt më kâm harênh o ri apa.

78—Na hte Tîrtûm më pakamâ ukaprî ho pa nê më pakamâ gryk

tokyx anhŷr kêt nẽ. Jakamã koja mẽ pahwŷr mẽ pahkaprĩ xwŷnhja mẽ. Kormã mẽ pahwŷr wrŷk kêt jakamã te mẽ pahte kamât kô kamã tee ri mẽ paxàhkupênh o ri papa xwŷnh pyràk.

—Nom koja mẽ pahwŷr wrŷkjia o te ra myt kator nẽ mẽ pamã hirã nẽ mêmooj to amnhîrít mex pyràk o mẽ panhîpêx. Ja kaxyw koja Tîrtum mẽ pahwŷr mẽ pahkaprĩ xwŷnhhta mẽ nhûm man mẽ pahwŷr wrŷ nẽ mẽ pamã mẽ pahtyk pyma xwŷnhjê mä Tîrtum kapêr o amnhîrít o pa. Mẽ pahte mar nẽ ra pajamakêtkati nẽ paxàmnhix ri papa nẽ pahtyk kaxyw.

79—Mẽ kâm mẽ htyk pyma xwŷnhjaja te kamât kô kamã ri pa pyràk. Tâ koja mẽ pahkaprĩ xwŷnhja wrŷ hâmri nẽ tanhmã mẽ hkrâ hto nhûm mẽ te arîgro hâ ri mẽ pa xwŷnh kot amnhî nhîpêx pyràk o amnhî nhîpêx. Jao hamakêtkati nẽ axte kâm htyk pyma hkêt nẽ ri pa. Anê.

Nhûm pre â Jakaris Tîrtum Karô nhŷ hâ hkrare mä kapêr anê.

80Tâ nhûm Juâwja gaa nẽ aptâr. Nê Tîrtum kôt amnhî nhîpêx o pa. Nom kormã kot Ijaew jahkre ho pa hkêt ri kapôt â ri mẽ puhâ pa.

Ã na pre Juâw kator nẽ amnhî nhîpêx anhŷr o pa anê. Na pre kato nẽ hâ mytwry grêre hâmri nhûm Jeusja hkôt kato.

Jeus kator â harênh

Matêwre 1.18-25

2 1-2Na pre â Jeus kator anê. Nhûm pre Rõm nhõ xwŷnhjê nhõ pahi Sesti Akusja õ pika piitâ hkôt mẽ ho kôta kaxyw. Aa kot mẽ ho kôta hkêt tâ ra kot mẽ ho kôta kaxyw. Kormã pahi Sirên haxwŷja kot pika pê Sir kamã mẽ ho amnlîptâr ri nhûm pahi Sesti Akus kot mẽ ho kôta kaxyw. Jakamã kâm àpênh xwŷnhjê mä kapêr nẽ mẽ kâm:

—E kér ka mẽ ho kôta kaxyw nẽ mẽ piitâ mẽ hixi hâ kagà hpa. Anê.

3Hâmri nhûm mẽ piitâ â kot mẽ hipêx anhŷr â amnhî tâ harênh ma hâmri nẽ mẽ kot mẽ hixi hâ kagà kaxyw piitâ akupým papxâ hwŷr ma hapêx. 4Nhûm pre Marir mjên Juje haxwŷja ma krî pê Perêj wŷr mõ. Garirej kamã õ krî pê Najare rûm kato nẽ ma hwŷr mõ. Pika pê Jutej kamã na Perêjja. Kamã na pre Juje nhîgêt Tawija kato. 5Nhûm Juje kêp kanrêhâ htàmnhwŷ jakamã na pre ma akupým hwŷr mẽ hkwŷjê hkôt mõ. Nê ma amnhî kôt kot ho hprô mä xwŷnh Marir o mõ. Arî htujarô rax râhâ nhûm ma amnhî kôt o mõ. 6Nhûm wa mõõ hâmri nẽ hwŷr pôj. Nhûm Marir hpijagri xâ hâ mytwry mä àr jakamã nhûm kamât nhûm ôhy xâ. 7Nom nhûm Perêj wŷr mẽ hpôx nyw xwŷnhjaja ra iixkre piitâ ho nŷt pa nhûm wa tee ri hpijagri kaxyw amnhî to ukapi ho pa. Hâmri nẽ nhŷri môx nhôrkwŷ punajre hwŷr axâ nhûm Marir kamã hpijagri. Nhûm hkra kato nẽ myre. Kra kot wa na pre. Hâmri nhûm kumŷ nẽ kupêxê ho hkupu hpa nẽ môx xâpkur xâ hâ kôsti kaprŷ kamã kuxi nhûm hamakêtkati nẽ gôr nẽ nõ.

Ôwêhti jamār xwìnhjê jarēnh

8Rôm nhûm ôwêhti jamâr o më pa xwìnhjaja kapôt ã ri hkrít ôwêhti jamâr o pa. Nhûm ra kamât nhûm më hamâr o hkrí. **9**Pu nhûm kaxkwa rûm Tîrtûm kapér o wrýk xwìnhja wrý në më mìyri ajêt. Hämri në tanhmâ amnhî to në më hpuhâ ho hirâ rax kumrêx. Nom nhûm Tîrtûm tâm ã më hipêx anë. Hämri nhûm më tee ri jawý Tîrtûm kapér o wrýk xwìnhja pumu në kâm ma htýx në akryk omunh o hkrí. **10**Hämri nhûm më kâm:

—Pa? Kwa më amâ ixpyma hkêt në. Ixte më amâ mëmoj mex jarênh kaxyw na pa më awýr wrý. Kot kaj më harênh ma në akînh në. Nom më kapxipixjaja kaj më akînh kêt në. Koja më piitâ ja jarênh ma në më apyrâ në hkînh në pa. **11**Na ra ham më akamâ ukaprí xwìnhhta kato. Pahi Tawi nhô krí më më anhô krí pê Perêj kamâ. Kêp më apiitâ më anhô pahihti na. Më ate amnhî wýr kamâ ajamak o apa xwình pê Kris na. Tâm na ham kato. **12**E pa ixprí hâ më amâ tanhmâ harênh to ka më inhma. Na kato nhûm katorxâ kupêxê ho kupu hpa në kôsti kamâ kuxi nhûm nô. Kwa më tokyx ma hwýr mra në kêp më anhô pahihti hâ omu. Anë.

13Nhûm pre ã më kâm ujarênh anë. Hämri nhûm hkwýjaja wamta kôt ohtôô në më hwýr wrý në puhâ harir. Hämri në Tîrtûm mä mex o mex ã grer o harir. **14**Në hâ grer o:

Rukre 2.8-14

Tīrtūm maati na mex o mex.

Jakamā mē kām hprām xà kôt pix mā amnhī nhípêx o mē pa xwýnhjaja koja amnhī tā mē omu nē tanhmā mē ho nhūm mē hamakêtkati nē àamnhīx hkīnh nē pa ho pa.

15 Anhŷr o grer o harir hāmri nē ma akupým kaxkwa hwȳr àpir pa nē akunok. Hāmri nhūm ôwêhti jamār xwýnhjaja mē kapēr ma nē ma akupým àpir ā mē omu nē axpēn mā:

—E tokyx pu mē krīm nē Tīrtūm kot mē pamā ho amnhīrīt xwýnhata japēr nē tokyx nhŷri omu. Kwa ma pu mē tokyx hwȳr nē omu. Anē.

16 Hāmri nhūm mē ma hwȳr mra. Hāmri nē krīm agjē nē mōx nhôrkwy wȳr agjē nē mē hkrareta pumu. Nhūm kôsti kamā nō nhūm mē omu nē kuri Marir mē Juje wa omu. 17 Hāmri nē akupým hapôj nē ma mē piitā mē hkôt ri mē kām harēnh o pa. Ra Tīrtūm kapēr o wrȳk xwýnh kot mē kām harēnh xâja kôt nhūm mē ma mē kām harēnh o ri mē hkôt pa. 18 Nhūm mē amnhī jaêr pê mē kot harēnh ma nē tee ri hkukamā hamaxpēr. 19 Nom nhūm Marir mē kot kām hkrax rûm tanhmā hkra jarēnh to xâta kukamā pix mā hamaxpēr râhā ho pa.

20 Jakamā nhūm ôwêhti jamār xwýnhjaja ma akupým hkrit wȳr mra. Tīrtūm kapēr o wrȳk xwýnh ra kot mē kām ujarēnh xà hkôt nhūm mē kot Jejus pumunh jakamā ma akupým hkīnh nē Tīrtūm mā mex o mex ā harēnh pê hā grer o akupým mra.

Rukre 2.15-20

Mē kot Jejus ā hixi mēnh ā harēnh

Matêwre 1.21; Rukre 1.31

21 Tā nhūm wa hkrareta ra hā arîgro pê 8 nhūm mē hwȳr akuprō nē kām my kwrŷt kà krähta. Na hte Ijaew mē hkra myre piitā ā mē hipêx anē. Mē piitā mē kot Tīrtūm mā òr ā mē omunh kaxyw. Jakamā nhūm mē kām ho anē nē hpânhâ hā hixi mē. Marir kormā kot ho htujarô hkêt ri Tīrtūm kapēr o wrȳk xwýnh kot hkukamā kām hixi jarēnh xâja kôt nhūm mē hā hixi mē nhūm hixi kêp Jejus.

Mē kot Tīrtūm mā Jejus nhōr pyràk o hipêx

22-24 Tā nhūm Marir hpijagri ho hapêx. Jakamā nhūm Juje ma krī pē Jerujarē hwȳr mē kot Tīrtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre hwȳr amnhī kôt o mō. Na pre ra finat Mojes amnepêm Tīrtūm nhȳ hā mē hkukamā mē hpāmjē mā ja hā karō. Nē mē kām hā karō ho:

Koja mē aprō hpijagri. Hāmri nē hpijagri ho hapêx ka mē ma

Tīrtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre hwȳr o mra nē hpānhā Tīrtūm mā mēmoj gō. Kām tutre ho gō rȳ kām tuuti hō ho axkrut nē agō kē patre hamȳ nē kām kupa. Kot ja hā omunh nē hpijagri xwȳnhata akupȳm mex ā harēnh kaxyw.

Anhȳr o kot mē kām ja hā karō jakamā nhūm wa ma ā amnhī nhīpêx anhȳr kaxyw hwȳr mō. Nē amnhī kôt Jejus mȳ nē o mō. Tīrtūm kot mē kām ja hā karō nhūm mē kot hā kagà xà hkôt. Na pre ra finat Mojes mē kām ja jarē nē mē kām:

Kot kaj mē akra my kot wa hāmri nē te mē ate Tīrtūm mā ōr kaxyw hipêx pyràk o hipêx. Kē tām amnhī nhīpêx o pa nē ū hā tanhmā kām amnhī nhīpêx to ho pa.

Anhȳr jakamā nhūm wa ra Jerujarē hwȳr nojarêt nē amnhī kôt Jejus mȳ nē ma amnhī kôt o mō.

Simeāw kot Jejus kukamā harēnh

25-26 Rōm nhūm Jerujarē kamā Simeāwja. Tīrtūm Karō nhȳ hā kot tanhmā amnhī to mex to ho pa xwȳnh na pre. Na pre hte Tīrtūm kapēr kôt pix mā tām amnhī nhīpêx o pa. Jakamā nhūm pre ra Tīrtūm Karō ā kām kapēr anē nē kām:

—E inhma Simeāw. Kot kaj atīr rāhā nhīrmā Tīrtūm kot mē akaxyw ām mā xwȳnhja ka ano ho omu nē rī kormā ty.

Anhȳr o kām kapēr jakamā nhūm kuma nē hkīnh nē ām pix kamā hamak o pa. Mē kēp Ijaew wȳr wrȳk nē mē ho mex mā xwȳnhata pix kamā hamak rāhā ho pa. 27 Jakamā nhūm Jejus katorxà mē hipêexà purota wa Tīrtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkreja wȳr Jejus o axà nē kormā o xa. Finat Mojes kot mē kām hā karō xà hkôt. Hāmri nhūm Tīrtūm Karō mē hwȳr Simeāwja mē nhūm ma mē hwȳr tē nē axà. 28 Hāmri nē wa hkrata pumu nē hkīnh tȳx nē. Hāmri nē wa kēp kumy nē o xa nē hā Tīrtūm mā mex o mex ā harē nē kām:

29-32 Pa Pahi Maati. E ot pa ixte amā tanhmā amnhī nhīpêx to ho ixpa xwȳnh ā amnhī jarē.

Nà ām hāmri na ka pre ā inhāmā jare hkukamā harēnh anē. Tā ate inhāmā harēnh xà hkôt pa ra inhno ho omu. Kēp mē

ixkamā ukaprī xwÿnh ã omu. Nē kēp ate mē ixwÿr mēnh xwÿnh ã omu.

Nà koja te arïgro hā myt hirā nē mēmoj piitā ho amnhîrít mex pyràk o koja mē inhîpêx o pa. Jakamā koja hprêk hâmri nē ma Ijaew kêt xwÿnhjê mā apê Tirtûm ã akapêr o amnhîrít o pa nhûm mēhpri hā ajarënh ma. Nē mē ixpê Ijaew kot paj mē ijaxwÿja kuma nē hā ixpijaàm o ri ipxa.

Jakamā kot paj ixàmnhix ri tanhmā amnhî nhîpêx to ho ri ipxa nē ixàmnhix ty. Ra ixte inhno ho ate inhmâ harënh xwÿnhhta pumunh kênâ. Anē.

33Nhûm pre ã Simeâw Jejus jarënh anē. Nhûm katorxà mē hipêêxà purota wa amnhî jaér pê kot ã harënh anhýrja mar o xa. 34-35Hâmri nhûm Simeâw wa ho Tirtûm wÿ nē kâm:

—E Tirtûm. Kêr ka ja wa ho mex nē. Wa ho mex o wa ho mex râhâ ho apa. Anē.

Hâmri nē Marir mā kapêr nē kâm:

—Nà ãm hâmri na pre Tirtûm mē pakaxyw akrata xâm. Mē pahpê Ijaew kaxyw ãm. Jakamā koja hprêk nē ma Tirtûm kapêr o mē piitâ mē ahkre ho ri mē hkôt pa. Nhûm mē kuma hâmri nē ahpýnhâ tanhmâ hamaxpêr to xâ hkôt tanhmâ hipêx to. Jakamâ nhûm mē hkwýjaja kuma nē hkôt amnhî xunhwÿ nē hkôt amnhî nhîpêx o pa. Jao tâm hipêx o pa. No nhûm mē hkwýjaja kuma nē axtem nē kâm hkînh kêt nē. Hâmri nê tanhmâ hipêx to. Jakamâ kot kaj tee ri ja hâ mē omu nê akaprî htìx nê. Te mē kot wapo ho akanhwÿr nê akamâ ho kaxkep nhûm apê omnuj tÿx pyràk o kot kaj amnhî kamâ ama nê mē omu. Anē.

Ãnti kot Jejus pumunh ã harënh

Wam Ximotre 5.5

36-38Rôm nhûm mēhô ni pê Ãntija mē hwÿr axà nê Jejus pumu. Ãntija Panuew kra na pre. Nê Ase hkwÿ na pre. Ni htâ kêp Tirtûm nhÿ hâ kapêr jarënh o pa xwÿnh. Na pre ra mjén no ãm kormâ mjén nê pa hâ amgrà pê 7 pix nhûm pre kêp ty. Hâmri nhûm axte mjén kêt nê pa râhâ ra hpigêx tÿx nê. Ra hâ amgrà pê 84. Na pre hte Tirtûm mâ amnhî jarënh xâ hâ ixkre hwÿr pa nê kâm amnhî jarënh râhâ ho pa. Nê kot kâm amnhî jarënh kaxyw nê apkur kêt râhâ kâm amnhî jarë. Nê arïgro hâ hwÿr pa nê kamât kâm hwÿr pa. ã na pre hte amnhî nhîpêx anhýr râhâ ho pa anê. Jakamâ mē hwÿr axà nê Jejus pumu nê hkînh nê. Hâmri nê hâ Tirtûm mâ mex o mex ã harë nê kâm:

—Hêxta gâa nê Tirtûm. ãm hâmri na ka mē ixwÿr Jejus mē. Ma amex o amex. Anê.

Hâmri nê Ijaew kot amnhî wÿr mē kamâ ukaprî xwÿnh kamâ hamak xwÿnhjê mâ ra Jejus kator ã harënh o ri mē hkôt pa.

Marir mē Juje wa kot akupŷm Najare hwŷr mōr ā wa harēnh
Matêwre 2.19-23

39Tā nhūm Marir mē Juje wa Tirtum kapēr ā kagà htūm kôt Tirtum mā amnhī jarēnh xà hā ixkre kamā tanhmā amnhī nhîpêx to hpa hāmri nē kato nē ma akupŷm mō. Ma Garirej kamā ō krī pê Najare hwŷr wa ma akupŷm mō.

40Tā nhūm wa hkrata ra wa kām hprêkro ho mō. Nē mex nē àhpumunh tŷx nē. Tirtum kot tānopxar nē mēmoj to kutā nojarêt râhā ho pa jakamā nhūm mex nē hkînh nē pa.

Marir mē Juje wa kot tee ri Jesus japêr ā wa harēnh
Rukre 4.22

41Nhūm pre hte Marir mē Juje wa amgrà mē hkwŷjê hkôt ma Jerujarê hwŷr pa. Mē kot arîgro pê Pas ā hkînh kaxyw. Pas ā na hte mē kêp Ijaew amnepêm Tirtum kot pika pê Ejit rûm mē hpâmjê katorja mā hamaxpêr kaxyw axpën wŷr akuprō nē hā hkînh. Jakamā nhūm wa ma mē hkôt hā hkînh kaxyw Jerujarê hwŷr hkwŷjê hkôt mō. 42Nhūm ra Jesus hprêk o mō. Ra hā amgrà pê 12 jakamā nhūm wa ma amnhī kôt o mō. 43-44Tā nhūm mē hkînh pa hāmri nē akupŷm nojarêt nhūm Marir mē Juje wa ma hkwŷjê hkôt akupŷm mō. Nhūm Jesus Jerujarê kamā ahte arîk nē akupŷm wa hkôt mōr kêt nē. Nhūm wa htŷx wam ma hkwŷjê hkôt htêm ā hkamnhîx jakamā wa hapêr kêt nē. Hāmri nē wa hapu hā hamakêtkati nē mē hkôt mōr o mōr ā ra hā kamât. Hāmri nē mē kot amnhîm hikranh xâja wŷr mē hkôt pôj nē tee ri mē hkaêx ā hkra japêr o ri mra nom omunh kêt nē. 45Jakamā nhūm apkati nhūm wa awjanâ nē ma akupŷm Jerujarê hwŷr mō nē kamā hapêr o ri pa. 46Nom tokyx kām kator kêt nē. Mē hkaêx ā tee ri hapêr o pa hā apkati axkrut. Nē nō nhūm apkati nhūm wa tā Tirtum mā amnhī jarênh xà hā ixkreja wŷr hapêr o mō nē hwŷr axâ. Hāmri nē omunh kurê kumrêx. Nhūm arî mē kot Tirtum kapêr tûm o mē ahkre xwŷnhjê mar o mē kutâ nhŷ. Nē mēmoj tā ri mē hkukja nē tanhmā mē kām ujarênh to. 47Nhūm mē kot mar xwŷnhjaja tee ri kapêr ā kuma nē àhpumunh tŷx ā omu hāmri nē akryk mar o hkrî. 48Hāmri nhūm Marir mē Juje mē hwŷr axâ nē mē kuri wa hkraja pumunh kurê kumrêx. Hāmri nhūm katorxâja hwŷr tē nē kām:

—Xê Jesus. Mon ka axtem nē ā ri amnhī nhîpêx anê nē akupŷm wa ixkôt amôr kêt nē? Na pa wa mō nē mē pahkwŷjê hkôt pôj nē tee ri mē hkaêx ā ajapêr nē tee ri akukamâ ijamaxpêr. Anê.

49Hāmri nhūm amnhī tā wa kuma nē wa kām:

—Tŷ. Nom Inhîpêêxâ nhôrkwŷ kamā ixârîk kênâ na ka wa tee ri ixtukamâ ajamaxpêr nē ijapêr o ri apa. Anê.

50Hāmri nhūm wa kuma nē ā kot amnhī jarēnh anhŷrja kukamā tee ri hamaxpēr. 51Hāmri nē mē ma akupŷm mō nē Najare hwŷr pôj nē kamā pa. Nhūm pre Jeus wa kapēr kôt ri amnhī nhîpêx râhā ho pa. Hāmri nhūm katorxâja hkrax rûm mē kot kâm tanhmā hkra kot amnhī nhîpêx to hkukamā harênhja pix kukamā hamaxpēr râhā ho pa.

52Gaa nhūm Jeus ra àptâr o mō. Nē àhpumunh tŷx nē. Nhūm mē piitâ ā kot amnhī nhîpêx anhŷr ā omu nē kâm hkînh nē. Nhūm Tîrtûm haxwŷja kâm hapê nē.

Juāw Paxis kot Tîrtûm kapēr jarênh o pa hâ harênh

Matêwre 3.1-10; Makre 1.1-8; Juāw 1.19-28

3 1-2Tâ nhūm kormâ pahihti Tipeja mē ho amnhîptâr o pa. Na pre ra mē ho amnhîptâr ã amgrâ pê 15. Nhūm Põn Piratja pahihti Xipe mā pika pê Ijaew nhô xwŷnhjê ho amnhîptâ. Nhūm Eroxja kâm pika pê Garirej nhô xwŷnhjê ho amnhîptâ. Nhūm Erox tõ Firipja kâm pika pê Iturej nē hô pê Takonît wa kamâ mē pa xwŷnhjê ho amnhîptâ. Nhūm Risânja kâm pika pê Apirêñ kamâ mē ho amnhîptâ. Nhūm Anas mē Kajpasja wa kêp Ijaew nhô patre maati.

Rôm nhūm Jeus mē Jakaris kra Juāwjâ wa ra hamê anhîpê àptâr. Jakamâ nhūm Tîrtûm tanhmâ Juāw mâ kapêr to. Kormâ kapôt ã ri pa ri nhūm kâm kapêr nê kâm tanhmâ kot amnhî nhîpêx to ho pa hâ kâm karô nê kâm:

—Pa Juāw. E inhma. Kêr ka ma mē kâm ixkapêr jarênh râhâ ho ri apa. Anê.

3Hāmri nhūm kuma nê ma ri mē kâm kapêr jarênh o pa. Pyhti pê Jotâw mŷri mē piitâ mē kâm harênh o ri pa nê hpânhâ ihkjê hâ ri mē pa xwŷnhjê mâ harênh o ri pa. Nê mē kâm:

—E kwa mē tokyx amâ amnhî tomnuj kaga hprâm xâj tâm ri amnhî nhîpêx. Kê Tîrtûm ja hâ mē apumu nê mē anê mē ate amnhî tomnuj o hapêx pa. Pa mē piitâ mē kot mē apê Tîrtûm kra hâ mē apumunh kaxyw mē akrâ kumrâ.

Anhŷr o mē kâm kapêr o ri pa. 4-5Na pre ra amnepêm mē hkukamâ Tîrtûm nhŷ hâ kapêr o pa xwŷnh Ijais ra Juāw kukamâ kot tanhmâ amnhî nhîpêx to hâ harê nê hâ kagà. Nê hâ kagà ho:

Koja nhýrmâ mêmô mõn pôj. Kapôt ã mõn pôj nê mē kâm ujarênh o ri pa. Nê mē kâm ujarênh o: “E mē inhma. Koja Tîrtûm tokyx mē pahwŷr mē panhô pahihti mē nhûm wrŷ nhûm mē piitâ omu. Jakamâ kwa mē tokyx kutêp tâm amnhî nhîpêx o apa. Te ho mē kot mêmô kutêp pry ho mex pyràk o amnhî nhîpêx. Jao tâm amnhî nhîpêx. Nê tâm axpên nhîpêx. Pahihtita kutêp. Mê pahte amnhî nhîpêx te kot pry nhînur pyràk nhûm mē tee ri kot kâm hâ mrar mex

prām kapr̄y pyràk. Hinur nē krā hakŷx nē pry juk pyràk o na mē pahte amnhī nhípêxja. Jakamā kot kaj mē ate amnhī tomnuj kaga nē tām amnhī nhípêx. Nē tām axpēn nhípêx. Hāmri nē te mē kot pry nhīnur o mex nē ho katàt nhūm katàt muux nē nōr pyràk o kot kaj mē amnhī nhípêx. Pahihti nywta kutêp. Kwa kēr ka mē ā amnhī nhípêx anē.

6 Kot kaj mē anē nhūm mē ohtō nē ja hā mē apumu hāmri nē mē apyrà Tīrtūm kot mē ho hkra kaxyw amnhī to kuwy.”

Anh̄yr o mē kām ujarēnh o pa. Anē.

Nhūm pre ā finat Ijaisja Juāw Paxis kukamā mē kām ujarēnh anh̄yr o pa. **7** Jakamā nhūm àptar nē Ijais kot ra hkukamā harēnh xà hkôt ma Tīrtūm kapēr o mē ahkre ho pa. Nhūm prem kuma hāmri nē kot mē hkrā kumrār kaxyw hwȳr amnhī to mra. Nhūm mē omu nē tanhmā mē ahkre hto. Nē mē kām kapēr kām hihtȳx nē mē kām:

—Tk. Kwa kormā. Mē ate amnhī tomnuj pix o ri apa xwȳnh kēnā. Xà kot paj mē ate amnhī tomnuj rāhā mē akrā kumrā nhūm Tīrtūm ja hā mē apumu nhūm ja kām mex nà? Nà koja ja kām mex kêt nē. Koja ja mȳrapē nhȳrmā tanhmā mē anh̄pêx to ka mē tee ri umaj apimxur prām kapr̄y.

8—Na htem amnhī tomnuj kaga nē hpānhā tām amnhī nhípêx. Nē tām ri axpēn nhípêx. Jakamā e kwa mē ā amnhī nhípêx anh̄yr o apa. No na ka htem atȳx ri ajamaxpēr o: “Mē ixpē finat Apraāw kanrēhā htàmnhwȳ jakamā koja Tīrtūm ja hā mē ixpumu hāmri nē mē ixte amnhī tomnuj mȳrapē tanhmā mē ixtō hkêt nē. Koja ām mē ixtō mex rāhā nē.” Anh̄yr o atȳx ri amnhī kukamā ajamaxpēr o apa. Nom ja kot anh̄yr kêt. Mē apē Apraāw kanrēhā htàmnhwȳ htā uràk nē tām amnhī nhípêx o apare hā. Kot ka mē apē kanrēhā htàmnhwȳ htā amnhī tomnuj o ri apa hāmri nē Tīrtūm noo mā te mē apē pikap kēnre nhīkwȳ pix pyràk.

9—Na ra Tīrtūm kot mē ate amnhī tomnuj mȳrapē tanhmā mē ato kaxyw. Koja mē anh̄pêx o te mēhō nhō mēmoj pàr ô hkêt nhūm kot tee ri omunh hāmri nē krāhyr nē kuwy kamā mēnh nē ho xēt par pyràk o mē anh̄pêx. Jao amnhī nē kuwy hwȳr mē arēnh pa ka mē kamā amnhī xà htȳx kamā ajamak rāhā ho ri apa. Anē.

Nhūm pre ā Juāw Paxisja mē kām kapēr anē. **10**Hāmri nhūm mē kuma nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē kām:

—Kwa xô wehe? Xà koja ā mē inh̄pêx anē? Kwa tanhmā kot paj mē kot ā mē inh̄pêx anh̄yr pymaj amnhī nhípêx to wehe? Anē.

11Hāmri nhūm mē kām:

—Nà kēr ka mē axpēn kām axukapr̄i ho ri apa. Nē mē kēp amrakati xwȳnhjē mā amnhī kutā mēmoj nhōr o ri apa. Nē mē anh̄nôhkà axkrut nē mēhō hinôhkà hkêt xwȳnhjē mā ho pyxi nē agō nē pyxi nē ho arīk. Nē

mē axàpkur xà ho anhōxì ho apa hkêt nē. Ām axàmnhīx ri mē kēp amrakati xwÿnhjē mā amnhī kutā mē kām mēmoj to hkryre nē agō. E kēr ka mē ã axpēn nhípêx anhýr o ri apa. Anē.

12Hāmri nhūm Rōm kām mē õ pahihti mā mē piitā mē kēp kàxpore hkwÿ jamÿnh xwÿnhjaja mē uràk nē hwÿr mra. Kot mē uràk nē mē hkrā kumrār kaxyw hwÿr mra nē kām:

—No we mē pajaja? Tanhmā kot paj wem amnhī nhípêx to? Anē.

13Hāmri nhūm mē kām:

—Nà mē kajaja kēr ka mē Rōm nhō pahihti kot mē amā mē ate mē kēp kàxpore hkwÿ jamÿnh jarēnh xà hkôt pix mā hamÿnh o ri apa. No mē atÿx ri amnhī krā hkôt amnhīm hkwÿ jamÿnh prām xàj mē kām hkre kamā ho rūnh nē mē kām harēnh o ri apa hkêt nē. Anē.

14Hāmri nhūm hpānhā pôristi hkwÿjaja hwÿr mra nē kām:

—Kwa no we mē pajaja? Tanhmā kot paj wem ri amnhī nhípêx to ho ixpa? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Nà kēr ka mē anhō pahihti kot mē axàpênh pānhā mē amā kàxpore nhōrta pix jamÿ nē ajamakêtkati nē axàmnhīx ri ho amnhīm axujaprōr o ri apa. No mē akwyjaja kām apyma nē mē amā kàxpore nhōr prām xàj ri mē kām tanhmā amnhī pyma hto ho ri apa hkêt nē. E kēr ka mē ã amnhī nhípêx anhýr o ri apa. Anē.

Juāw Paxis kot tanhmā Jejus jarēnh to hā harēnh

Matêwre 3.11-12; Makre 1.7-8; Juāw 1.19-28; māñen Atre 19.4

15Nhūm pre ã Juāw Paxisja mē kām kapēr anē. Nhūm mē kuma nē htÿx kēp Tîrtûm kot mē pakaxyw ãm mā xwÿnhhta ã hkamnhīx. 16Hāmri nhūm amnhī tā ã mē hamaxpēr anhýr ã mē omu hāmri nē mē kām amnhī tā aprā nē mē kām:

—Nà pa hkêt. Na pa hte ãm Tîrtûm mā gô pix o mē hkrā kumrār o ri ixpa. No koja tokyx ixpānhā Tîrtûm kot mē pakaxyw ãm xwÿnhhta tām mē pahwÿr pôj. Àhpumunh tÿx o kot ijakrenh jakamā na pa hte ãm kukwak ri ixpa nē hā ixpijaàm o ri ixpa. Tîrtûm kot mē pakaxyw ãm xwÿnhhta koja mē awÿr Karō rē nhūm mē akaxwÿnh mā agjê ka mē ÿ hā tām ri amnhī nhípêx râhā ho ri apa. Nom kormā mē kot tām amnhī nhípêx hkêt xwÿnhjaja koja ja hā mē omu hāmri nē mē hipêx o te kuwy kot mēmoj to kaxàr par pyràk o mē hipêx.

17—Na htem pur kām harôj nhíkē nē ho grà nē hpānhā kahtwÿ. Nē kahuk pa hāmri nē hkapē nhūm kôk apê nē prÿhkà ho htor nē ho hapêx pa. Nhūm mē hy ho pa nē ixtre kamā gôj kām unhwÿ. Ja pyrà nē koja tokyx Tîrtûm mē piitā mē kot tanhmā amnhī nhípêx to ho pa hā mē omunh xà hkôt mē ho axkjê. Mē kot tām amnhī nhípêx o mē pa xwÿnhjaja koja ma amnhī wyr mē ho api nhūm mē kuri mex nē hkînh

rāhā nē pa ho pa. No mē kot amnhī tomnuj xwÿnhjaja koja mē hkñhā tanhmā mē hipêx to nhūm mē ma kuwy raxja wyr pa nē kamā amnhī xà htŷx kamā hamak rāhā nē pa ho pa. Anē.

18Nhūm pre ã Juãw Paxis Tirtum kapēr o mē ahkre anhýr o pa.

Juãw Paxis kot Jejus krā kumrār ã harēnh

Matêwre 3.13-17; Makre 1.9-11

19Tā nhūm Ijaew nhō pahi Erox ra htô hprō pê Eroxis pytâ nē ho hprō nhūm Juãw Paxisja harēnh ma nē ma hwyr tē nē hā kām akir. No ãm ja pix ã kām àkjér kêt nē. Määnen tanhmā kot amnhī tomnuj tŷx to ho pa hā kām akir. **20**Nhūm amnhī tā kuma nē kamā gryk tŷx nē amnhī tā mē kām hā amýnê nhūm prem unê nē haxâ. Jao amnhī tomnuj tŷx nē. **21**Nom kormā mē kot haxâr kêt ri nhūm Juãw Paxis Ijaew kwýjê krā kumrār o xa. Rôm nhūm Jejusja hâmri tâm nhýhýnh hwyr tē nē kot hkrâ kumrâr kaxyw kām anê nhūm kuma nē hkrâ kumrâ. Hâmri nhūm Jejus gôj rûm api nê kormâ gô myri Tirtum mä amnhî jarênh o xa. **22**Pu nhūm kaxkwa axkjê nhūm kurûm Tirtum Karõ te tuuti pyrà nê hwyr wrýk o tê nê ike hâxa. Hâmri nhūm kaxkwa rûm Tirtum kâm kapēr nê kâm:

Pa? E apê Ixkra mex na ka. ãm hâmri na ka hte ixkanrêhâ amnhî nhípêx o apa. Inhmâ ajapê kamâna ka ri apa ho apa. Anē.

Jejus kukamâ higêt nê hpämjê nhixi hâ harênh

Matêwre 1.1-17

23Tâ nhûm Jejus Tirtum mä kapêr o mē ahkre ho pa hkrax. Na pre ra hâ amgrâ pê 30 hâmri nê kâm ho hkrax.

E kot paj hpänhâ amâ Jejus kukamâ hpämjê nhixi jarê Teopre. Ijaewjaja na prem htŷx ho Juje kêt Jejus nhípêxâ kumrêx ã hkamnhix nom kêt hipêxâ kumrêx kêt ãm kêt hipêxâ puro na pre.

Jejus kêt Eri htàmnhwý na pre.

24Nê Eri kêt Matat kra na pre.

Nê Matat kêt Rewi hkra na pre.

Rukre 3.18-20

- Nē Rewi kēp Mewki hkra na pre.
 Nē Mewki kēp Jānaj kra na pre.
 Nē Jānaj kēp axtem Juje hō hkra na pre.
- 25** Nē Juje kēp Matatis kra na pre.
 Nē Matatis kēp Amōs kra na pre.
 Nē Amōs kēp Naū hkra na pre.
 Nē Naū kēp Eri hkra na pre.
 Nē Eri kēp Nakai hkra na pre.
- 26** Nē Nakai kēp Mate hkra na pre.
 Nē Mate kēp axtem Matatis õ hkra na pre.
 Nē Matatis kēp Semeī hkra na pre.
 Nē Semeī kēp Juje hō hkra na pre.
 Nē Juje kēp Jotre hkra na pre.
- 27** Nē Jotre kēp Joanān kra na pre.
 Nē Joanān kēp Rej kra na pre.
 Nē Rej kēp Joropape hkra na pre.
 Nē Joropape kēp Saraxi kra na pre.
 Nē Saraxi kēp Neri hkra na pre.
- 28** Nē Neri kēp axtem Mewki hō hkra na pre.
 Nē Mewki kēp Axi hkra na pre.
 Nē Axi kēp Kojā hkra na pre.
 Nē Kojā kēp Ematā hkra na pre.
 Nē Ematā kēp Erti hkra na pre.
- 29** Nē Erti kēp Jojue hkra na pre.
 Nē Jojue kēp Eries kra na pre.
 Nē Eries kēp Jorī hkra na pre.
 Nē Jorī kēp Matat hkra na pre.
 Nē Matat kēp axtem Rewi hō hkra na pre.
- 30** Nē Rewi kēp Simeāw kra na pre.
 Nē Simeāw kēp Juta hkra na pre.
 Nē Juta kēp axtem Juje hō hkra na pre.
 Nē Juje kēp Janā hkra na pre.
 Nē Janā kēp Eriakī hkra na pre.
- 31** Nē Eriakī kēp Merea hkra na pre.
 Nē Merea kēp Mena hkra na pre.
 Nē Mena kēp Matata hkra na pre.
 Nē Matata kēp Natā hkra na pre.
 Nē Natā kēp Tawi hkra na pre.
- 32** Nē Tawi kēp Jese hkra na pre.
 Nē Jese kēp Opex kra na pre.
 Nē Opex kēp Poas kra na pre.
 Nē Poas kēp Sarā hkra na pre.

Nē Sarā kēp Nasō hkra na pre.

33 Nē Nasō kēp Amīnatap kra na pre.

Nē Amīnatap kēp Amī hkra na pre.

Nē Amī kēp Ari hkra na pre.

Nē Ari kēp Erō hkra na pre.

Nē Erō kēp Pere hkra na pre.

Nē Pere kēp Juta hkra na pre.

34 Nē Juta kēp Jako hkra na pre.

Nē Jako kēp Ijak kra na pre.

Nē Ijak kēp Apraāw kra na pre.

Nē Apraāw kēp Tera hkra na pre.

Nē Tera kēp Nako hkra na pre.

35 Nē Nako kēp Jeruk kra na pre.

Nē Jeruk kēp Rakau hkra na pre.

Nē Rakau kēp Parek kra na pre.

Nē Parek kēp Epti hkra na pre.

Nē Epti kēp axtem Sara hō hkra na pre.

36 Nē Sara kēp Kajnā hkra na pre.

Nē Kajnā kēp Apaxat kra na pre.

Nē Apaxat kēp Sēre hkra na pre.

Nē Sēre kēp Noehti hkra na pre.

Nē Noehti kēp Ramek kra na pre.

37 Nē Ramek kēp Metujarē hkra na pre.

Nē Metujarē kēp Enok kra na pre.

Nē Enok kēp Jarate hkra na pre.

Nē Jarate kēp Marerer kra na pre.

Nē Marerer kēp axtem Kajnā hō hkra na pre.

Nē Kajnā kēp Enos kra na pre.

38 Nē Enos kēp Set kra na pre.

Nē Set kēp Atāw kra na pre.

Nē Atāw kēp Tīrtūm kra na pre. Tīrtūm kot wam my pē Atāwja

pika ho hipēx jakamā te kēp hkra pyrāk.

Ā Jejus kukamā hpāmjē nhīxi kot anhȳr.

Satanasti kot amnhī tā Jejus kamā hamak ā harēnh

Matēwre 4.1-11, 16.23; Makre 1.12-13, 8.33; māānēn Eprēw 2.18, 4.15

4 1Tā nhūm Jejus pyhti pē Jotāw rūm akupȳm ma mō. Hāmri nē
Tīrtūm Karō nhȳ hā mēmoj kutā amnhī to htȳx nē. Jakamā nhūm
nhȳhȳm ma kapōt wyr o mō 2nhūm Satanasti omu nē ma hwyr tē nē ri
hkōt pa. Kapōt ā ri hkōt hēx rom tanhmā kām nē ho pa. Kot mar nē
Tīrtūm kapēr nhīrōp ām prām xāj ma hkōt tanhmā kām kapēr to ho pa.
Hāmri nē hkōt pa o hā arīgro pē 40 nhūm Jejus kormā apkur kēt o hā

arīgro pē 40 nē hapēx nhūm ra kām prām tȳx nē. 3Hāmri nhūm Satanasti kām:

—Kwa mān ka ra amā prām tȳx kumrēx nà? Nom xep apē Tīrtūm Kra jakamā mēmoj tanhmā apē kute hkēt. Kwa kēn nhīkwȳ mūj mā anē kē amā pāwti hā amnhī jahkre ka aku nē tokyx ho amnhī xihtȳx. E kwa tokyx kām anē. Anē.

4Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Tk. Nà kot paj akapēr mar xà hkōt tanhmā amnhī nhīpēx to hkēt nē. Koja Tīrtūm kām inhmā mēmoj nhōr prām nē inhmā mēmoj gō pa arī kormā kukrē. Kapēr ā kagà htūm kot ja jarēnh kot:

Na htem mē apkur xà pix kukwak ri htīr nē pa hkēt nē. Na htem māänēn Tīrtūm kapēr mar xà hkōt tanhmā ri amnhī nhīpēx to ho pa ho htīr nē mex nē pa. Anē.

Ā kapēr ā kagà kot ja jarēnh kot anhȳr jakamā kot paj amar xà hkōt ā ri amnhī nhīpēx anhȳr kēt nē. Ām kwarī ho kwarī. Anē.

5Nhūm pre ā Jejus Satanasti mā kapēr anē nhūm tee ri kuma hāmri nē hpānhā ma nhīhȳm o mō nē nhīri kȳx pē mēmoj prēeti nhīmōk ā o xa. Hāmri nē kām pika piitā ahkre ho xa. Nē kām mē hikukrēx piitā ahkre. Kàxpore nē mēmoj piitā nhūm kām ahkre hpa nhūm anhīpē omunh o xa. 6Hāmri nhūm Satanasti kām:

—E mān ka kam ri mēmoj mūj piitā omu. Piitā inhō na. Inhmā na pre Tīrtūm piitā òr pa. Kot paj inhmā mēhō mā òr prām nē kām kugō. 7Tā amā kot paj kugō. Jakamā e. Kwa tokyx ixtutā tēm nē inhmā inhmex o inhmex ā ijarē pa ama nē rī amā piitā òr pa. E tokyx. Anē.

8Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Tk. Kot paj amā amex o amex ā ajarēnh kēt kumrēx. Ām kwarī ho kwarī. Amexti hā. Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot ja nē kapēr kām hihtȳx kēnā. Kapēr kot:

Kēr ka mē ixkapēr pix ma. Nē ixtutā pix mā mān akōnkrā ho akrī nē inhmā inhmex o inhmex ā ijarēnh o ri apa. Kēr ka mē ā amnhī nhīpēx anhȳr o ri apa.

Anhȳr o kot harēnh jakamā kot paj ri amā amex o amex ā ajarēnh kēt nē Satanasti. Anē.

9Nhūm pre ā Jejus amnhī nē kām kapēr anē. Hāmri nhūm tee ri kuma nē hpānhā ma krī pē Jerujarē hwȳr o mō. Nē mē kot Tīrtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixtre hprēk nhīmōk wȳr ho api nē kȳxpē hatur xà hā ām nhūm xa. Nhūm amnhī parpē kēn rūnh nhīkwȳ pumunh o xa. Hāmri nhūm Satanasti kām:

—E apē Tīrtūm Kra jakamā kwa ja rūm ahpar mā ajarī nē ma tē nē pikap tēm. Koja Anhīpēêxà apumunh mex nē ka tanhmā amnhī to hkēt nē. 10-11Kapēr ā kagà htūm kot ja jarēnh kot:

Tīrtūm koja kapēr o wrȳk xwȳnh mā ajarē ka ajarī nē ahpar mā
tē nhūm mē kȳx pē amȳ nhūm mēmoj akà hyr kêt nē.

Ā kapēr ā kagà kamā ajarēn kot anhȳr jakamā e tokyx ajarī nē ma tēn
pikap ahto. Anē.

12Hāmri nhūm kuma nē kē axte amnhī tā kām kapēr nē kām:

— Tk. Kwa nà. Kot pa ri amar xà hkôt ā amnhī nhīpēx anhȳr kêt nē.
Koja Tīrtūm tām inhmā ijarī hā karō pa rī mar xà hkôt ijarī no kot pa ri
amar xà hkôt ijarī hkêt nē. Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot ja jarēn kot:

Kēr ka mē amnhī krā hkôt amnhī tā ixkamā ajamak kaxyw inhīxi
jarēn kôt tanhmā amnhī nhīpēx to hkêt nē.

Ā ja nē kapēr kot anhȳr jakamā ām kwarī ho kwarī. Kot paj ri amar xà hkôt
ā amnhī nhīpēx anhȳr kêt nē. Tām kot inhmā ijarī hā karōre hā. Anē.

13Nhūm pre ā Jejus Satanasti mā kapēr anē hāmri nhūm tee ri
mēmoj piitā ho mar kaprȳ hāmri nē hkaga nē ma nhȳhȳm tē. Hāmri nē
kot nhȳrmā axte hwȳr htēm nē kot mēmoj punuj o mar kaxyw kormā
amnhīm hamār o ri pa.

Jejus kot Tīrtūm kapēr o mē ahkre ho hkrax ā harēn

Matēwre 4.12-17; Makre 4.14-15

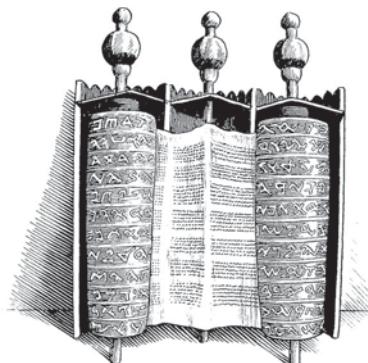
14Tā nhūm Jejus ma akupȳm Garirej wȳr mō. Nē Tīrtūm Karō nhȳ
hā àhpumunh tȳx nē hkwȳjē mā kapēr jarēn o ri pa. Nhūm mē kuma
nē piitā pikaja kamā axpēn mā tanhmā harēn to. 15Na pre hte mē kot
Tīrtūm kapēr o mē ahkre xà hā ixkre hwȳr agjē nē kamā mē ahkre ho
hkrī. Nhūm mē piitā kuma nē kām mar prām nē. Hāmri nē axpēn mā
mex ā harēn o ri pa.

Najare kamā mē kot Jejus kaga hā mē harēn

Matēwre 13.53-58; Makre 6.1-6; Juāw 1.11

16Tā nhūm Jejus ma akupȳm krī kamā àptar xàja wȳr ma mō. Najare
hwȳr. Hāmri nē kamā pōj.

Nhūm Ijaew nhō arīgromnu pē sap
kato nhūm Jejus ma mē hkôt Tīrtūm
kapēr o mē ahkre xà hā ixkre hwȳr tē.
Hāmri nē hwȳr axà nē mē kuri nhȳ.
Hāmri nē kamā mē kām Tīrtūm kapēr ā
kagà htūm kamā harēn kaxyw kànhmā
xa 17nhūm mē omu nē kām ja gō. Finat
Ijaew pē Tīrtūm nhȳ hā kapēr xwȳnh kot
Tīrtūm kapēr kwȳ hā kagàja nhūm mē
kām kugō. Hāmri nhūm kupy nē kamā
kormā Tīrtūm kot tanhmā mēmoj jarēn
to hōjapēr o xa. Nē kām kato hāmri nē

Rukre 4.16-21

mē kām kamā harē. Nom amnhī tā kamā mē kām harēnh o xa nē mē kām:

18 Na pre ra Tīrtūm Karōja ixto ixàhpumunh tŷx nē mē kēp
amrakati xwÿnhjê hwÿr inhme pa ra mō. Ixte mē kām
mēmoj mex jarēnh o ixpa kaxyw. Nē Satanasti kot amnhī
kôt mē unhwÿr xwÿnhjê hwÿr nhūm pre māänēn inhme.
Ixte mē nē Satanasti japôx o ixpa kaxyw. Nē mē kot hprī
hā Tīrtūm kapēr mar kêt xwÿnhjê hwÿr nhūm pre māänēn
inhme. Ixprī hā ixte mē kām kapēr jarēnh o ri mē hkôt
ixpa kaxyw. Nē mē kot amnhī tomnuj o mē pa xwÿnhjê
hwÿr nhūm pre māänēn inhme. Ixte mē nē mē kot amnhī
tomnuj rēnh pa nhūm mē hamakētkati nē àmnihīx ri pa
kaxyw. Ā na pre Tīrtūm jajē piitā hwÿr inhmeñh anē pa ra
man mōn pôj.

19 Nē amgrà ja kēp Tīrtūm kot mē ato mex xà hā amgràja nhūm
ixte mē amā harēnh o ixpa kaxyw na pre inhme pa mōn
pôj. Anē.

20 Nhūm pre ā Jejus Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kamā mē kām amnhī
jarēnh anē. Hāmri nē akupÿm mē kām kagàja gō nē ho mē ahkre kaxyw
akupÿm nhÿ nhūm mē piitā omunh pê mar o hkrī. **21** Hāmri nhūm mē
kām tanhmā amnhī jarēnh to nē mē kām:

—E ra Ijais kot ā ixkukamā ijarēnh anhÿr xà hkôt na pa mē awÿr wrÿ
nē mē anoo mā ā amnhī nhípêx anhÿr o hkrax. Anē.

22 Hāmri nhūm mē amnhī jaér pê ā kot amnhī jarēnh anhÿr ā kuma.
Nē tee ri kuma nē axpēn pumunh pê hamaxpēr o hkrī. Jejus mē kurom
àhpumunh tŷx nē kapēr mex tā nhūm mē ãm kēp amnhī kwÿ pix ā
hkamnhīx kām hihtÿx nē. Hāmri nē axpēn mā:

—Tk. Kwa kēp Juje hkra pix kēnā koja we ri ā amnhī jarēnh anē.
Anē.

23 Hāmri nhūm amnhī tā mē kuma nē mē kām:

—Nà na ka mē ixte amnhī jarēnh ma nom ixkôt ajamaxpēr kêt nē.
Jakamā axpēn mā ijarēnh o: “Tk. Kēp mē pahkaprī xwÿnh ro nhÿx jar
mē panhō krī kamā aa mē pahte mēmoj pumunh kêt kwÿ tanhmā mē
pamā hipêx to pu mē hā omu. Te ra kot krī pê Kapanaū kamā mē kām
mēmoj kwÿ ho anhÿrta pyràk. Pu mē omu nē hkôt pajamaxpēr kurê
kumrëx.” Anhÿr o ri axpēn mā ijarē. **24** Koja nhām krī hō kamā mēhō
kēp Tīrtūm kapēr jarēnh xwÿnh ā amnhī jarē ka mē harēnh ma nē amā
ma hwÿr amrar nē mar prām nē. No kêt jar mē panhō krī kamā ixpê mē
anhīō hā ā amnhī jarēnh anē ka mē amā inhmar prām kêt nē.

25—Kwa mē inhma. Amnepêm kormā finat Eris htīr ri na pre mē hā
na wrÿk kêt ry rax nē. Jao hā amgrà axkrunêpxi nē hkôt mytwry pê 6.
Nhūm mē ô hkêt nē pa. Ra mē kēp mēmoj grà pa nē hapêx nhūm mē

kām prām týx kumrēx nē pa. Nhūm mē kēp mē mjēn tyk xwýnhjaja kām prām xàj hirot o pa. 26Tā nom Tírtūm mē ho mex kaxyw mē hwýr Eris mēnh kēt nē. Erisja mē uràk nē kēp Ijaew tā nhūm Tírtūm kot mē ho ajuta kaxyw mē hwýr mēnh kēt nē. Mē kot amnhī kaxyw Tírtūm kōt hamaxpēr kēt jakamā nhūm mē hwýr mēnh kēt nē. Axtem Ijaew kēt xwýnhjē hō hwýr na pre kumē. Nhām Sitō kamā krī pê Sarep kamā mjēn htyk xwýnhta wýr. Tokyx kot tanhmā ho mex to kaxyw. Jakamā nhūm ma hwýr mō nē tanhmā kām kapēr to nhūm kuma nē amnhī kaxyw Tírtūm kōt hamaxpēr kurê kumrēx.

27—Nē finat Eriasti haxwýja. Eris pyrà nē kēp Tírtūm nhý hā kapēr o pa xwýnh tā amnhī kwý pê Ijaew tanhmā mē ho ajuta hto hkēt nē. Na prem ohtō nē hkà nhý nē hkro xápēr o pa. Jao ra omnuj týx nē. Tā nhūm Tírtūm kot akupým mē ho mex kaxyw mē hwýr Eriasti mēnh kēt nē. Amnhī kaxyw mē kot hkōt hamaxpēere hā. Ām Sir nhō xwýnh Namāja pix na pre Tírtūm Eriasti mā anē nhūm akupým ho mex. Kēp Ijaew kēt tā nhūm akupým ho mex. Tā ja pyrà nē na pa ām mē kot amnhī kaxyw ixtkōt hamaxpēr pix xwýnhjē mā tanhmā amnhī nhípēx to ho ri ixpa. No mē ate amnhī kaxyw ixtkōt ajamaxpēr kēt xwýnhjē mā tanhmā ri amnhī nhípēx to hkēt nē. Anē.

Nhūm pre ā Jejus mē kām amnhī jarēnh anē.

28Hāmri nhūm mē kuma nē kamā gryk týx nē axpēn mā hā amýnē nē axpēn mā:

—Tk. Kwa pu mē ixtre nē kator nē ma o tē nē kupī ri. Anē.

29Hāmri nē kaxyw kànhmā kuhē hpa nē hwýr hprōt nē unē. Mē kot ma o htēm nē hixēt prēk jatur xà hā hkujaék nhūm ahpar mā tēn htēm nē htyk kaxyw. Mē õ krīja hixēt prēk nhímök ā na pre. Jakamā nhūm prem unē nē hatur xàta wýr o tē. 30Tā nom nhūm tanhmā amnhī nhípēx to nē mē kēp akunok nē hpānhā nhām ma tē nhūm mē tee ri hapēr nom nhýri omunh kēt nē.

Jejus kot mēhō nē mēkarōmnuti kator ā harēnh

Makre 1.21-28

31Tā nhūm Jejus ma akupým Garirej kamā krī pê Kapanaū hwýr mō. Nhūm mē õ arīgromnu pê sap kato nhūm ma mē kot Tírtūm kapēr o mē ahkre xà hā ixtre hwýr tē nē mē ahkre ho nhý. 32Hāmri nhūm mē kot mar o hkrī xwýnhjaja kuma nē kām mar prām nē. Nē axpēn mā:

—Hēxta waa nē. Ām hāmri na ā mē pamā kapēr anē. Àhpumunh týx xà hkōt na hte ām hāmri mē pamā awjarē. Anē.

33Nhūm mēhō myja mē īhkō hā haxwýja mar o nhý. Mēkarōmnuti na pre ra hwýr axà nhūm ū hā tanhmā amnhī tomnuj to ho pa. Hāmri nē mē īhkō hā Jejus mar o nhý nē ra àmra kamā tanhmā kām kapēr to.

Nom nhūm tām kām kapēr kēt ām kamā mēkarōmnutija kām kapēr.
34Nē kām:

—Pa? Jejus pē Najare nhō xwŷnh? Nà ate mē ixto ajapêx par kaxyw na ka mē ixwŷr mō. Ra ixte apumunh mex kēnā. Apê Tīrtūm kot mē ixwŷr amēnh xwŷnh maatita na ka. Jakamā kwa tanhmā kot kaj mē ixto? Mo kaxyw na ka pre mē ixwŷr mō? Anē.

35Hāmri nhūm kuma nē mēkarōmnuti kot kām ā kapēr anhŷr ā omunh kurê kumrēx. Jakamā kutā kām kapēr nē kām:

—Tk. Kwa anhikrē nē kēp akato. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē myta o pika kura nē kēp kato nē ma tē. Ām ho pika kuranh pix nhūm nō. Hāmri nē akupŷm kānhmā nhŷ nē akupŷm mex. 36Hāmri nhūm mē piitā omu nē kamā no pyma nē. Hāmri nē axpēn mā:

—Kokŷŷ. Na hte Jejus amnhī krā hkôt àhpumunh tŷx xà hkôt mēkarōmnuti mā kapēr nē mē hano nhūm htem kuma nē mē kēp hapôx kurê kumrēx. Anē.

37Hāmri nhūm mē mēõ pika kamā piitā ri axpēn mā harēnh o pa.

Jejus kot Simāw Pêtre xupānhgêx o mex ā harēnh

Matêwre 8.14-15; Makre 1.29-31

38Tā nhūm Jejus Tīrtūm kapēr o mē ahkre xâja rūm kato nē ma Simāw Pêtre nhörkwŷ hwŷr tē. Nē mē hwŷr axâ nhūm Simāw Pêtre omu nē kām upānhgêx tanhmā kute hā harē nē kām:

—Kwa Pahihti. Tē nē inhmā ixupānhgêx pumu. Na hkâ kagro htŷx nē amnhī to àpêr o nō. Kwa tēn inhmā omu. Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Tôe. Nà kot paj amā omu. Anē.

39Hāmri nē hwŷr tēn kuri xa nē kām:

—Pa? E kwa akâ hakry. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē hkâ hakry nē akupŷm hihtŷx kurê kumrēx. Hāmri nē kānhmā nhŷ nē mē kām mēõ hā àpênh o ri mra.

Jejus kot mē ho ohtô nē mē ho mex ā harēnh

Matêwre 8.16-17; Makre 1.32-34

40Tā nhūm ra amŷkry htŷx mē nhūm mē Jejus wŷr ahpŷnhā ri mē à xwŷnhjê ho mra. Nhūm amnhī wŷr mē omu hāmri nē mē piitā ri mē hā ūhkra jaxwŷ nē akupŷm mē ho mex pa. 41Nhūm ra mēkarōmnuti mē hkwŷjê hwŷr agjê nhūm mē kurũm mē hano nhūm mē tee ri amnhī tā omu nē mē kēp hapôx kurê kumrēx. Hāmri nē mē kēp hapôx kaxyw nē àmra kamā kām kapēr nē kām:

—Kwa tanhmā kot pa wem amnhī nê ato? Hêxta waa nē. Apê Tīrtūm Kra hā axâhpumunh tŷx kēnā.

Anhŷr o kām kapēr. Ām hāmri na prem ā harēnh anē. Kēp Tīrtūm kot mē pakaxyw ām xwŷnh kēnā. No nhūm Ijaew nhō pahijaja kot mē kapēr mar nē kēp mēkarōmnuti hkwŷ hā hkamnhīx pymaj nhūm Jeus amnhī nē mē kām kapēr nē mē kām:

—Kwa mē ri ā ijarēnh anhŷr kēt nē.

Anhŷr o mē kām kapēr hāmri nē mē hano nhūm mē hapōj nē ma mra.

Mēmo kaxyw Tīrtūm kot mē pahwŷr Jeus mēnh ā harēnh

Makre 1.35-39

42Tā nhūm apkati nē myt kator grire nhūm Jeus kot Tīrtūm mā amnhī jarēnh kaxyw kānhmā nhŷ nē kato nē ma nhŷhŷm kapôt mā tē. Hāmri nhūm krī nhō xwŷnhjaja hkrā hapōj nē tee ri hapēr nē ma hköt hpry jakop o mō. Nē nhŷri hwŷr kato nē omu hāmri nē ma nhŷhŷm mōr nē kurê nē kām:

—Kwa Jeus. Kēr ka tokyx ma nhŷhŷm amōr kēt nē. Kritpêm mē ixbôt axkamē mān. Anē.

43Hāmri nhūm mē kuma nē amnhī tā mē kām:

—Nà kot paj kritpêm mē akôt ixpikamēnh kēt nē. Kot paj ma krī piitā hköt ri Tīrtūm kapēr o mē ahkre ho ri mē hköt ixpa. Tīrtūm kot tanhmā mē ho hkra hto hā harēnhja kot paj mē hköt ri mē kām harēnh o ri ixpa. Ja kaxyw na pre Tīrtūm mē awŷr inhmē. Anē.

44Nhūm pre ā mē kām amnhī jarēnh anē. Hāmri nē mē kēp kato nē ma Ijaew nhō pika piitā hköt Tīrtūm kapēr o mē ahkre ho ri pa. Ijaew nhō Tīrtūm kapēr o mē ahkre xà hā ixkre kamā mē piitā ho mē ahkre ho ri pa.

Jeus kot amnhī kôt mē hkwŷjê hwŷr ā harēnh

Matêwre 4.18-22; Makre 1.16-20

5 1Tā nhūm Jeus ma gô rax pê Jenējare hwŷr mō. Hāmri nē hwŷr pôj nē gô mŷri Tīrtūm kapēr o mē ahkre ho xa nhūm mē ohtô nē pu hā mar o kuhê. Nē kot hprī hā mar nē hköt omunh kaxyw hā axpēn nhŷganh o kuhê. 2Hāmri nhūm tee ri amnhī tā mē omu nē amnhī pu hā hakēx nē rít nē gôx kām pâr kaprŷ hamexkrut nē jêtja wa omu. Nhūm õ dōn wa gôx kām kryhti kuhōnh o xa. Nhūm pâr hamē hkaprŷ nē ajêt nhūm Jeus omu. 3Hāmri nē hwŷr tē nē hōm axà nē õ dōn pê Simāwja mā anē nhūm hköt axà nē kii mē kēp pârja amŷm kunhô nhūm ajêt. Hāmri nhūm pâr kre rûm amŷm mē ahkre ho nhŷ nhūm mē piitā omu nē mar mex o kuhê.

4Tā nhūm mē ahkre hpa nē Simāw mā kām:

—E gô xupŷm wŷr anhō pâr o axkamē nē axte anhō kryhti mē nē ho amnhim̄ tep kwŷmnê. Anē.

5Hāmri nhūm tee ri kuma nē kām:

—Kwa na pa mē ra kamàt kām tee rēnh o apkati nē ho hōmnênh kêt tā ka ri inhmā anē. Nom kot paj amar xà hkôt kop kumē. Anē.

6Hāmri nē upy়m wyr pâr o axkamē nē htō Andre mē wa axte kryhti mē. Nē ām mēnh tipxi htā ho tep pynênh rax kumrēx. Jakamā nhūm kryhtija ra pikaxônh kaxyw. 7Hāmri nhūm wa tee ri ho anē nē amnhī wyr pâr ò ho mrar xwŷnhta wa kām akir. Jepetew kra Juāw mē Xiakreja wa nhūm wa amnhī wyr wa kām akir nhūm wa hwyr pâr ò ho tē hāmri nē mē kryhti hā hije nē pâr wyr ho api. Hāmri nē pârta hamē tep o ho nŷt pa nē hamē ho hipu mex nē. Jao nhŷx gôngh mā wa axà. 8-10Hāmri nhūm mē amnhī jaêr pê tep xohtô raxta pumu nē kamā no pyma nē. Hāmri nhūm Simāwja Jejus kutā hkōn krā ho tēm nē hipô nē nhŷ nē hā hpijaàm kamā kām kapēr nē kām:

—Kwa Pahihti. Kii tamū axkamē. Akînhā ixte amnhī tomnuj tŷx xwŷnha na pa. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē ām kuma nē kām:

—Kwa nà tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr kêt nē. Kot kaj jarâhā hpânhā tām amnhī nhîpêx o apa. Na ka ra tep pynênh rûnh o apa. Tā kot kaj ja kaga nē hpânhā ma ri mē hkôt Tîrtûm kapēr o mē ahkre ho ri apa. Koja mē ohtô nē ama nē Tîrtûm kôt amnhī xunhwŷ nē hkôt amnhī nhîpêx o pa. Jakamā kot kaj te ate tep pynênh rûnh nē Tîrtûm mā òr pyràk o amnhī nhîpêx o apa. Anē.

Nhūm pre ã Jejus Simâw mā kapēr anē. 11Hāmri nhūm mē gô jakàx ã pâr janhôr tŷx nē kamā hikukrêx piitâ hkaga hpa nē ma Jejus kôt pa ho pa.

Jejus kot hkâ nhý kro tŷx xwŷnha o mex ã harênh

Matêwre 8.1-4; Makre 1.40-45

12Tā nhūm Jejus ma krî hō hwyr mō. Hāmri nhūm mēhō my hkâ nhý hkro htŷx xwŷnhja omu nē hwyr tē nē hā hpijaàm kaxyw kutā hkönkrā ho nhŷ nē kām:

—Pa Pahihti. E ot pa awyr amnhī to tē. Kwa akupŷm ate mē ixto mex kaxyw axâhpumunh tŷx jakamā kot ka akupŷm amâ ixto mex prâm nē mâmri akupŷm ixto mex. Anē.

13Hāmri nhūm kuma nē hkâ punuti hā ïhkra xi. Amnhī kamā kahak kêt nē hā ïhkra xi nē kām:

—Nà kot paj ato mex. E akupŷm akâ mex kurê kumrêx.

Anhŷrja kôt hāmri nhūm hkâja akupŷm mex pa. 14Hāmri nhūm Jejus kām:

—E kér ka amnhī tā akwŷjê mā tanhmâ ijarênh to hkêt râhâ ma patre hwyr tē kê akupŷm akâ mex ã apumu. Hāmri ka amnepêm Mojes kot mē ate akupŷm amex ã Tîrtûm mā tanhmâ amnhī nhîpêx to hâ karôta ka kām ho anē. Kê mē mē piitâ akupŷm akâ mex ã apumu. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Tōe. Nà kot paj anē. Anē.

Hāmri nē ma hwyr htēm kurē kumrēx.

15Hāmri nhūm mē piitā axpēn mā Jesus jarēnh o ri hprōt nhūm mē kot kapēr mar kaxyw ma hwyr mra. Nē mē à xwýnhjaja nhūm kot mē ho mex kaxyw nhūm mē hwyr amnhī to mra. 16Jakamā nhūm pre hte Jesus tōhā mē kēp hapōj nē ahte ma kapōt ã Tirtūm mā amnhī jarēnh kaxyw mra. Nē kām amnhī jarēnh pa hāmri nē ma akupym mē hwyr mra.

Jesus kot ï kamā htyk xwýnh o mex ã harēnh

Matēwre 9.1-8; Makre 2.1-12; Juāw 10.37-38

17Tā nhūm Jesus ma Tirtūm kapēr o Ijaew jahkre ho pa. Jakamā nhýri mēhō nhörkwý kamā ho mē ahkre ho xa nhūm Parijew nhō xwýnhjē mē Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre ho mē pa xwýnhjaja kot mar kaxyw ma hwyr mra. Na pre ra Garirej rūm mē hkwýjaja ma hwyr mra. Nē pika pê Jutej rūm mē hkwý haxwýja ma hwyr mra. Nē krí pê Jerujarē rūm. ã na prem ohtō nē krí piitā kurūm kot mar kaxyw hwyr akuprō nhūm mē ahkre anē. Nē Tirtūm kot ho àhpumunh týx jakamā nhūm ý hā akupym mē à xwýnhjē ho mex. 18Hāmri nhūm hkwýjaja ï kamā htyk xwýnh mȳ nē Jesus wyr o tē. Nōr xà kamā nōr rāhā nhūm mē hā hije nē hwyr o tē. Hāmri nē tee ri kot hwyr ho àr kaxyw ri mē hkupu ho pa. 19Nom nhūm mē ra iixkre ho nyt rax jakamā nhūm mē tee ri amnhī kukamā ho ukapi ho ri pa. Hāmri nē ra hamaxpēr nē iixkre nhímök po hwyr ho api nē iixkre nhímök kwý grà nē hköt ï kamā htyk xwýnhhta jaxà. Nōr xà kamā nōr rāhā Jesus wyr haxà nē mē hipôk ri ho wrý nē kutā kuxi nhūm nō. 20Hāmri nhūm Jesus amnhī tā mē kot kaxyw kām hamaxpēr týx ã mē omunh mex nē. Hāmri nē ï kamā htyk xwýnhhta mā kapēr nē kām:

—Pa? E na pa ra anê tanhmā ate amnhī tomnuj to ho apaja o ijapêx pa. Kot paj axte kām ijamaxpēr kêt nē. Anē.

21Hāmri nhūm Parijew nhō xwýnhjē mē Tirtūm kapēr tūm o mē ahkre ho mē pa xwýnhjaja tee ri kot ã kām kapēr anhýrja ã kuma nē axpēn mā:

—Tk. Kwa kēp Tirtūm kêt tā te ri kot amnhī nhípêx pyràk o ri mē nē mē kot amnhī tomnuj o hapêx ã amnhī jarēnh o kuhê. Tirtūm pix na kot mē nē mē kot amnhī tomnuj o hapêx xwýnh kēnā. Anē.

22Nhūm mē ã axpēn mā Jesus jarēnh anē nhūm amnhī tā mē kuma nē mē hamaxpēr kôt mē omunh mex nē. Jakamā mē kām:

—Kwa mē ã ajamaxpēr anhýr kêt nē. 23Ixte mē nē mē kot amnhī tomnuj o ijapêx par ã amnhī jarēnh tā mē ate ja kôt ixpumunh kêt jakamā na ka mē iixköt ajamaxpēr kêt nē. Nom kot paj mē anoo mā

akupým ī kamā htyk xwÿnhta o mex ka mē apiitā ja hā ixpumu hāmri nē ixbôt ajamaxpēr kurê kumrēx. 24 Ixpê Tirtum kot mē awyr inhmenh xwÿnhta na pa. Ixte mē anê mē ate amnhī tomnūj rēnh kaxyw na pre mē awyr inhme pa mē awyr wrȳ. Tā mē ate ja kôt ixpumunh kaxyw kot paj mē anoo mā myja o mex. Anē.

Hāmri nē hpānhā ī kamā htyk xwÿnhja mā kapēr nē kām:

— E kànhmā xa nē anōr xà py nē ma akupým anhōrkwy hwȳr tē. Anē.

25 Nhūm kànhmā ām kurê kumrēx. Hāmri nē amnhī pumu nē hkînh tŷx nē nōr xà py nē mē noo mā kato nē akupým ōrkwy hwȳr ma Tirtum mā mex o mex ā harēnh o tē. 26 Hāmri nhūm mē amnhī jaēr pē omu. Nē no hapôx kaxyw hkôt omunh o kuhê nē kamā no pyma nē. Nē tee ri omu hāmri nē axpēn mā:

— Kokŷy. Aa mē pahte ā mēhō kot amnhī nhîpêx anhŷr ā omunh kêt tā na pu mē jarâhā ja pumu. Anē.

Hāmri nē Tirtum mā mex o mex ā harēnh o kuhê.

Jesus kot amnhī kôt Rewi hwȳr ā harēnh

Matêwre 9.9-13; Makre 2.15-17; Rukre 15.1-2

27 Tā nhūm Jesus ma hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê merohā ma nhŷhym mō. Hāmri nē nhŷri Rewi pumu. Rewi nhîxi hō pē na Matêwre. Rōm kām mē ō pahihti mā amnhī kwŷjê pē kàxpore hkwŷ jamŷnh xwÿnh na pre. Jakamā nhūm ujamŷnh xà hā ixbre kamā mē kēp hkwŷ jamŷnh o nhŷ nhūm Jesus mē hkôt mē pa o mē pa xwÿnhjaja hânh mra. Hāmri nhūm Jesus àpênh ā omu nē amnhī kôt kuwŷ nē kām:

— Pa? E kwa axapênhata kaga nē hpānhā amnē mē ixbôt mân tē. Nē ixbôt mân ri apa ho apa. Anē.

28 Hāmri nhūm kuma nē àpênh kaga hpa nē ma hkôt mō nē hkôt pa ho pa.

29 Hāmri nhūm mēmo arigro hā nhūm Rewi nhō mē apkur xà hā mēo rax nē. Jakamā nhūm amnhī nhôrkwy hwȳr hkrâmnhwŷjaja nē Jesus mē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê hwȳ. Mē kot kutâ apkur kaxyw nhūm amnhī kôt mē kuwŷ nhūm mē ma hkôt mra nē ōrkwy hwȳr agjê nē apkur o hkrī. Nē mē kēp Rōm nhō pahi mā mē kēp kàxpore hkwŷ jamŷnh xwÿnh kwŷjaja nē mē ohtô nē hwȳr apkurō nē axpēn kutâ apkur o hkrī. 30 Hāmri nhūm Parijew nhō xwÿnhjê mē Tirtum kapēr tûm o mē ahkre ho mē pa xwÿnh kwŷjaja mra nē mē apkur ā mē omu nē tee ri mē hkaêx ā Jesus pumu hāmri nē Jesus kôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê hwȳr agjê nē hā mē kām akir nē mē kām:

— Kwa mē kot amnhī tomnūj ho mē pa xwÿnhjê kutâ mē apkur kêt tā ka mē apytar xwÿnhja mē apimrâtâ axtem nē mē kutâ axapkur o

akrī. Kwa mē ate amnhī to mex ronhŷx ka mē kutā axàpkur kêt nē. Anē.

31Hāmri nhūm Jejus amnhī tā mē kapēr ā mē kuma nē mē kām:

—Tk. Nà ixte tām mē unhwŷr kaxyw na pa mē kutā ixàpkur o nhŷ. Xà na hte tôtôja mē mex xwŷnhjê hwŷr mra nē mē hkane? Nà ãm mē à xwŷnhjê pix wŷr na htem mra. Ra mē ate ja pumunh mex kênā. Ja pyrà nē na pa pre mē kot amnhī to mex xwŷnhjê hwŷr ixwŷrk kêt nē. Mē kot amnhī tomnuj xwŷnhjê pix wŷr na pa pre wrŷ. Ixte tām mē unhwŷr kaxyw na pa pre mē hwŷr wrŷ nē ā jajē kutā ixàpkur o inhŷr anē. **32**Âm mē kot amnhī tomnuj xwŷnhjê hwŷr na pa pre wrŷ nē mē kamā ixukaprī ho ri ixpa. Mē kot amnhī tomnuj mā urer nē hpānhā tām amnhī nhîpêx o pa kaxyw na pa pre mē hwŷr wrŷ. Tā ka mē atŷx ā ri mē ixto akapēr anē. Anē.

Mē hpāmjaja kot amnhī nhîpêx gryk ā Jejus kaga hā mē harēn

Matêwre 9.14-17; Makre 2.18-22

33Tā nhūm Ijaew kwŷjaja Jejus wŷr mra nē kām:

—Pa? E ot pa mē awŷr mra. Kwa aprī hā mē inhmā mêmōj jarē. Na hte Parijew nhō xwŷnhjê mē Juāw kôt mē pa xwŷnhjaja tōhā Tirtūm mā amnhī jarēnh kaxyw nē apkur kêt râhā kām amnhī jarē. No akôt mē pa ho mē pa xwŷnhjaja na htem àmnhīx apkur o pa kamā kām amnhī jarē. Kwa mo na htem mē urâk nē tōhā apkur kêt ri kām amnhī jarēnh hkêt nē? Anē.

34Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tk. Nà mo kaxyw koja mē apkur kêt râhā kām amnhī jarē? Mē hkaprī hkêt kênā. Mē kot ixkôt pa ho pa hā amnhī pumunh jakamā hkînh nē pa. Kormā ixte mē kamā ixpa kênā kot kêt mē Tirtūm mā amnhī jarēnh kaxyw nē apkur kêt râhā kām amnhī jarē. Xà na htem hkrâmnhwŷ hā hkînh kaxyw hā akuprō nē hkaprī nē apkur kêt nē myr o hkrī? Na htem hā akuprō nē hkînh nē hā apkur rûnh nē. Ja pyrà nē na hte ixkôt mē pa ho mē pa xwŷnhjaja ixkôt kormā àmnhīx ri hkînh nē apkati mē apkur o pa. **35**Nom koja mē kām ixkurê xwŷnhjaja nhîrmā tanhmā ixto hāmri nhūm mē rī kormā ixtā hkaprī htŷx kām apkur kêt ri tanhmā amnhī nhîpêx to. Anē.

36Nhūm pre ā Jejus mē kām hkôt ri mē pa ho mē pa xwŷnhjê jarēnh anē hāmri nē mē kām:

—Nà mē kot amnhī tomnuj xwŷnhjaja mē kot amnhī nhîpêx tûm o amnhī pyràk jakamā na htem mē kot amnhī nhîpêx nyw kaga. **37-39**Ixte amnhī nhîpêx nywja te kot mē ate amnhī nhîpêx tûm pyràk kêt jakamā ka htem inhma nē ãm inhma. Kwa mē ixkapēr ma nē mē ate amnhī nhîpêx tûm gryk ā ixkaga hkêt nē. Anē.

Jejus kēp arīgromnu hpām ā harēnh

Matēwre 12.1-8; Makre 2.23-28

6 1Tā nhūm Ijaew nhō arīgromnu pē sapja axte kato. Hāmri nhūm Jejus mē hköt ri mē pa ho mē pa xwÿnhjē mē ma mē hpur kôt ri nhÿhým ri pa. Hāmri nhūm hköt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja ra kām prām nē mra hāmri nē prām xàj mēmo hy te kot harōj pyràk xwÿnhata kwÿ rē nē kugrā nē ma Jejus kôt hkanhar o mō. Ijaew kot amnhī nhípêx xà hköt. 2Hāmri nhūm Parijew nhō xwÿnhjaja kām mēmoj tā Jejus o kapēr prām jakamā ā mē kot amnhī nhípêx anhýr ā mē omu nē mē hā Jejus kukjēr kurê kumrēx nē kām:

— Kwa Tirtum kapēr tūm kot mē panhō arīgromnu hā mē pahte mē pahpur kām mēmoj nhíkēn nē mē pahkurē htā nhūm ri aköt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja axtem nē mēmo hyta kwÿ rē nē aköt hkanhar o mō. Kwa mē kām anē kē mē ā amnhī nhípêx anhýr kêt nē. Na htem arīgromnu hā ā amnhī nhípêx anhýr kêt nē. Anē.

3-4Hāmri nhūm Jejus mē kuma nē hprī hā mē kām Tirtum kapēr tūm jarē nē mē kām:

— Kwa xà na ka mē Tirtum kapēr ā kagà htūm kamā pahi Tawi kot tanhmā amnhī nhípêx tota kamā harēnh nē mar kêt nē? Na pre Tawija hköt ri mē pa xwÿnhjē mē nhūm mē prām xàj Tirtum mā amnhī jarēnh xà hā ixkre wyr agjē nhūm patre maatija mē kām prām tÿx ā mē omu nē mē kām mēmoj gō. Mē kot Tirtum noo mā pāwti jaxwyr xwÿnhata nhūm mē kām kugō nhūm mē kuku. Tirtum kapēr ā kagà htūm kot ja nē mē kurē htā nhūm mē kām prām tÿx ā mē omu nē mē kamā ukaprī xàj mē kām kugō. Patre pix kot ja kur kaxyw tā nhūm mē kām kugō nhūm mē kuku. Tā nhūm Tirtum ja hā mē omu nhūm ja kēp omnuj kêt nē. Kot mē kamā ukaprī nē mē kām òr nhūm mē hā omu nhūm ja kām mex nē. 5Tā pa na pre Tirtum mē akaxyw ixām nē mē awyr inhmēnh jakamā papxipix na pa hte arīgromnu hā tanhmā mē kot amnhī nhípêx to hā mē kām karō ho ri ixpa. Ixpē arīgromnu hpām na pa. Anē.

Jejus kot īhkra grà xwÿnh o mex ā harēnh

Matēwre 12.9-14; Makre 3.1-6

6Tā nhūm Ijaew nhō arīgromnu pē sapja axte kato. Hāmri nhūm Jejus Tirtum kapēr o mē ahkre xà hā ixkre hwyr tē nē axà nē Tirtum kapēr o mē ahkre ho nhý. Nhūm mēhō myja upôk rûm īhkra grà xwÿnhja mē īhkô hā mar o nhý. 7Nhūm Parijew nhō xwÿnhjē mē Tirtum kapēr tūm o mē ahkre ho mē pa xwÿnhjaja mē kām mē hkrâhtumjē mā Jejus o kapēr prām xàj htānopxar o kuhé. Nē īhkra grà xwÿnhata pumu nē hā axpēn mā:

— Kwa pu mē jar pakuhê nē Jejus tanhmā kot amnhī nhípêx to hā omu. Xà koja jarāhā mūjti ho mex nà? Jarāhā arīgromnu kēnā kot kêt

kām īhkra ho mex. Koja anē nē Tīrtūm kapēr kwȳm ri amnhī nhīpēx. E pu mē kop pakuhē nē hā omu. Anē.

8Nhūm Jejus ra kot mē hamaxpēr kōt mē omunh mex jakamā amnhī wȳr myta mā hpa ho apē nē kām:

—Pa? E kànhmā xa nē amnē ixwȳr tē. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē kànhmā xa nē hwȳr tē. 9Hāmri nhūm Jejus amnhī pu hā ri mē ho hakēx nē mē kot mar o hkrī xwȳnhjē pumu nē mē kām:

—E mē inhmā mēmoj jarē. Tanhmā na htem arīgromnu hā axpēn nhīpēx to ho pa wehe? Xà kot ka arīgromnu hā axā htȳx nē nō hāmri nē amnhī mex prām xāj ma mēhō hwȳr amnhī to tē. Hāmri nhūm ām apumu nē apkatim arīgro mex jamār pē akane hkēt ka ty nhūm ja amā mex nē nā? Rȳ nhūm tanhmā atomnūj to nē akupȳm amnhī nē ajano nhūm ja amā mex nē nā? Nā koja ā anhīpēx anē nhūm ja amā mex kēt nē. Na ka htem ā amnhī nhīpēx anhȳr o apa hkēt nē. E mē inhmā mēmoj jarē. Tanhmā na pre finat Mojesja Tīrtūm nhȳ hā mē pamā arīgromnu hā mē pahte axpēn nhīpēx ā karō hto? Xà kot puj mē axpēn kām paxukaprī ho papa nā? Kot puj mē pamā axpēn kurē ho papa? Xà kot puj mē hā mēmoj punuj pē axpēn pytā nā? Xà kot puj mē hā axpēn pytār pymaj arīgro mex jamā? E mē atō inhmā ja jarē. Anē.

Nhūm pre ā mē hkukjēr anē. 10Mē hamaxpēr ā mē omunh mex pē ā mē hkukjēr anhȳr o xa. Nom nhūm arī mēhō tanhmā kutā kām nē hkēt nē. Ām akryk mar pē omunh o hkrī. Mē kot tanhmā kām nē nhūm ta pānhā tanhmā kot mē kām nē pymaj nhūm mē tee ri kām tanhmā nē hprām nom akryk mar o hkrī. Hāmri nhūm Jejus tee ri mē omu hāmri nē myta mā kām:

—Tk. Mē kot tanhmā inhmā kapēr tore hā. E anhīhkra katāt. Anē.

Hāmri nhūm īhkra katāt nē akupȳm mex kurē kumrēx. 11Hāmri nhūm mē kām Jejus kurē xwȳnhjaja tee ri ja hā omu nē kamā gryk tȳx nē. Arīgromnu hā kot ho mex jakamā nhūm mē kamā gryk tȳx nē. Nē hā axpēn kukjēr o kuhē nē axpēn mā:

—Kwa ā kot amnhī nhīpēx anhȳr mȳrapē tanhmā kot puj wem ho? Na ā kapēr anhȳrja o tanhmā mē pahte kapēr punuj to. Te mē papamajaja mē pahte hkīnhā pahkwȳjē kamā paxukaprī hkēt pyrak ā mē pajarē. Koja mē pahkwȳjaja kuma hāmri nē mē pahte amnhī nhīpēx kaga nē amnhī kaxyw ām hkōt pix mā hamaxpēr o pa. Jakamā kwa tanhmā kot puj mē ja nē ho? Anē.

Jejus kot amnhī kaxyw mē ho 12 nē mē rēnh ā harēnh

Matēwre 10.1-4; Makre 3.13-19

12Tā nhūm arīgro hō hā nhūm Jejus ma kot Tīrtūm mā amnhī jarēnh

kaxyw ma hixêt prêk wyr tē nē hā api. Hämri nē kām amnhī jarēnh o apkati.

13Tā nhūm kwÿhtā nhūm amnhī kôt kot ri mē o pa xwÿnhjê hwÿ nē amnhī kaxyw mē ho 12 nē mē kurê. Nē mē kām:

—E mē kajaja kot paj ma mē pahkwÿjê hwÿr mē arē ka mē ma inhÿ hā Tirtum kapér o mē ahkre ho ri mē hkôt apa. Kot kaj mē apê inhÿ hā mē ahkre ho apa xwÿnh. Anē.

14Kot amnhī kaxyw mē rēnh xwÿnhjê nhixi na jajaja:

Simāw kumrēx na pre kuta nē axte hā hixi mē nhūm kēp Pêtre.

Nē Simāw Pêtre hkôt htō Andreja ta.

Nē hkôt Xiakre hta.

Nē hkôt Juāw ta.

Nē hkôt Firiptija ta.

Nē hkôt Patoromew ta.

15Nē hkôt Matêwreja ta.

Nē hkôt Tomasja ta.

Nē hkôt Apew kra axtem Xiakre hōja ta.

Nē hkôt Simāw Jeroxja ta.

16Nē hkôt Xiakre hō hkra Jutja ta.

Nē hkôt Jut Kariot ta.

Jut Kariotja na pre kormā kot mē kām Jejus kurê xwÿnhjê nhîhkram òr mā. Nhūm kot amnhī kuka-mā omunh mex tā mē hkôt amnhī kaxyw kuta.

Ã mē kot Jejus nhÿ hā mē ahkre o pa kaxyw mē rēnh xwÿnhjê nhixi kot anhÿr.

Jejus xàpênh ã harênh

Matêwre 4.23-25

17Tā nhūm Jejus akupým ÿ hā mē ahkre ho pa xwÿnhjê mē hämri hixêt prêeta kurûm wrÿ nē nhÿri hinur kām kuhê. Hämri nhūm nhÿhÿnh mē kot mar mā xwÿnhjaja hā akuprō. Kôt mē pa ho mē pa xwÿnh kwÿjaja nē nhÿhÿnh krī hkwÿ rûm mē hkwÿjaja. Pika pê Jutej kurûm mē hkwÿjaja. Nē krī pê Jerujarê kurûm mē hkwÿjaja. Nē gô mÿ ri Xir mē Sitôja wa kamā mē pa xwÿnh kwÿjaja. Âm ahpÿnhâ ri nhÿhÿnh krī hkwÿ rûm mē kot mar mā xwÿnhjaja hā pikuprôn rax nē. **18-19**Mē kot kapér mar nhūm kot akupým mē ho mex kaxyw nhūm prem ma hwÿr amnhī to pa. Mē hkwÿjaja tanhmā ri à kute. Nhūm mē hkwÿjaja mëkarömnuti kot mē hwÿr gjêx xwÿnhjaja nhūm mē piitâ ma hwÿr amnhī to pa. Na prem ra amnhī kaxyw kām hamaxpér o:

—E pa ma hwÿr tē nē âm hkupênh pix tā akupým inhmex japér. Anē.

Hämri nē ma hwÿr mra nhūm mē omu nē Tirtum xàhpumunh tÿx o akupým mē ho mex pa.

**Jejus kot hkôt mĕ pa ho mĕ pa xwìnhjê jahkre hā harēn
Matêwre 5.1-12**

20Tā nhūm Jejus hkôt mĕ pa ho mĕ pa xwìnhjê jahkre nĕ mĕ kām:
E kot kaj mĕ atō amnhī kaxyw tanhmā inhmā ajamaxpēr to nĕ ajamaxpēr o: “Nà ixkukrêx rax kêt tā na hte Tirtum ixkôt pa ho pa. Koja ixkôt pa hkêt pa ixtŷx ri tanhmā amnhī nhipêx to ho ri ixpa râhā nĕ. Tirtumja mex kumrêx o kot mĕ hikukrêx raxta jakrenh par.” Anhŷr o ajamaxpēr. Hämri nhūm Tirtum ā ajamaxpēr anhŷr ā apumu nhūm ja kām mex nĕ. Hämri nhūm apê hkra hā ato mex nĕ atanopxar o akôt pa ka ajamakêtkati nĕ akînh nĕ axàmnhîx ri apa.

21Nĕ kot kaj mĕ atō amā Tirtum kām hprâm xà hkôt tanhmā amnhī nhipêx to ho ri apa hprâm tŷx nĕ. Nhūm amnhī tā apumu nhūm ja kām mex nĕ nhūm ato mex nĕ. Nĕ tanhmā ato ka hkôt pix mā amnhī to mex o ri apa nĕ ajamakêtkati nĕ akînh nĕ axàmnhîx ri apa.

Nĕ kot kaj mĕ tanhmā amnhī tomnuj to. Hämri nĕ tee ri ja hā amnhī pumu nĕ ajamaxpēr. Nĕ apijaàm nĕ akaprī xàj amŷr o nhŷ. Amŷr rax nĕ. Hämri nhūm Tirtum ja hā apumu nhūm ja kām mex nĕ. Jakamā nhūm anê akaprī hta nĕ ato mex nĕ. Ka ajamakêtkati nĕ akînh nĕ axàmnhîx ri apa.

22-23Nĕ kwâr mĕ mâmri ixtâ tanhmā mĕ ato kapēr punuj to nĕ tanhmā mĕ ato hêx to nĕ tanhmā ri mĕ atomnuj to ho pa. Kwâr mĕ mâmri ā mĕ anhîpêx anhŷr o pa. Ka mĕ ām inhmā pix mā ajamaxpēr râhā ho apa pê ajamakêtkati nĕ axàmnhîx ri apa. Kwâr mĕ mâmri ā mĕ anhîpêx anē nĕ mĕ amex kêt ā mĕ ajarênh o pa. Amnepêm na pre Tirtum nhŷ hā kapēr xwìnhjaja nhūm prem ā mĕ hipêx anê. Jakamā koja mĕ urâk nĕ ā mĕ anhîpêx anhŷr o pa. Nhūm Tirtum ja hā mĕ apumu nĕ amnhîm mĕ amex ā mĕ ajarê. Hämri nĕ nhýrmâ kaxkwa kamā wa inhô krî kamā mĕ ato mex rax nĕ. Ka mĕ akînh nĕ ajamakêtkati nĕ axàmnhîx ri apa. Jakamā kwâr mĕ mâmri pika jakamā ā ixtâ mĕ anhîpêx anê. Anê.

**Jejus kot arî mĕ kot mar xwìnhjê jahkre hā harēn
Xiakre 5.1-5**

24Nhūm Jejus nhâm hkôt mĕ pa ho mĕ pa xwìnhjê nhîhkô hā mĕ kot Tirtum kôt amnhī nhipêx o pa hkêt xwìnhjê hwŷr apkjê. Nĕ mĕ omu nĕ tanhmā mĕ kām kapēr to. Mĕ hikukrêx rûnh xwìnhjê kumrêx mā kapēr nĕ mĕ kām:

E kwa mē o kora mē akukrêx rūnh xwÿnhjaja. Na ka htem ãm akukrêx rūnh pix mā ajamaxpēr o ri apa nē gryk ã Tirtum mā ajamaxpēr o apa hkêt nē. Jao mē amā kapēr mar prām kêt nē. Nē ãm akukrêx rūnh mā ajamaxpēr pê akînh nē ri apikunhar o ri apa. Tā kot ka mē nhÿrmā ty hâmri nhûm akînh xâja apê hapêx.

25 Nē mē amā Tirtum kôt ri amnhî nhîpêx prām kêt xwÿnhjaja. Kot kaj mē nhÿrmā akaprî htÿx kâm tee ri amnhî to hwyr kaprî kâm ga. Koja mē amar kêt nē.

Nē mē atÿx ri mē ate tanhmâ amnhî tomnuj to hkukamâ ajamaxpēr nē apikunhar pê amnhî tomnuj o apa xwÿnhjaja. Kot kaj mē nhÿrmâ ã mē ate amnhî nhîpêx anhÿrja mÿrapê mē kot amnhî xâ htÿx kamâ hamak o pa htum xâ hwyr ma apa. Hâmri nê kamâ akaprî xâj amyr râhâ ho ri apa. Jakamâ kwa mē o kora mē amâ Tirtum prâm kêt xwÿnhjaja. Kêr ka mē ixkapêr ma nê axkâm ajamak rom nê ri apa.

26 Amnepêm mē pakukamâ mē pa xwÿnhjaja na prem Tirtum kapêr o hkwijê jahkre ho pa. Nom axtem nê hkwym ri tanhmâ mē kâm ho hêx to nhûm mē kuma nhûm ja mē kâm mex nê nhûm mē amnhim mē mex ã mē harê. No ãm mē mex kêt. Tâ mē kajaja. Mê kot mē urâk nê axpêñ mâ mē amex ã mē ajarênh tâ Tirtum mâ mē amex kêt. Jakamâ kot kaj mē amex kêt nê. Anê.

Mê kâm mē pahkurê xwÿnhjê jarênh

Matêwre 5.38-48; Rukre 23.34; mânén Atre 7.60; Rômân 12.14

27 Hâmri nhûm Jejus hpânhâ mē piitâ mē ahkre nê mē kâm:

— E mē ate inhmar xwÿnhjaja. Kêr ka mē kot mē atomnuj xwÿnhjaja amnhî tâ tanhmâ mē ho hkêt nê. Âm mē ho mex pix o ri apa hkukamâ mân ajamaxpêr.

28— Nê mē kot mē ato kapêr punuj xwÿnhjaja. Kêr ka mē amnhî xwar amnhî tâ tanhmâ mē ho akapêr punuj to hkêt nê. Âm tâm mē kâm akapêr pê mē kâm akapêr mex o ri apa. Nê mē kot tanhmâ ri mē ato ho pa xwÿnhjaja ka mē ho mex pix o ri apa. Nê mē ho Tirtum wyr pix kukamâ mân ajamaxpêr.

29— Nê koja möhö anhînep akura ka ãm omu nê tanhmâ amnhî tâ ho hkêt nê. Te ate kâm ihkjê pêr nhûm kot ihkjê kamâ akuranh pyràk o amnhî nhîpêx nhûm ja amâ mex nê. No kêr ka mē amnhî tâ tanhmâ mē ho hkêt nê.

— Nê koja möhö apê anhînôhkà py ka tanhmâ hâ kâm nê hkêt nê. Kwâr mânén te ate kry pê anhînôhkà hpakâ ry

jagjênh xwÿnhta anhñôhkà hkôt kãm õr pyràk o hipêx. Nom kamã agryk kãm kãm õr kêt nã.

30—Nã koja mëhõ kêp amrakati kumrëx nã awÿr tã nã mëmoj tã awÿ. Ka anhõ mëmoj japêr nã mämri kãm mëmoj gõ. Kêp anhõxìy hkêt kamã kãm mëmoj gõ. Rì koja mëhõ apê mëmoj to ahkï ka axàhkurê hkêt nã. Nã tanhmã hã ho hkêt nã. 31 Më piitã më kot tãm më anhïpêxja na më amã hpräm. Tã kêr ka më amnhï pyrà nã tãm më piitã më hipêx o ri apa. Më kot tãm më anhïpêx kêt tã kêr ka më axàmnhix ri anhõxìy hkêt nã tãm më hipêx o ri apa.

32—Nom kot kaj më amã më piitã më ho mex o apa hpräm kêt japêr. Nã ãm më kot më ato mex xwÿnhjê pix ka më amã më ho mex präm. Xà koja Tirtûm ja hã më apumu nhûm ja kãm mex nã? Nà koja kãm mex kêt nã. Koja mëhõ më ato mex kêt tã ka më amnhï rom ho mex nã nhûm Tirtûm ja hã më apumu hâmri nã më amex ã më ajarë. Më kot amnhï tomnuj o më pa xwÿnhjaja na htem ãm më kot më ho mex xwÿnhjê pixjaja nhûm htem amnhï xwar më ho mex o pa. No tãm më kot amnhï nhïpêx o më pa xwÿnhjaja na htem më piitã më ho mex o pa. Më kot tãm amnhï nhïpêx xwÿnhjaja nã më kot amnhï tomnuj xwÿnhjaja nhûm më ho hpimràtã më ho mex o axpën pyràk o pa.

33-36—Nã më kot amnhï tomnuj xwÿnhjaja na htem ãm më kot më ho mex xwÿnh pixjaja nhûm htem amnhï xwar më ho mex o pa. No më kajaja. Kêr ka më mämri më piitã më kamã axukaprí pix nã. Jao axàmnhix ri më piitã më kãm mëmoj nhôr o ri apa. Nhûm Tirtûm ja hã më apumu nã ja hã më ato mex nã.

— Jakamã kêr ka më amarí më kãm akurê xwÿnhjê ho mex nã. Nã më kamã axukaprí nã. Nã më piitã më kãm mëmoj nhôr o ri apa. Kê nhýrmã Tirtûm maati më hã më amã mëmoj nhôr rax nã. Nã më ate kot amnhï nhïpêx kôt amnhï nhïpêx xwÿnh ã më ajarë. Tirtûm na hte më kot amnhï tomnuj xwÿnhjê kamã ukaprí ho pa. Jakamã kêr ka më urâk nã ã më hipêx anhýr o ri apa. E kêr ka më ã axpën nhïpêx anhýr râhã nã. Anã.

Më pahte axpën to pakapêr punuj kêt ã më pamã karõ

Matêwre 7.1-5; määnen Römän 2.1-3, 14.1; Wam Korít 4.5; Xiakre 4.11-12

37 Nhûm Jeus arí më ahkre nã më kãm:

— Nã kêr ka më atÿx ri amnhï krã hkôt tanhmã më kot amnhï tomnuj to hã tanhmã axpën jarênh to ho ri apa hkêt nã. Kêr kê Tirtûm më apyrà nã ã më ajarênh anhýr kêt nã.

— Nã kêr ka më tanhmã mëhõ kot ra atomnuj tota mä ajamaxpêr râhã hkêt nã. Äm ho ajamakêtkati tokyx anê nã axte kãm ajamaxpêr kêt nã. Kêr kê Tirtûm ja hã më apumu nã më apyrà nã axte tanhmã më ate amnhï tomnuj to mä hamaxpêr kêt nã.

38—Nē kēr ka mē axpēn kamā axukaprī pē tanhmā axpēn to mex to ho ri apa. Kēr kē Tīrtūm ja hā mē apumu nē mē apyrà nē mē akamā ukaprī pē tanhmā mē ato mex to ho pa. Na hte mē pahte axpēn kamā paxukaprī hā mē pahpumunh xà hköt tanhmā mē pakamā ukaprī to.

39—Nom kēr ka mē atȳx ri tanhmā axpēn to akapēr to hkêt nē. Mē ate aprī hā axpēn jamaxpēr kôt axpēn pumunhre hā. Jakamā kot kaj mē atȳx ri mēhō ho akapēr punuj hāmri nē te mē nohkre xwÿnhjê hō kot mēmoj pumunh kêt tāā te kot no ho omunh nē tanhmā harēnh to pyràk o amnhī nhípêx. 40Tīrtūmja tapxipix na kot mē pajamaxpēr kôt mē pahpumunh par. Mē axahpumunh týx o mē pahte hakrenh kêt jakamā kwa kēr ka mē ām hköt pix mā amnhī nhípêx o ri apa. Kot kaj mē ā amnhī nhípêx anē hāmri nē gaa nē uràk nē mē piitā mē kamā axukaprī pix o ri apa. 41-42Jao mēhō kot tanhmā amnhī tomnuj to hā omu hāmri nē tanhmā hā kām nē tokyx anhŷr kêt nē. Akumrēx ate tanhmā amnhī tomnuj to hā amnhī pumu nē hkaga hāmri nē rī kormā mēhōta hwŷr tē nē kot tanhmā amnhī tomnuj to hā kām akapēr to. Anē.

Mē pajamaxpēr xà hköt mē pakapēr ā mē pajarēnh

Matēwre 7.16-20, 12.33-37

43-45Nhūm Jejus arī mē ahkre nē mē kām:

—Nē koja mēmo pī hpàr mex nē ô mex nē. Nom koja pàr punuj hāmri nē ômnuj nē.

—Nē na htem mēmo xô pumu nē hköt tanhmā pàr kute hā omu. No na htem rārāj pumu nē kēp akunī kamā mrônhī xô hā hkamnhīx kêt nē. Na htem mēmo xȳ hpàr pumu nē ô xànhre hā hkamnhīx kêt nē. Ja pyrà nē koja mēhō hamaxpēr punuj nē māänēn hakwa ho kapēr punuj pix nē. Nē htŷx tanhmā amnhī tomnuj to ho ri pa. Nom koja hamaxpēr mex nē hāmri nē māänēn hakwa ho kapēr mex o pa. Na htem ahpÿnhā amnhī jamaxpēr xà hköt tanhmā hakwa ho kapēr to ho ri pa. Anē.

Ikre pijakrut jarēnh

Matēwre 7.24-27; māänēn Xiakre 1.22-25; Wam Juāw 2.3-6

46Nhūm Jejus arī mē hköt mē pa ho pa xwÿnhjê jahkre ho nhŷ nē mē kām:

—Nē kot kaj mē ixpē mē anhō pahihti hā ijarē hā kot kaj mē ixkapēr kôt amnhī nhípêx rāhā ho ri apa.

47—E pa mē amā ixprī hā mē kot ixlöt amnhī nhípêx xwÿnhjê kot amnhī nhípêx jarē ka mē aprī hā inhma. 48Mē kot amnhī nhípêxja te mēhō hamaxpēr mex pē aptȳx kām amnhīm ōrkwy nhípêx pyràk. Koja aptȳx kām ōrkwy nhípêx nhūm mēmo arīgro hā na wrŷk rax nē. Nē gô htàm rax nē hanhi nom nhūm arī ām týx nē xa. Tā kot kaj mē ixlöt amnhī nhípêx ā kot kaj mē te ixlotre jarēnhja pyràk. Jao amex nē

ajamakêtkati nē ri apa. Te gô htàm kot ixkre janhir tā nhūm ām tÿxta pyràk. 49 Nom koja mĕhō hamaxpér mex kêt nē htÿx mō nē gô mÿri gyw rerek kâm amnhím õrkwÿ nhípêx. Hämri nhūm mĕmo arîgro hă na wrÿk rax nē. Nē hă gô htàm rax nē õrkwÿ janhi nē kêt gràngh pa. Tā koja mĕhō ixkôt amnhí nhípêx kêt nē te ho mĕhō kot gô mÿri gyw rerek kâm ixkre nhípêxta pyràk. Jao mex kêt nē pa. Jakamâ kwa mĕ ixkapér mar tÿx nē te gô htàm kot ixkre janhir nē gràngh parta pyràk o amnhí nhípêx o apa hkêt nē. Anē.

Jejus kot mĕhō mă àpênh xwÿnh o mex ã harênh

Matêwre 8.5-13

7 1Tā nhūm Jejus mĕ kâm ujarênh pa hämri nē ma akupým Kapanaú hwÿr mō. 2Nē mōõ nē ra hwÿr pôj. Nhūm krî kamâ pôristi krâhtûm mă àpênh xwÿnhja à htÿx nē nô. Ra htÿk kaxyw nē nô nhūm õ patrâw tee ri omu nē kâm hapê jakamâ tee ri hkukamâ hamaxpér o hkaprî nê. 3Hämri nē Jejus pôx ã harênh ma nē hwÿr Ijaew pigêt kwÿjê r  nê m  kâm:

—Kwa m  ma Jejus w yr mra n  k m ijar  k  tokyx man ixw yr t  n  inhm  àpênh xwÿnhta o mex. Anē.

4-5Hämri nh m m  kuma n  ma hw yr mra n  omu n  k m:

—Pa. Na pôristi krâhtûm na aw yr m  inhm  pa m  mra. M  pahk nh  k p Ijaew k t t  k m m  pahk nh n . T m na pre m  inh  kr  kamâ m  inhm  T rt m kap r o m  ahkre x  h  ixkreja nhípêx. T n k m àpênh xwÿnhta k p à htÿx n  n  nh m ap x h  ajar nh ma n  man aw yr m  inhm . Kwa ma hw yr t  n  k m ho mex n ? An .

6Hämri nh m m  kuma n  m  k m:

—T e. Ma pu m  hw yr. An .

H mri n  ma m  hk t t . H mri n  korm  õrkw  ht p o ht m m  nh m axte kut  hkr mnhw  hkw  r  nh m m  ma kut  mra. H mri n  mra n  m  hkaxpa n  Jejus pumu n  k m:

—Pa? Kwa na pôristi krâht mata ã aw yr kar  an . Na m  inhm : “E k r ka m  mra n  nh ri Jejus kaxpa n  k m awjar  k  ām ata r m kap r pix o inhm  à xwÿnhta o mex. K nh ã ixp  Ijaew k t jakam  ixte amnh kuk ã ixpija m t x. Jakam  kot paj pam hw yr ixt m k t n . Kwa k m an  k  ata r m kap r pix o inhm  akup m ho mex. 7-8Ixp  m  hkr ht m jakam  na pa hte inh  pôristi m  m moj t  kar  nh m m  inhm  x  hk t inhm  m moj tanhm  hip x to. Na pa hte m  k m: ‘E m  ma mra n  ã amnh  nhíp x an .’ An  nh m m  inhm  n  ma mrar kur  kumr x. R y pa m  k m: ‘E m  amn  ixw yr mra n  ã amnh  nhíp x an .’ An  nh m m  inhm  n  ixw yr mra. No k t Jejus na hte ixrom tanhm  m  à kuteja m  kap r nh m kuma n  m  k p hap j n  ma mrar kur  kumr x. Jakam  koja ata r m kap r pix o

inhmā ho mex.” Anhŷr o awŷr karō. Jakamā na pa mē akutā mra nē akaxpa nē ā amā kapēr jarēnh anē. Anē.

9Hāmri nhūm Jejus amnhī jaēr pē mē kapēr ma nē hkīnh nē. Hāmri nē hkōt mē kot mar o pa xwŷnhjē mā kām:

—Kwa xà na ka mē ā kot ixwŷr karō xwŷnh jamaxpēr anhŷrta ā ama? Mē pahkīnhā kēp Ijaew kêt tā mē arom amnhī kaxyw inhmā hamaxpēr tŷx nē. AA mē atō urâk nē ate amnhī kaxyw ā inhmā ajamaxpēr tŷx anhŷr kêt tā nhūm mē arom kām àpēnh xwŷnh kaxyw inhmā hamaxpēr tŷx nē. Anē.

10Nhūm pre ā mē kām kapēr anē hāmri nhūm pôristi krâhtūm krâmnhwŷjaja kuma nē awjanā nē ma akupŷm hkrâhtūm nhôrkwŷja wŷr mra. Nhūm ra Jejus kām àpēnh xwŷnhhta akupŷm ho mex nhūm mex nē ri mra. Hāmri nhūm mē akupŷm pôj nē akupŷm mex ā omu.

Jejus kot akupŷm mēhō hkra ho htîr ā harēnh

Juāw 11.1-46

11Tā nhūm Jejus ma krī pê Naī hwŷr hkōt mē pa ho mē pa xwŷnhjē mērohā mō nhūm mē ohtō nē mē hkōt mra. 12Nhūm mē ra Naī hwŷr hpôx o mō. Nē hwŷr agjê. Axpēr kām agjê nē mō nhūm kēp mjēn htyk xwŷnhja mē kutā tē. Nhūm hkra myja ham kēp ty. Kra pyxi htā kēp ty nhūm mē kasāw kamā kuxà nē kumŷ nē kot haxâr kaxyw o mō nhūm katorxà mē hkōt mŷr o mō. Nhūm krī nhō xwŷnh kwŷjaja ma hkōt mō. Piitā hkaprī nē hkōt mŷr o mō. 13Tā nhūm Jejus mē hkwŷja mē mō nē mē hkaxpa nē katorxà mŷr ā omu nhūm Jejus kām hkaprī nē. Hāmri nē xa nē kām:

—Pa? Kwa amŷr kêt nē. Anē.

14Hāmri nē kasâwta wŷr tē nē hā ihkra xi nhūm mē kot mŷnh xwŷnhjaja omu nē amarī kām o xa. Hāmri nhūm htyk xwŷnhhta mā kapēr nē kām:

—E kwa kânhmā nhŷ. Anē.

15Pu nhūm kânhmā ūr kurê kumrêx. Nē kapēr o nhŷ. Hāmri nhūm Jejus nita mā kām:

—E ota akrata. Na akupŷm amā htîr. Anē.

Hāmri nhūm akupŷm htîr ā omu nē hkīnh tŷx kumrêx. 16Hāmri nhūm mē kot omunh xwŷnhjaja amnhī jaēr pê akupŷm hkra htîr kām omu nē ū hā haxwŷja hkīnh nē. Nē Tîrtûm mā mex o mex ā harē nē axpēn mā:

—Kwa ām hāmri na Tîrtûm ā mē panhîpêx anē nē mē pahwŷr ū hā kapēr jarēnh xwŷnhhta mē nhūm mē pahwŷr mō. Tîrtûm mē pakamā ukaprī jakamā na ā mē panhîpêx anē. Nà ām hāmri na ā mē panhîpêx anē. Anē.

17Hāmri nē piitā ma pikaja rūm mē kām harēnh o hprōt nhūm mē piitā harēnh ma.

Juāw Paxis tee ri Jejus kukamā hamaxpēr ā harēnh

Matēwre 11.2-6, 11.22; Rukre 4.16-21

18Rōm nhūm Juāw Paxisja kēp prēs nē hkrī nhūm hte hkōt mē pa xwÿnhjaja hwȳr mra nē kām Jejus kot tanhmā amnhī nhīpēx to ho pa hā harē. Hāmri nhūm harēnh ma nē tee ri hkukamā hamaxpēr. Hāmri nē hkōt mē pa xwÿnh wa ho axkrut nē wa kuta 19nē Jejus wȳr wa kumē nē wa kām:

—Kwa wa ma hwȳr tē nē hkukja. Nē kām: “Xà ka na pre Tīrtūm mē ixwȳr amē nā? Nà xà kormā axtem hō na pa mē kormā amnhī wȳr hamār o ri ixpa?” Anē. E wa ma hwȳr tē nē ā hkukjēr anē nē tanhmā kot amnhī jarēnh to hā ama hāmri nē man akupȳn tē nē inhmā harē. Anē.

20-21Hāmri nhūm wa kuma nē ma hwȳr tē. Nhūm Jejus kormā mē ho mex o xa. Mē nohkre xwÿnhjaja nhūm akupȳm mē no ho mex. Nē mēkarōmnuti kot mē hwȳr gjēx xwÿnhjaja nhūm mē nē mē hapôx o ām rāhā nhūm wa ra hwȳr tē nē kormā hā mē omunh o xa. Hāmri nē kām Juāw Paxis kapēr jarē. 22Hāmri nhūm wa kuma nē wa kām:

—Tỳ. Nà ām hāmri na ja hā ijarē. Ixpē mē ate ixfamā ajamak o apa xwÿnhhta na pa. Jakamā e. Wa kam nē tanhmā ixte amnhī nhīpēx to hā ixpumu hāmri nē ma akupȳm hwȳr tē nē aprī hā kām ijarē. Mē nohkre xwÿnhjaja na pa akupȳm mē no ho mex. Nē mē hkànyh xwÿnhjaja pa akupȳm mē hkà ho mex. Nē mē hyk o mē pa xwÿnhjaja pa akupȳm mē ho mex. Nē mē htyk xwÿnhjaja pa akupȳm mē ho htīr. Nē mē kēp amrakati nē ri mē pa xwÿnhjē mā mēmoj mex jarēnh o ri ixpa. Na pa hte ā mē ho mex o ri mē hkōt ixpa anē. Jakamā e kwa wa ma akupȳm hwȳr tē nē ā kām ijarēnh anē. 23Kē ijarēnh ma nē arī amnhī kaxyw ixkōt hamaxpēr tȳx rāhā nē. Koja ā amnhī nhīpēx anē nē hamakētkati nē ri pa. Nē tee ri ijarēnh kukamā hamaxpēr kēt nē. E wa tokyx ma akupȳm hwȳr tē nē ā kām ijarēnh anē. Anē.

Jejus kot Juāw Paxis mex ā harēnh

Matēwre 11.7-19

24-25Nhūm pre ā Jejus wa kām amnhī jarēnh anē nhūm wa kuma nē ma akupȳm Juāw Paxis wȳr tē. Hāmri nhūm Jejus mē kot mar o kuhē xwÿnhjē mā tanhmā Juāw Paxis jarēnh to nē mē kām:

—Na ka prem kapōt ā mar kaxyw ma hwȳr mra. Nom ê mex ā omunh kaxyw rȳ hpijaàm kām tanhmā kapēr to hā mar kaxyw hwȳr amrar kēt nē. 26Kēp Tīrtūm nhȳ hā kapēr xwÿnh jakamā na ka prem mar kaxyw ma hwȳr mra. Tīrtūm nhȳ hā kot ixkukamā ijarēnh o pa xwÿnh na. Ixpē Tīrtūm kot mē akaxyw ixām xwÿnh ā na pre mē amā ijarēnh o pa. Nē

hprī hā tanhmā mē amā ijarēnh to. Jakamā na kapēr mex o kot wam Tīrtūm nhŷ hā kapēr jarēnh o mē pa xwÿnhjê kapēr jakrenh. 27Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot Juāw kukamā tanhmā harēnh to nē harēnh kot:

Kot paj Ixkra hkukamā ma mē hwȳr harēnh o pa xwÿnh mē kē
ma ri hkukamā mē kām harēnh o ri pa. Kē mē kuma nē
kutép tām amnhī nhípêx.

Anhŷr o Tīrtūm Juāw Paxis kukamā harē nhūm mē hā kagà. Tā nhūm mē awȳr kumē. 28Juāwja mex kumrēx. Na pre hprī hā ixkukamā tanhmā ijarēnh to ho pa. Nom ixsôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê hkīnhā ixköt pa ho pa hkêt ām ixkukamā ijarēnh o pa. Jakamā ixsôt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja na mex o kot Juāw Paxisja jakrenh. Mē kot ixsôt hprī hā inhmar o pa jakamā mē mex o kot hakrenh. Anē.

29Nhūm pre ā Jejus mē kām Juāw Paxis jarēnh anē. Mē kot Juāw mar o kuhê xwÿnh kwÿjaja na pre htem tanhmā amnhī tomnuj to ho pa. Tā Juāw kot mē kām Tīrtūm kapēr jarēnh ma nē axpēn mā Tīrtūm mex ā harē. Nē axpēn mā:

—Nà ām hâmri. Tīrtūm kapēr na mex kumrēx. Anē.

Hâmri nē amnhī tomnuj kaga nē Tīrtūm kôt amnhī xunhwȳ. Jakamā nhūm Juāw Paxis Tīrtūm mā mē hkrā kumrā.

30No nhūm Parijew nhō xwÿnhjê mē Tīrtūm kapēr tūm o mē ahkre ho mē pa xwÿnhjaja jajē hkīnhā Juāw Paxis kaga kumrēx. Jakamā nhūm mē hkrā kumrār kêt nē. Mē kot Tīrtūm kapēr kaga jakamā na pre htem Jejus kapēr ma nē ām kuma. 31Hâmri nhūm Jejus mē kām:

—E pa mē amā mē piitā htŷx ri hamaxpēr ā tanhmā mē harēnh to ka mē kot amnhī nhípêx ā mē harēnh ma. 32Te mē kot mēhprīre kot amnhī nhípêx pyràk. Mēhprīrejaja na htem ūrkwȳ kapem hije nē mēmoj to amnhīkati ho hkrī. Nē tee ri hkwyjē kot amnhī nhípêx pumu nē mē kām:

Kwa na pa mē amā gre htā ka mē ixkutā anhōkrepôx kêt nē. Pa mē ja hā mē apumu nē hpānhā mē amā mē htŷk jarē htā ka mē akaprī nē amŷr kêt nē. Kwa mē ri ā amnhī nhípêx anhŷr kêt nē.

Anhŷr o axpēn mā kapēr. Tā te mē ate mē uràk. Tīrtūm kot mē awȳr ū hā kapēr xwÿnhjê rēnh tā ka mē te mēhprīre kot amnhī nhípêxta pyrà nē mē ama ām mē ama nē mē hkôt amnhī nhípêx kêt nē.

33—Juāw Paxis na pre mē awȳr mō nē ixpyrà nē apkur mex o ri pa hkêt nē. Nē ixpyrà nē wîhti ho hkôm kêt nē pa. Tā ka mē ja hā omu nē hkaga nē atŷx ri Satanasti nhŷ hā kot tanhmā amnhī nhípêx to ho pa hā hkamnhīx nē ri harēnh o ri apa. Hâmri nē mēhprīre kot amnhī nhípêx pyrà nē hkôt amnhī nhípêx kêt nē. 34Tā pa Juāw pânhā mē awȳr mō. Nē kurom apkati mē ixâpkur mex o ri ixpa. Nē kurom wîhti hkwy ho ixkôm o ri ixpa. Ka mē ja hā ixpumu nē atŷx ri ixâpkur rûnh nē ixpipânh o ri ixpa hā ixkamnhīx nē ā axpēn mā ixto akapēr anhŷr o ri apa. Nē mē

kot amnhī tomnuj xwÿnhjê hkôt ri ixpa hã axp n m  ijar nh o ri apa.   Na ka htem axp n m  ijar nh an . Jao te m  ate Ju w Paxis nh p x pyr  n  ixfaga n  ixf t amnh  nh p x k t n . Na hte   ht x ri tanhm  m  hamaxp r to ho m  pa xw nhjaja amnh  nh p x anh r o ri pa.

35—No t m ri m  hamaxp r o më pa xw nhjaja na htem ahp nh  Ju w m  wa ixte amnh  nh p x   wa ixpumu n  axp n m  wa ijar nh o: “N  ahp nh  wa kot amnh  nh p x t  wa ham   m h mri T rt m nh  h  kap r jar nh mex o pa. E pu m  wa ur k n  T rt m k t amnh  xunhw .” Anh r o axp n m  wa ijar nh o pa. An .

Parijew nh  xw nh p  Sim wre jar nh

Mat wre 26.6-13; Makre 14.3-9; Ju w 12.1-8

36T  nh m Parijew nh  xw nh p  Sim wreja amnh  nh rk w  hw r  Jesus m  hk t m  pa ho pa xw nhj  m  kuw . M  kot kut  apkur kaxyw amnh  w r m  kuw  nh m m   rk w  hw r mra n  m  hw r agj  n  apkur kaxyw hkr . 37H mri nh m m h o niya m  hw r ax . Na pre hte amnh  tomnuj pix o pa. H mri n  Jesus   kr  hw r hp x n  Sim wre nh rk w  kam  apkur   har nh ma n  ma hw r t . M  hkuxwax  h    py n  ma hw r o t . 38H mri n  hw r ax  n  Jesus pumu n  hw r t  n  pum xa. N  tee ri tanhm  kot amnh  tomnuj to ho paja m  hamaxp r n  hpijaàm n  hkap r n  m r o xa. H mri n  Jesus kut  hk n kr  ho t m n  nh  n  no kag  ho hpar go. H mri n  amnh  kr  k  ho hpar gr  n  kup  h mri n  hp nh  m  hkuxwa x  ho kuxwa. K m hk nh x j    hip x an . 39H mri nh m Sim wre tee ri ja h  omu n  hamaxp r o:

—Tk. Kwa jahti kot amnh  tomnuj pix o pa xw nh t  m  ixw r ax  n    Jejus nh p x an  nh m amnh  n  hanor k t n . K p  m h mri T rt m nh  h  kap r jar nh o pa xw nh ronh x ja h  omu n  amnh  n  hanor kur  kumr x. An .

40H mri nh m Jejus amnh  t  hamaxp r   omu n  h x rom k m kap r n  k m:

—E Sim wre. Pa am  awjar  ka inhma. An .

H mri nh m k m:

—T e. Mex. M mr  inh m  awjar  pa ama. An .

41H mri nh m k m:

—N  koja m h o my wa ham xkrut. Nh m h ja m h o p  k xpore ho rax kumr x n  ho  presta. Nh m h ja  m k p ho grire n  ho  presta. H mri n  wa ham  k xpore ho hap x pa. 42H mri n  akup y m kot k p ho  presta xw nhta m  hp nh   r kaxyw tee ri amnh  kukam  hamaxp r. Ra kot ho hap x par jakam  tee ri amnh  kukam  hamaxp r. T  nh m kot wa k m ho  presta xw nhta wa hw r t  n  wa k m: “Kwa wa tee ri amnh  kukam  ajamaxp r k t n . Na pa ra war ate ixtoto tew n   kag t a kax nh pa nh m ja hap x. Kot paj axte k m ijamaxp r k t n .

Jakamā wa māmrī ajamakētkati nē axàmnihīx ri apa.” Anhŷr o wa kām kapēr. Ā mē ujarēnh kot anhŷr. Anē.

Nhūm pre ã Jejus Simāwre mā ujarēnh anē. Hāmri nē hā hkukja nē kām:

—E nhŷ myja koja we kām ho tewēn xwŷnhta kīnh tŷx nē wehe? Anē.

43Hāmri nhūm kām:

—Nà kot kēp ho rax nē ho ūpresta xwŷnhta koja kām hkīnh tŷx o hōta jakre. Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Tŷ. Nà ām hāmri na ka ã harēnh anē. **44**Tā mān ka ni kot ã inhīpêx anhŷr xwŷnhta pumu. Na ka amnhī nhōrkwy hwŷr ixwŷ pa axà nom ka inhmā gô hkwŷ pa ho amnhī par kuhōnh kêt nē. Tā nhūm nija arom ã inhīpêx anē nē no kagô ho ixpar kuhō nē amnhī krā kī ho grâ ho nhŷ.

45—Nē anhōrkwy hwŷr ixârta ã ka ixkahti hkôt inhmŷnh nē ixpâr kêt nē. Tā kêt nija arom xatâ ixpar pâr o nhŷ. **46**Nē ate orti ho ixkrâ gregor kêt tā nhūm arom mē hkuxwaxâ ho ixpar kuxwa ho nhŷ. Mēhkukwaxâ hā kâxpore xohtô htâ nhūm àmnhīx ho ixpar kuxwa ho nhŷ. **47**Ām hāmri na pa amā ja jarê. Nija kot amnhī tomnuj tŷx tâ pa ra nê kot amnhī tomnuj o ijapêx pa. Ra kot amnhī tomnuj tŷx xwŷnh ã amnhī pumunh jakamā na amnhī kaxyw inhmā hamaxpêr pê kām ixkînh nē ã inhīpêx anē. No ka na ka hte urâk nē amnhī tomnuj tŷx o apa htâ urâk nē tee ri ja hā amnhī pumunh kêt nē. Tā nita kînhâ ate amnhī tomnuj kaga hkêt jakamā na ka ām amā ixkînh grire. Anē.

Nhūm pre ã Jejus Simāwre mā kapēr anē. **48-50**Hāmri nē nija mā kapēr nē kām:

—E kànhmā xa. Ra ate amnhī kaxyw inhmā ajamaxpêr jakamā na pa ra ate amnhī tomnuj piitâ amnhī katut kôt rēnh pa. Kot paj axte kām ijamaxpêr kêt nē. Jakamā māmrī ma ajamakētkati nē axàmnihīx anhōrkwy hwŷr tê. Anē.

Hāmri nhūm mē kot axpēn kutâ apkur xwŷnhjaja tee ri kot kām kapēr anhŷrja ã kuma nhūm ja mē kām mex kêt nē. Jakamā nhūm mē ri axpēn mā harēnh o:

—Tk. Kwa mēhō na hte ri kot Tîrtûm kot amnhī nhîpêx pyràk o amnhī nhîpêx nē mē kot amnhī tomnuj o hapêx ã amnhī jarênh o we ri pahti? Anē.

Mēnijê hkwŷ kot Jejus kôt pa hā mē harēnh

Makre 15.40-41, 16.9

8 ¹Tā nhūm Jejus ma mē piitâ mē kām Tîrtûm kapēr o mē ahkre ho ri mē hkôt pa. Krî rûnh kamā nē krî hkryre kamā. Mē kot amnhī tomnuj kaga nē Tîrtûm kôt amnhī xunhwŷr nhūm kot amnhī tâ mē

omunh nē mē ho hkra kaxyw nhūm ri mē hköt mē kām harēnh o pa. Nhūm ū hā mē ahkre ho mē pa xwÿnh pê 12jaja ma hköt ri pa. 2Nē mēni hkwÿjaja. Na pre ra Jejus mē hkwÿjê nē mēkarõmnuti japôj. Nē mē hkwÿjaja tanhmā mē à kute xwÿnhjaja nhūm akupým mē ho mex. Xwÿnhjaja nhūm prem haxwÿja ma hköt ri pa. Hō pê na pre Marir Matarén nhūm pre ra Jejus nē mēkarõmnuti ho 7 nē hapôj. 3Nē Joanā. Joanā mjên Kujahti na pre kêt pahihti Erox mā mē àpênh xwÿnhjê krähtüm. Nē Sujânre. Nē kaxyw mënijê ohtô nē Jejus kôt tanhmā mē ho ajuta hto ho mē hköt pa. Jao mē hikàxpore ho mêmooj jaaprô nē ho mē kām mē õ nhípêx o ri mē hköt pa.

Mêmooj hy hkre xwÿnh

Matêwre 13.1-9; Makre 4.1-9

4Tā nhūm mē ra krī piitâ rûm Jejus wyr akuprō. Jakamā nhūm mē ohtô rax kumrêx nhūm Jejus mē kām ujarênh o nhÿ. No ãm hprî hā ujarênh kêt nē. Mē kot Tirtüm kapêr mar nē tanhmā hköt amnhî nhípêx to nhūm hā kuxi nē mē kām hā ujarênh o nhÿ. 5Nē mē kām:

—E mē inhma. Koja mëhô ma pur mā mō nē pur kām mêmooj hy ho ukapêr o ri pa. Nom nhūm piitâ amex kām rôrôk kêt nē. Kwÿ ahpÿnhâ nhÿri rôrôk. Hämri nhūm hkwÿ aptyx kām rôrôk nhūm kuwênhre omu nē hwÿr mra nē hkrêr pa.

6—Nē kēn kām hy hkwÿ rôrôk nē higrôt kutâ nojarêt nē higrôt pa. No nhūm kamâ aptyx nē kamâ kêt pika hkryre jakamâ nhûm higrôt nhûm hâ myt ahpâ nê arîgro htÿx mē nhûm grâ pa. Kamâ kēn nhûm amgo mex kêt jakamâ nhûm grâ pa.

7—Nê mrônhi kamâ rôrôk xwÿnhja haxwÿja higrôt tâ no nhûm utî kêt amytâ nhûm ô hkêt nê.

8—No hirâ kamâ pika mex kâm rôrôk xwÿnhja. Hämri hirâ kamâ rôrôk nê higrôt mex nê piitâ ô rax nê. Piitâ kamâ ô kêt 100. ã mē ujarênh kot anhÿr. E kwa mē ixujarênh ma nê kâm ajamaxpêr tÿx râhâ ho ri apa. Anê.

9Nhûm pre ã Jejus mē kâm ujarênh anê. Hämri nhûm hköt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja kuma nê tee ri hkukamâ hamaxpêr nê kâm:

—Kwa na pa mē ixprî hâ axujarênh kôt mêmooj pumunh kêt nê. Aprî hâ mē inhâ tanhmâ harênh to pa mē ixprî hâ kuma nà? Anê.

10Hämri nhûm mē kâm:

—Tôe. Nâ kot paj mē amâ harê. Tirtüm kâm mē ate aprî hâ mar präm jakamâ kot paj ixprî hâ mē amâ harê. Mê kot amnhî tomnuj kaga nhûm Tirtüm kot ja hâ mē omunh nê mē ho hkra. Ja na pa harê.

—No mûjjaja na mē akînhâ kâm mar präm nôkati. Jakamâ na htem ixujarênh ma nê ãm kuma nê htÿx ri pa. Anê.

Jejus kot prī hā mēmo hy jarēnh

Matēwre 3.18-23; Makre 4.13-20

11Hāmri nhūm Jejus hköt mē pa ho mē pa xwÿnhjē mā:

—E kot paj ixprī hā mē amā mēmo hy ho ukapēr ā mē ujarēnhta jarē ka mē inhma.

—Nà mēmo hyta te kēp Tīrtūm kapēr pyràk. Nē ahpÿnhā hy rôrôk ā pikata te kēp ahpÿnhā mē kot Tīrtūm kapēr mar xwÿnhjē kot amnhī nhîpêx pyràk. **12**Mē kot mar xwÿnh kwÿjaja te kot aptyx kām hy rôrôk nhūm kuwênh kot hwyr mrar nē hkrēr par xwÿnhhta pyràk. Jao Tīrtūm kapēr ma nhūm Satanasti te kuwênh kot hy hkrēr parta pyrà nē mē kot amnhī kaxyw Tīrtūm kapēr kôt hamaxpēr nē hköt amnhī xunhwyr pymaj tanhmā nē mē hkrā hto. Jakamā nhūm mē kapēr ma nom ho hamakêtkati tokyx anē nē axte kām hamaxpēr nē hköt amnhī nhîpêx kêt nē.

13—Nē mē kot mar xwÿnh kwÿjaja te kot kēnre kamā hkwÿ rôrôk nē higrōt nē grà par tokyx anhŷr xwÿnhhta pyràk. Jao Tīrtūm kapēr ma nē hkînh nē. Nē kām mar prâm nē. Tā nhūm mēhō tē nē Tīrtūm nē tanhmā kām kapēr to nhūm mē kuma nē Tīrtūm kaga. Te mēmo hy higrōt nē grà par tokyx anhŷrta pyràk.

14—Nē mē kot mar xwÿnh kwÿjaja te kot mrônhi kamā hkwÿ rôrôk nē higrōt nhūm mrônhi kot kēp àmnâr xwÿnhhta pyràk. Jao kām Tīrtūm kapēr mar prâm nē. No âm määnen kām hikukrêx rax nē hikàxpore rax prâm xàj âm ja pix mā hamaxpēr o pa. Nē gaa nē ra gryk ā axte Tīrtūm kapēr mā hamaxpēr nē hköt amnhī nhîpêx kêt nē.

15—Nē mē kot mar xwÿnh kwÿjaja te hirā kamā pika mex kām hy hkwÿ rôrôk nē higrōt nē ô raxta pyràk. Nē ixkapēr ma nē amnhī krâ him hagiênh tÿx nē ixkôt ri amnhī nhîpêx mex râhâ ho ri pa. Jakamā te ra mēmo hy hkreta ô rax mex pyràk. E. Ā ixujarênh kot anhŷr. Anē.

Kanê mē guhkrax wa harênh

Makre 4.21-25

16Nhūm Jejus arī mē kām ujarênh o nhŷ nē mē kām:

—E mē inhma. Xà na htem kanê hpôk hāmri nē guhkrax o hpro rÿ par krak ri unhwÿ? Nà na htem ā hipêx anhŷr kêt nē. Na htem hpôk nē kÿxpê kuhê xà kamā unhwÿ nhūm hirâ mex o kuhê. Nhūm htem ixkrem agjê nē hirâ kamā mêmoy pumunh mex nē. Ja pyrà nē na pa hte mē ate inhmar tÿx kaxyw ixprī hâ mē amâ awjarë. **17**Kormâ mē ate mêmoy pumunh nê aprí hâ mar kêt tâ kot kaj mē tokyx aprí hâ omu nê ama. Te mêmoy kot mē apê hpimxur pyràk tâ koja tokyx mē amâ amnhî to amnhîrit ka mē aprí hâ omunh pa. Te mē ate kanê hpôk kâm aprí hâ mêmoy pumunh mexta pyràk. **18**Jakamâ kér ka mē ixkapēr mar tÿx nē

hköt ajamaxpēr rāhā ho ri apa. Jao ixkapēr piitā mar tÿx nē. Nom kot ka mē mar tÿx kêt nē hā ano hkêt pa nē axte kām ajamaxpēr o apa hkêt nē. Anē.

Jejus kot tanhmā katorxà mē htōjê jarēnh to hā harēnh

Matêwre 12.46-50; Makre 3.31-35; māänēn Eprēw 2.11-12

19Nhūm Jejus arī mē ahkre ho nhÿ. Rôm nhūm katorxà nē htōjaja nhÿhÿnh hwÿr mōn pôj. No nhūm mē kot mē hā htu rax jakamā nhūm mē tee ri hwÿr gjêx kaxyw nē kormā kapôt ã kuhê. **20**Hāmri nhūm mēhôja mē omu nē Jejus mā mē harē nē kām:

—Kwa Pahihti. Ota ra akatorxà mē atōjaja awÿr pôj nē tee ri awÿr gjêx mā. O mūj mē kormā kapôt ã kuhê. Anē.

21Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tôe pa ixsato nē mē omu. Inhmā mē hapêê. Nom kot kaj mē atō Tirtûm kapēr ma nē hköt amnhî xām nē hköt amnhî nhîpêx. Hā kot kaj te apê ixtô rÿ ixsatorxà kot amnhî nhîpêx pyràk o pu mē axpēn nhîpêx. Pa te inhmā mē hapê pyrà nē inhmā mē ajapê nē. Anē.

Jejus kot kôk mā kapēr ã harēnh

Matêwre 8.23-27; Makre 4.35-41

22Tâ nhūm apkati hõ hā nhūm Jejus himô rax ã rêr kaxyw nojarêt nē hköt mē pa ho mē pa xwÿnhjê mā kām:

—E kot puj mē jarâhâ ma xarmâ mõ. Anē.

Hāmri nē mē pâr mā gjêx pa nē ma xarmâ mõ. Garirej rûm kato nē ma xarmâ pika hõ hwÿr kormâ mõ. **23**Nhūm ra Jejus õtxwa nē pâr kre kamâ gôr nē nõ. Pu nhūm kôk àpêr tÿx nē nhūm gô axpêñ tak tÿx nē kànhmâ harî. Nê pâr kre kamâ pikapîr rax nhûm pârta mē kâm àr o mõ nhûm mē tee ri amnhî nhîpêx. No nhûm Jejus arî htÿx gôr nē nõ.

24Hāmri nhûm mē tee ri amnhî kukamâ hamaxpêr nê kumra nê kâm:

—Kwa Pahihti kànhmâ nhÿ. Kot puj mē jarâhâ pahtyk pa. Anē.

Hāmri nhûm kànhmâ nhÿ nê kôk mā kapêr nê kâm:

—E. Kwa hāmri anhîkrê. Anē.

Hāmri nhûm hpinhkrênh par mē nhûm gô tâm nôr kurê kumrêx.

25Hāmri nhûm Jejus hkwÿjê hwÿr apkjê nê mē kâm:

—Kwa kormâ te mē ate amnhî kaxyw Tirtûm mē wa inhmâ ajamaxpêr tÿx kêt pyràk. Anē.

Hāmri nhûm mē amnhî jaêr pê kot ã amnhî nhîpêx anhÿr ã omu nê no hawênh rûnh nê tee ri axpêñ pumunh pê hamaxpêr o kuhê nê axpêñ mā:

—Kokÿy. Jejus kêp mē panhîo hkêt. Më pahtô kot pu we te kot amnhî nhîpêx pyrà nê we kôk mā pakapêr nhûm we pama anhîkrê? Nà Jejus mē parom àhpumunh tÿx o àhpumunh tÿx. Jakamâ na ã anē. Anē.

Jejus kot mēhō nê mēkarōmnuti kator ā harēnh

Matēwre 8.28-34; Makre 5.1-20

26 Tā nhūm mē ra himô nhīhkjē hā krī pē Geras wyr rē. Himô nhīkjē hā na pre pika pē Garirej. Nē Garirej nhīkjē hā na Gerasja. Jakamā nhūm mē ra hwyr rē. 27-29 Hāmri nē pár kre rūm hapój nē api nē mra nhūm mēhō myja mē kutā tē. Na pre ra hwyr mēkarōmnuti hkwȳ agjē nhūm mē ū hā oprē htŷx nē hkēnh nē ri mra. Nē ūkwy kamā hkrī hkēt nē. Ām ri kapôt ā pa ho pa. Mē htŷkjē hā pika kamā kēn kre kaēx kōt ri pa. Na pre ra krī nhō xwŷnhjaja xatā tee ri unē nē hkaxpre. Tee ri kàx o ri hkaxpre htā no nhūm amnhī nē rēnh pa. Nhūm mēkarōmnutija tanhmā hkrā hto nhūm kapôt pix ā ri mra. Jakamā nhūm Jejus mē pár rūm hapój nē api nhūm mē omu nē mē kutā tē nē Jejus kaxpa. Nhūm amnhī wyr omu nē nē tanhmā mēkarōmnuti mā kapēr to. Hāmri nhūm my xoprēja hwyr tē nē kutā hkōn krā ho tēm nē nhȳ. Hāmri nē kàxpēē amnhī tā kām kapēr. Nom tām kapēr kēt nē. Mēkarōmnuti nhȳ hā kām kapēr nē kām:

— Pa Tīrtūm Kra Jejus? Kwa mo kaxyw na ka mē ixwyr tē? Kwa tanhmā mē ixtō hkēt nē. Anē.

30 Hāmri nhūm mē kām:

— Kwa tanhmā na mē anhīxi kute? Anē.

Nhūm mē kām:

— Nā mē ixpē Mēohtōhti. Anē.

Mēkarōmnuti ra kot hwyr ohtō nē gjēx jakamā na prem ā kām amnhī nhīxi jarēnh anē. 31-32 Hāmri nē Jejus mā:

— Kwa jahti nē mē ijapój nē mē kot amnhī xà htŷx kamā hamak tūm xà hwyr mē ixrēnh kēt nē. Hagrō hkwȳ mūj wyr mān mē ixrē pa mē hpānhā hwyr mān hagjē nā? Anē.

Hagrōja kii mē kēp amȳm hixēt ā ri apkur o pa nhūm mē ā Jejus mā mē hwyr amnhī to hwyr anē. Hāmri nhūm mē kām:

— Tōe. Tō mē tām hwyr mān mra. Anē.

33 Hāmri nhūm mē kuma nē myta pē hapój nē ma hagrōja wyr mrar kurē kumrēx nē mē kām gjēx pa. Hāmri nhūm myja akupȳm tām hkrā. No nhūm hagrōja mēkarōmnuti pymaj amȳra nē axkahkūm nē hprōt nē himô hā krā hixēt ā axpum rōrōk nē gōx kām mrō nē pikaprār pa.

34 Hāmri nhūm hagrō jamār xwŷnhjaja tee ri omu hāmri nē ma mē ō patrāw wyr akupȳm mē piitā mē kām harēnh o hprōt nē mra.

35-36 Nhūm mē tee ri mē kuma hāmri nē ma kot Jejus pumunh mā hwyr mra nē hkaxpa. Nē kuri myta pumu nhūm ra akupȳm tām hkrā nē tām amnhī nhīpēx nē ē kamā mex nē nhȳ. Nhūm mē kot hā omunh xwŷnhjaja mē kām ujarēnh pa. Nhūm mē kuma nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr o ra kām ma nē. 37-39 Hāmri nē amnhī nē Jejus mā kapēr nē kām:

—E kwa mē tokyj ma akupým amrar kurê kumrêx. Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē awjanā nē ma akupým pàr wyr mra nē agjē. Nhūm akupým mex xwÿnh ta mē hkôt hkrâ nom nhūm Jeus kâm:

—Nà kot kaj mē ijkôt amôr kêt nē. Ma akupým anhô krî hwyr mân tê nê Tirtûm kot tanhmâ akupým ato mex to hâ mē kâm amnhî jarênh o ri mē hkôt apa. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē ma akupým krîm tê nê ri mē kâm Jeus kot tanhmâ ho mex to hâ harênh ri mē hkôt pa.

Jeus kot wa ho axkrut nê wa ho mex ã harênh

Matêwre 9.18-26; Makre 5.21-43

40 Tâ nhûm Jeus mē ma akupým xarmâ mō nê rê nê mē kutêp mē pikuprõnh xwÿnhjê pumu. Nhûm mē ra amnhî wyr mē omu nê mē kutêp gô jakàx ã pikuprõnh rax nê. Jakamâ nhûm mē mē hwyr pôj nhûm mē amnhî wyr Jeus pumu nê hkînh nê. 41-42 Hāmri nhûm Jajti ma hwyr tê. Ijaew nhô Tirtûm kapêr o mē ahkre xâ hâ ijkre jamâr xwÿnh na pre. Nhûm pre hkra ni pyxire. Hâ amgrâ pê 12. Tâ ra kêp à htŷx nê htŷk kaxyw nê nô. Hāmri nhûm hipêêxâja tee ri omu hâmri nê Jeus wyr tê nê kutâ hkônkrâ ho têm nê nhý nê ho kuwy nê kâm:

—Pa akupým mē ixtô mex xwÿnh maati. E awyr na pa tê. Na ra ijkra ixpê htŷk kaxyw. Pa tee ri omu nê kaxyw amâ ijamaxpêr nê awyr tê. Kwa ma ijkôt inhôrkwŷ hwyr tê nê inhmâ omu nê tokyx inhmâ ho mex nà? Anē.

Hāmri nhûm kuma nê ma hkôt tê. Nhûm mē ohtô nê wa hkôt pry hâ mra nê axpêñ nhigâ nê axpêñ kujahêk o hkôt mra. 43 Hāmri nhûm möhö nija haxwŷja wa hkôt tê. Na pre hte hkamrô hkryre râhâ ho pa hâ ra amgrâ kêp 12. Nhûm tôtô tee ri kot ho mex kaxyw hkane kaprâ ho pa. 44 Jakamâ nhûm tee ri amnhî kukamâ hamaxpêr hâmri nê Jeus jarênh ma nê ma mē hkôt hwyr htêm kurê kumrêx. Nom nhûm mē ohtô rax nê hkôt mör jakamâ nhûm mē hkaêx kôt hwyr tê nê hkatut kôt kêp ê nhirê kupê. Hâmri nê âm kêp ê pix kupêñ tâ akupým mex. 45 Hâmri nhûm Jeus kot kêp ê kupêñ ã amnhî tâ omunh tâ hêx rom mē ho hakêx nê mē omu nê mē kâm:

—Kwa mē atô na ka ri amnhî kaxyw inhmâ ajamaxpêr tŷx pê ixpê ixê kupê? Anê.

Hâmri nhûm mē piitâ tee ri axpêñ pumu nê kâm amnhî tâ aprâ. Hâmri nhûm Simâw Pêtre kâm:

—Mê kot apê amnâr griâ kot ka kêt ri möhö kot apê hkupêñ xwÿnh ã ri mē hkukja. Kwa mân âm möhö amarî apê hkupê. Anê.

46 Hâmri nhûm kâm:

—Nà möhöja amarî hkupêñ kêt nê. Na amnhî kaxyw inhmâ hamaxpêr tŷx pê ixpê hkupê. Tâ ixâhpumunh tŷx xâja kôt na akupým

mex. Nom ixte mēhō kot ixpē hkupênh xwýnhja pumunh jakamā na pa ixêx rom ā amnhī tā ri mē hkukjēr anē. Kwa mē atō inhmā amnhī jarē. Anē.

47Hāmri nhūm mēhō nita kuma nē tee ri kēp kot amnhī to hpimxur prām kapry. Hāmri nē hpijaàm kām hwyr htertet o tē nē kutā hkōn krā ho tēm nē nhý nē kām amnhī jarē nē kām:

—Ma pa na pa inhmā inhmex prām xàj apē axē kupē. Tā na pa akupým inhmex. Anē.

48Hāmri nhūm Jejus kuma nē kām:

—Tôe. Nà ra ate amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr tŷx kôt ate ā amnhī nhípêx anhýr jakamā na ka akupým amex. E māmrī ajamakêtkati nē ma akupým tē. Anē.

Hāmri nhūm kuma nē hkînh nē ma akupým tē. **49**Rôm nhūm Jajti mā àpênh xwýnhjê hō òrkwy rûm ma õ patrâw kutā tē nē wa hkaxpa nē Jajti mā kām:

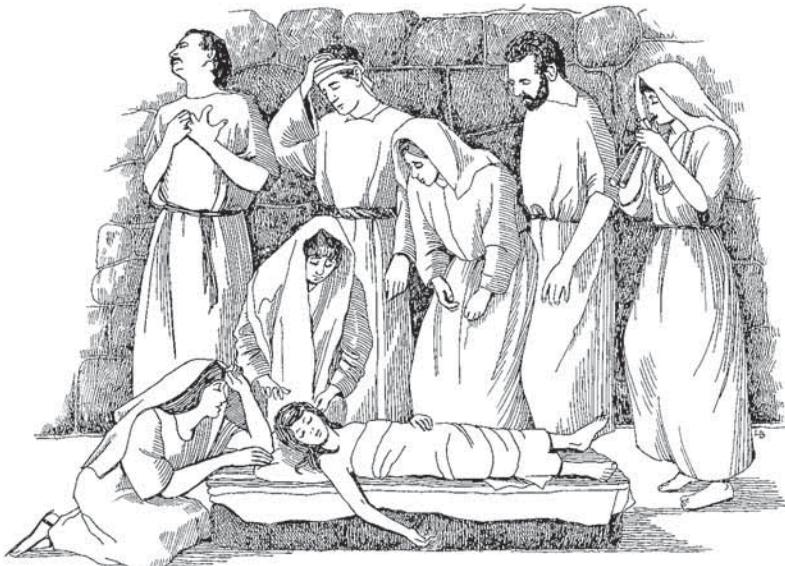
—Kwa na ra apê akra ty. Jakamā mo kaxyw kot ka kêt amnhī kôt hwyr Jejus o mō? Kwâr māmrī ma akupým tē. Anē.

50Hāmri nhūm Jejus kuma nē Jajti mā kām:

—Kwa tee ri akra hkukamā ajamaxpēr kêt nē. Kaxyw inhmā mân ajamaxpēr tŷx nē. Koja te ra apê htyk tā koja akupým amâ htîr. Anē.

51-53Hāmri nhūm mē mō nē òrkwy hwyr pôj nē hwyr axà nē mē omu nhūm mē ra htyk xwýnhta ā htu rax nē. Nê omûj ri mur. Hāmri nhūm Jejus mē hwyr axà nē mē mîr ā mē omu nē mē kām:

—Kwa mē hāmri amîr kêt nē. Na nireta mē apê htyk kêt na ām gôr nē nô. Anē.

Rukre 8.40-42, 49-56

Hāmri nhūm ra mē kot htyk ā omunh mex jakamā kuma nē ām kuma nē axtem nē ri axpēn mā hā hpēr o axkē. Hāmri nhūm Jejus htyk xwÿnhta wyr hitom wyr àr kaxyw nē amnhī kôt Juāw nē Xiakre nē Pêtre nē kaxyw htyk xwÿnh katorxà nē hipêêxâja. Jajê pix na pre amnhī kôt mē ho agjê. 54Hāmri nē htyk xwÿnhta wyr tē nē hpa hā kupy nē kām:

—Pa? Kwa tokyx kànhmā nhý. Anē.

55Hāmri nhūm akupým htîr nē kànhmā ÿr kurê kumrêx. Hāmri nhūm Jejus mē kām:

—E kwa mē tokyx kām mēmoj japêr kê kukrê. Mān ra kām prām nē. Anē.

56Hāmri nhūm katorxà mē hipêêxâ wa amnhī jaêr pê akupým htîr kām omu nē kamā no pymâ ho hkînh tÿx nē. Hāmri nhūm Jejus wa kām:

—E wa inhma. Kêr ka wa akupým ixte war amā ho htîr ā ri mē kām ijarênh o ri apa hkêt nē. Âm kwarî ho kwarî. Anē.

Jejus kot mē ho 12 nē ahpÿnhâ mē rēnh â harênh

Matêwre 10.1, 10.5-15; Makre 6.7-13; Rukre 10.1-12;

mânanen Atre 13.49-50, 18.6

9 1-2Tâ nhūm Jejus hkôt mē pa ho mē pa xwÿnh pê 12jê mā kapêr nē mē kām:

—E mē amnē ixwyr mra nē ixkapêr ma. Na pa ra mē amâ ixâhpumunh tÿx xâ hkwÿ gô. Jakamâ kêr ka mē inhÿ hâ ma ri akwÿjê hkôt tanhmâ mē ho mex to ho ri mē hkôt apa. Mê à xwÿnhjê ho mex o ri mē hkôt apa. Nê mē hkwÿjê nê mëkarömnuti japôj. Nê mē piitâ mē kām anê kê mē tokyx Tirtûm kôt amnhî xunhwÿ kê mē ho hkra. 3Nom kêr ka mē amnhî kôt akukrêx ho ohtô nê ri ho apa hkêt nê. Nê amnhî kaxpar xâ hâ kô ho apa hkêt nê. Nê kawà htur nê ho apa hkêt nê. Nê amnhî kôt axàpkur xâ hâ anhô ho apa hkêt nê. Rÿ akàxpore rax nê ho apa hkêt nê. Âm mē anhô kamîs ho pixi nê haxâ nê ri hâ apa. Nê anhÿ kamâ â ri mē hkôt apa anê. Kê mē kot mē akapêr mar xwÿnhjaja tâm mân mē amâ mē anhô ho pa.

4—Nê kêr ka mē nhýri krî hô hwyr pôj nê apôx xâ kamâ möhô nhôrkwy kamâ hkôt ri apikamênh tâmtâ kurûm akupým ajapôj nê ma hpânhâ nhâm krî hô hwyr apa. Nom atÿx ri nhâm mē hwyr amrar nê nhâm mē hwyr amrar kêt nê.

5—Nê koja mē nhýri mē akapêr kaga ka mē amnhî tâ mē kamâ ama nê tokyx mē kurûm ajapôj nê ma nhâm apa. Nê anojarêt nê mē noo mä akuhê nê amnhî par â awjagrô kapî. Mê kot Tirtûm kaga hâ amnhî pumunh nhûm Tirtûm kot amnhî pyrà nê mē hkaga hâ mē kot omunh kaxyw ka mē â mē noo mä amnhî nhîpêx anê. Hâmri nê ma hpânhâ krî hô hwyr apa. Anê.

6Nhūm pre ã Jejus mē kām mē àpênh ã karō anē. Nhūm mē kuma hāmri nē hapôj nē ma mē hkôt pa. Ma krī piitā hkôt akupým mē à xwÿnhjê ho mex nē Tirtûm kapēr o tanhmā mē ahkre hto ho ri mē hkôt pa.

Pahi Erox tee ri kot Jejus kukamā hamaxpēr ã harēnh

Matêwre 14.1-12; Makre 6.14-29

7-8Hāmri nhūm pika pê Garirej kamā mē piitā Jejus jarēnh ma nē ahpÿnhā ri tanhmā axpēn mā harēnh to. Mē hkwÿjaja kêt finat Juâw Paxis akupým htîr ã ri harë. Nhūm mē hkwÿjaja amnepêm mē hkukamā Tirtûm nhÿ hâ kapēr jarênh xwÿnhjê hō ra akupým htîr ã harë. Nhūm mē hkwÿjaja kêt finat Eris ã axpēn mā harë. Jakamā nhūm pahihti Eroxja mē kot ahpÿnhā tanhmā ri harēnh toja ma nē tee ri hkukamā hamaxpēr. 9Nē hamaxpēr o:

—Kwa mēhō na hte we ri ã amnhî nhîpêx anhÿr o pa wehe? Nà finat Juâw Paxis kêt. Ra ixte amnepêm hâ ixàmnênh nhūm mē kot inhmâ mut krâhyr nē hpîr kênâ. Kwa mēhō na hte we ri ã amnhî nhîpêx anē?

Anhÿr o hamaxpēr hāmri nē kām omunh prâm nē.

Jejus kot mē ho ohtô nē mē kām mē õ hâ harênh

Matêwre 14.13-21; Makre 6.30-44; Juâw 6.1-14

10Tâ nhūm Jejus nhÿ hâ kapēr o mē pa xwÿnhjaja akupýn hwÿr mran pôj nē mē kot ri tanhmā amnhî nhîpêx to ho pa hâ kām amnhî jarë. Hāmri nhūm mē kuma nē ma krî pê Pesêj wÿr kormâ mē o mõ. 11Hāmri nhūm krî hkwÿ nhô xwÿnhjaja ra ma mē mõr ã mē harênh ma nē ohtô nē ma mē hkôt mra nê nhÿri mē hkôt pôj. Nhūm Jejus amnhî kôt mē omu hāmri nê tanhmā mē ho mex to ho xa. Kôt mē à nê mē pa xwÿnhjaja nhūm akupým mē ho mex. Hāmri nê Tirtûm kapēr o mē ahkre nê mē kâm:

—E kot kaj mē atô amnhî tomnuj kaga hprâm xâj Tirtûm kôt amnhî xâm nhûm amnhî tâ apumu nê ato hkra. Hāmri ka ajamakêtkati nê amex nê axàmnhix ri apa.

Anhÿr o mē kām kapēr pê mē ahkre ho xa.

12Tâ nhûm myt àr kaxyw nhûm Jejus nhÿ hâ mē ahkre ho mē pa xwÿnh pê 12jaja hwÿr mra nê kâm:

—Kwa na ra kamât o mõ. Mē hano kê mē amnhî to krî hõ japêr nê tokyx amnhîm mêmôj japrô nê kuku nê hikwÿ nê gôr. Mo mē panhô? Âm jar kapôt pix kênâ. Anê.

13-14Hāmri nhûm mē kuma nê mē kâm:

—Kwa ka mē kamjaja mē kâm mêmôj gô kê mē kuku. Anê.

Nhûm mē ohtô rax nê mē hkôt mra. Mêmyjaja kêt 5.000 nê kaxyw mē hprô nê mē hkrajaja. Jakamâ nhûm mē kêt 12jaja Jejus kot ã mē kâm kapēr anhÿrja ma nê tee ri mē hkukamâ hamaxpêr nê kâm:

—Kwa nà mo mě panhō rax? Mě panhō pāwti kēp sīk ně kaxyw tep grà axkrutre kēnā kot kêt we mě piitā mě hipêx pa. Xà kot paj mě ma mra ně nhŷri mě kām mě apkur xà japrô nhūm mě kuku? Anē.

Hāmri nhūm mě kām:

—Nà pu mě kām měmoj japrôr kêt ně. Mě panhôta kot puj mě kām ho anhgrà. E mě kām anē kē mě ahpŷnhâ ri hije ně hkrî ně apkur. Anē.

15Hāmri nhūm mě kuma ně mě kām anē nhūm mě piitā hkrî pa.

16Hāmri nhūm Jesus pāwti mě tepta jamŷ ně kanhmā kaxkwa hwyr rît ně kanhmā kupē ně Tirtum mā harē ně kām:

—Pa Papaj? Apê mě inhmā mě inhō xwŷnh jakamā amex o amex. Anē.

Hāmri ně mě kām ho hkry hpa ně hkôt mě pa ho mě pa xwŷnhjê mā kugō nhūm mě ô ri ho xa ně ho mě hipêx par kumrêx. **17**Nhūm mě piitā apkur mex o hkrî. Mēoja mě kēp grire htā nhūm Jesus tanhmā mě kām ho rax to nhūm mě ohtô rax tā piitā kuku ně ho ôhy htu hpa. Nhūm arî mēo jakrêx prâ nhūm Jesus kôt mě pa ho mě pa xwŷnhjaja akupŷm hakrêx o pikuprôn h pa ně ho kawà ho 12 ně ho nyt pa.

Jesus kot amnhî tā hkôt mě pa xwŷnhjê kukjér ā harēnh

Matêwre 16.13-19; Makre 8.27-29

18Tā nhūm arîgro hō hā nhūm Jesus nhŷri ahte Tirtum mā amnhî jarênh o nhŷ nhūm hkôt ri mě pa ho mě pa xwŷnhjaja ma hwyr mra. Hāmri nhūm amnhî wyr mě omu ně amnhî tā tanhmā mě hkukjér to ně mě kām:

—Kwa mě inhmā měmoj jarê. Tanhmā na htem ahpŷnhâ axpēn mā ijarênh to wehe? Anē.

19Hāmri nhūm mě kām:

—Nà na htem ahpŷnhâ tanhmā ajarênh to. Na hte kamā mě hkwŷjaja ato finat Juâw Paxis ā ajarê. Nhūm kamā mě hkwŷjaja ato finat Eris ā ajarê nhūm mě hkwŷjaja tōhâ apê Tirtum nhŷ hâ kapêr jarênh xwŷnhjê hō ra akupŷm htîr ā ajarê. Ā na htem ahpŷnhâ ajarênh anē. Anē.

20Hāmri nhūm mě kuma ně mě kām:

—No mě kajaja? Ixpê měhō hâ na ka htem ixkamnhîx? Anē.

Hāmri nhūm Simâw Pêtre kām:

—Nà mě pajaja na pa htem apê Tirtum kot mě ixkaxyw axâm ně mě ixwyr amênh xwŷnh ā ajarê. Ně apê mě ixipitâ mě inhō Pahi Maati hâ ajarê. Ā na pa htem ajarênh anē. Anē.

21Hāmri nhūm kuma ně mě kām:

—Tỳ. Nà ãm hāmri na ka htem ã ijarēnh anē. Ā ixte anhŷr kēnā. Nom kēr ka mē inhmar kumrēx. Kēr ka mē kormā ã akwŷjē mā ijarēnh anhŷr o ri apa hkêt nē. Anē.

Jejus kot amnhī kukamā amnhī jarēnh

Matêwre 16.21; Makre 8.31-33

22Nhūm Jejus arī hkôt mē pa ho pa xwŷnhjê mā kapēr nē hprī hā tanhmā mē kām amnhī jarēnh to nē mē kām:

—Nà ãm hāmri na Simāw Pêtre ijarē. Mē kajaja ra mē ate ja hā ixpumunh mex. No mē pahkwŷjaja na mē akinhā mē kām ja hā ijarēnh mar nē ja hā ixpumunh prām kêt. Ijaew pigêtjaja nē Tîrtum kapēr tûm o mē ahkre o mē pa xwŷnhjaja nē patre krähtümjaja mē kām ja hā ixpumunh prām kêt. Jakamā koja mē nhŷrmā ixpynē nē ixtak rax nē. Hāmri nē ixpī. Nom kot paj ixtyk ã apkati axkrunêpxi nhūm Tîrtum akupŷm ixtô. Anē.

Jejus krajaja tanhmā kot amnhī nhŷpêx to hā mē harēnh

Matêwre 10.31, 16.24-28; Makre 8.34-9.1; Rukre 14.25-33; Juāw 12.24-26; māänēn Karatas 5.24; Piripos 2.4; Wam Pêtre 4.1-2; Apokarip 2.10-12

23Nhūm pre ã Jejus amnhī kukamā hkôt mē pa ho mē pa xwŷnhjê mā amnhī jarēnh anē hāmri nē hpānhā mē kot mar o kuhê xwŷnh piitā mē kām kapēr nē mē kām:

—E kot ka mē atō ate ixkôt amnhī xām ã amnhī jarē hāmri nē māänēn ã amnhī jarēnh anē nē amnhī jarēnh o: “Jejus kēp inhō Pahihti jakamā kot paj kapēr kôt pix mā amnhī nhŷpêx râhā ho ri ixpa. Kwâr ixkwŷjaja tanhmā hā inhŷpêx to.” Anhŷr o apkati mē ã amnhī jarēnh anē.

24—Koja mē ixtā mē atōx pī rŷ tanhmā mē atō hto ka ty. Tā koja akaxwŷnh ma inhō krī mex wŷr àpir kurê kumrēx. Hāmri nē kamā atîr tûm nē amex râhā apa ho apa. Nom kot kaj mē jar atîr prām xâj ixkaga hāmri nē hwŷr axâpir kêt nē.

25—Nē koja mēhō hikukrêx rax gryk ã Tîrtum kaga. Hā koja nhŷrmā ty nē ū kamā kuwy hwŷr ma mō nē amnhī kôt hikukrêx õ hpyr nē o mōr kêt nē. Koja tee ri kuwy hwŷr mōr pymaj amnhī nê hikukrêx rax o amnhī pânhā amnhîrer prām kaprŷ.

26—Nē koja mēhō ixte mē ahkre hā inhma nhūm ja kēp omnuj nhūm ixkaga japêr. Hā kot paj nhŷrmā akupŷn mē ato amnhîptâr kaxyw akupŷn wrŷ nē amnhī xwar kot ixkaga xwŷnhhta kaga. Æm hāmri na pa ã mē amā amnhī jarēnh anē. Kot paj nhŷrmā man akupŷn inhō Papaj nhŷ hā ixte mē ho amnhîptâr kaxyw akupŷn wrŷ. Nhūm kapēr o mē wrŷk xwŷnhjaja man ixkôt wrŷ. Pa mē wrŷ hāmri nē mē kot ixkaga xwŷnhjaja pa amnhī pyrâ nē mē hkaga. **27**Æm hāmri na pa ã mē amā amnhī jarēnh anē. Kot paj nhŷrmā akupŷn ixte mē ato amnhîptâr kaxyw

mẽ awŷr wrŷ. Tā kot kaj mẽ akwŷjaja kormā atîr ri ja kukamā tanhmā ixte amnhī nhîpêx to hā ipumu. Anē.

Jejus kot kēn prêk nhîmôk ā hirâ kamâ âm â harênh
Matêwre 17.1-8; Makre 9.2-8; mâanen Sikûn Pêtre 1.16-18

28Tā nhûm semânja hapêx nhûm Jejus Simâw Pêtre nê Xiakre nê Juâw wa mẽ kâm kapêr nê mẽ kâm:

—E pu mẽ ma hixêt prêk mûj wŷr mõ nê hwŷr api nê himôk â Tîrtûm mã amnhî jarê. Anē.

Hâmri nê ma amnhî kôt hwŷr mẽ o mõ nê hwŷr mẽ ho api. 29-32Hâmri nhûm Jejus Tîrtûm mã amnhî jarênh o xa. Nom nhûm hkôt hixêt wŷr mẽ môr xwŷnhjaja ôtxwa htŷx nê ra gôr nê hikwŷ. Pu nhûm Jejus axtem hkuk nê xa. Nê ê haka htŷx nê xa. Hâmri nhûm ja wa kaxkwa rûm wrŷ nê kuri kâm kapêr o xa. Finat Mojes mẽ finat Erisja wa kuri kâm kapêr o xa. Na pre ra amnepêm Tîrtûm amnhî wŷr wa ho api. Tâ nhûm wa ra akupŷn wrŷ nê Jejus mã kapêr o xa. Më hpimrâtâ hirâ htŷx kâm axpën mã kapêr o kuhê. Jejus kormâ krî pê Jerujarê kapem mẽ kot hpîr kêt ri nhûm wa mẽ axpën mã htyk kukamâ harênh o kuhê. Nhûm wa kâm:

—Nà Tîrtûm jamaxpêr xà hkôt kot kaj â amnhî nhîpêx anê.

Anhŷr o Jejus tyk kukamâ kâm hamaxpêr o hihtŷx o wa xa.

Rôm nhûm mẽ ôt xwŷnhjaja hkrâ hapôj nê tee ri Jejus pumu. Nhûm mex kumrêx nê hirâ htŷx kâm xa nhûm mẽ omu nê kuri wa âm xwŷnhta wa omu. 33Hâmri nhûm Mojes mẽ Eris wa ra akupŷm nojarêt nhûm Simâw Pêtre tee ri ja hâ wa omu nê Jejus mã kâm:

—Kwa Pahihti. Nà âm hâmri na pu mẽ amnê mõ. Kwa pu mẽ kritpêm jar axkamê nê tokyx panojarêt kêt nê. Pa mẽ amâ pô nhîrõnh o axkrunêpxi nê hipêx. Amâ hõ nhîpêx nê Mojes mã hõ nhîpêx nê Eris mã hõ nhîpêx ka mẽ kamâ akrî. E kwa pa mẽ amâ ho anê nà? Anê.

Nhûm amnhî krâ hkôt â kâm kapêr anê. 34Hâmri nê kormâ kâm kapêr rôm nhûm kakrâ jaka tŷxja wrŷ nê mẽ hkunor nhûm wa mẽ kamâ kuhê. Hâmri nhûm Simâw Pêtre mẽ Juâw mẽ Xiakreja mẽ tee ri kakrâ kot amnhî nhîpêx â omu nê kâm ma nê. 35Hâmri nhûm kakrâ kamâ Tîrtûm mẽ kâm kapêr nê mẽ kâm:

—E ota Ixkra xa. Më ate kamâ ajamak o apa xwŷnhta na. Inhmâ hapêê. Kêr ka mẽ âm tapxipix kapêr mar tŷx o ri apa. Anê.

36Hâmri nhûm mẽ kuma nê kànhmâ rît nê âm Jejus pix pumu nhûm ahte xa. Nhûm kuri wa âm xwŷnhta wa ra ma akupŷm api nhûm mẽ Jejus pix pumu.

Më tapxipixjaja na prem â Jejus kot amnhî nhîpêx anhŷr â omu nom taxy kormâ nhâm hkwŷjê mã harênh kêt nê. Âm axpën pix mã harênh pê hkukamâ hamaxpêr o ri Jejus kôt pa.

Jejus kot mēhō nē mēkarōmnuti janor ā harēnh

Matêwre 17.14.21; Makre 9.14-29

37Tā nhūm apkati nhūm mē ma akupým ahparmā hkwŷjē hwŷr wrŷk o mō. Nē mē hwŷr hpôx o mō nhūm mē ra mē kutêp pikuprōnh rax nē kuhê. 38Hāmri nhūm mēhō myja amnhī wŷr mē omu nē mē kutā tē nē mē hkaxpa nē Jejus pumu nē kām:

—Pa Jejus. Kwa ixfamā axukaprī nē inhmā ixkra ho mex. Ām ixpē pyxire. 39Na hte mēkarōmnuti xatā ixpē tanhmā ho nhūm ū hā amŷra nē mra nē rôrôk nē hakwa jamrō ho hikwŷ nhūm tokyx kām urer kêt nē. Nhūm ra ixpē homnuj tŷx nē. 40Hāmri pa akôt mē pa ho mē pa xwŷnhjē hwŷr o tē nhūm mē kot inhmā ho mex kaxyw tee ri tanhmā ho hkaprȳ. Anē.

41Hāmri nhūm kuma nē hköt mē pa ho pa xwŷnhjē mā kām:

—Hêxta waa nē. Na ka mē ra ixte Tîrtûm nhŷ hā mē ho mex ā ixpumunh o ixfot apa ryy tā kormā ixpyrà nē ā mē hipêx anhŷr kêt nē. Mān ka mē kormā mē kaxyw Tîrtûm kôt ajamaxpēr tŷx kêt nē. Anē.

Hāmri nē myta mā kām:

—E amnē ixwŷr akra ho tē pa inhno ho omu. Anē.

42Hāmri nhūm hwŷr o tē nhūm mēkarōmnuti axte kēp ho pika kura nhūm amŷra nē tēm nē nō. Hāmri nhūm Jejus omu nē nē mēkarōmnuti kator nhūm akupým mex nē kanhmā nhŷ. Hāmri nhūm akupým hipêx kugō. 43Hāmri nhūm mē amnhī jaêr pê Jejus kot ā hipêx anhŷrja ā omu nē ri axpēn mā harēnh o:

—Kokŷy. Hêxta waa nē. Pēr ām Tîrtûmja ām àhpumunh o àhpumunh. Anē.

Jejus kot htyk kukamā amnhī jarēnh

Matêwre 17.22-23; Makre 9.30-32

44Hāmri nhūm Jejus hköt mē pa ho mē pa xwŷnhjē mā kām:

—E kot paj mē amā tanhmā amnhī jarēnh to ka mē inhmar tŷx nē. Na pa pre mē ate aa mēmoj pumunh kêt kwŷ ho anhŷr o ixpa pix kaxyw mē awŷr ixwŷr kêt nē. Koja mē tokyx mē kām ixtā amŷnē nhūm mē ixpī. E kwa kēr ka mē ja ma nē hā anohtŷx nē ho apa. Anē.

45Hāmri nhūm mē tee ri kot ā amnhī jarēnh anhŷrja ma nē axpēn mā:

—Kwa mo na pēr ri ā amnhī jarēnh anē? Kêp mē panhō Pahi Maati hā kot amnhī jarēnh kēnā kot kêt mēhō kupī.

Anhŷr o axpēn mā ri harēnh o kuhê. Hāmri nē mē kām ā kot amnhī jarēnh anhŷrja mar prām kêt jakamā hprī hā tanhmā hā hkukjēr to hkêt nē. Ām akryk mar o kuhê.

Mē kot amnhī to rūnh xwìnhjē jarēnh
Matêwre 18.1-5; Makre 9.33-37; Rukre 22.24-27;
māänēn Piripos 2.3-9; Wam Pêtre 5.5

46Tā nhūm Jeus kôt mē pa ho mē pa xwìnhjaja tanhmā amnhī kukamā hamaxpér to hāmri nē axpēn mā:

—Kwa mē pahtō kot puj we nhýrmā pahpē pahi nē mē ho amnhíptàr rax o pahkwý jakre? Anē.

Hāmri nē ja hā axpēn kukjér o Jeus kôt mō nē axpēn mā: “Nà pa.” Nhūm mē hkwýja: “Nà kêt pa.” Anhýr o hköt mō. 47Hāmri nhūm Jeus mē kuma nē mē hamaxpér kôt mē omu. Hāmri nē xa nē amnhī wýr mēhpríjē mā hpa ho apē nhūm hwýr tē nē kuri xa. 48Hāmri nhūm Jeus hköt mē pa ho pa xwìnhjē mā tanhmā harēnh to nē mē kām:

—E mē inhma. Kér ka mē apē pahi pyràk o tanhmā amnhī jarēnh to ho ri apa hkêt nē. Ām te amarī ri mē apa pyràk o amnhī nhípêx o ri apa. Jao nhýri mēhpríre hō pumu nē kamā axukaprí ho kām mēmoj tanhmā ho rý kām mēmoj gō. Hāmri nē te pa ate tanhmā ixto mex to pyràk o amnhī nhípêx. Nē kot ka mē atō pa tanhmā ixto mex to nē te ate Tírtum tanhmā ho mex to pyràk o amnhī nhípêx. Kot kaj mē ã amnhī nhípêx anhýr o ri apa nhūm Tírtum ja hā mē apumu nē mē ate amnhī to rūnh kêt tā nhūm tām mē ate amnhī to rūnh xwýnh ã mē ajarē. E kot kaj mē amā amnhī to rūnh prām nē ã amnhī nhípêx anhýr o ri apa. Anē.

Mēhō kot Jeus nhý hā tanhmā amnhī nhípêx to hā harēnh
Makre 9.38-41

49Hāmri nhūm Jeus kôt mē pa ho pa xwìnhjē hō pē Juāwja nhýhýnh hwýr hpôx o tē nē kām:

—Kwa Pahihti. O mūj mēhō kēp mē pahkwý hkêt tā anhixi jarēnh kôt mē nē mēkarōmnuti janor o pa. Pa mē tee ri kot ã amnhī nhípêx anhýr ã omu nē nē kām ixkapér. Kēp mē pahkwý hkêt kēnā kot kêt ã mē hanor anhýr o pa. Anē.

50Hāmri nhūm kuma nē kām:

—Kwa nà ja nē tanhmā kām nē hkêt nē. Koja mēhō mē pahkwým ri tanhmā mē ahkre hto hkêt nē hāmri nē kēp mē panhíoo. Ra mē pahköt kot amnhī nhípêx o pa mā kēnā. Jakamā kwa mē ja nē tanhmā kām akapér to hkêt nē. Kwār māmrí ã amnhī nhípêx anhýr o ri pa. Ja mex kēnā. Anē.

Samar nhō xwìnhjaja kot Jeus kaga hā mē harēnh
Atre 8.14-15

51Hāmri nhūm Jeus akupým kaxkwa hwýr àpir kaxyw ra hwýr apkati grêre ho mōr jakamā nhūm hamaxpér o:

—E pa ma akupým Jerujarē hwyr mō. Nà kot paj anē. Mē kot kamā tanhmā ixto mā tā kot paj ma akupým mē hwyr mō. Anē.

52Hämri nē amnhī kukamā mē hkwýjē rē nhūm mē ma mē hkukamā Samar nhō krī kamā nhýri mē kot amnhīm hikranh xà japēr o mō.

53Nom nhūm Samar nhō xwýnhjaja kēp Jerujarē nhō xwýnhjē hprām nōkati jakamā Jerujarē hwyr mōr ā mē harēnh ma nē amnhī nē mē hkurē. **54**Hämri nhūm mē tee ri amnhī tā mē kuma nē awjanā nē akupým Jejus wyr mra nē kām mē harē. Hämri nhūm Juāw mē Xiakre wa mē harēnh ma nē mē kamā gryk nē nē Jejus mā:

—Kwa Pahihti. Nà na mē axtem nē amnhī nē mē pahkurē. Jakamā e kwa pu mē kaxkwa rūm mē hipy kuwy hpôk kwy rē kē mē hkaxàr pa nà? Anē.

55Hämri nhūm wa kuma nē wa kām:

—Tk. Kwa nà wa ajamaxpērja mex kēt. Pu mē ā ri mē hipêx anhýr kēt nē. Koja Tirtum kām ja ho anhýr prām nē rī tām tanhmā mē ho. No mē papajaja pu mē ri mē kamā pagryk xàj tanhmā mē hipêx to hkêt nē. Pu mē ā mē hipêx anē nē ra amnhī tomnuj týx nē. Kwa wa ri ā ajamaxpēr anhýr kēt nē. Anē.

56Hämri nē mē ma Samar rūm hapój nē hpanhā nhām krī hō hwyr pa.

Mē hkwýjaja kām Jejus kôt pa hprām ā mē harēnh

Matêwre 8.18-22

57Tā nhūm Jejus mē kormā mōr ri nhūm mēhōja hwyr tē nē kām:

—Pa Jejus? E kot paj ma aköt ixpa ho ixpa. Anē.

58Hämri nhūm kuma nē kām:

—Ko ka mā. Kam nē rī ma ixfôt ri apa ho apa. Nom kēr ka inhmar kumrēx nē rī kormā ixfôt apa. Na hte xore pika hkre kamā hikwý xà. Nē kuwênhre pī nhîmōk ā hikwý xà. No pa na Tirtum kot mē awyr inhmēnh xwýnh tā jajê hkînhā inhôrkwý hkêt. Na pa hte ām nhām krī hō hwyr ixpa nē nhām ixpa. Tā xà kot kaj ixpyrà nē ā amnhī nhîpêx anhýr o ri apa nà? Anē.

59Nhūm pre ā kām kapēr anē hämrí nē nhām mēhōja wyr apkjē nē kām:

—Pa? No ka? Xà kot ka ma ixfôt apa ho apa nà? Anē.

Hämri nhūm kām:

—Tý no ām kormā. Koja nhýrmā inhîpêxàja tanhmā amnhī to nē ty mān. Pa haxà hämrí nē rī kormā ma aköt ixpa ho ixpa. Anē.

60Hämri nhūm Jejus kuma nē kām:

—Kwa nà ri ā ajamaxpēr anhýr kēt nē. Ma ixfôt apa ho apa kurê kumrēx. Kē mēmoj ano kupyr rý inhnê apê amnàr kēt nē. Kwâr mē htîr tûm nē mē pa hkêt mā xwýnhjaja mān axwakre kamā amā anhîpêxà jamâr o pa nhūm nhýrmā ty kē mē amā haxà. Ka māmrî ma Tirtum

kapēr o mē ahkre ho ri mē hkôt apa. Kê mē ama nē mē hkwýjaja hkôt amnhī xunhwý nhūm mē ho hkra. Anē.

61Nhūm pre ã kām kapēr anē hāmri nhūm nhām mēhō myja haxwýja hwýr tē nē kām:

—E. Pa kot pa ma akôt ri ixpa ho ixpa. Nom kormā. Pa ma akupým tē nē iwkwyjê mā amnhī jarē nē tanhmā amnhī to hpa mān. Hāmri nē mēmo arígro hā rí kormā ma akôt ixpa ho ixpa. Anē.

62Hāmri nhūm tee ri kuma nē kām:

—Kwa nà. Kot kaj ã ajamaxpēr anē hāmri nē iwkôt apa htā te amnhī katut kôt arít rāhā ho ri apa pyràk o amnhī nhípêx. Kwa ã ajamaxpēr anhýr kêt nē ma iwkôt apa kurê kumrêx. Anē.

Jejus kot mē hwýr mē kēp 72 rēnh ã harénh

*Matêwre 10.1, 10.5-15; Makre 6.7-13; Rukre 9.1-6, 9.10-11;
māänén Atre 13.50-51, 18.6*

10 1Tā nhūm Jejus axte amnhī kaxyw mē ho 72 nē mē kurê. Hāmri nē mē ho axkrut kapēn nē ma nhýhým krí hkwý hkôt amnhī kukamā mē kurê. Mē kot mē hkôt ri Tirtum kapēr o mē ahkre ho pa kaxyw. 2Hāmri nē mē kām:

—Na mē ohtô rax nē kormā Tirtum kapēr mar kêt nē. No ãm kormā mē ate mē kām harénh o apa kaxyw mē agrêre. Te pur kām harôj kamrêk pa nē ãm tā no ãm kaxyw hikénh xwýnh grêre pyràk. Jakamā kwa mē ho Tirtum wýr kê axte mē kaxyw mē hkwýjê rē.

3—E kot paj ma mē hwýr mē arē. Ma mē hkôt mē ate Tirtum kapēr o mē ahkre ho ri apa kaxyw. Jakamā kot kaj mē te ate ôwéhti kot mry xoprê hwýr amnhī to mrar nhūm kot hkwý hpar pyràk o amnhī nhípêx. Koja mē hkwýjaja mē ate mē ahkre ma nhūm ja mē kēp omnuj nē nhūm mē hā tanhmā mē anhípêx to. Tā kêr ka mē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr nē amā mē uma hkêt nē.

4—Nē kêr ka mē hwýr anojarêt nē amnhī kôt amrykâ rý akawà rý aparkâ hō ho apa hkêt nē. ãm anhý kamā ma mē hwýr apa. Nē mē hwýr mra nhūm mē nhýri pry hā mē atô kaxpa nē amā kapēr o xa ka wa axpēn mā akapēr ry hkêt nē. Anojarêt kām kām akapēr krânre nē mē hakre nē ma krím apa.

5—Nē kêr ka mē hwýr pôj nē nhýri mē ōrkwy hwýr agjê nē mē kām: “Xà kot paj mē ato Tirtum wýr kê mē ato mex nē ka mē ajamakêtkati nē ri apa?” Anē. 6Hāmri nhūm mē ama nhūm ja mē kām mex japêr nhūm mē hkînh nē amā: “Y kam nē mâmri mē ixtó awý.” Anē. Hāmri ka mē ama nē tanhmā mē ho Tirtum wýr to. No koja mē apê ja kaga ka mē ho hwýr kêt nē.

7—Nē kêr ka mē nhýri mē ōrkwy kamā mē hwýr pôj hāmri nē mē hkôt ri apikamênh tâmtâ nē akupým mē kurûm ajapôj nē ma hpânhâ

krī hō hwyr̄ apa. Nē mē axàmnhīx mē kuri axàpkur o ri apa. Mēmoj to akōm o ri apa. Ra mē ate mē ho mex pē mē kām Tīrtūm kapēr o mē ahkre ho apa kēnā. Jakamā kwār mē māmrī amnhī pānhā mē amā mē axàpkur xà gō ka mē kuri mē apku.

8—Nē kēr ka mē nhýri mē hwyr̄ pōj nhūm mē ato mex nē. Nē mē amā mēmo mē apkur xà gō ka mē māmrī axàmnhīx aku. Aa kormā mē ate mēmojta kur kēt tā māmrī ajamakētkati nē aku. No tee ri amnhī kukamā tanhmā ajamaxpēr to hkēt nē.

9—Nē kēr ka mē ā mē kām akapēr anē nē mē kām: “Tīrtūm kām mē ato hkra hprām. Na hte amnhī wyr̄ mē awȳ.” Anē hāmri nē akupým mē kām mē à xwýnhjē ho mex. Ā kot kaj mē mē kām amnhī nhípēx anhýr o ri mē hkōt apa.

10—Nē kēr ka mē nhýri mē hwyr̄ pōj nhūm mē ām mē apumu nē amnhī nhōrkw̄y hwyr̄ mē awȳr kēt japēr. Hāmri ka mē tee ri amnhī tā mē omu hāmri nē ra ma nhām apa kaxyw. 11 Hāmri nē anojarēt nē mē kām: “E mē inhma. Tīrtūm kot mē pahwyr̄ mēnh xwýnhta na mē awȳr wa inhmē pa wa mē awȳr mō. Wa ixte Tīrtūm kapēr o mē ajahkre kaxyw. Kām mē ato hkra hprām nhūm wa ixte mē amā harēnh kaxyw na pa pre wa ā mē awȳr inhmōr anē. Tā ka mē harēnh ma nē wa ixkaga. Jakamā kot paj wa jar mē anhō krī kamā amnhī par kā hā awjagrō kapī. Mē ate Tīrtūm kaga hā amnhī pumunh nhūm Tīrtūm kot amnhī pyrā nē mē akaga hā mē ate omunh kaxyw kot paj wa mē anoo mā ā amnhī par kā hā awjagrō kapīr anē. Kot kaj mē nhýrmā tee ri ā amnhī nhípēx anhýrja mā ajamaxpēr nē akaprī htŷx kumrēx kām ga. Ām hāmri na pa wa mē amā ja jarē.” Anhýr o mē kām akapēr nē mē kēp ajapōj nē ma hpānhā nhām krī hō hwyr̄ apa kurē kumrēx.

12—Koja nhýrmā Tīrtūm mē kot amnhī tomnuj mȳrapē tanhmā mē ho. Na pre ra ā krī pē Sotō nhō xwýnhjē nhípēx anē. Na prem amnhī tomnuj tŷx o pa nhūm Tīrtūm tanhmā mē kot amnhī tomnuj tŷx ā tanhmā mē ho. Tā jar mē kot kām ixkapēr mar prām kēt nē mē kot ixkaga xwýnhjaja. Koja Tīrtūm ixtā mē omu nē kot Sotō nhō xwýnhjē nhípēx pyrāk o mē hipēx nom tanhmā mē ho htŷx o mē hakre.

—E kēr ka mē ma krī hkw̄y hkōt apa nē ā mē kām akapēr anhýr o ri apa. Anē.

Mē kot Tīrtūm kōt hamaxpēr kēt xwýnhjē jarēnh Matēwre 11.20-24

13-14 Tā nhūm Jejus krī hkw̄y nhō xwýnhjē mā kapēr o xa nē mē kot amnhī tomnuj ā mē kām akir. Krī pē Korajī mē Pesēj nhō xwýnhjē kumrēx mā kapēr nē mē kām:

—E mē inhma. Amnepēm krī pē Sitō mē Xir wa kamā mē pa xwýnhjaja na prem tanhmā amnhī tomnuj tŷx to ho pa nhūm Tīrtūm

mě omu ně hā mě homnuj týx ně. Tā kwa mě o kora Korají mě Peséj wa kamā mě apa xwýnhjaja. Ra ixte mě amā mě ate měmoj pumunh kêt o anhýr rax o ixpa htā ka mě omu ně arī amnhī tomnuj o ri apa ně tokyx amnhī tomnuj kaga hkēt ně. Jakamā kot kaj mě amex kêt ně. Kop apu Sitō rý Xir kamā mān ixte mě kām aa mě kot měmoj pumunh kêt kwý ho anhýr o ri ixpa ronhýx mě omu ně mě arom amnhī kaxyw ixfkot hamaxpēr kurê kumrēx. Ně tee ri tanhmā amnhī tomnuj to ho pa hā amnhī pumu ně hkaprī ně ā amnhī nhípēx anhýr kaga hpa. No mě kajaja na pa tee ri mě amā tanhmā amnhī nhípēx to ho ri ixpa kaprý. Ka mě ja hā ixpumu ně ām ixpumu ně amnhī tomnuj kaga hkēt ně. Tā koja nhýrmā Tírtūm mě piitā mě kot amnhī tomnuj mýrapē tanhmā mě hipēx to. Hāmri ně tanhmā Sitō mě Xir wa kamā mě pa xwýnhjē jarēnh to nhūm mě kot amnhī tomnuj mýrapē amnhī xà htýx kamā hamak o ri pa. No mě kajaja mě ate amnhī tomnuj týx o mě hakrenh jakamā koja Tírtūm mě hkīnhā mě atomnuj týx o mě atomnuj týx. Ka mě amnhī xà htýx kamā ajamak rāhā ho ri apa ho apa. Anē.

15Nhūm pre ā Jejus mě kām kapēr anē. Hāmri ně hpānhā Kapanaū nhō xwýnhjē mā kapēr ně mě kām:

—No mě apē Kapanaū nhō xwýnhjaja. Kot kaj mě ajaxwýja mě amex kêt ně. Mě ate amnhī tomnuj kagare pyrà ně Tírtūm nhō krī hwýr akrà ho apa. Nom kot kaj mě atō hwýr axàpir kêt ně. Kot kaj mě ma kuwy maati hwýr ajapēx pa kām ga.

16Anhýr o mě kām kapēr hāmri ně hpānhā hköt mě pa ho mě pa xwýnhjē mā kapēr ně mě kām:

—Kot kaj mě Tírtūm kapēr o mě ahkre ho ri apa nhūm měhō ama ně akapēr kôt amnhī nhípēx. Hā koja te pa kot ixfkot amnhī nhípēx pyràk o amnhī nhípēx. No koja amar kêt ně akaga hāmri ně te pa kot inhmar kêt ně ixfkaga pyràk o amnhī nhípēx. Jao māänēn Tírtūm kaga.

Anē hāmri nhūm mě kuma hāmri ně anhgrà ně axkrut kapēn ně ma ahpýnhā krī hköt anhgrà.

Mě hkīnh ně ri mě pa xwýnhjē jarēnh *Apokarip 3.5*

17Tā nhūm mě kēp 72jaja krī hkwý rūm akupýn Jejus wýr pój. Piitā hkīnh ně hpôx pa. Hāmri ně kām:

—Kwa Pahihti. Na pa prem anhý hā mě nē měkarōmnuti japôx rax ně. Na pa prem mě nē mě hano nhūm mě ām mě kurüm hapôx kurê kumrēx. Anē.

18Hāmri nhūm mě kuma ně mě kām:

—Tōe. Ixàhpumunh týx o ixte Satanasti jakrenh jakamā na ka htem inhý hā mě hano nhūm mě tee ri mě akutā hihtýx prām. Hāmri ně te na

haxênh prêprêk pyràk o amnhî nhîpêx n  m  kur m hap x kur  kumr x pa ja h  m  omu. 19-20 M kar mnuti te kot kag  xopr  r  te kot makre pyràk. T  ra ixte m  am  ix hpumunh t x x  hkw  nh r jakam  na ka prem m  k m akap r nh m m  tee ri akut  tanhm  amnh  t x to hpr m. T  koja Satanasti tee ri m  ate nh rm  T rt m m  wa ixri at r t m n  apa pymaj tanhm  m  ano kupyr to kapr . Ra T rt m kot  kag  kam  m  at r t m n  m  apa kaxyw m  anh xi h  kag  k n . Jakam  kwa m  jam ajamaxp r o ak n  n  ajamak tkati n  ri apa. No k t m kar mnuti kot m  akap r mar n  m  kur m hap xta   m  omunh x  hk t pix m  ak n  n  ri apa hk t n . An .

Jesus k nh k m kot Hip ex  m  amnh  jar nh

Mat wre 11.25-27

21 T  nh m T rt m Kar  tanhm  Jejus to nh m   h  hk h n  xa. H m ri n  T rt m m  kap r n  k m:

— Pa Papaj? N  ap  m  ixpiit  m  inh  Pahi Maati na ka. Pikap ri m  pa xw nhjaja n  kaxkwa kam  m  pa xw nhjaja ap  m  ixpiit  m  inh  Pahi Maati na ka.  m h m ri na ka hte amnh  nh p x mex o ri apa. Na ka hte m   hpumunh t x   m  kot amnh  jar nh xw nhj  m  axâhpumunh t x o amnh r t k t n .  m m   hpumunh k t   m  kot amnh  jar nh xw nhj  pix m  na ka hte ja ho amnh r t nh m m  tapxipxaja ja h  apumu.  m h m ri na ka hte am  hpr m x  hk t   m  piit  m  hip x anh r o ri apa. Jakam  m  kot amnh  to hk ryre xw nhpixjaja na htem ate amnh  nh p x   apumunh o pa.

22—Na ka pre inh hkra kam  m moj piit  hax r pa. Ixte ho amnh pt r o ri ixpa kaxyw. Jakam  kapxipix na ka hte ixp  akra h  ixpumunh par. No jar ri m  pa xw nhjaja na m  kot ja h  ixpumunh k t. N  m m n  papxipix na ixte ate tanhm  amnh  nh p x to h  apumunh par. Jakam  na pa hte   amnh  nh p x an  n  inhm  hpr m x  hk t m  hkw j  m  ato amnh r t o ri ixpa nh m m  ixpyrà n  ate tanhm  amnh  nh p x to ho apa hk t apumu. An .

Jesus k t m  pa xw nhjaja kot hk t omunh o pa h  m  har nh

Mat wre 13.16-17

23-24 Nh m pre Jejus   T rt m m  amnh  jar nh an  h m ri n  hp nh  hk t m  pa ho m  pa xw nhj  m  kap r n  m  k m:

— E na ka htem ixk t m  ano ho ixte tanhm  amnh  nh p x to h  ixpumunh o ri apa. N  m  ajamak o ixkap r mar o ri ixk t apa. No amnep m m  akukam  pahijaja n  T rt m nh  h  kap r jar nh o ri m  pa xw nhjaja k m ixpumunh pr m t x o pa ht  m  ak nh  ixpumunh k t r h  htyk pa. Korm  ixwr k n  jar ixkator k t jakam  na prem

ixpumunh kêt râhã ty. Nẽ mẽ kâm ixkapêr mar prãm tã mẽ akînhã ixkapêr mar kêt nẽ. Âm mẽ kapxipixjaja na ka mẽ mýr pê ixte amnhî nhípêx ã ixpumunh nẽ ixkapêr mar o ixkôt apa. Tã mẽ kurom mẽ ate ano ho ixpumunh nẽ ajamak o ixkapêr mar jakamã kwa mẽ ja hã amnhî pumu nẽ tãm amnhî nhípêx o akînh nẽ ri apa. Anẽ.

Samar nhõ xwýnh jarênh

Matêwre 22.34-40; Makre 12.28-34; määnën Wam Juaw 3.17-18

25Tã nhûm Tîrtûm kapêr tûm o mẽ ahkre o mẽ pa xwýnhja Jeus wýr tẽ nẽ hêx rom kot kamã hamak kaxyw kâm:

—Pa? E kwa inhmã mêmôj jarê. Tanhmã kot paj we nhýrmã Tîrtûm ri ixtîr tûm nẽ ipa kaxyw amnhî nhípêx to wehe? Anẽ.

26Hämri nhûm kâm:

—Tanhmã na ka hte Tîrtûm kapêr ã kagà htûm kot mẽ htîr tûm nẽ pa hã kagà kamã harênh nẽ mar to? Anẽ.

27Hämri nhûm kâm:

—Nà harênh kot:

Kêr ka mẽ anhî piitâ ho amã Tîrtûm kînh o ri apa. Mẽ amã hkînh týx o mêmôj piitâ hakrenh par o ri apa.

Nẽ kêr ka mẽ amã mẽ piitâ hã ma ho te ka amã amnhî tã ma pyràk o mẽ hipêx o ri apa. Jao tãm mẽ hipêx o ri apa. Anẽ.

Ã Tîrtûm kapêr ã kagà htûm kamã ja jarênh kot anhýr. Anẽ.

28Hämri nhûm Jeus kuma nẽ kâm:

—Tý. Nà âm hämri na ka harê. Kot kaj ã mẽ hipêx anhýr o ri apa nẽ nhýrmã Tîrtûm mẽ wa ixri atîr tûm nẽ apa ho apa. Anẽ.

29Hämri nhûm kuma nom kâm mẽ piitâ mẽ ho mex prãm kêt nẽ. Âm amnhî kwý pixjaja nhûm kâm mẽ ho mex o pa hprãm. Jakamã hêx rom kâm:

—Kwa no mêmôjaja kot pa we ri ã mẽ hipêx anhýr o ri ipa? Xà mẽ pahkwý pê Ijaew pixjaja nà? Anẽ.

30Hämri nhûm kuma nẽ tanhmã kâm ujarênh to. Nom hã kuxi nẽ kâm awjarê nẽ kâm:

—E pa amã awjarê ka inhma. Koja Ijaew nhõ xwýnhja ma Jerujarê rûm Jeriko hwýr ahpar mä ma mõ. Mõõ nhûm ra mẽ ahkînh xwýnhjaja kutâ mra. Hämri nẽ pry kahti ri hwýr kato nẽ unê nẽ htak rax nẽ. Nẽ kêp ê hkwrýnh pa nẽ ma kurûm hprôt nẽ mra nẽ akunok nhûm mẽ kot htak o hkà rên hârã ra htyk kaxyw nẽ nõ. 31Hämri nhûm patreja tẽ nẽ omu. No âm omunh o hânh tẽ nẽ hkupu nẽ ma tẽ. Urâk nẽ kêp Ijaew tã âm omu nẽ tanhmã ho ajuta hto hkêt nẽ hânh omunh o tẽ nẽ hkupu nẽ ma tẽ. 32Hämri nhûm patre ho ajuta xwýnhja määnën tẽ. Nẽ patre pyrà nẽ omu nẽ âm omu nẽ hkupu nẽ ma tẽ. Urâk nẽ kêp Ijaew tã omu nẽ âm omu nẽ hkupu nẽ ma tẽ.

33—Tā nhūm Samar nhō xwÿnhja māänēn mō. Samar nhō xwÿnhjē mē Ijaew na prem kām axpēn kīnh kêt tā nhūm mō nē omu nē kamā ukaprī nē. Kêp Ijaew ã omunh tā tee ri omu nē kamā ukaprī nē. 34Hāmri nē hwÿr tē nē omu nē kām mē kot htak o hkà rēnh xà kane nē kām hkupu pa. Hāmri nē kànhmā ãm nē hkrit jumēnre hā kumē nē ma nhÿri mē kot amnhīm hikranh xà hā ixkre hwÿr o mō nē hwÿr o pôj. Hāmri nē omunh mex o apkati. 35Hāmri nē akupÿm nojarêt nē kàxpore hkwÿ jamÿ nē o tē nē kot mē kām õ xwÿnhja mā kugō nē kām: “E kot paj hāmri ma mō. Ota ixxkàxporeta. Kêr ka inhmā à xwÿnhhta tānopxar mex nē. Nē inhmā omunh mex kê akupÿm mex. Koja kàxporeja apê grire hā kot paj nhÿrmā akupÿn mō nē axte hkôt amā hkwÿ gō.” Anhÿr o kām kapēr nē ma akupÿm mō. Æ mē ujarēnh kot anhÿr. Anē.

36Nhūm pre ã Jejus kām ujarēnh anē. Hāmri nē kām:

—E nhÿ na pre kām mē kot htak xwÿnhhta kaprī ho te tām kām amnhī tā ma pyràk wehe? Anē.

Hāmri nhūm Tīrtūm kapēr tūm o mē ahkre xwÿnhhta kām:

—Nà kot kamā ukaprī xwÿnhhta na pre omu nē kamā ukaprī nē ho mex o te tām kām amnhī tā ma pyràk o hipêx. Anē.

37Hāmri nhūm Jejus kām:

—Tỳ. Nà ãm hāmri na ka harē. Uràk nē kêp Ijaew kêt tā kamā ukaprī nē ho mex nē. Tā kêr ka uràk nē ã mē piitâ mē hipêx anhÿr o ri apa. Uràk nē mē kêp akwÿ hkêt tā mē kamā axukaprī ho ri apa. Anē.

Jejus kot Matre mē Marir wa hwÿr mōr ã harēnh

Rukre 12.29-31

38Tā nhūm Jejus krī rūm kato hāmri nē hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjē mē mē ma nhām krī hō hwÿr mō. Mōo nē hwÿr pôj. Hāmri nhūm Matre mē omu nē amnhī nhōrkwÿ hwÿr mē kuwÿ nhūm mē ma hwÿr mō nē õrkwÿ hwÿr pôj. 39Hāmri nhūm Jejus mē ahkre ho nhÿ nhūm Matre htōx Marirja arī hpar pê mar o nhÿ. 40Hāmri nhūm Matre mē hwÿr axà nē omu. Nē tee ri àpênh rax kukamā hamaxpēr nē Jejus wÿr tē nē kām:

—Xê ma Pahihti. Kormā ixàpênh rax tā nhūm Marir ixto ajuta hkêt nē. Æm akapēr pix mar gryk ã ixxkôt htêm nē ixto ajuta hkêt nē. Pa ahte mē panhō hā ixàpênh o xa. Xà amā ja mex? Xê kām anē kê tokyx ixxkôt tē pa wa hā axkrut nē mē panhō hā ixàpênh tokyx anē. Anē.

41Hāmri nhūm tee ri kuma nē kām:

—Kwa Matre. Na ka ãm mē panhō pix kukamā ri ajamaxpēr nē gryk ã tee ri amnhī nhîpêx. 42Æm hāmri na Marir kām ixxkapēr mar prâm nē. Jakamā kot paj ri amnhī nê akôt hanor kêt nē. Anē.

Mē pahte tanhmā Tīrtūm mā amnhī jarēnh to hā mē pamā karō
Matēwre 6.9-13, 7.7-11

11 1Tā nhūm apkati hō hā nhūm Jejus nhýri Tīrtūm mā amnhī jarēnh o nhý. Nē kām amnhī jarēnh pa nhūm hköt mē pa ho mē pa xwýnhjaja kot kām amnhī jarēnh ā omu nē hwýr mra nē kām:

—Kwa Pahihti. Amnhī pyrà nē mē ixte Tīrtūm mā amnhī jarēnh kaxyw tanhmā mē ijahkre hto. Kēr pa mē apyrà nē tanhmā kām amnhī jarēnh to ho ri ixpa. Na pre finat Juāw Paxisja hköt mē pa ho mē pa xwýnhjē mā ja jahkre nhūm mē kuma nē tām kām amnhī jarē. E kwa mē inhmā tanhmā ja jahkre hto nà? Anē.

2Hāmri nhūm mē kām:

—Tōe. Nà kēr ka mē kām amnhī jarēnh kaxyw nē māmrī amnhī krā hköt tanhmā kām amnhī jarēnh to. Rȳ kām amnhī jarēnh o:

Pa Mēinhípêêxà maati? Nà amex o amex Tīrtūm.

Apê mē ijamār mex xwýnh maati na ka.

3 Nē kwa kēr ka apkati mē mē inhmā mēmo gō pa mē akukwak ri ho ixâpkur o ri ixpa.

4 Nē na pa hte tōhā amnhī tomnuj nē Tīrtūm. Nom mē kot tanhmā ixtomnuj to xwýnhjaja na pa hte ām mē omu nē amnhī tā tanhmā mē ho hkêt nē. Nē ja ho ijamakêtkati kurê kumrēx. Ā na pa hte amnhī nhîpêx anhýr o ri ixpa.

Jakamā kwa kēr ka ja hā ixpumu nē ixpyrà nē ixte tanhmā amnhī tomnuj to hā ixpumu nē hā tanhmā ixto hkêt nē. Ām ho ajamakêtkati kurê kumrēx nē axte kām ajamaxpēr kêt nē.

Nē kot paj tanhmā amnhī tomnuj to kaxyw japêr ka ja hā ixpumu nē ixte ā amnhī nhîpêx anhýrja nē ixto htýx nē pa ja ho anhýr kêt nē.

E ām ja pix na hapêx. Anē.

E kēr ka mē ā Tīrtūm mā amnhī jarēnh anhýr o ri apa. Anē.

Mē pahte amnhī to Tīrtūm wýr rāhā hā mē pamā karō

Matēwre 7.7, 15.21-28; Makre 11.24; Rukre 18.1-8; Juāw 14.13-14; māänēn Rōmān 12.12; Epes 6.18; Wam Tesarōn 5.17-18

5-6Nhūm Jejus arī hköt mē pa ho pa xwýnhjē jahkre ho nhý nē mē kām:

—Nē ja. Koja mē akràmnhwýjē hō. Nhūm kôt ā kamàt nhūm nhýhýnh awýr mōn pój. Ka anhō mēmoj kêt hāmri nē anhýjuk ri akràmnhwý hwýr tē. Hāmri nhūm ra amnhī tā kahê nē nō. Ka tee ri omu hāmri nē hakwa krem xa nē kām akapēr nē kām: “Pa ixkràmnhwý. Na ka mē ra gōr? Kwa kànhmā nhý nē inhmā anhō mēmoj japêr. Na ra ham

ixkràmnhwýta mõn pôj. Në kãm prãm týx nẽ mõ nom kaxyw inhõ hkêt. Kwa kànhmã nhý nẽ inhmã anhõ mêmõj japêr nẽ inhmã hkwý pa ma o tẽ kê kukrê. Âm inhõ hkêt kumrêx. Âm hâmri na pa amã amnhã jarê. Kwa tokyj kànhmã nhý nẽ inhmã mêmõj japêr nà?” Anhýr o kãm akapêr. 7Hâmri nhûm ama nom kãm kànhmã ûr prãm kêt nẽ. Nẽ amã: “Tk. Nà ra mẽ ixte amnhã tã kahê hpar nẽ inhíkwý kênã kot pa kêt kànhmã nhý nẽ amã mêmõj japêr.” Anẽ. 8Ka tee ri ama nẽ xatã kãm: “Kwa ã inhípêx anhýr kêt nẽ ixkràmnhwý. Kwa tokyx.” Anhýr o xa. Nẽ xatã kãm anojarêt o xa. Hâmri nhûm ra kãm amar kaga hâmri nẽ tã kànhmã nhý nẽ amã ate ho presija xwýnhtha gõ. No âm kêp akràmnhwý hã ate hã axâhwýr tipxi hã amã òr kêt nẽ. Âm xatã ate ho presija htýx xwýnhja mã hamaxpêr nẽ tã kànhmã nhý nẽ amã kugõ. Â mẽ ujarênh kot anhýr.

9-10—Tã kêr ka mẽ ja pyrà nẽ amnhã to Tírtüm wýr rãhã ho ri apa nhûm ama nẽ ate mêmõj tã hwýrta amã kugõ. Âm xatã ate hã axâhwýr o ri apa nhûm amã kugõ. Âm mêmõj to hwýr rãhã ho ri apa nhûm ama hâmri nẽ amã mêmõj tanhmã hipêx to. Te ho měhõ kãm tep xanh nẽ gôx kãm xatã tep rênh xà rênh o âm pyrà nẽ xatã mêmõj tã hwýr o ri apa. Hâmri nhûm ama nẽ amã hprãm xwýnhtha gõ. Te ho tep kanhêr xwýnhtha tã kot tep õ kanhêr pyràk o anhípêx nẽ amã mêmõj prãm xwýnhtha gõ. Anẽ.

Tírtüm kot hkrajê mã mêmõj mex nhõr ã harênh

Makre 7.9-11

11Nhûm Jeus arî hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjê jahkre nẽ mẽ kãm:

—Nẽ xà koja akra kãm tep xanh nẽ hã awý ka ama nẽ axtem nẽ kãm kagã xoprê hõ py nẽ agô? 12Rì nhûm krâhyre gre hã awý ka axtem nẽ kãm makre hõ py nẽ agô? Nà na ka htem ã akrajê nhípêx anhýr kêt nẽ. Na ka htem mẽ kot mêmõj tã àhwýr xà hkôt kãm mêmõj gõ. 13Mẽ kamjaja mẽ ate amnhã tomnuj o ri apa htã ka htem akrajê ho mex o ri apa. Tã kaxkwa kamã Tírtümja na hte mẽ pahto mex o mẽ ate mẽ akrajê ho mexta jakrenh. Kãm mẽ pajapê htýx kôt na hte mẽ pamã mêmõj mex nhõr o pa. Nẽ määnën amnhã Karõja na hte mẽ pamã kugõ. Jakamã kot kaj mẽ atô Karõ hã awý nhûm ama nẽ awýr kumê nhûm wrý nẽ akarõ mã axà. Â na hte Tírtüm kãm mẽ pajapê xàj mẽ pamã mêmõj mex nhõr o pa anẽ. Anẽ.

Jeus mẽ Satanasti wa harênh

Matêwre 12.22-32; Makre 3.20-30

14Tã nhûm Jeus nhýri axte měhõ nẽ měkarõnnuti kator. Na pre ra měkarõnnuti tanhmã ho nhûm kapêr kêt nẽ pa. Hâmri nhûm Jeus omu nẽ nê kator nhûm akupým kapêr mex nẽ. Nhûm mẽ piitã amnhã jaér pê

omu nē no hawênh rūnh nē omunh o kuhê. 15 Nom nhūm mē hkwýjaja Jejus kot ā hipêx anhýr ā omu nē htýx ho kêt mëkarõmnuti hkwý hâ hkamnhíx nē axpën mä harénh o:

— Tk pêr hinhu nhíkôoti nhý hâ na hte mē nê amnhí kwýjê japôx o pa. Anê.

Hinhu nhíkôoti nhíxi hô pê Satanasti nhūm prem Satanasti nhý hâ Jejus kot ā amnhí nhípêx anhýr o pa hâ hkamnhíx. 16 Jakamã nhûm mē hkwýjaja hwýr mra nê kâm:

— Kwa mē inhmaaa mē ixte mëmoj pumunh kêt õ ho anê. Pa mē omu nê ate Tîrtûm nhý hâ tanhmâ amnhí nhípêx to ho apa hâ apumunh kurê kumrêx. Anê.

Nom hêx rom mē kot kamã hamak kaxyw ã kâm kapêr anê. 17 Nhûm ra Jejus mē hamaxpêr kôt mē omunh mex jakamã mē kapêr ma nê më kâm:

— Kwa mē inhma mē ate ixpê Satanasti hkwý hâ ixfamnhíx xwýnhjaja. Koja pika nhô xwýnhjaja axpën kutâ amnhí xunhwý nê axpu hâmri nê anhgrâ nê ma ahpýnhâ ri pa. Hâmri nê amnhí krâ hköt ri tanhmâ amnhí to ho ri pa. Jakamã nhûm më õ pahi më hamâr o pa hkêt nê. Rý koja krí nhô xwýnhjaja. Më kot axpën to hkwý xwýnhjaja mëmoj tâ axpën kâm gryk nê axpën kutâ amnhí xunhwý hâmri nê axpën pê anhgrâ nê ahpýnhâ pa hâmri nhûm më õ pahi tee ri kâm më hamâr o pa hpräm. Mo õ krí kamã më hkwý kot ri më hamâr o pa? No na pre më õ pahi tâm amnhí nê më hanor kêt nê.

18— Tâ ja pyrà nê ixte Satanasti nhý hâ tanhmâ amnhí nhípêx to ho ixpa ronhýx pa më nê amnhí kwýjê janor o ri ixpa hkêt nê. Nhýx Satanasti ixte më nê më hanor kaxyw tanhmâ inhmaa nê hkêt nê.

19— No kêt më akwýjaja? Xà Satanasti nhý hâ na htem më nê më hapôx o pa nà? Kêp apu pa ixte ÿ hâ më nê më hapôx ronhýx më akwýjaja ixpyrà nê ÿ hâ më nê më hapôx o pa. Nà Tîrtûm nhý hâ më ixte më nê më hapôx o më ixpa kênâ. Jakamã â më ate ijarênh anhýr o apaja mex kêt. 20 Tîrtûm Karô nhý hâ ixte më nê më hapôx o ri ixpa kênâ. Jakamã kwa më ja hâ ixpumu nê Tîrtûm kot ixte më ato amnhíptâr kaxyw më awýr inhmenh kôt ixpumunh kurê kumrêx kêt wehe. Pa na ka htem ixfamã ajamak o apa.

21-22— Satanastija àhpumunh týx jakamã na htem tee ri kêt më kot hköt amnhí xunhwýr xwýnhjê pytâr kaxyw nhûm më nê më omunh mex nê. Nom ixâhpumunh týx o ixte Satanasti jakrenh jakamã pa na pa hte kêt më utâ nhûm më hpanhâ ixfköt ri amnhí nhípêx.

23— Më amâa ixkapêr mar präm tâ na ka më kormâ ixfköt amnhí xunhwýr kêt nê. Kwa wem ma amnhí to amôr gri nê tokyx ixfköt amnhí xunhwý kêt wehe. Kot kaj më anhýr kêt nê hâmri nê te më ate ixfköt amnhí xunhwýr xwýnh pyràk o amnhí nhípêx. 24 Më ate ixfköt amnhí

xunhwyr kêt xwýnhjaja te mĕ ate mĕhō nê mĕkarõmnuti japôx xwýnh pyràk. Nhûm te kêp kator nê ma mô nê nhýri amgrà kamã ri pa. Nhûm ja kêp omnuj nhûm tee ri kamã nhýri hkôkôt xà jâpér o pa. Nom tee ri hapér o pa nê hamaxpér o: "E kot paj ma akupým mĕ kot nê ixfator xwýnhata wyr tê nê hwyr axà nê hkôt mân ixpa." Anë. 25Hâmri nê ma akupým hwyr tê. Nom kormã akupým hwyr àr kêt ri nhûm kamã amrakati nê pa. 26Jakamã nhûm ma akupým hwyr tén axà. Nom ahte àr kêt nê. Ra amnhî kôt amnhî kwýjê ho 7 nê hwyr mĕ ho agjê. Nê hwyr gjêx pa. Mĕ kêt 7jaja nê wamta mĕ nhûm mĕ piitâ hwyr gjêx pa. No mĕ kêt 7jaja omnuj týx o kot wamta jakrenh jakamã nhûm mĕ kot hwyr gjêx xwýnhata mĕ ý hâ amnhî tomnuj týx o pa. Oprê htýx nê. Wam pyxire nê kot hwyr àr nhý hâ amnhî tomnuj o ri pa nom ãm kawax pê oprê. Tâ axte hwyr mĕ ohtô nê gjêxta nhý hâ oprê htýx kumrêx. Ja pyrà nê kot kaj mĕ tokyx ixfator amnhî xunhwyr kêt nê hâmri nê ãm amnhî tomnuj týx pix o ri apa. Anë.

Mĕ hkînh nê mĕ pa xwýnhjê jarênh

Rukre 8.19-21

27Nhûm pre ã Jejus mĕ ahkre anë nhûm mĕhō nija kuma nê kâm:

— Hêxta gâà nê. Mân akatorxâ ã ate amnhî nhípêx anhýr o apa hâ apumu nê hkînh nê. Anë.

28Hâmri nhûm kâm:

— Tý. Nà kot anhýr kênâ. Nom kot ka mĕ atô Tîrtûm kapér ma nê hkôt amnhî nhípêx hâmri nê akînh rax o ixfatorxâ kot ipumunh nê hkînhata jakre. Anë.

Jejus kot tanhmâ Jôhti jarênh to

Matêwre 12.38-42; Makre 8.12

29Tâ nhûm mĕ ohtô nê Jejus ã akuprõ nê mêmôj tâ kuwy nê kâm:

— Pa. Kwa mĕ inhmâ aa mĕ ixte mêmôj pumunh kêt ô ho anë pa mĕ omu. Anë.

Hâmri nhûm mĕ kuma nê mĕ kâm:

— Tk. Kwa mĕ ajamaxpér punuj pix o na ka htem ri ajamaxpér o apa. Ixpê Tîrtûm kot mĕ awyr inhmênh xwýnh tâ ka mĕ ja hâ ixfatorxâ ajamaxpér kêt nê. Tâ mĕ ate aa mêmôj pumunh kêt kwý ixte mĕ amâ ho anhýr kaxyw hâ inhmâ karô. Nà kot paj kormã mĕ amâ ho anhýr kêt nê. Kot paj nhýrmâ te amnepêm finat Jôhti kot amnhî nhípêx pyràk o amnhî nhípêx ka mĕ hâ ijarênh ma nê kormã ja hâ ipumu. 30Tîrtûm nhý hâ kapér xwýnh pê Jôhtija amnepêm na pre tep rax kukrê. Tâ nom nhûm htîr râhâ õxâhkre rûm kato nhûm mĕ omu nê Tîrtûm kot mĕ hwyr mënâ omu. Tâ kot paj nhýrmâ Jôhti pyrà nê tanhmâ amnhî nhípêx to nhûm mĕ ja hâ ipumu nê Tîrtûm kot mĕ awyr inhmênh xwýnh ã ipumunh kurê kumrêx.

31—Nē koja nhýrmā Tírtūm akupým mē htyk nē mē hikwý xwýnh piitā akupým mē ho htír hámri nhūm mē piitā Inhípêxà mē wa ixtutā hkrí. Pa wa mē piitā tanhmā mē harénh to. Tírtūm mē wa ixturi mē htír tūm nē mē pa ho mē pa mā xwýnh ã mē hkwýjê jarē. Nē wa ixturi mē pa ho mē pa hkêt xwýnhjê jarē. Mē piitā ã mē harénh anē. Amarí mē pa xwýnhjaja nē mē õ pahijaja. Hámri nhūm sur kám mē õ pahi niti Tírtūm mā tanhmā amnhí jarénh to hámri nē hpánhā tanhmā mē ajarénh to nē kám mē ajarénh o: “Na pa pre inhmā pahi Sarumāw kot anhý hā àhpumunh týx ã harénh ma hámri nē inhmā mar prám xâj ma awry hā õ pika hwýr ixpa nē omu nē kapér ma. Hámri nē ma akupým inhō pika hwýr ixpa nē ixkwýjê mā àhpumunh týx ã harénh o ixpa. Tā Akra Jeus na àhpumunh týx o pahi Sarumāw jakrenh tā or war akutā mē hkrí xwýnh kwý mûj na prem kapér ma no ãm ixtinhā kám mar prám két nē. Na prem kuma nē ãm kuma.” Anhýr o wa inhmā mē ajaré. Hámri nē ja hā mē amā akir ka mē tee ri mar o akrí nē amnhí kamā agryk o akrí.

32—Hámri nhūm hpánhā Níníwe nhō xwýnhjaja wa inhmā tanhmā amnhí jarénh to. Jöhsti kot mē hwýr mōr nē mē kám Tírtūm kapér jarénh o pa xwýnhjaja nhūm mē tanhmā wa inhmā amnhí jarénh to. Hámri nē pahi nita pyrà nē wa inhmā tanhmā mē ajarénh to nē wa inhmā: “Na pre Jöhsti man mē inhō krí hwýr mō nē mē inhmā akapér jarénh o ri mē ixtôt pa. Pa prem kuma nē mē ixté amnhí tomnúj kaga nē akót amnhí xunhwýr kurê kumrëx Tírtūm. Nom or war akutā mē hkrí xwýnh kwý mûj na pre Akra Jeus tām mē hwýr mō nē mē kám kapér o ri mē hköt pa nhūm prem kuma no ãm mē ixtinhā amnhí tomnúj kaga nē hköt amnhí xunhwýr két nē. Mē kot Akra mar tā amnhí kaxyw kám hamaxpér két nē.” Anhýr o koja mē wa inhmā mē ajaré ka mē tee ri mē ama nē amnhí kamā agryk týx nē. Jakamā e kwa ixté mē amā ã ixtapér anhýrja ma nē kám ajamaxpér týx râhā ho ri apa. Anē.

Mē pajamaxpér mex te kot kanê hpôk mex pyràk ã harénh
Matêwre 5.15, 6.22-23

33Nhūm Jeus arí mē ahkre ho nhý nē mē kám:

—Xà na htem kanê hpôk nē poti ho hpro? Nà na htem ho anhýr két nē. Na htem hpôk nē kÿx pê mêmoy nhímök ã unhwý nhūm mē piitā mē kám hirâ mex nhūm htem ixtrem agjê nē hirâ kamā mêmoy pumunh mex o mra. 34Ja pyrà nē kot ka mē atô ixtapér ma nē ixtôt amnhí nhípêx nē tām amnhí nhípêx o ri apa. Nē tām mē hipêx o ri apa. Jao te hirâ kamā mē rít mex xwýnhjaja kot amnhí nhípêx pyràk. Nom koja möhö inhma nē ãm inhma nē ixkwým ri tanhmā amnhí nhípêx to ho pa. Jao te kamât kô kamā mē rít mex két xwýnhjaja kot htýx amnhí nhípêx o pa pyràk o amnhí nhípêx.

35—E kér ka mē ã amnhī nhípêx anhŷr pymaj ixkapēr ma nē kām ajamaxpēr tŷx râhâ ho ri apa. 36Kot kaj mē ixkapēr ma nē ixfôt amnhī nhípêx. Hâmri nē te mē ate kanê hpôk mex nhîrâ kamâ ri apa pyràk o amnhī nhípêx. Jao aprî hâ ixkapēr ma nē aprî hâ ixte tanhmâ amnhī nhípêx to hâ ixpumunh mex nê. Anê.

**Jejus kot tanhmâ Parijew nhô xwînhjê jarênh to
Matêwre 23.25-26**

37Tâ nhûm Jejus ra mē ahkre pa. Hâmri nhûm Parijew nhô xwînhja hwîr tê nê kâm:

—Pa. E kwa ma ixfôt tê nê mē ixkutâ apkur. Anê.

Hâmri nhûm kuma nê kâm:

—Tôe. Nà kot paj ma akôt tê. Anê

Hâmri nê ma hkôt tê nê ûrkwŷ hwîr axà nê apkur kaxyw mē ïhkô hâ nhŷ. 38No ãm mē hkukamâ mē hpâmjê pyrà nê amnhî nhîhkra kuhônh ryy hkêt nê. ãm amnhî nhîhkra htyk pix kuhônh tokyx anê nê nhŷ. Nê û prat kuhônh ryy hkêt râhâ apkur kaxyw nhŷ. Jakamâ nhûm kot amnhî kôt hwîr xwînhhta tee ri ja hâ omu nê hamaxpêr o:

—Tk. Kwa na hte mē ixte amnhî nhípêx kôt amnhî nhípêx mex kêt nê.

39Anê nhûm Jejus amnhî tâ hamaxpêr ã omu nê kâm:

—Nà mē apê Parijew nhô xwînhjaja te mē ate mē kot apkur kaxyw prat kre kuhônh punuj tâ mex ã harênh pyràk o amnhî nhípêx. Nê ãm mē akrâ hkâ rûm pix mân na mē amex. Nê mē noo mân te mē amex pyràk no ãm mē anhôxâhkre kaxwînh kâm mē ajamaxpêr mex kêt. ãm mē akapêr prâm. Nê mē axâhkurê. Nê mē anhôxîy. 40Mê ate atŷx ri amnhî nhípêx o ri mē apa xwînh kênâ. Kwa kér ka mē ãm akrâhkâ pix rûm amex nê ri apa hkêt nê. Mê määñen anhôxâhkre kaxwînh kâm ajamaxpêr mex o ri apa. Nê tâm mē piitâ mē hipêx o ri apa. 41Kér ka mē tâm ajamaxpêr o tâm mē hipêx o ri apa. Nê axàmnhix ri mē kêt amrakati xwînhjê mân mêmôj nhôr o ri apa. Kot kaj mē ã amnhî nhípêx anê hâmri nhûm Tîrtûm ja hâ mē apumu nê amnhîm mē amex ã mē ajarê. No na ka htem mē amâ mē amnhî to mex prâm xâj tee ri amnhî kuhônh japjê kaprŷ. Anê.

**Jejus kot Parijew nhô xwînhjaja mex kêt kukamâ mē harênh
Matêwre 23.4, 23.7, 23.13-24, 23.27-38; Makre 12.38-39**

42Nhûm Jejus arî Parijew nhô xwînhjê jahkre nê mē kâm:

—Kwa mē okora Parijew nhô xwînhjaja. Kot kaj mē amex kêt nê. Na ka htem Tîrtûm kapêr piitâ hkôt amnhî nhípêx o apa hkêt nê ãm hkwŷ kôt pix mân amnhî nhípêx o ri apa. Nê ãm kapêr o hpýnhre nê hkôt amnhî nhípêx hâmri nê hâ amnhî pumu nê ate amnhî to mex xwînh ã

amnhī to jarkrar o ri apa. Nom Tīrtūm kām hprām xà piitā hkôt amnhī nhīpēx hkêt nē. Mē ate tām mē piitā mē hipēx o ri apa hā kot mē amā karōja. Nē mē amā Tīrtūm kīnh ā kapēr kôt amnhī nhīpēx o ri apa hā karōja mē ate mar mex tā hkôt amnhī nhīpēx kêt nē. Mē ate kapēr piitā hkôt amnhī nhīpēx ronhŷx ja mē amā mex kumrēx.

43—Kwa mē o kora. Mē piitā mē kot amnhīm mē ate amnhī to rūnh xwŷnh ā amnhīm mē ajarēnhja na mē amā hprām. Nē mē piitā mē kot amnhīm mē apē mē ahkre mex xwŷnh maati hā mē ajarēnhja na mē amā hprām.

44—Kwa mē o kora. Kot ka mē amex kêt nē. Mē kot mē akapēr mar nē mē akôt amnhī nhīpēx xwŷnhjaja te mē kot htŷx ri mē hā pika nhīmōk ā ri mē pa xwŷnh kot amnhī nhīpēx pyràk. Jao mē ate amnhī to mex ā amnhī kamnhīx nom mē ate amnhī to mex kêt. Te mē kot pika mex ā hkamnhīx nē htŷx ri mē hā pika nhīmōk ā ri mē pata pyràk o na htem amnhī nhīpēx. Anē.

Nhūm pre ā Jejus Parijew nhō xwŷnhjê mā mē kot amnhī nhīpēx jarēnh anē.

Jejus kot Tīrtūm kapēr tūm o mē ahkre xwŷnhjê mā kapēr

Matêwre 23.1-4, 23.13, 23.29-36

45 Hāmri nhūm Tīrtūm kapēr tūm o mē ahkre ho pa xwŷnhja kuma nē kànhmā xa nē kām:

—Kwa na ka ā Parijew nhō xwŷnhjê jarēnh punuj anhŷr jao māänēn ā mē paja jarēnh anē nà? Mē ixte amnhī nhīpēxja ām tipxi kēnā. Anē.

46 Hāmri nhūm kām:

—Tỳ. Māänēn mē kajaja. Kwa o kora mē apē Tīrtūm kapēr tūm o mē ahkre xwŷnhjaja. Kot kaj mē uràk nē amex kêt nē. Na ka htem mē kām mēmoj tā karō ho ri apa nē mē kām: “E kēr ka mē ā amnhī nhīpēx anē nē ā amnhī nhīpēx anē.” Anhŷr tā no ām mē kajaja amnhī kapērja kôt amnhī nhīpēx kêt nē. Te mē ate mēhō kot mē katut ā mē kām mē jēnh pytī janhōr tā mē ho ajuta nē hkwŷ htur kēéta pyràk o na ka htem amnhī nhīpēx o ri apa.

47-49—Na pre Tīrtūm amnepêm mē pahpâmjê hkukamā tanhmā mē harēnh to. Àhpumunh tỲx xà hkôt tanhmā mē hkukamā mē harēnh to nē mē harēnh o: “Kot paj ma mē hwŷr inhŷ hā ixkapēr jarēnh xwŷnhjê rē. Nom koja mē omu nē ām mē omu nē kēp mē hprām nōkati nē tanhmā mē hipēx to ho pa. Nē ixpē mē hkwŷjê hpar o pa. Ā koja mē inhŷ hā ixkapēr jarēnh xwŷnhjê nhīpēx anē.” Anhŷr o mē hkukamā mē harē. Tā ā mē harēnh anhŷr xà hkôt nhūm prem ā mē hipēx anē nē mē hkwŷjê hpa nē mē hkwŷjê pynê nē mē hagjê.

—Amnepêm mē akukamā mē kot ā mē hipēx anhŷr nhūm mē ate mē ano ho ja hā mē omunh kêt tā ka htem arī mē hā pika ho mex o ri apa.

Te mē amā mē hapē nē mē ho ajamak pyrà nē mē hā pika ho mex o ri apa. Nom mē amā mē hapē hā ho mex hkêt nē. Ām ra mē htyk nē hapêx nē mē amā Tīrtūm kapēr jarēnh o pa hkêtja ā na ka htem akīnh nē ā axêx rom mē hā pika ho mex anhŷr o ri apa.

50-51—Na prem Tīrtūm nhŷ hā kapēr jarēnh o mē pa xwÿnhjê nhîmex rax nē. Amnepêm panhī kator krax rûm finat Atâw kra finat Apewja na pre Tīrtūm nhŷ hā kapēr o pa nhûm htô kâm mar prâm kêt nē kupī. Tâ nhûm Tīrtūm axte mē hwŷr ū hā kapēr jarēnh o mē pa xwÿnh kwŷjê rē nhûm prem mā mē ho anē nē mē hkwŷjê nhîmex. Nhûm pre xatâ mē hwŷr mē hkwŷjê rē nhûm mē xatâ mē kupa. Ā Apew rûm finat Jakaris wŷr na prem mē himex rax anē. Nē hpânha Jakarisja nhûm prem Tīrtûm mā amnhî jarênh xâ hâ ixkre kamâ kupī. Tâ ka mē ajaxwŷja amâ Tīrtûm kapēr mar prâm kêt nē mē urâk nē amâ ū hâ kapēr jarênh o mē pa xwÿnhjê nhîmex prâm. Tâ ā mē pahpâmjê mē ato hpimrâtâ mē ate mē hipêx anhŷrja mŷrapê koja Tīrtûm ja hâ mē apê mē hkanrêhâ mē htàmnhwŷjaja tanhmâ mē ato htŷx to ka mē amnhî xâ htŷx kamâ ajamak o ri apa râhâ nê kâm ga.

52—Jakamâ kwa mē o kora mē apê Tīrtûm kapēr tûm o mē ahkre xwÿnhjaja. Mē ajaxwŷja na ka htem Parijew nhô xwÿnhjê pyrà nê Tīrtûm kapēr o mē ahkre ho apa. Nê aprî hâ mar mex tâ no âm amnhî kaxyw hkôt ajamaxpêr nê hkôt amnhî nhîpêx kêt nê. Hâmri nê mē kot mē amar o pa xwÿnhjê mâ atŷx ri tanhmâ mē ahkre hto nhûm htem mē ama nê mē apyrâ nê amnhî kaxyw Tīrtûm kôt hamaxpêr nê hkôt amnhî nhîpêx kêt nê. Mê kâm hprî hâ kapēr mar mex prâm tâ mē amar xâ hkôt mē ate amnhî nhîpêx pyrà o amnhî nhîpêx o pa. Nom mē kajaja na ka htem mē kâm mē hamaxpêr mex nhôr kêtja mŷrapê nhûm htem ā amnhî nhîpêx anhŷr o pa. Jakamâ kwa mē o kora kot kaj mē amex kêt nê. Anê.

Nhûm pre ā Jejus mē kâm kapēr anê. 53-54Hâmri nê kato nê ma tê. Nhûm Tīrtûm kapēr tûm o mē ahkre ho mē pa xwÿnhjê mē Parijew nhô xwÿnhjaja hâmri kot tanhmâ mē kâm kapēr toja ma nê kamâ gryk tŷx nê. Jakamâ ma hkôt mra. Hêx rom mêmoy tâ hkukjêr o hkôt mra. Nê hâ hkukjêr kâm hihtŷx o hkôt mra. Kot tanhmâ mē kâm ujarêh to nhûm mē kot mar nê ra hâ àmnênh kaxyw ma hkôt àhkukjêr o mra.

Mê pahte Tīrtûm pê mē pajamaxpêr punuj o pahpimxur kêt Matêwre 10.26-33

12 1-3Tâ nhûm mē Jejus ā htu rax kumrêx nê hâ axpên nhîganh o kuhê. No nhûm kormâ mē kâm tanhmâ kapēr to hkêt nê. Ām kormâ hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê kumrêx mâ kapēr nê mē kâm:

—Mê piitâ kâm amnhî kwŷjê pê hamaxpêr punuj o hpimxur hprâm tâ koja nhýrmâ mē hamaxpêr piitâ amnhîrît pa. Nê mêmoy piitâ ra hpimxur mex tâ koja nhýrmâ piitâ amnhîrît pa. Nê mē kot kamât kô

kamā hpimxur pê mēmoj jarēnh tā koja mē piitā nhýrmā kot mēmoj jarēnhta ma. Nē mē kot hitom kām kawax pê axpēn mā mēmoj punuj jarēnh tā koja nhýrmā mē piitā mēmoj jarēnhta ma. Jakamā kwa kēr ka mē tanhmā Parijew nhō xwýnhjaja kot amnhī nhípêx to ho pa hā mē omu nē ām mē omu nē mē hkôt amnhī nhípêx kêt nē. Te mē kot tām amnhī nhípêx pyràk o amnhī nhípêx tā no ām tām amnhī nhípêx o pa hkêt. Na htem ām htýx ri tanhmā amnhī to hêx to ho pa. Tā kēr ka mē uràk nē ã amnhī nhípêx anhýr kêt nē. Anē.

Mē pahte pahkwýjê pumaj Tírtum kaga hkêt ã mē pamā karō

Matêwre 10.28-31

4Nhūm Jejus arī hkôt mē pa ho mē pa xwýnhjê mā kapēr nē mē kām:

—E ixkràmnhwýjaja. Kēr ka mē amā akwýjê puma rȳ nhām mē hkwýjê puma ho ri apa hkêt nē. Koja mē apar tā ām mē anhī pix pa nom tanhmā mē akarō hto hkêt nē. 5Tírtumja tapxipix na hte mē ī nē mē hkarō ho hpimràtā mē kot amnhī xà htýx kamā hamak tūm xà hwýr mē kurē. Tā kēr ka mē ja pumaj Tírtum kapēr kwým tanhmā ri amnhī nhípêx to ho apa hkêt nē.

6-7—Nē Tírtum kot mē pahto hapêx par pumunh tā māänēn kot mē pajamār pumunh mex. Mān ka htem kuwênhre pumu. Na hte Tírtum hamār mex o pa. Mē piitā mē kot ām kuwênhre pumunh o pa htā nhūm Tírtum mē kurom hamār mex o pa. Nē htānopxar rāhā ho pa. Nom kām mē pajapê htýx o kuwênhre jakrenh jakamā kwa mē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr o ri akaprī nē apa hkêt nē. Koja Tírtum mē pahtānopxar rāhā ho pa. Ra kot tanhmā mē pakute hā mē pahpumunh par. Nē ahpýnhā tanhmā mē pahkrā hkī kute hkôt mē pahpumunh par. Tā kot mē pahtānopxar rāhā jakamā mo kaxyw kot kaj kêt mē ri amā mēhō puma ho ri apa?

8—Jakamā kwa mē māmrī mē kām mē apê ixfra hā amnhī jarēnh o ri apa nē amā mē uma xàttee ri amnhī nhípêx o ri apa hkêt nē. Kot ka mē kām ra mē ate ixfot amnhī xunhwýr ã amnhī jarē. Pa ja hā mē apumu hāmri nē mē apyrà nē kaxkwa kamā Tírtum kapēr o mē wrýk xwýnhjê mā ra mē ate ixfot amnhī xunhwýr ã mē ajarē. 9Nom kot ka mē kot ixtā tanhmā mē ato pymaj apê ixfwy hā amnhī jarēnh kêt jafér. Pa ja hā mē apumu hāmri nē nhýrmā amnhī xwar mē kām mē apê ixfwy hkêt ã mē ajarē. Jakamā kwa mē māmrī mē kām apê ixfwy hā amnhī jarēnh o ri mē hkôt apa kē mē ama nē tanhmā inhmā hamaxpēr to. 10Koja mē ama nē ām ama nē kām ixprām kêt jafér. Hāmri nhūm Tírtum ixtā mē omu nom tokyx ixtā tanhmā mē ho hkêt nē. Koja kormā amnhī tā mē hamār o pa. Karō kot axte mē kām ijarēnh o amnhīrít nhūm mē hkwýjaja kot mar nē kām ixprām nē ixfot amnhī xunhwýr kaxyw nhūm kormā amnhī tā mē hamār o pa. Nom koja Karō xatā mē kām ixtō

amnhīrít tā nhūm mē kuma nē ām kuma nē te mē kot kēp amnhī jamak pro pyràk o amnhī nhīpêx o pa. Jao Karō hā hpijaàm kêt mýrapê koja Tírtum nhýrmā amnhī xwar te kot mē kēp amnhī jamak pro pyràk o mē hipêx nhūm mē tee kām amnhī kaprī kaprȳ. Hāmri nē amnhī xà htŷx kamā hamak tūm xàta wȳr ma pa nē kamā pa ho pa. Jakamā kwa mē māmrī mē kām mē apê ixkra hā amnhī jarēn o ri mē hkôt apa nē tanhmā mē kām ijarēn to ho ri apa. 11 Koja mē ama nē kām mē amar prām kêt japêr hāmri nē ixtā mē apynê nē tanhmā mē anhīpêx to kaxyw. Nē Ijaew nhō Tírtum kapēr o mē ahkre xà hā ixkre hwȳr mē ato mrar japêr. Rȳ mē õ pahi hwȳr mē ato mrar nē tanhmā kām mē ato hêx to. Nom kér ka mē mē kām amnhī jarēn kaxyw nē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr o amā mē uma kêt nē. 12 Koja Tírtum Karō ja kaxyw mē amā mē ajamaxpēr mex gō hāmri ka mē ô ri mē kām amnhī jarē. Jakamā kwa mē tee ri mē kām amnhī jarēn kukamā ajamaxpēr o ri mē amā mē uma ho apa hkêt nē. Anē.

Mē hikukrêx rūnh pix kukamā hamaxpēr xwýnhjê jarēn

Wam Ximotre 6.9-10; Xiakre 4.13-17, 5.1-6

13 Nhūm Jejus arī mē ahkre o xa nhūm mē mar o kuhê. Rôm nhūm mēhō myja hwȳr tē nē kām kapēr nē kām:

— Pa? Kwa ot pa awȳr amā mēmoj jarēn mā tē. Na pre inhīpêêxà ty nhūm ixtō ixrom amnhīm õ mēmoj piitā ho àrīk pa. Ó pika nē hkrit nē hikukrêx nē ām mēmoj piitā ho àrīk par kumrêx. Kwa ma ixkôt tē nē kām anē pa wa amnhīm ho axkjê nà? Anē.

14 Hāmri nhūm kuma nē kām:

— Tk. Kokŷ. Na pa pre mē amā mē mēmoj to ixpikjêr kaxyw mē awȳr ixwrŷk kêt nē. Anē.

15 Hāmri nē mē kot mar o kuhê xwýnh piitā mē kām kapēr nē mē kām:

— Kwa kér ka mē amā anhō mēmoj rūnh prām o ri apa hkêt nē. Na htem mēmoj rūnh kukwak ri Tírtum wȳr apir kêt nē. Mēmojta kēp pika pix nhō xwýnh na.

16 Anhŷr o mē kām kapēr hāmri nē mē kām awjarē. Mē hkukrêx rax ã kuxi nē mē kām awjarē nē mē kām:

— Nà koja mēhō õ mēmoj rax nē. Nē hpur kām õ rax nē. No ām õ jaxwȳr xà hā ixkre kēp grire. 17 Hāmri nhūm tee ri hpur kām õ rax kukamā hamaxpēr nē hamaxpēr o: “Kwa tanhmā kot pa amnhī to nē ja piitā nhýri haxwȳr wehe? Inhmā amarī mē kēp amrakati xwýnhjê mā hkwȳ nhōr prām kêt. Kot paj ām amnhīm piitā ir pa nē kritpêm hkur o ipxa. Nom ixpê haxwȳr xà hā ixkreja ixpê grire.” Anē.

18 — Hāmri nē hamaxpēr o: “Nà na pa ra ijamaxpēr. Kot paj ixkre grireta grà nē hpānhā rax õ nhīpêx. Hāmri nē ixpur kām inhōta jamȳ nē

kamā ir pa. Nē ixàpênh xà hā ixkukrêx piitā kamā haxwyr pa. Nà kot paj ho anē.” Anē.

19—Hāmri nē ra ixkreja grành pa nē hpānhā rax õ nhípêx. Nē hipêx pa hāmri nē kamā hpur kām òta xir pa. Nē àpênh xà hā hikukrêx piitā kamā unhwŷ. Hāmri nē omu nē hkînh nē. Nē hamaxpêr o: “Nà hāmri. Kot paj tokyx axte mêmôj tâ ixàpênh kêt nê. Ra inhō rax kumrêx kênâ. Kot paj kritpêm ho ixàpkur mex o ixpa. Nà ãm hāmri na pa amnhî kukamâ ijamaxpêr mex pê ixkre rax nhípêx.” Anē. 20 Tâ nhûm Tîrtûm tee ri ã kot amnhî nhípêx anhŷr ã omu nhûm ja kâm mex kêt nê. Hāmri nhûm hâ kâm kapêr nê kâm: “Nà na ka atŷx ri anhō rax mêmôj akukrêx rax o apikuprôn hkaprŷ. Na ka ãm amnhî pix kukamâ ajamaxpêr o apa pê ã amnhî nhípêx anē. Nom kot kaj kamât ja kamâ ty nê anhŷ kamâ ma mô nê amnhî kôt anhō mêmôj rax õ ho amôr kêt nê. Koja hpânhâ mêmô amŷr pê ho amnhîptâr pa ka rî amnhî pumu.” Anē. Nhûm ã Tîrtûm kâm kapêr anē. Æ mêmôj ujarênh kot anhŷr.

21—Mêmôj kot amnhî nhô nê amnhî kukamâ pix mâm hamaxpêr o mêmôj pa xwînhjaja na htem myja pyrà nê Tîrtûm mâm hamaxpêr o pa hkêt nê. Jakamâ koja mêmôj nhîrmâ ty hâmri nê hkukrêx pix kukamâ hamaxpêr nê amnhî mâm pix mâm hamaxpêr o paja mŷrapê Tîrtûm mêmôj wa ixri htîr tûm nê mex nê pa ho pa hkêt nê. Mêmôj kot amnhî nhô pix kukamâ hamaxpêr xwînhjaja nê amnhî kukamâ pix mâm mêmôj hamaxpêr xwînhjaja nê mêmôj kamâ ukaprî hkêt xwînhjaja mêmôj rûnh tâ koja mêmôj nhîrmâ ty hâmri nê amnhî kôt hô ho pixi nê o môr kêt nê. Koja mêmôj piitâ rer pa nê ma û kamâ ma mô. Jakamâ kwa kêr ka mêmôj jajê pyrà nê anhō mêmôj to anhôxŷ ho ri apa hkêt nê. Anē.

Mêmôj pahte tee ri amnhî kukamâ pajamaxpêr kêt ã mêmôj pamâ karô
Matêwre 6.25-34; mâänén Wam Pêtre 1.3-9

22 Tâ nhûm Jeus hpânhâ tanhmâ hkôt mêmôj pa ho mêmôj pa xwînhjê jahkre hto nê mêmôj kâm:

—Kwa kêr ka mêmôj tee ri amnhî kukamâ ajamaxpêr o ri apa hkêt nê. Amnhî xâpkur xà rŷ axê ka mêmôj tee ri hkukamâ ajamaxpêr kêt nê. Nê mêmôj ãm mêmôj piitâ hkukamâ tee ri ajamaxpêr kêt nê. 23 Tîrtûm àhpumunh tŷx o àhpumunh tŷx xwînhna. Na pre àhpumunh tŷx o mêmôj anhîpêx ka mêmôj kukwak ri atîr nê apa. Tâ xà kot mêmôj amâ mêmôj anhô ho pa hkukamâ àhpumunh kêt? Nâ ja kukamâ àhpumunh xihtŷx kênâ. Kêp mêmôj anhîpêx xwînh jakamâ mâänén kêp mêmôj amâ mêmôj anhô ho pa xwînh. Nê kêp mêmôj amâ mêmôj axê nhôr o pa xwînh.

24—Mân ka htem kuwênhre pumu. Na hte tee ri amnhî xâpkur xà hkukamâ hamaxpêr o hkaprî nê ri pa hkêt nê. Na hte Tîrtûm tâm kot kâm õ ho pa. Tâ kâm mêmôj pajapê htŷx o kuwênhre jakrenh jakamâ koja urâk nê mêmôj pamâ mêmôj panhô mex o pa râhâ nê. 25-26 Jakamâ kwa kêr ka

mē mēmo arīgro hā axàpkur xà hkryre pumu nē ate amnhī pē hkrēr par nē amā prām o akaprī nē apa hkukamā tee ri ajamaxpēr kêt nē. Ām Tīrtūm kamnàr rom axàmnhīx anhō hkryreta ku nē akīnh kām tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri apa. Xà kot ka anhō mry gire pumu nē akaprīre nhūm ra tanhmā amā amnhī to rax to? Na htem ām tee ri mēmo hkukamā hamaxpēr o hkaprī nē pa kaprī. Jakamā kēr ka mē ā ri ajamaxpēr anhȳr o akaprī nē apa hkēt nē.

27—Mān ka htem akunī kamā pixôrāre pumu. Na hte tee ri tanhmā amnhī kute hkukamā hamaxpēr o hkaprī nē harir kēt tā muxre nē harir ka mē omu. Te ho amnepēm finat pahihti Sarumāw xē mex pyràk nom ām mex o kot hakrenh.

28—Pixôrāreja arīgro ja hā htīr nē muxre nē harir tā koja mēmo arīgro hā grā pa nē hapēx. Kēp pixôrā pix nē hapēx tokyx anhȳr tā na hte Tīrtūm ho mex nē nhūm mux nē harir. Nom mē pajaja na hte mē pahto mex o pixôrāre ho mexja jakrenh. Jakamā kwa mēmo kaxyw kot ka mē tee ri amnhī xē hkukamā ajamaxpēr o akaprī nē apa? Nà kot kaj mē anē nē amnhī kaxyw Tīrtūm mā ajamaxpēr tȳx kêt nē.

29—Kwa mē tee ri amnhī xàpkur xà hkukamā ajamaxpēr rāhā o ri akaprī nē apa hkēt nē. Nē mē tee ri amnhī kukamā tanhmā ajamaxpēr to ho ri akaprī nē apa hkēt nē. 30 Mē kot Tīrtūm kôt amnhī xunhwyr kêt xwÿnhjaja na htem ā ri hamaxpēr anhȳr o hkaprī nē pa. Tā kēr ka mē ho mē uràk kêt nē. Tīrtūm kot mē panhō mēmoj kêt kôt mē pahpumunh mex kēnā. 31 Jakamā kēr ka mē ām hkôt ri amnhī nhīpēx rāhā nē. Nē amā ja pix kukamā ajamaxpēr o ri apa hprām. Hāmri nhūm amnhī tā mē apumu hāmri nē apkati mē tām mē amā mēmoj nhōr o pa. Anē.

Kaxkwa kamā mē pakukrêx rax jarēnh

Matêwre 6.19-21; māänēn Sikūn Ximotre 4.8; Eprēw 10.34; Wam Pêtre 1.4

32 Nhūm Jejus arī mē kām kapēr nē mē kām:

—E mē ate iixkôt amnhī xunhwyr xwÿnhjaja. Ra Tīrtūm kot mē ato hkra jakamā kwa mē axàmnhīx hkamnàr rom ri tanhmā amnhī nhīpēx to ho ri apa. Na hte mē apē hkra hā mē apumu nē hkīnh nē. Koja nhýrmā kaxkwa kamā ò krī hwyr mē ato api ka mē kamā wa ixxuri amex nē atīr tūm nē apa ho apa. Ja na mex o kot jar pika ja kôt mē ò mēmoj rūnh nē pa xwÿnhhta jakrenh. 33 Jakamā kēr ka mē axàmnhīx ri akukrêx kwȳ ho wēnē nē hpānhā kàxpore jamȳ nē mē kēp amrakati xwÿnhjē mā ho apigrànħ o ri mē hkôt apa. Kot kaj mē ā amnhī nhīpēx anē hāmri nē kaxkwa kamā akukrêx rax nē. Mo kaxkwa kamā mē àhkīnh xwÿnh koja mē apē ho ahkī? Nē kamā mo amnhōre kot mē apē homnu? Kaxkwa kamā ja amrakati kumrēx. Jakamā Tīrtūm kot mē amā mē akukrêx nhōr mā xwÿnhhta koja aa apē omnuj nē hapēx kêt kumrēx. 34 Kot kaj mē jar

pika ja kamā akukrêx rex hāmri nē tanhmā apē omnu hto pix kukamā ajamaxpēr rāhā ho ri apa. Nom kot kaj mē apē Tīrtūm kra hā kot kaj mē jar akukrêx rex kêt tā kaxkwa kamā akukrêx pix kukamā ajamaxpēr rāhā ho ra akīnh nē ri apa. Anē.

Mē pahte Jejus kutêp tanhmā amnhī nhîpêx to hā mē pamā karō

Matêwre 24.42-43; Makre 13.32-37; Rukre 21.34-36;

māänēn Wam Tesarōn 5.4-8

35Nhūm pre Jejus arī mē ahkre nē mē kām:

—E na pa pre ra mē apē ixtkôt mē apa ho apa xwînhjê mā tanhmā amnhī kukamā amnhī jarēnh to. Ixtky nē akupým ixtir nē ma akupým ixâpir hāmri nē mēmo arīgro hā akupýn mē awyr ixwrykja na pa pre ra mē amā ja hā amnhī jarē. Tā kwa kēr ka mē ixwakre kamā ixtē mē amā ã amnhī jarēnh anhŷrja mā ajamaxpēr tŷx pê ixtkôt amnhī nhîpêx rāhā ho ri apa.

36-38—Te mē õ patrâw mā mē àpênh mex xwînhjaja kot amnhī nhîpêx pyràk o amnhī nhîpêx o ri apa. Koja mē õ patrâw ma mē kot axpēn mā wa rer mā xwînh pumunh mā ma nhŷhym tē. Hāmri nhūm kām mē àpênh xwînhjaja arī kutêp òrkwy kamā hkrī. Axkām hamak rom nē kutêp hkrī. Akupýn htêm nhūm mē kot amnhī wŷr mar nē kām kahê xà mēnh tokyx anhŷr kaxyw arī kutêp õt kêt nē hkrī. Kôt ã kamât nhūm akupýn hpôx o htêm rŷ arīgro hwŷr hpôx o htêm nhūm mē kot amnhī wŷr mar nē kām kahê xà mēnh tokyx anhŷr kaxyw kutêp õt kêt nē hkrī. Akupýn hpôx ã omunh hāmri nē tokyx apkur kaxyw kām õ nhîpêx kaxyw. Kêr kê akupýn pôj nē ã mē kot amnhī nhîpêx anhŷr ã mē omu nē hkînh nē. Tā kêr ka mē àpênh xwînhjtajê pyrà nē ixwakre kamā inhmā ajamaxpēr rāhā ho ri apa. Jao ixtkamā ajamak o apa ho ixtkôt amnhī nhîpêx mex rāhā nē. No kot paj akupýn mē awyr wrŷ hāmri ka mē àpênh xwînhjê pyrà nē inhmā mēmoj nhôr kêt nē. Kêt pa kot paj mē õ patrâwta kurom mē amā mēmoj mex gô.

39—Na htem mē kêp àhkînh pymaj amnhī nhôrkwy jamâr rāhā ho pa. **40**Ja pyrà nē mē ate akupýn ixwryk xà hā arīgro pumunh kêt jakamā kêr ka mē òrkwy nhô dönta pyrà nē ixtutêp axkām ajamak rom rāhā nē ri apa. Jao tâm amnhī nhîpêx rāhā nē. Anē.

Mē õ patrâw mā mē àpênh mex xwînhjê jarēnh

Matêwre 24.45

41Nhūm pre ã Jejus hkôt mē pa ho pa xwînhjê jahkre anē. Hāmri nhūm Simâw Pêtre kuma nē kām:

—Kwa Pahihti. Xàn ka mē piitâ mē kām ã akapêr anē nà? Xà ãm mē papxipixjê mā? Anē.

42Hāmri nhūm kām:

— Nà ãm ixwakre kamā mē ate ixfôt tanhmā inhdmā amnhī nhîpêx to ho mē apa xwînhjê piitâ mē amâ na pa ã ixfapér anë. Koja mē àpênh xwînhjê hõ õ patrâw mā àpênh mex o pa nhûm amnhī tâ omu nê ma nhîhym mõr kaxyw nê ïhkram mêmôj piitâ haxâr pa. Hâmri nê kâm: “E kér ka ixwakre kamâ inhdmâ inhôrkwy htânopxa. Nê mē àpênh xwînhjê mā õ mex kê mē apkur mex o pa.” Anë. Koja ã kâm mêmôj tâ karô anë hâmri nê kato nê ma nhîhym mõ. 43Hâmri nhûm kâm àpênh mex xwînhhta wakre kamâ kâm àpênh mex o pa. Jakamâ nhûm õ patrâw akupyn hpôx o mõ nhûm amnhî wyr harênh ma nê hkînh nê. Nê mêmôj tâ amnhî tâ kamâ kahak kêt nê. Rŷ tee ri wakre kamâ kâm àpênh punuj ã amnhî pumu nê tee amnhî kukamâ hamaxpér kêt nê. Kot wakre kamâ kutêp àpênh mex jakamâ akupyn hpôx ã harênh ma nê hkînh nê.

44— Jakamâ nhûm õ patrâwja akupyn pôj nê kot kâm àpênh mex ã omu nê haxwîja hkînh nê. Hâmri nê kot kâm hamâr o pa kaxyw kâm mêmôj piitâ ïhkram haxâr pa. 45Nom koja kâm àpênh xwînhhta axtem nê wakre kamâ kâm àpênh mex kêt nê. Nê tokyx akupyn mõr kêt ã hkamnhîx nê wakre kamâ kâm mē àpênh xwînhjê htak nê pipanh pix nê mē kâm gô xânh xwînhjê kôt pix mā pa japér. 46Hâmri nhûm õ patrâw haêr pê akupyn pôj nê tee ri ã amnhî nhîpêx anhîr ã omu. Hâmri nê gryk tŷx nê tanhmâ homnuj to. Hâmri nê kâm mē àpênh punuj xwînhjê mē mē ho pimrâtâ amnhî nê mē hanor pa. Tâ kér ka mē ixwakre kamâ ho mē urâk kêt nê. Mê kurom ixfapér kôt tâm amnhî nhîpêx mex râhâ ho ri apa.

47-48— Nê koja měhô kormâ Tirtum kapér mar kêt nê htŷx ri tanhmâ amnhî tomnuj to ho pa. Hâ koja Tirtum ja hâ omu nê nhîrmâ kot amnhî tomnuj o pata mýrapê tanhmâ ho nhûm amnhî xâ htŷx kamâ hamak tûm xâ kamâ pa. Nom akrânhmâ amnhî xâ kamâ hamak o pa. Aa kot Tirtum kapér mar kêt jakamâ koja ãm akrânhmâ amnhî xâ kamâ hamak o pa. Nom koja měhô kapér mar mex tâ ãm kuma nê hkôt amnhî nhîpêx kêt nê. Nê xatâ hirôp kuhê nê tanhmâ amnhî tomnuj to. Hâ koja Tirtum tee ri ja hâ omu nê nhîrmâ tanhmâ homnuj tŷx to. Hâmri nhûm wamtajê pyrà nê amnhî xâ htŷx kamâ hamak tûm xâta kamâ pa ho pa nom mē kinhâ amnhî xâ htŷx kamâ hamak râhâ ho pa. Anë.

Jesus kot nhîrmâ mē kot amnhî tomnuj xâ ho hapêx ã harênh

Matêwre 10.34-36

49Nhûm Jesus arî hkôt mē pa ho mē pa xwînhjê jahkre nê mē kâm:

— Nà ixte mē omnu xâ piitâ ho ijapêx par nê mē kot tanhmâ amnhî tomnuj to piitâ ho ijapêx par kaxyw na pa pre wrŷ. Tâ ra ixte piitâ ho ijapêx par o inhmôr ronhŷx ja inhmâ mex kumrêx. Nom kormâ. 50Kot paj amnhî xâ htŷx kâm ijamak rax o mē kot amnhî tomnuj o ijapêx o hkrax. Hâmri nê nhîrmâ ho ijapêx pa. Na pa ra ixtiyk kaxyw ixte amnhî

kà xà kamā ijamat kukamā ijamaxpēr o ra amnhī kamā ixkahak nē ri ipxa. Tā kot paj ja ho ijapēx pa nē ixfih tŷx kumrēx. Anē.

Mē kot Jejus ā axpēn kutā amnhī xunhwŷr ā mē harēnh

Matêwre 10.21, 10.34-35

51Nhūm Jejus arī mē ahkre nē mē kām:

—Nē ra mē awŷr ixwŷk tā koja mē piitā ixkukwak ri hamakêtcati nē àmnhiñ ri pa hkêt nē. Kormā. Koja mē akwŷjaja ixkapēr ma nē mē apyrà nē amnhī kaxyw ixkôt hamaxpēr. No nhūm mē akwŷjaja mē akînhā kuma nē ãm kuma. Hämri nē ixtā tanhmā mē anhîpêx to ka mē ixpyrà nē amnhī xà htŷx kamā ajamat o ri apa.

52—Nē koja tanhmān ixkre pyxi kamā mêmojaja ohtôn pa. Nhūm war axkrutre nē ixkôt amnhī xunhwŷ nhūm mē axkrunêpxi nē ixkwŷm ri amnhī nhîpêx nē ixkutā amnhī xunhwŷ. 53Nhūm mē hipêêxà hkra my mē wa ixtā axpēn kutā amnhī xunhwŷ. Nhūm mē katorxà hkra ni mē wa ixtā axpēn kutā amnhī xunhwŷ. Nhūm mē wŷj umregêx mē wa haxwŷja ixtā axpēn kutā amnhī xunhwŷ. Koja mē ā ixtā axpēn nhîpêx anhŷr o pa. Anē.

Mē pahte amnhī tomnuj kaga nē Tîrtûm kôt amnhī nhîpêx ā

mē pamâ karô

Matêwre 5.25-26, 16.2-4

54Nhūm Jejus hpânhā mē kot hkôt amnhī xunhwŷr kêt xwŷnhjê mā kapēr nē mē kām:

—Kwa mē inhma mē ate ixkôt amnhī xunhwŷr kêt xwŷnhjaja. Na htem kaxkwa kamā na htŷk rax pumu nē na wrŷk mā hamaxpēr kurê kumrēx. Hämri nhūm na wrŷ. 55Nē amgrâ pê kôk krihkritja nhūm htem kuma nē arîgro htŷx mā hamaxpēr kurê kumrēx. Hämri nhūm arîgro htŷx nē. 56-57Ā na ka htem aprî hâ mêmoj pumunh kôt mêmoj kukamā ajamaxpēr mex o ri apa anē. Nom nhūm Tîrtûmja mē ate tanhmā amnhī tomnuj to mŷrapê tanhmā mē ato kaxyw nhūm mē ate ja hâ amnhī pumunh tā tokyx amnhī tomnuj kaga hkêt nē.

58-59—Na htem tanhmā axpēn tomnuj to. Hämri nhūm kot tanhmā war axpēn to xwŷnhta pahi hwŷr htêm nē kâm tanhmā kot ho xwŷnhta jarênh kaxyw. Hämri nhūm kamā gryk xwŷnhta kot pahi mā harênh kaxyw ā harênh ma nē hâmri tokyx hwŷr tê nē wa tâm akupŷm axpēn xâm. Na htem ā amnhī nhîpêx anē. Pahi kot ja mar nē tanhmā mē ho pymaj na htem ā amnhī nhîpêx anē nē tokyx akupŷm tâm axpēn xunhwŷ. No koja mē ā amnhī nhîpêx anhŷr kêt nē nhūm pahiya mē harênh ma hâmri nē tanhmā kot hō ho xwŷnhta pynê nē haxâ nhūm tee kâm kator prâm o hkrí kaprŷ. Hämri nē tanhmā amnhī to nē amnhī pânhā kâm amnhī rer pa nhūm pahihtija kormā mē kâm anē nhūm mē

kām ure nhūm kato. Ja pyrà nē kēr ka mē Tīrtūm tanhmā kot mē anhīpēx to pymaj tokyx mē ate amnhī tomnuj kaga nē hkôt amnhī nhīpēx rāhā ho ri apa. Anē.

13 ¹Tā nhūm axtem mē hkwýjaja Jejus wýr mra nē kām:

— Pa? Kwa xàn ka ra Garirej nhō xwýnh kwýjê jaréh ma nà? Na xep prem Jerujarē hwýr mra nē ham mē kot Tīrtūm mā amnhī jaréh xà hā ixtre kamā kām amnhī jaréh kaxyw kormā kām mry hpar o kuhē nhūm xep pahihti Piratja mē haréh ma nē mē hā amýnē nhūm mē ma mē hwýr mra nē mē himex pa. Kwa mān mē kot amnhī tomnuj týx o mē pajakrenh ā na prem mē himex nà? Anē.

2-3Hāmri nhūm mē kām:

— Nà mē kot amnhī tomnuj týx mýrapê mē kot mē himex kêt. Mē apiitā mē ate amnhī tomnuj o axpēn pyràk kēnā. Tā kot ka mē amnhī tomnuj kaga nē Tīrtūm kôt amnhī xunhwýr kêt hā kot ka mē nhýrmā ty hāmri nē ō krī hwýr axàpir kêt nē. ⁴No Jerujarē kamā ixtre prékja mē kot kām “Siroe” anhýr xwýnhhta mē ho 18 nē mē hipy htem nē mē himex par xwýnhjaja. Xà mē kot amnhī tomnuj týx mýrapê na prem ty? Xà mē kot amnhī tomnuj týx o Jerujarē kamā arī mē htír xwýnhjê jakrenh? ⁵Nà kot anhýr kêt. Mē apiitā mē ate amnhī tomnuj o axpēn pyràk. Jakamā kot kaj mē ā amnhī nhīpēx anhýr kaga nē Tīrtūm kôt amnhī nhīpēx kêt nē hāmri nē mē uràk nē nhýrmā ty hāmri nē Tīrtūm nhō krī hwýr axàpir kêt nē. Jakamā kwa mē ixkapér ma nē kām ajamaxpér týx rāhā ho ri apa. Anē.

Tīrtūm kot mē pakamā gryk tokyx anhýr kêt ā haréh

Rōmān 2.4; Sikūn Pêtre 3.8-9

⁶Tā nhūm Jejus kē axte tanhmā mē ahkre hto. Nē Tīrtūm kot tanhmā mē panhīpēx to hā kuxi nē mē kām awjarē nē mē kām:

— Koja hpur nhō dōn mēmo pàr kre nhūm ra hprêk mex nē ô mā tām nē. Tā aa ô hkêt ā ra hā amgrà axkrunêpxi. ⁷Hāmri nhūm kot hkre xwýnhja tee ri omu nē kām àpênh xwýnh wýr tē nē kām: “E kwa ma tē nē mēmo pàr mūj krâhta nē amē. Mexti hā. Ra ô hkêt ā amgrà axkrunêpxi kēnā. Koja pér aa ô hkêt nē. Mo kaxyw kot kêt ô hkêt tā ô mex xwýnh kaêx ā mē kēp àmnàr o kuhē? E hwýr tē nē krâhta nē amē.” Anē. ⁸⁻⁹Hāmri nhūm tee ri kot kām hā karôja ma nē kām: “Kwa nà kormā. Pa kop ixàmnhīx pàr krax ā mēmo japôk kwý kapî nē kop hamā mān. Kē axte hā amgrà pyxi nē hapêx nē ô hkêt pa kormā krâhta nē kumē. Koja amgrà ja kamā amā ô japêr ka omu nē akînh nē.” Anē. Ā mē ujaréh kot anhýr. Anē.

Nhūm Jejus ā mē kām ujaréh anē. Mē kot amnhī tomnuj týx o pa htā nhūm Tīrtūm kot pur nhō dōn mā àpênh xwýnhhta pyrà nē mē kamā gryk tokyx anhýr kêt ā nhūm ā hā kuxi nē mē kām ujaréh anē.

Jejus kot arīgromnu hā mēhō ho mex ā harēnh

Rukre 14.1-6; Juāw 5.16-17

10Tā nhūm mē ū arīgromnu pē sap kato nhūm Jejus Ijaew pikuprōnh xà hā iixkre hwyr axà nē kamā Tīrtūm kapēr o mē ahkre ho nhý. 11Nhūm kamā mēhō ni hiköt rāhā nē pa xwÿnhja nhý. Na pre ra amnepêm mēkarōmnuti tanhmā ho nhūm katat nē ri mrar kêt kumrēx. Ām hiköt rāhā nē ri pa hā ra hā amgrà pē 18. 12-13Hāmri nhūm Jejus omu nē amnhī wyr kām hpa ho apē nhūm hwyr tē nhūm hā īhkra xi nē kām:

—E na ka ra akupym amex.

Anē nhūm akupym katat nē mex kurê kumrēx. Hāmri nē amnhī pumu nē hkīnh tŷx nē Tīrtūm mā mex o mex ā harēnh o xa. 14Nom nhūm mē pikuprōnh xà hā iixkre jamār xwÿnh maatija tee ri ja hā omu hāmri nē Jejus kamā gryk tŷx nē. Mē ū arīgromnu hā akupym kot ho mex jakamā nhūm kamā gryk tŷx nē. Hāmri nē mē pikuprōnh xwÿnhjē mā kām:

—Tk. Kwa semān ū mē àpēnh xà hā arīgro xohtōô. Kēp 6. Kot kaj mē māmrī tōmīk nē sikūn nē tēs nē kwata nē kīta nē sēsta ja ū ka mē apē rȳ māmrī Jejus wyr amnhī to mra kē akupym tanhmā mē ato mex to. No sap ū kwarī. Sap kēp mē paahpē Ijaew nhō arīgromnu kēnā. Na pu htem hā paxàpēnh kêt nē. Jakamā arīgro ja hā kot akupym mē ato mexja mex kêt. Anē.

15Hāmri nhūm Jejus kuma nē kām:

—Kwa xà mē kajaja na ka htem sap ū axàpēnh kêt nē apa? Nà mē ate hā axàpēnh kēnā. Xàn ka htem sap ū akrit kawar nē akrit mōx ma mē ho apa nē mē hkōm kêt nē? Nà na ka htem ma mē ho apa nhūm htem ixxō. Mot ka kêt mē ri axtem nē mē kot sap ū tanhmā amnhī toja nē mē kām akapēr? 16Ixte ni ho mex xwÿnhhta mē paahpyrā nē kēp finat Apraāw kagrōt nyw ū na. Nhūm pre Satanasti te kot kām ē nē ri o pa pyrak o hipēx jakamā nhūm ū hā hiköt nē ri paja ū ra hā amgrà kēp 18. Tā pa nē te ixte Satanasti ho ixxrihkrit nē ixte kēp utār pyrak o hipēx nē akupym ho mex. Mo kot pa kêt ri omu nē ām omu nē arīgromnu hā ho mex kêt nē? Nà ixte arīgro piitā hā akupym mē ho mex o ixpa xwÿnh kēnā. Anē.

17Hāmri nhūm mē kot kām kapēr mar prām kêt xwÿnhjaja kuma nē kamā gryk nē. Te ho mēhprijē mā mē hamaxpēr nhōr pyrak o mē hipēx pyrak jakamā nhūm mē amnhī tā kuma nē kamā gryk nē. No nhūm mē kot ra ū amnhī nhīpēx anhȳr o pa hā omunh xwÿnhjaja ja hā omu nē kām hkīnh nē.

Jejus te kot mēmo hy pyrak ā harēnh

Matēwre 13.31-33; Makre 4.30-32

18-19Nhūm Jejus arī mē ahkre nē tanhmā mē kām amnhī tā ujarēnh to nē mē kām:

— Nē Tīrtūm kot mē awyr ixte mē ato amnhīptar kaxyw inhmēnh ā ijarēnhja. Te ixte mēmo hy pixire pyrak. Na htem hkre nhūm higrōt. Nē gaa nē rī hprēk. Hāmri nē pa anhgrà nhūm kuwēnhre hwyr mra nē hô pytī kamā amnhīm haê nhīpēx. Tā kot paj nhīrmā mēmo hy jarēnhta pyrā nē ixpixi htā kot paj pika piitā hköt mē ho amnhīptā nē mē omunh mex rāhā ho ri ixpa. Anē.

Jejus te kot pāwti kaxkrit xà pyrak ā harēnh

Matēwre 13.33-35

20-21 Nhūm Jejus arī mē ahkre ho xa. Nom hprī hā amnhī jarēnh kēt nē. Ām amnhī tā kuxi nē mē kām awjarē nē mē kām:

— E kot pa hpānhā tanhmā mē amā pāwti kaxkrit xà jarēnh to. Koja mēnijē hō ām hkwȳ ho grire nē kupy nē kaxyw mēmo xōm kām kumē nē ho pihkär pa nē ho pāwti nhīpēx. Nhūm kaxkrit xàja grire htā pāwti piitā ho kaxkrit mex nē. Ja pyrā nē kot paj ixpyxi htā koja mē nhīrmā pika piitā hköt ixfköt amnhī nhīpēx mex o pa. Anē.

Nhūm pre ā Jejus mē kām amnhī tā pāw kaxkrit xàja xi nē harēnh anē.

Kaxkwa hwyr hakwa kre kahē xà jarēnh

Matēwre 7.13-14, 7.21-23; Juāw 10.7-10

22Tā nhūm Jejus arī krī pē Jerujarē hwyr krī hköt ri mē ahkre ho mē hköt ri pa. **23**Hāmri nhūm mēhō myja hwyr tē nē mēmoj tā hkukja nē kām:

— Pa. Kwa inhmā mēmoj jarē. Xà koja mē ohtō nē nhīrmā Tīrtūm ri htīr tūm nē papa ho nà koja mē grēre? Anē.

24Hāmri nhūm kuma nē mē kot mar o kuhē xwŷnh piitā kām:

— Nà mē kot Tīrtūm kôt amnhī xunhwyr xwŷnhjē pix koja mē ō krī hwyr agjē. Wyr mē gjēx xàja ām pixii nom koja mē ohtō nē kām hköt wyr gjēx prām kēt nē. Na htem te hwyr mē gjēx xà hō japēr o pa pyrak. Nom pa na te ixpē hwyr mē gjēx xà pixita pyrak. Jakamā kwa kēr ka mē tokyx ixfköt amnhī xunhwyr tŷx nē ixfköt ri amnhī nhīpēx o ri apa. Na htem ohtō nē kām ixfköt amnhī xunhwyr prām kēt nē. Ixte amnhī nhīpēxja mē kēp hihtŷx jakamā nhūm htem ixfkaga.

25— Tā koja mē nhīrmā ty nē tee ri kām Tīrtūm wyr gjēx prām kapry. Kot paj te mē kēp kahē pyrak o mē hipēx nhūm mē kapōt ā kuhē nē tee ri amnhī tā ixpumu nē inhmā: “Kwa mē inhmā kahē xà mē pa mē awyr agjē Pahihti.” Anē. Hāmri pa mē kām: “Nà ixte mē apumunhre hā kot pa kēt ri mē amā kurē.” Anē.

26— Hāmri nhūm mē tee ri inhma nē inhmā: “Kwa nà ra ate mē ixpumunh mex kēnā. Na ka pre mē inhō krī kamā mē ijahkre ho ri apa nē mē ixfköt axāpkur o ri apa.” Anē. **27**Hāmri pa mē kām: “Tk. Ixte mē

akutā ixàpkur tā mē ate ixtköt amnhī xunhwŷyre hā. Jakamā e mē ma mra. Mē ate amnhī tomnuj pix o mē apa xwŷnh jakamā kot kaj mē ixwŷr agjêx kêt nē.” Anē. Kot paj ā mē kām ixkapēr anē.

28—Hāmri nhūm mē amŷm ri mē inhmex ā mē ixpumunh o kuhê. Kaxkwa kamā mē ixtkinh nē ri mē inhmex nē ixpa hā amŷm mē ixpumunh o kuhê. Apraaw nē Ijak nē Jako nē Tirtum kapēr jarēn o mē pa xwŷnh piitā nhūm mē amŷm mē ixtkinh nē mē ixàpkur mex ā mē ixpumunh o kuhê. Hāmri nē tee ri mē ixwŷr kām gjêx prâm kaprŷ nē hkaprī nē mur nē amnhī krā hkī jarē nē amnhī kā nhē nē amnhī kamā gryk tŷx nē. No ām tee ri amnhī kamā gryk kaprŷ. Ā koja mē amnhī nhîpêx anē. 29 Nom Tirtum kôt mē kot amnhī xunhwŷr xwŷnhjaja koja mē kurom pika piitā kurûm axpēn wŷr akuprō nē Tirtum wŷr agjê nē kuri hkînh nē apkur mex o hkrī. Mē akwŷjaja nē pika piitā kurûm hohtô rax nē axpēn wŷr akuprō nē hwŷr agjê nē kuri apkur mex nē hkînh nē pa ho pa.

30—Mē apê Ijaewjaja mē amā Ijaew kêt xwŷnhjê hprâm nôkati htâ koja mē hkwŷjaja mē akwŷjê rom Tirtum ri axpēn wŷr akuprō nē hkînh nē axpēn kutâ apkur mex o hkrī. Jakamā kwa kot kaj mē urâk nē amā Tirtum mē wa ixwŷr agjêx prâm hā kot kaj mē ixtköt amnhī xunhwŷ nē ixkapēr kôt amnhī nhîpêx mex o ri apa. Anē.

Jeus kām Jerujarē nhō xwŷnhjê japê hā harēn

Matêwre 23.37-39

31 Hāmri nhūm Parijew nhō xwŷnh kwŷjaja Jeus wŷr mra nē kām:

—Pa. E ot pa mē awŷr mra. Kwa kêr ka ma Jerujarē hwŷr amôr kêt nē. Na ra mē hkînh wŷr pahi Eroxja pôj nē kot tanhmâ ato kaxyw atâ amnhī jarē pa mē kuma. Jakamā kwa mē hwŷr amôr kêt nē. Nhām krī hō hwŷr mân mō. Anē.

32 Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tk. Nâ kot pa umaj nhām krī hō hwŷr inhmôr kêt nē. Kot paj ma mē hkwŷjê nê mëkarõmnuti japôx pê mē hkwŷjê ho mex o ma hwŷr mō. Pahi Erox kām mē hpar pix prâm. E mē mâmri ma akupŷm hwŷr mra nē ā kām ixkapēr jarēn anē. No kot paj umaj nhŷhŷm ixprôt nē ixtêm nē kêp ixpimxur kêt nē. Ra ixte õ krī hwŷr inhnojarêt kênâ. Anē.

33 Hāmri nē mē kot mar xwŷnhjê mā amnhī jarē nē mē kām:

—Kot paj tanhmâ amnhī nhîpêx to ho ri ixpa râhâ Jerujarē hwŷr mōn pôj nē kamâ ty. Kamâ na htem mē kot Tirtum nhŷ hâ kapēr jarênh xwŷnhjê nhîmex. Tâ hwŷr kot paj mō. Anē.

Nhûm pre ā Jeus mē kām amnhī jarênh anē. 34 Hāmri nē te ra kot Jerujarê nhō xwŷnhjê pumunh o ām nē mē kām kapēr pyràk o kapēr nē mē kām:

—Hêxta waa nē mē apê Jerujarê nhō xwŷnhjaja. Tirtumja xatâ mē awŷr ý hâ kapēr jarênh o mē pa xwŷnhjê rênh tâ ka mē kapēr mar kêt

nē. Nē axtem nē kēn o mē htak o mē himex o apa. Na ka htem ā amnhī tomnuj o apa anē. Tā arī inhmā mē ajamār o ri ixpa hprām. Te ho krāhyre kot nore hpro nē ho hikwŷ pyràk o na pa inhmā mē anhīpêx prām tā ka mē apē ixprām nōkati nē ijkaga. 35Mýrapê koja Tīrtūm mē anhō krī jamār kêt nē. Kot paj tokyx ty nē mē apiitā mē are nē ma akupŷm api ka mē axte ixpumunh kêt nē. Ām akupŷn ixwrŷk xâ hâ arīgrotâ pix ā koja mē akwŷjaja mē amŷr pê krī ja hwŷr ixwrŷk kâm ixpumu. Hāmri nē mē akurom ixpumu nē hkînh tŷx nē. Nē tā ijköt amnhī xunhwŷ nē axpēn mā ijarēnh o:

E ota Tīrtūm kot mē pahwŷr mēnh xwŷnhta pôj. Nà ām hāmri na mē pahwŷr wrŷ. Na mex kumrêx. Anē.

Jeus kot axte arīgromnu hâ mēhō ho mex ā harēnh

Rukre 13.10-17

14 1Tā nhūm sap nhūm Jeus ma Parijew nhō xwŷnhjê krâhtūm kutā apkur kaxyw ūrkwŷ hwŷr tē. Hāmri nhūm mē wa hâ htu rax nē Jeus apkur ā tānopxar o kuhê. Mē kot amnhī nhīpêx kwŷm ri tanhmā amnhī nhīpêx to nhūm mē kot hâ omunh nē ra hâ àmnênh kaxyw nhūm mē kuri htānopxar o kuhê. 2Nhūm ixkreja kamā mēhō my hte hikot xwŷnh mē kuri xa. 3Hāmri nhūm Jeus omu nē hâ Parijew nhō xwŷnhjê mē Tīrtūm kapēr tûm o mē ahkre xwŷnhjê kukja nē mē kâm:

—Kwa mē inhmā mēmoj jarē. Jarâhâ na mē panhō arīgromnu pê sap. Tanhmā na pre finat Mojesja Tīrtūm nhŷ hâ mē pahte sap ā tanhmā amnhī nhīpêx to hâ mē pamâ karō hto? Xâ kot puj mē akupŷm mē ho mex nà? Kot puj mē ām mē omu nē akupŷm mē ho mex kêt nē? E mē atō inhmā ja jarē. Anē.

4Hāmri nhūm mē kuma nē tanhmā kutā kâm nē hkêt nē. Ām akryk mar o kuhê. Mē kot tanhmā kâm nē nhūm kot ta pânhâ mē kâm tanhmā nē pymaj nhūm mē akryk mar o kuhê nē tanhmā kutā kâm nē hkêt nē. Hāmri nhūm tee ri mē omu hāmri nē myja ā ūhkra xi nē akupŷm ho mex. Hāmri nē hano nhūm ma akupŷm mex nē hkînh nē ma tē. 5Hāmri nhūm Jeus mē kâm:

—E mē inhma. Xâ koja mē akra sap ā mē apê ahkrehti xupŷm kâm têm ka mē ām omu nē arīgro mex jamār pê tokyx ho axâpir kêt nē? Nà kot kaj mē ho axâpir kurê kumrêx. Rŷ koja akrit môx gyw mâ axâ xât ka mē omu nē ām omu nē arīgro mex jamār pê tokyx hkaxâr kêt nē? Nà kot kaj mē hkaxâr kurê kumrêx. Na htem sap ā tanhmā mē ho mex to ho pa. Mē panhō arīgromnu htâ pu htem hâ tanhmâ mē ho mex to. Jakamâ na pa ā hâ myta ho mex kurê kumrêx anē nē ri arīgro mex jamār kêt nē. Anē.

6Nhūm pre ā Jeus mē kâm amnhī jarênh anē nhūm mē kuma nom kutâ kâm mēmoj jarênh kêt nē. Ra kot akupŷm ho mex jakamâ nhūm mē tanhmâ hâ kâm nē hkêt nē kuhê.

Mē pahte amnhī to hkryre hā mē pajarēnh

Matēwre 23.6-14; Rukre 6.32-36; māñen̄ Xiakre 4.10; Wam Pētre 5.5-6

7Hāmri nhūm mē apkur kaxyw mē hkrī xà hā hkrī hpa. Nhūm mē hkwȳjaja hkwȳjē pē amnhī to wa nē mē hkrī xà mex kām hkrī hpa. Hāmri nhūm Jejus ja hā mē omunh o xa nē axte mē kām mēmoj jarē. No ām mēmoj tā kuxi nē mē kām awjarē nē mē kām:

8—Nà koja mē axpēn mā mēhō rer kaxyw nē amnhī wȳr mē atā karō. Mē ate kutā axāpkur kaxyw. Hāmri kēr ka mē hwȳr mra nē axāpkur kaxyw nē kupīp kām akrī kurē kumrēx. No kot kaj mē kēp amnhī to wa nē mē hkrī xà mex pytā nē hā akrī nhūm ra kot amnhī to rax xwȳnhjē hōja hapu hā mē akōt tēn axà. 9Hāmri nhūm ixkre nhō dōn kot amnhī wȳr mē awȳr xwȳnhta mē hkrī xà mexta ā mē awȳ nē mē amā: “Kwa mē atō kānhmā xa nē kām mē hkrī xà kaprā.” Anē. Hāmri ka nhām xa nē kām anhȳr xāta gō. Hāmri nē apijaàm kām hpānhā kupīp kām nhȳ. 10Ja pymaj kēr ka mē kupīp kām akrī kurē kumrēx. Kē ixkre nhō dōnja tee ri ja hā mē apumu nē mē amā: “Tk. Kwa ixkrāmnhwȳjaja. Mē kupīp kām akrī hkēt nē. Kwa mē mra nē jar mē hkrī xà mex ā mān akrī.” Anē hāmri nhūm ja mē amā mex nē. Nhūm mē piitā kot mē ato mex ā mē atā omu ka mē ajaxwȳja amnhī tā omu nē akīnh nē ajamakētkati nē akrī.

11—Nē koja mēhō te amnhī to rax o hkwȳjē jakrenh pyrāk o amnhī nhīpēx o ri pa hāmri nhūm Tīrtūm ja hā omu nē tanhmā hā ho. Hāmri nhūm ra amnhī to grire hā amnhī pumunh o ri pa nē rī amnhī pumu. Nom koja mēhō amnhī to rax o hkwȳjē jakrenh pyrāk o amnhī nhīpēx o ri pa hkēt nhūm Tīrtūm ja hā omu hāmri nē tām amnhīm kot amnhī to rax xwȳnh ā harē. Anē.

Mē pahte mē kēp amrakati xwȳnhjē ho mex ā mē pamā karō

12Nhūm pre ā Jejus mē ahkre anē hāmri nē hpānhā mē apkur xà hā ixkre nhō dōnja mā kapēr nē kām:

—Nà na ka hte amnhī wȳr akwȳjē pix wȳ. Atōjē hwȳ nē akrāmnhwȳjē hwȳ. Nē mē hikàxpore rūnh xwȳnhjē hwȳ. Nom nhȳrmā mē kot amnhī xwar amnhī nhōrkwȳ hwȳr awȳr pix kaxyw na ka hte ā amnhī wȳr mē hwȳr anē. 13No kēt amnhī wȳr mē no kre xwȳnhjē mān wȳ. Nē mē hyk o mē pa xwȳnhjē mān wȳ. Nē mē hkrā pipānh puro xwȳnhjē mān wȳ. Nē mē hpigēx tȳx xwȳnhjē mān wȳ. Nē mē hirot nē àpēnh kēt xwȳnhjē mān wȳ. Kēr ka amnhī wȳr jajē mān wȳ kē mē awȳr mra nē akutā apkur. 14Mo mē kot amnhī xwar awȳr kaxyw mē ō mēmoj? Mē kēp amrakati. Tā kot kaj māmrī amnhī wȳr mē awȳ nhūm Tīrtūm mē hā apumu hāmri nē nhȴrmā kot akupȳm mē ho htīr xà hā arīgrotā ā mē hā amā mēmoj mex gō nē ato mex nē. Hāmri ka akīnh nē. Anē.

Tirtum kutā mē paxàpkur xà maati jarēn
Matewre 8.11, 25.1-10, 26.29; māänēn Apokarip 19.9

15 Hämri nhūm mē apkur kaxyw hkrī pa nhūm Jejus nhīhkō hā mē apkur o mē krī xwÿnhjē hōja tanhmā Jejus mā kapēr to nē kām:

— Hêxta waa nē. Kot puj mē nhýrmā Tirtum nhō krī hwyr̄ api nē kutā paxàpkur o pahkri nē pahkñh tÿx kumrēx. Anē.

16 Hämri nhūm kuma nē kē axte mē ahkre. Mē kot Tirtum kutā apkur kaxyw kot amnhī wyr̄ mē hwyrta ā nhūm mē ahkre. No ām hā kuxi nē tanhmā mē kām ujarēn to nē mē kām:

— Koja mēhō amnhī wyr̄ mē ho ohtō nē mē kot kutā mē apkur mex kaxyw mē kuwÿ. 17 Hämri nē mē hwyr̄ kām àpēnh xwÿnh mē nē kām: “E ma tē nē mē kām awjarē kē mē tokyx mra pa mē apku.” Anē 18 Hämri nhūm kuma nē ma mē hwyr̄ mē kām ujarēn o tē. Hämri nē wamta mā anē nhūm kuma hämri nē hitot nē kām: “Nà kot paj hwyr̄ ixtēm kēt nē. Na pa ham amnhīm pika hkwÿ japrō. Jakamā kot paj ma hwyr̄ tē nē ixprī hā ri omu mān. Kwa kēr ka kām ijarē kē tee ri tanhmā hā nē xà hköt ā ixtē amnhī nhípēx anhÿrja mā hamaxpēr kēt nē.” Anē.

19 — Hämri nhūm kuma nē hpānhā nhām ja wyr̄ tē nē kām awjarē nhūm kuma nē haxwÿja hitot nē kām: “Nà kot paj hwyr̄ ixtēm kēt nē. Na pa ham amnhīm môx o 10 nē haprō. Jakamā kot paj ma hwyr̄ tē nē ixprī hā ri omu mān. Kwa kēr ka kām ijarē kē tee ri tanhmā hamaxpēr to hkēt nē. Ixtē tanhmā hā nē xà hköt ā ixtē amnhī nhípēx anhÿr kēt.” Anē.

20 — Hämri nhūm kuma nē hpānhā ma ihōta wyr̄ tē nē kām awjarē nhūm kuma nē haxwÿja hitot nē kām: “Nà kot pa hwyr̄ ixtēm kēt nē. Na pa kormā ham ixprō. Kormā ixprō nyw nē inhmā rer prām kēt jakamā kot paj ma hwyr̄ ixtēm kēt nē.” Anē.

21 — Hämri nhūm kām àpēnh xwÿnhcta tee ri mē kuma nē awjanā nē ma akupym tē. Kot ma mē hwyr̄ mēnh xwÿnhcta wyr̄ ma akupym tē nē kām mē harē. Hämri nhūm tee ri mē harēn ma nē mē kamā gryk nē. Hämri nē hpānhā mē kēp amrakati xwÿnhjē hwyr̄ kām àpēnh xwÿnhcta mē. Mē hkrā pipānh puro xwÿnhjē hwyr̄ kumē. Nē mē hpigēx tÿx xwÿnhjē hwyr̄ kumē. Nē mē hirot nē àpēnh hkēt xwÿnhjē hwyr̄ kumē nhūm ma mē kām ujarēn o tē. Hämri nē amnhī kōt mē kuwÿ nhūm mē kuma nē wamtajē rom hköt mrar kurē kumrēx. Hämri nē agjē nē apkur kaxyw mē hkrī xà kamā hkrī hpa. 22 Hämri nhūm kām àpēnh xwÿnhja ò patrāw wyr̄ tē nē kām mē harē nē kām: “E ate mē hā karō xàta kōt na mē ra hkrī hpa htā arī mē hkrī xà hkwÿ hkapr̄y.” Anē.

23 — Hämri nhūm kuma nē kām: “Hêxta waa nē. Kēt ām mē hkrī xàta hipu mex ronhÿx pa omu nē ixtinh nē. No ām kormā piitā hipu hkēt. Kwa ma krī pu hā ri mē hapēr o mra. Nē nhýri mē hkwÿjē pumu nē mē

haprō nē man amnhī kôt mē o mra kē mē hkrīxà ho hipu hpa. 24 No kêt wam ixte amnhī wyr mē hwyr xwÿnhjaja. Mē hitōt xwÿnhjaja kot paj axte amnhī wyr mē hwyr kêt nē.” Anē. Ā mē ujarēn kot anhýr. Na hte ā Tirtum amnhī wyr mē piitā mē hwyr anē. Anē.

Mē pamā Jejus kinh tÿx ã mē pamā karō

Matêwre 10.37-38; Makre 8.34; Rukre 9.23-25; Juaw 12.26

25 Tā nhūm Jejus mē õrkwÿ rûm kato nē kormā Jerujarē hwyr mō nhūm mē hohtô rax nē hköt mō. Hämri nhūm Jejus xa nē mē ho hakëx nē mē omu nē mē kâm:

26—E kot ka mē atō amā ijköt amnhī xâm präm nē ã amnhī nhípêx anē. Nē amā atō nē atōx nē anhípêxà nē akatorxà japê htÿx tā kér ka amā ijkînh tÿx o wa mē hakrenh pa. Nē amā aprō nē akrajê japê htÿx tā kér ka amā ijkînh tÿx o wa mē piitā mē hakrenh pa. Nē amā ijkînh tÿx o amā amnhī japê jakre. Kér ka mē atō ijköt amnhī xâm kaxyw nē ã amnhī nhípêx anē.

27—Koja mē ixpí pa mē anê ty. Tā mē ate ijköt amnhī nhípêx o mē apa xwÿnhjaja. Koja mē ixtâ mē apar mā tā kér ka mē amā ijkînh tÿx o mē umaj ijkaga hkêt nē. Kwär mē mämri tanhmä ixtâ mē ato. Kot kaj mē nhýrmä Tirtum mē wa ixri axte amnhī xà kamā ajamak kêt nē atîr tûm nē amex râhâ apa ho apa. Nom kot kaj mē ijkînhä jar pika ja kamā amā amex nē apa hpräm xâj ijkaga hämri nē nhýrmä wa ixri atîr tûm nē apa hkêt nē. Anē.

Mē pahte amnhī kukamā pajamaxpêr mex ã mē pamā karō

28 Nhūm Jejus arî mē kâm kapér nē mē kâm:

—Kwa kér ka mē ijköt amnhī xunhwyr kaxyw nē amnhī kukamā ajamaxpêr mex nē. Na htem amnhîm õrkwÿ rûnh nhípêx kaxyw hämri nē hkukamā hamaxpêr mex nē. Nē kaxyw krax mā kuhê xà hkukamā hamaxpêr. Nē kaxyw kÿx pê kâm hikwÿ xâja kukamā hamaxpêr. Nē õkwaêja kukamā hamaxpêr. Nē hâ pôja kukamā hamaxpêr. Ā na htem amnhîm õrkwÿ rûnh nhípêx kaxyw hkukamā hamaxpêr mex anē.

29 Nom kot kaj mē hkukamā ajamaxpêr mex kêt nē ãm kaxyw pî ho grêre nē hakâ. Rÿ ra hâ axapênh rax kurê ra amâ ho anhýr kaga nē hkaga hpa nē hatur xâm mëngh kêt nē. Hämri nhūm mē hkwyjaja hänh mra nē omu nē atâ hpêr o axkê. 30 Nê axpén mā ri ajarênh o: “E ga mē ijkre mûj pumu. Na pre hipêx xwÿnhja hkurê kâm kaga nê hipêx par kêt nê.” Anhýr o axpén mā ajarê. Ja pyrà nê kér ka mē ijköt amnhī xunhwyr kaxyw nê amnhī kukamā ajamaxpêr mex nē. Nê ajamaxpêr o: “Nâ mē kot Jejus ã tanhmä ixto htÿx tâ kot paj hkaga hkêt nê. Kot paj hköt amnhī nhípêx râhâ ho ri ixpa.” Anhýr o amnhī kukamā ajamaxpêr. Hämri nê rî kormâ ijköt amnhī xâm. No kot ka mē umaj

ixkaga hkukamā ajamaxpēr hāmri nē ixtkōt amnhī xām kēt kurē kumrēx.

31—Nē koja krī hō kamā pahihti nhō pōristi xohtō nē. Nē kutā nhām krī hō kamā pahihti nhō pōristija grêre. Tā nhūm wa hpijapu kaxyw nhūm krī hō rūm pahihti nhō pōristi xohtōja mē grêreta wyr mra. Hāmri nhūm kutā krī hō kamā mē ō pōristi grêre nhō pahi nhȳ nē tee ri mē amnhī kukamā hamaxpēr nē hamaxpēr o: “Kwa koja apu krī hō rūm pōristi xohtō raxja nhūm inhō pōristi grêreja mē axpēn kutā kuhē nē axpu nhūm mē inhnē mē himex. Nà inhō pōristi grêre kēnā.” Anhŷr o hamaxpēr.

32—Hāmri nē pahi hōta wyr ō kōwenatō mē. Kormā krī hō rūm mē hohtôtaja mē htêp kēt nhūm mē kutā kumē nhūm ma mē kutā tē. Hāmri nē awry hā mē hkaxpa nē mē ō pahihti mā kām: “E na mē inhō pahihti akutā inhmē pa tē. Na inhmā: ‘Ma tē nē mē kām awjarē. Kot puj pēr mē papijapu hkêt nē. Kwarī. Kot puj mē tām axpēn xunhwȳ.’ Anhŷr o kapēr nē mē akutā inhmē pa tē.” Ā mē ujarēn kot anhŷr. Ja pyrà nē na htem mēmoj kukamā hamaxpēr mex nē rī kormā tanhmā amnhī nhîpēx to.

33—Tā kēr ka mē atō amā ixtkōt amnhī xām prām hāmri nē pahita pyrà nē amnhī kukamā ajamaxpēr tȳx nē rī kormā tanhmā amnhī nhîpēx to. Kēr ka ate inhmā tanhmā amnhī nhîpēx to ho apa kaxyw hāmri nē inhgryk ā te ate amā amnhī japē hkêt pyràk o mēmoj piitā mā anhîhkra karo pyràk o amnhī nhîpēx. Hāmri nē rī kormā ixtkōt amnhī xām. 34-35 No kot kaj mē amnhī kukamā ajamaxpēr kēt nē atȳx ri ixtkōt amnhī xunhwȳr japēr. Hāmri nē mēmo arigro hā mē kot ixtā tanhmā mē ato xwÿnhjê pymaj ra ixtkaga mā. Hā kot kaj mē te mē ate kaxwa punu pyràk o amnhī nhîpēx. Kaxwaja mē apkur xà kamā mex. Na htem amnhīm ho ō xành nē kuku. Nom koja mēhō kamā pika hkwȳ mē nē ho ahkà hāmri tanhmā kot mē ho nē akupȳm ho mex? Ām mē kot hkapīr pix kaxyw koja mex. Ja pyrà nē kot ka mē atō ate inhmā tanhmā amnhī nhîpēx to ho apa hā amnhī jarēn tā gaa nē amā ixtkōt amnhī nhîpēx prām nōkati. Hāmri nē ra te ate kaxwa punu kapīr mā tāmta pyràk. E kwa mē mēmoj tā ixujarēnja ma nē mē uràk nē amnhī kukamā ajamaxpēr mex nē. Anē.

Ôwêhti pikunor jarēnh

Matêwre 18.12-14

15 1 Tā nhūm mē kot pahihti mā hkwȳjē pē kàxpore hkwȳ jamŷnh xwÿnhjê mē mē kot amnhī tomnuj xwÿnhjaja Jeus kapēr mar kaxyw hwȳr mra. 2 Hāmri nhūm Parijew nhō xwÿnhjê mē mē kot Tirtüm kapēr tūm o mē ahkre xwÿnhjaja mē hā Jeus pumu. Hāmri nē kē wem axte axpēn mā tanhmā ho kapēr punuj to nē axpēn mā:

—Tk. Kwa na hte mūjti axtem nē mē kot amnhī tomnuj xwÿnhjaja amnhī wÿr mē kuwÿ nē tōhā mē kutā apkur. Kwa mē kot amnhī tomnuj xwÿnh kēnā kot kêt mē kutā apkur o pa. Anē.

3Hämri nhūm Jejus amnhī tā mē kuma nē tanhmā mē kām kapēr to. Nom hprī hā mē kām kapēr kêt nē. Kê ām amnhī tā kuxi nē mē kām ôwêhti pikunor jarē nē mē kām:

4—Koja mēhō õ ôwêhti xohtô nē. Nē ma nhÿri hamār o pa. Hämri nhūm pyxire nē hkwÿ kaga nē ma nhÿhÿm ahte tē nē akunok. Hämri nhūm õ dōnja ma kot akupÿm piitā o mōr kaxyw hkwÿ ho pikuprōn hpa hāmri nē tee ri hkwÿ kaêx ã pikunor xwÿnhhta japēr. Hämri nē ma hkwÿ ho mō nē nhÿri kure. Kot nhÿri kutêp apkur o ri pa kaxyw kure hāmri nē ma akupÿm pikunor xwÿnhhta japēr o tē. Hämri nē hapēr ryy nē nhÿri hwÿr kato. **5**Nē omu nē hkînh tÿx nē. Hämri nē amnhī kre hā kumē nē ma akupÿm hkwÿ hwÿr o tē. **6**Hämri nē mē ïhkô hā kumē nē hkînh nē hkràmnhwÿjê ho akuprō nē òrkwy htā mē òrkwy xwÿnhjê ho akuprō nē mē kām: “Kwa na pre ixpê ixsriita õ akunok. Pa pre hapēr kām ixihtÿx nē kām ixsato nē omu nē ixsînh nē. Jakamā kwa wem māänēn inhÿ hā akînh.” Anē.

—Â mē ujarênh kot anhÿr. **7**Ja pyrà nē koja mē kot amnhī tomnuj tÿx xwÿnhjê hō tee ri amnhī pumu nē kot amnhī tomnuj kaga nē Tîrtûm kôt amnhī xâm. Hämri nhūm kaxkwa kamā mē piitā ja hā omu nē hkînh tÿx nē. Te ho my kot ôwêhti hpikunor xwÿnh mā kator nē hkînh tÿxta pyràk. Na hte Tîrtûm tâm mē kot amnhī nhîpêx o mē pa xwÿnhjê pumu nē hkînh nē. Tâ koja mēhō kot amnhī tomnuj tÿx tâ ã amnhī nhîpêx anhÿrja kaga nē Tîrtûm kôt amnhī xâm hāmri nhūm amnhī tâ omu nē hkînh tÿx nē. Jakamā na pa hte mē akurom ã mē kot amnhī tomnuj xwÿnhjê hkôt Tîrtûm kapēr o mē ahkre râhā ho ri ixpa. Anē.

Nhūm pre ã Jejus mē kot tanhmā ho kapēr punuj to xwÿnhjê mā amnhī jarênh anē.

Kàxpore pikunor jarênh

8Nhūm Jejus arî mē kām awjarê nē mē kām:

—Nē ja. Koja mēhō ni hikàxpore kêt 10. Àpênh o arîgro pê 10 pânhâ kàxpore kêt 10. Tâ ho pyxi nē ho akunok. Hämri nē tee ri hapêr nē hkaprî nē. Hämri nē kanê hpôk nē hitom kapônh pê hprî hā hapêr o ri pa nē kām kato. **9**Hämri nē kupy nē hkînh nē hkràmnhwÿjê ho akuprō nē òrkwy htâ mē òrkwy xwÿnhjê ho akuprō nē mē kām amnhī jarê nē mē kām: “Xê na pre ixpê ixsàxpore hôta akunok pa tee ri hapêr tâ akupÿm kām ixsato nē kupy nē ixsînh nē. Jakamā xê wem inhÿ hā māänēn akînh.” Â mē ujarênh kot anhÿr.

10—Ja pyrà nē koja mē kot amnhī tomnuj xwÿnhjê hō pyxire nē amnhī tomnuj kaga nē ixsôt amnhī xâm. Hämri nhūm kaxkwa kamā mē

piitā ja hā omu nē hkīnh nē. Te mēhō ni kot kàxpore pikunor xwình mā kator nē hkīnhta pyràk. Anē.

Mē hkra pikunor jarēnh

11Nhūm Jejus arī mē ahkre ho xa. Tīrtūm kām mē piitā mē hapē htìx ã mē ahkre ho xa. No kē ām hā kuxi nē kē we tanhmā mē kām ujarēnh to nē mē kām:

—Nē koja mēhō hkra my wa axkrut. 12Hāmri nhūm kot hapu ō papaj wyr tē nē kām: “E papaj. Ot pa awyr tē. Kot kaj nhýrmā ty pa wa amy়r pē akukrêx o ixàrīk. Jakamā e kwa tokyx atír ri amnhī kamā wa inhām ho axkjē pa inhō ho amnhíptar kurê kumrēx nà?” Anē. Hāmri nhūm kuma nē wa kām hikukrêx o axkjē. Kot wa mā hkwì gō nē kot hapu mā hkwì gō. 13Hāmri nhūm kot haputa ãm ri hipéêxà hkôt pa hkrānre hāmri nē kot kām hikukrêx nhōr jamình pa nē ma nhýhym o mō nē ho wēnē hpa. Hāmri nē hpānhā kàxpore jamì nē ma nhýhym mō. Nhýhym awry hā pika hō hwyr ma mō. Mōo hāmri nē krī hō kamā htìx ri tanhmā amnhī tomnuj to ho ri pa. Hāmri nē gaa nē ra mē hkuprŷjē hā kàxpore ho hapêx pa. Nē kagôxýhti hā ho hapêx pa. Nē gaa hāmri nē hikàxpore hkêt nē ri pa.

14—Rôm nhūm pikaja kamā mē hā na wrìk kêt ry rax nē. Nē gaa nhūm mē hpur kām mē kēp mē apkur xà hā mēoja hapêx pa. Jakamā nhūm mē hkra kot haputa kēp amrakati nē kām prām tìx nē ri pa. Hāmri nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr. 15Hāmri nē amnhī to krī nhō xwìnhjē mar o ri pa. Kot mē kām tanhmā àpênh to nē hpānhā apkur kaxyw. Hāmri nhūm mēhō kot kām hkrit hagrō jamār kaxyw hā kumē nhūm ma hwyr tē nē kām hamār o pa. Nom kot kām hamār o pata pānhā ãm kām mēmoj nhōr kryre nhūm arī kām prām tìx kumrēx.

16Nē tee ri kot hagrō kutā òta kur prām nē tee ri omunh o pa. 17—Nē gaa hāmri nē tanhmā hamaxpēr to. Nē tee ri kot tanhmā amnhī tomnuj toja ã amnhī pumu nē hamaxpēr o: “Hêxta waa nē. Mān mūtar inhō krī kamā inhō papaj mā mē àpênh xwìnhjaja ixrom apkur mex o pa. Àpkur mex nē nhūm mēo jakrêx prār rūnh tā pa jar mē hkīnhā prām xàj ra ixtyk o mō. 18Nà kot paj ma akupým mō. Hāmri nē inhō papaj pumu nē ã kām amnhī jarēnh anē nē kām: ‘Kwa Papaj. Na pa pre ixpê akra hā amnhī tomnuj tìx kumrēx nhūm ja apê omnuj nē. Nhūm Tīrtūm pē ja omnuj nē. 19Jakamā na pa ixpê akra hā amā amnhī jarēnh ã ixpijaàm nē. Ixte tām kêt kumrēx. Jakamā kwa xà kot pa amā mēmoj tā ixàpênh o ri ixpa ka hpānhā inhām inhō pa apkur nà?’ Anhýr o kot pa kām amnhī jarē. Nà kot paj anē.”

20—Anhýr o amnhī kukamā hamaxpēr hāmri nē ma akupým mō. Mōo nē ra hpôx o mō. Nē kormā amy়m mōr ri nhūm ō papaj hwyr rít nē omu nē amnhī kra hā omunh kurê kumrēx nē hkīnh nē ma kutā hpröt

nē tē. Omu nē kām hkaprī nē. Nē hwyr hprōt nē hkaxpa nē kahti hkōt kumy. 21 Hāmri nhūm kām amnhī jarē nē kām: “Kwa papaj. Na pa pre amnhī tomnuj nē nhūm ja apē omnuj nē. Nē Tīrtūm pē ja omnuj nē. Jakamā ixte ixpē akra hā amā amnhī jarēnh ā ixpijaàm. Ixte tām kēt kumrēx.” Anē. 22 Nom kormā kām amnhī jarēnh par kēt ri nhūm hipēêxà kām mē àpênh xwýnhjē mā akir nē mē kām: “E kwa mē atō ma tē nē kām ê mex õ py nē akupýn ixkrata wyr ho aprōt nē kām haxà. Nē hpar kā nē īkra kamā kàx nē amnē kām hamy nē ho aprōt. 23 Nē akupým aprōt nē môx kra htwym mexta õ pumu nē unē nē apī. Nē mē ho anē pu mē iixkra hā pahkīnh nē apkū. E mē amnhī prēprēk nē tokyx ā amnhī nhípēx anē. 24 Na pre ma ixpē mōr o te ixpē htyk pyràk. Tā akupýn mō nē ixwyr pōj nē te akupým inhmā htīr pyràk. Jakamā e mē tokyj.” Anhȳr jakamā nhūm mē hā môx kra pī nē ho anē nē hkīnh nē hā apkur o hkrī.

25—Rōm nhūm hkra kot wata kormā pur kām htŷx àpênh o xa. Àpênh o ām tā akupýn hpôx o tē. Hāmri nē amnhī kukamā mē kot ri mēmoj tatak nē mē grer ma. 26 Hāmri nē tee ri hamaxpēr o tē nē ūrkwy hwyr pōj nē kormā kapem xa nē mē hā mē àpênh xwýnhjē hō kukja nē kām: “Kwa mēmoj tā na ka wem ā akīnh rax anē?” 27 Anē nhūm kām: “Nā mēhō hkēt. Atō na akupýn pōj nhūm anhípêêxà omu nē hkīnh tŷx nē. Nē mē inhmā anē pa mē hā môx kra htwym mexja pī nē hā ho anē nē hā ixkīnh nē hkur o ixkrī.” Anē. 28 Hāmri nhūm tee ri htō jarēnh ma nē gryk tŷx nē. Hāmri nē gryk xàj kapem hkuk punuj o mē omunh o xa nē mē hwyr àr kēt nē. Hāmri nhūm hipêêxàja tee ri omu nē hwyr kato nē tee ri kot mē hwyr ho àr kaxyw ho anhȳr kaprī. 29 Hāmri nhūm kām: “Tk. Kwa na pa hte amā ixapênh rūnh rāhā ho ri ixpa hā ra ixtā amgrā xohtō nē. Nē aa akapēr nhīrōp tanhmā ixām to hkēt. Tā ka hte ixpumunh nē akīnh nē ixtā mēmoj tōx pīr kēt nē. 30 Tā nhūm akra kot haputa apē akukrēx kwy jamŷnh pa nē ma o mō nē axtem nē mē hkuprŷjē mā ūr par tā akupýn mō nē pōj. Ka omu nē akīnh nē hā môx kra twŷmta pī. Nā kot paj mē awyr ixar kēt nē.” Anē.

—Hāmri nē gryk tŷx nē xa. 31 Hāmri nhūm õ papaj tee ri kuma nē kām: “Kwa nā ri ā akapēr anhȳr kēt nē. Inhmā ajapē kēnā. Na ka hte ixkōt apa ho apa rāhā nē. Nē ixxukrēx piitā kēp anhōō. 32 No atōja na

Rukre 15.11-24

pre te ixpē htyk pyràk tā arī htīr. Nē te pikunor pyràk tā te ra akupŷm kator pyràk jakamā na pa omu nē iixkīnh nē. Nē inhmā hapê ho te määnen inhmā ajapê pyràk.” Anē.

—Ã mē ujarēnh kot anhŷr. Ja pyrà nē koja mēhō te kot amnhī tomnuj tŷx o ri pa htā amnhī kaxyw Tîrtūm mā hamaxpēr nē amnhī to kuwŷ nē hkôt amnhī xām. Hämri nhūm amnhī tā omu nē hkīnh nē. Nē kām hprām nē. No mē kajaja. Mē apê Parijew nhō xwŷnhjê mē Tîrtūm kapēr tūm o mē ahkre xwŷnhjaja. Na ka htem mē kot amnhī tomnuj xwŷnhjaja kot Tîrtūm kapēr mar o kuhê hā mē omu nē Tîrtūm kīnhā akīnh kêt nē. Nē te hkra kot wata jamaxpēr pyràk o ajamaxpēr nē tee ri ja hā mē omu nē mē kamā agryk nē. Nē mē amā mē hprām nōkati. Anē.

Mē panhōxŷ nē Jejus kot mē pamā karō

16 ¹Tā nhūm kē Jejus axte hkôt ri mē pa ho mē pa xwŷnhjê jahkre. No ām mēmoj tā kuxi nē mē kām tanhmā ujarēnh to nē mē kām:

—Nà koja mēhō hikàxpore rax xwŷnhja kām àpênh xwŷnh mā mēmoj to wēnê ho pa kaxyw ām. No nhūm kām ho mex kêt nē. Axtēm nē kēp amarī mē kām mēmoj to fiat par o mō. Hämri nhūm ra mēhō kot ã amnhī nhîpêx anhŷr ã omu nē ma õ patrâw wŷr tē nē kām harē. ²Hämri nhūm tee ri harēnh ma nē amnhī wŷr hā karō. Hämri nhūm hwŷr tē nē axà nhūm kām: “Pa. Kwa xà ām hâmri na mē inhmā ajarē? Kwa nà mon ka ri axtem nē ã ixpē inhō mēmoj nhîpêx anē? E inhmā ate mē kām ho fiat par xwŷnhjê nhîxi hā kagà nē inhmā agō hâmri nē ma tē. Kot ka axte inhmā axàpênh kêt nē rí amnhī pumu.” Anē.

3—Hämri nhūm kuma nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē hamaxpēr o: “Hêxta waa nē. Tanhmā kot paj amnhī to? Ixihtytre hā kot pa mēhō mā pur ã apê. Nom inhmā amarī ri ixâhwŷr o ri ixpa hprām kêt. Ixte amnhī kuk ã ixpijaàm.” Anē. ⁴Hämri nē tanhmā amnhī kukamā hamaxpēr to nē hamaxpēr o: “Nà kot paj amnhī wŷr ixte mē kām ho fiat xwŷnhjê hā karō. Nē mē kām mē õ kôôta ahpar mā hkamē kē mē ām inhō patrâw mā hkwŷ pix gō. Kêr kē mē amnhī tā ixpumu nē kām iixkīnh nē. Hämri nē inhō patrâw kot ixxaga hā ixtā harēnh ma nē ixxamā ukaprī japêr. Hämri nē amnhī wŷr ixwŷ pa ahpŷnhā mē kutā ixâpkur o ri ixpa nhūm prâm ixpîr kêt nē. Nà kot paj anē.” Anē.

5Hämri nē amnhī wŷr mē hā karō nhūm mē hwŷr mra. Nhūm mē omu nē ja mā kām: “E tanhmā na ka pre inhō patrâw pê mēmoj to fiat to? E inhmā harē.” Anē. ⁶Hämri nhūm kām: “Na pa pre kēp orti hā à ho 100 nē ho fiat. Ota hā kagàta. Tā pa kormā kām amnhîrer kêt nē.” Anē nhūm kuma nē kām: “Tôe ka inhma. Kot paj amā anhō kôt o gri ka ām kām ho 50 pix nē agō pa ixte anhō kôt ho ijapêx par pyràk o anhîpêx.” Anē. ⁷Hämri nē hpânħā nhām ja mā kām: “No ka. Tanhmā na ka pre

kēp mēmoj to fiat to?" Anē nhūm kām: "Na pa pre kēp pāy hā xak o 1.000 nē ho fiat. Tā pa kormā hpānhā kām amnhīrer kēt nē." Anē nhūm kām: "Tōe. Kot paj hāmri amā anhō kōt o gri ka ām kām ho 800 pix nē agō pa ixte anhō kōt ho ijapēx par pyrāk o anhīpēx." Anē. Nhūm ā mē hipēx anē. Hāmri nē hamaxpēr o: "E. Na pa mē kām mē ō kōt o hkry pa. Koja mē amnhī tā kām ixfikhān jāpēr." Anē.

8—Hāmri nhūm ō patrāwja ā kot mē hipēx anhīr ā harēnh ma nē kām: "Tk. Kwa ate pa ixfukamā ajamaxpēr nē inhmā mēmoj to anhīr mex kēt tā ka amnhī kukamā ajamaxpēr mex pē ā mē hipēx mex anē." Anē. Ā mē ujarēnh kot anhīr. Anē.

Nhūm pre ā Jejus mē kām ujarēnh anē. Hāmri nē mē kām:

—Tā ja pyrā nē na hte mē kot Tīrtūm kōt amnhī xunhwyr kēt xwīnhaja ām amnhī pix kukamā hamaxpēr mex o pa. Jao amnhī kaxyw pix mā mē piitā tanhmā mē ho mex to ho pa. Mē kot amnhī tā mē omunh nē mē kām mē hkīn nē amnhī xwar tanhmā mē ho mex to kaxyw nhūm htem ā amnhī nhīpēx anhīr o pa. Tā mē ate ixkōt amnhī xunhwyr xwīnhaja. Tīrtūm kot tanhmā mē ate amnhī kwījē ho mex to hā amnhīm mē ajarēnh kaxyw kēr ka mē amnhī mē mē piitā mē hkukamā ajamaxpēr mex nē. Pē tanhmā mē ho mex to ho ri apa. Ā mē ate amnhī nhīpēx anhīrja na mex. Nom kormā mē ate ā amnhī nhīpēx anhīr kēt.

9—Hēxta waa nē. Mon ka htem mē urāk nē ā axpēn to mex anhīr kēt nē? Kwa mē àpēnh xwīnhata kot amnhī nhīpēx pyrā nē tanhmā axpēn to mex to o ri apa hkēt wehe. Jao akukrēx nē akàxpore ho anhōxī hkēt nē. Kēr ka nhīrmā ty nē Tīrtūm wyr api nhūm ja hā mē ato mex rax nē. Te ho kot ō patrāw mā àpēnh xwīnhata kot tanhmā mē ho mex to xwīnhjē hwyr mrar nhūm mē kot amnhī xwar tanhmā ho mex tota pyrāk.

10-11—Na hte Tīrtūm tanhmā mē pakute hā mē pahpumunh mex nē. Koja mē amā mēmoj gō ka mē kām hprām xà hkēt ho anhōxī hkēt nhūm ja hā mē apumu nē axte mē amā mēmoj gō. Nom hpānhā mē amā ōr rax o wamta jakre nē kugō. Nom kot ka mē ri mēmojta o anhōxī ho ri apa nhūm tee ri ja hā mē apumu nē axte mē amā mēmoj nhōr kēt nē. Koja mē amā mēmoj gō ka mē ho anhōxī ho ri apa nhūm ja kēp homnuj nē.

12—Nē kot kaj mē jar Tīrtūm kot mē amā mēmoj nhōr xwīnhja ho anhōxī ho ri apa. Hā koja nhīrmā kaxkwa kamā mē amā mēmoj mex nhōr kēt nē.

13—Nē kot kaj apyxi nē anhō patrāw hamēxkrut nē arīgro pyxi hā hamē wa kām axàpēnh o amykry hkēt nē. Kot kaj anē nē hō gryk ā hō kaga. Ja pyrā nē kot kaj mē jar pika ja kamā akàxpore nē akukrēx pix kukamā ajamaxpēr o ri apa hā kot kaj mē amā hapē htīx nē mē kēp ho anhōxī ho ri apa. Nē akukrēx rax gryk ā Tīrtūm kām hprām xà hkēt

akukrêx o tanhmã axp n to ajuta hto ho ri apa hk t n . Ja pymaj kwa k r ka m   m T rt m pix m  m n ajamaxp r r h  ho ri apa. Jao te akukr x n  ak xpore m  ax mn x ri anh hkra karo ho ri apa pyr k. An .

Nh m pre   Jejus m  ahkre an . 14H mri nh m Parijew nh o xw nhjaja mar o kuh . Na prem ra m  hik xpore rax gryk   Jejus kaga. Jakam    kot m  k m k xpore jar nh anh yrja ma nh m ja m  k p omnuj n  nh m m  h  hp r o pik nh o kuh . 15H mri nh m amnh  t  m  kuma n  m  k m:

—N  na ka htem te m  ate t m m  kot amnh  nh p x xw nh pyr k o amnh  nh p x nom ri m  k m amnh  to ax x o ri apa. No nh m T rt mja kot tanhm  m  ate amnh  nh p x to n  tanhm  m  ajamaxp r to hk t m  apumunh par. N  hpr  h  m  anh ox y h  m  apumu. Te m  ate t m amnh  nh p x pyr k nom m  anh ox y kam  na ka htem apa. M moj te mex pyr k nh m htem omu n  mex   hk mn x. No nh m T rt m  hpumunh t x x  hk t hpr  h  mēmojta pumu nh m k p omnuj n . M  akurom omnuj   omunh kur  kumr x. Na hte hpr  h  m  ate amnh  nh p x   m  apumu. An .

T rt m kap r aa hap x k t   har nh

Mat wre 5.17-18

16Nh m Jejus ar  m  ahkre n  m  k m:

—N  na pre finat Mojesja kumr x m  k m T rt m kap r kw y h  kag . T  nh m hp nh  T rt m nh y h  kap r jar nh xw nh kw jaja m  n n m  k m hkw y h  kag . Nh m prem kuma n  m  hk t amnh  nh p x o ri pa. T  nh m finat Ju w Paxisja m  hp nh  kato n  T rt m kap r o m  ahkre ho ri pa. T  pa hp nh  ho m  ajahkre ho ri ixpa nh m m  oht  n  ixf t amnh  xunhw y n  k m ixkap r k t pix m  amnh  nh p x o ri pa hpr m n .

17—T rt m kap r t mja mex o mex. Koja aa hap x k t n . Koja nh rm  kaxkwa n  pika wa hap x pa no nh m T rt m kap r t mja aa hap x k t n . Koja r h  ho r h  n  aa ihkj  ho m nh k t n . An .

M  pahte axp n kaga hk t   m  pam  kar 

Mat wre 5.31-32; 19.9-12; Makre 10.2-12

18Nh m Jejus ar  m  ahkre n  m  k m:

—N  k r ka m  apr  kaga hk t n  apa. Kot kaj m  hkaga n  hp nh  nh m h  ho apr  nh m T rt m noo m  te ate wam apr  kam  nh m ho amnh kati pyr k. Nh m ja k p omnuj n . R y ka ra m h  kot hpr  kaga xw nhhta ka hp nh  ho apr . Nh m T rt m noo m  te ate wam mj n p  ho amnh kati pyr k. Nh m T rt m p  ja omnuj n . An .

Hikàxpore rax xwình mē kēp amrakati xwình wa harēnh

Rukre 6.20-26

19Nhūm Jejus arī mē ahkre kamā mē kām awjarē nē mē kām:

—Koja mēhō kàxpore rax xwình ê mex pix kām ri pa. Nē apkati mē apkur mex o pa. 20Nhūm amrakati xwình pê Rajareja hkà nhyre nē arī pry kamā àhwìr o hkrī. Nhūm htem hamì nē ma o pa nē hikàxpore rax xwình nhōrkwŷ jakwakrem haxwìy. 21Nhūm õ jakrêx kwì hkrêr prām xàj hakwa krem àhwìr o hkrī. Nhūm rop hwìr mra nē hkà nh yunhnwình o kuhê.

22—Tā nhūm Rajare ty nhūm Tîrtûm kapēr o mē wrìk xwìnhjaja hwìr wrì nē ma akupŷm kaxkwa hwìr hkarō ho mō nē ho api. Hämri nhūm kaxkwa kamā mē pahpâm Apraâw nhîhkô hâ hkînh nē apkur mex o hkrī.

—Tā nhūm hikàxpore rax xwìnhhta määnen hñot ty. Nhūm hkwìjaja hâ akuprō nē hâ mur nē ma o tē nē haxà. 23Hämri nhūm hkarō ma mē kot amnhî xà htìx kamā hamak tûm xà pê kuwy maatita wìr ma mō. Nē kamā amnhî xà htìx kām hamak râhâ ho pa. Hämri nē amnhî xà hâ maj kânhmâ rît nē kaxkwa kamā Apraâw pumu. Nhūm Rajare ra kuri mex nē nhŷ. 24Hämri nhūm tee ri wa omu nē Apraâw mā akapēr nē kām: “Kwa Apraâw. Kwa we ixfamâ axukaprî nē ixwìr Rajare mē kê ixwìr tē nē ihkrakrâ ho gô htok nē ho inhöhto jakry. Na pa kuwy kamâ amnhî xà htìx kām ijamat tìx kumrêx.” Anē. 25Hämri nhūm kuma nē kām: “Tk. Nâ kot pa awìr mëngh kêt nē. Na ka pre atîr ri amex nē akînh nê ri apa. No nhūm Rajare akînhâ hkâ nh y rax nē amnhî xà htìx kām hamak râhâ ho ri pa. Tā ra jar inhîhkô hâ hkînh nē pa. Ka pre kurom amex nē apa htâ kot kaj hpânhâ amnhî xà htìx kām ajamat râhâ ho ri apa. 26Nê pahkaêx kām ahkaprì griâ. Jakamâ nhîhînh kot kêt awìr rê? Ka ajaxwîja nhîhînh kot ka kêt mē ixwìr rê?” Anē.

27—Nhūm â kām kapēr anê nhūm tee ri kuma nē kām: “Kwa tô ma inhö krî hwìr mân amê kê ma ixfwìjê hwìr wrì. 28O mûj arî inhö krî kamâ ixtô kēp 5 nê arî htîr nê pa. Kê wa mē kām awjaré kê mē amnê kuwy hwìr pa pymaj tokyx amnhî tomnuij kaga nê Tîrtûm kôt mân amnhî xunhwìy

Rukre 16.19-31

nē hköt ri amnhī nhīpêx o pa.” Anē.

29—Hāmri nhūm Apraāw kām: “Nà pa mē hwȳr mēn hēt nē. Ra mē kuri Tīrtūm kapēr jarēnh xwȳnhjē mē Mojes kot Tīrtūm kapēr ā kagà kēnā. Kē mē kamā harē nē ja ma nē rī tām tanhmā amnhī nhīpêx to.” Anē. 30 Hāmri nhūm tee ri kuma nē kām: “Kwa nà. Koja mē kagàja mar hēt nē. No hēt Rajare na pre ra htyk tā akupȳm htīr jakamā koja mē hwȳr wrȳ nē mē kām awjarē nhūm mē akupȳm htīr ā omu nē kapēr ma hāmri nē amnhī tomnuj kaga kurē kumrēx. Kwa nà ā ri anhȳr hēt nē mē hwȳr amē hēxta waa nē.” Anē.

31—No nhūm kām: “Nà koja mē Tīrtūm kapēr ā kagà mar hēt ā koja mē māänēn Rajare tyk nē akupȳm htīr nē mē hwȳr wrȳk nē kot mē kām tanhmā ujarēnh to hā mar hēt nē. Jakamā kwarī pa mē hwȳr mēn hēt nē. Kot paj ho anē nē ām ixte mē hwȳr mēn kaprȳ pyràk o amnhī nhīpêx.” Anē. Ā mē ujarēnh kot anhȳr. Anē.

Mē kot Jejus nē mē no kupyr ā mē harēnh

Matêwre 18.6; Makre 9.42; māänēn Rōmān 1.32; Sikūn Pētre 2.1, 2.18

17 1-2 Tā nhūm Jejus hköt mē pa ho mē pa xwȳnhjē jahkre ho nhȳ nē mē kām:

—E kot paj mē kot ixfôt amnhī xunhwȳr tohtuj anhȳr xwȳnhjē jarē ka mē inhma. Nà koja mēhō mē hwȳr tē nē inhnē mē kām kapēr. Mē kot mē mar nē amnhī tomnuj prām xāj tanhmā mē kām kapēr to. Hāmri nhūm mē mar xà hköt tanhmā amnhī tomnuj to. Hā koja Tīrtūm ja hā omu nē kot inhnē tanhmā kām nē xwȳnhta pumu nē ja hā homnuj tȳx nē. Te mē kot mēhō pynēnh nē mut ā kēn pytī hō nhōr nē ma o htēm nē gō rax kām mēn pyràk o koja hipēx. Te ho ja pyràk no ām homnuj tȳx o ja jakre. Jakamā kwa mē ixfapēr ma nē kām ajamaxpēr tȳx rāhā ho ri apa. Anē.

Mē pahte amnhī tā tanhmā mēhō hto hkēt ā mē pamā karō

Matêwre 18.21; Makre 11.25-26; māänēn Epes 4.32; Korosē 3.13

3 Nhūm Jejus arī mē ahkre nē mē kām:

—Nē koja ixfôt atōjē hō tanhmā atomnuj to. Ka amnhī tā omu hāmri nē ma hwȳr tē nē ja hā kām akapēr nē kām: “Kwa mon ka axtem nē ri ā inhīpêx anē ixtō? Kwa nà ri ā inhīpêx anhȳr hēt nē.” Anē hāmri nhūm amnhī tā ama nē amā: “Nà na pa tee ri ixte tanhmā atota ā amnhī pumu nē ixfapri nē. Nà kot paj axte ā ri inhīpêx anhȳr hēt nē. Kwa kēr ka axte tanhmā ja mā ajamaxpēr to hkēt nē. Te ate amnhī katut kōt mēn pyràk o hipēx pu akupȳm tām axpēn nhīpêx o papa.” Anē. Koja ā amā kapēr anē ka amnhī tā ama hāmri nē axte tanhmā kot atoja mā ajamaxpēr hēt nē.

4—Koja arīgro pyxi hā xatā tanhmā atomnuj to japēr. Hāmri nē xatā tee ri ja hā amnhī pumu nē awȳr mra nē xatā amnhī tā amā kapēr nē

amā: “Pa ot pa awyr tē. Na pa ra ixxaprī nē. Kwa ixte ā anhípêx anhýrja pumu nē ām omu. Kot paj axte hkêt nē.” Anhýr o xatā amā kapēr. Nē ra axte tanhmā atomnuj to nē kē axte awyr tē nē ā amnhī tā amā kapēr anē. Nom kēr ka ama nē kamā agryk kêt nē. Ām xatā kām: “Nà kot puji anē nē akupým tām axpēn nhípêx. Kot paj axte tanhmā ate ixtota mā ijamaxpēr kêt nē. Kot puji ja ho pajapêx nē tām axpēn nhípêx o akupým papa.” Anhýr o kēr ka mē xatā axpēn nhípêx anhýr rāhā ho ri apa nē aa jam anhürer kêt nē. Anē.

Mē pahte mēmoj tā Tīrtūm wyr hā mē pajarēnh

Matêwre 17.20-21, 21.21-22; Makre 11.23

5Tā nhūm Jejus nhý hā mē ahkre ho mē pa xwýnhjaja hāmri kām:

—Kwa Pahihti. Tanhmā mē ixto pa mē amnhī kaxyw Tīrtūm kōt ijamaxpēr týx rāhā ho ri ixpa. Anē.

6Hāmri nhūm mē kām:

—Nà ra mē ate amnhī kaxyw hkôt ajamaxpēr jakamā na ra amnhī tā mē apumu. Jakamā mē ate hkôt amnhī nhípêx kukwak ri na ka htem mēmoj tā awy nhūm mē ate mēmoj tā hwyr xà hkôt mē amā tanhmā mēmoj nhípêx to. Te mē ate pī hpàr mūj mā akapēr nē kām: “E amnhī jarē nē ma tē nē gó xujanār kām mān mrō.” Anē nhūm kot amar nē amar xà hkôt ā kot amnhī nhípêx anhýrta pyràk. Ja pyrà nē kot kaj mē ate Tīrtūm kōt amnhī nhípêx o apa kukwak ri mēmoj tā awy nhūm mē ama nē mē amā mēmoj tanhmā ho. Rȳ mē amā mēmoj gó. Anē.

Te mē pahpé Tīrtūm mā paxàpênh xwýnh pyràk

7Nhūm Jejus arī mē ahkre nē mē kām:

—Nē ja. Kot kaj mē amā mē àpênh xwýnh kwýjaja nhūm hō amā mēmoj tā àpênh o pa nē ho anhýr pa. Hāmri tanhmā kot kaj kām akapēr to wehe? Xà kot kaj kām: “E hāmri axàpênh ta kaga nē tē nē nhý nē apkū.” Anhýr o kām akapēr? 8Nà kot kaj kām anhýr kêt nē. Kot kaj kām: “E kwa tokyx tē nē hpānhā inhmā inhō hā apē. Kot pa ixàpkur pa ka ixpānhā nhý nē apkū.” Anhýr kām akapēr. Kēp amā àpênh xwýnh jakamā ka ā kām akapēr anē. 9Ja pyrà nē kot puji mē Tīrtūm kot mē pamā mēmoj tā karō xà hkôt tanhmā kām amnhī nhípêx to ho ri papa. Mē õ patrāwta pyrà nē kot tanhmā mē pamā karō hto xà hkôt pu mē amnhī nhípêx.

—Xà na htem mē õ patrāw mā mēmoj tā àpênh pa hāmri nē hkwýjē mā amnhī to jarkrar o ri pa nē mē kām: “E ka mē ixpumu. Na pa hte inhō patrāw mā ixàpênh mex o mē hakre ka mē ja hā ixpumu. Hêxta waa nē. Mon pa hte ri axtem ā amnhī nhípêx anē?” Anhýr o xà kot kaj mē kām amnhī to jarkrar o ri apa? Nà na ka htem ā amnhī nhípêx anhýr kêt nē.

10—Tā pa hte mē ō patrāwta pyrā nē tanhmā mē amā mēmoj tā karō hto ho ixpa. Jakamā kēr ka mē inhma nē ixte mē amā mēmoj tā karō xà hköt tanhmā inhma amnhī nhīpēx to ho ri apa. Hāmri nē hā amnhī to jarkrar pē amnhī jarēnh o: “Ām hāmri na pa ā Jejus mā amnhī nhīpēx anē. Hēxta waa nē. Ixpē Jejus mā tanhmā ixte amnhī nhīpēx to mex xwýnh na pa.” Anhŷr o amnhī to jarkrar kêt nē. Kêt ām amnhī jarēnh o: “Nà ixte kām tanhmā amnhī nhīpēx to ho ixpa xwýnh pix na pa. Na hte mēmoj tā inhma karō pa kuma nē ū hā tanhmā kām amnhī nhīpēx to.” Anhŷr o amnhī jarēnh o ri apa. No ri amnhī krā hköt atŷx tanhmā amnhī to jarkrar to ho ri apa hkêt nē. Anē.

Jejus kot mē ho 10 nē akupým mē ho mex ā harēnh

Matêwre 8.1-4

11 Tā nhūm Jejus arī Garirej rūm pika pē Samar hkàx ā Jerujarē hwyr kormā mō. 12 Nē nhŷri krī hō htēp o mōr mē nhūm krī pu hā ri mē pa xwýnhjaja kēp 10 nē kutā mra. Mē hkànyh hkro htŷx xwýnhjaja kutā mra nē hkaxpa nē amȳm kuhē nē omu. 13 Hāmri nē kām:

—Pa Pahihti. Kwa mē ixpumu nē mē ixfamā axukaprī nē tanhmā mē ixto mex to. Anē.

14 Hāmri nhūm mē kām:

—Tōe. Nà kot paj mē ato mex. E mē māmrī awjanā nē ma akupým mē anhō patrejē hwyr mra kē mē akupým mē akà mex ā mē apumu. Anē.

Hāmri nhūm mē kuma nē kapēr mar xà hköt awjanā. Kà nthy rāhā awjanā nē ma akupým patre hwyr mra. Nē kormā akupým hwyr pry hā mrar rāhā piitā hkà mex pa. 15 Hāmri nhūm ām pyxi nē hkwýjē rom awjanā nē akupým Jejus wyr Tīrtūm mā mex o mex ā harēnh o hwyr tē. 16 Hāmri nē Jejus kaxpa nē kutā hkönkrā ho tēm nē nhŷ nē amnhī tā kām kot ho mex ā kām amnhī jarē. Kwýjē hkīnhā kēp Ijaew kêt axtem kēp Samar nhō xwýnh tā mē kurom akupýn hwyr tē nē kām mex o mex ā harē. 17-19 Hāmri nhūm amnhī tā kuma nē kām:

—No mē akwýjaja? Ixte mē ato 10 nē mē ato mex tā ka ām kapxipix awjanā nē akupýn ixwyr tē. Akwýjē hkīnhā apē Ijaew kêt tā akupým amnhī mex ā amnhī pumu hāmri nē mē kurom awjanā nē Tīrtūm mā mex o mex ā harēnh o ixwyr tē. Hēxta waa nē. Mo na hte ixkwýjaja apyrā nē amnhī kaxyw ixköt hamaxpēr kêt nē? E kànhmā xa nē māmrī ma ajamakētkati nē akīnh nē ma akupým tē. Anē.

Jejus akupýn wrŷk xà hā arīgro jarēnh

Matêwre 24.23-24, 24.37-44; Makre 13.32-37;

māänēn Wam Tesarōn 5.2-8; Sikūn Pētre 3.3-10

20-21 Tā nhūm Parijew nhō xwýnh kwýjaja Jejus wyr mra nē omu nē kām:

—Kwa mē inhmā mēmoj jarē. Xà koja apu Tīrtūm tokyx kot mē pahwyr mēnh mā xwÿnhta mē nhūm mē pahwyr wrȳ nē mē pahto amnhíptar kurê kumrēx nà kormā? Anē.

Hämri nhūm mē kuma nē mē kām amnhī jarē. Te ho nhām mēhō jarēnh pyrà nē mē kām:

—Nà ra kot mē ho amnhíptar o pa kēnā. Nom nhÿri hkrī xà kamā mē ho amnhíptar o hkrī hkêt nē. Na htem amnhī kaxyw hkôt hamaxpēr nē hkôt amnhī xunhwȳ hämri nhūm kēp mē õ pahihti hā mē ho amnhíptar o pa. Nē mē kām mē hamaxpēr mex gō nhūm htem hkôt ri hamaxpēr mex o pa. Anē.

22Hämri nē hpānhā hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjē mā kapēr. Mē kot nhÿrmā tee ri kamā hamak o pa hā mē kām kapēr nē mē kām:

—Kot kaj mē nhÿrmā tee ri amā tokyx akupŷn ixwrȳk nē ixte mē ato amnhíptar prām xàj tee ri inhmā anojarêt kaprȳ ho ri apa. Nē axpēn mā ri ijarēnh o: “Hêxta waa nē. Mo na we Pahihti tokyx akupŷn mē pahwyr wrȳk kêt nē?” Anhȳr o inhmā anojarêt o ri apa pê ixfamā ajamak rāhā ho apa.

23—Nē koja mē ra akupŷn ixwrȳk ā tanhmā mē amā ixto hêx to ho pa. Nhÿri ixkuhê nhūm mē kot ixpumunh ā mē amā ixto hêx o pa. Nom kēr ka mē ama nē ām mē ama. 24Kot paj nhÿrmā akupŷn mē awȳr ixwrȳk kaxyw nhūm mē pika piitā hkôt akupŷn ixwrȳk kām anhípê ixpumu. Te mē piitā mē kot anhípê na jaxênh pumunh pyràk o kot kaj mē apiitā ixpumu. 25Nom kormā jar pika ja kamā ixpa ri koja mē ohtō nē ixfaga pa amnhī xà htȳx kamā ijamat kām ty. Hämri nē mēmo arīgro hā ma akupŷm kaxkwa hwȳr api. Hämri nē nhÿrmā akupŷn mē awȳr wrȳ.

26—Nà kot paj nhÿrmā man akupŷn mē awȳr wrȳ. Akupŷn ixwrȳk xà hā arīgrotā ā koja jar pika ja kamā mē pa xwÿnhjaja htȳx ri tanhmā amnhī tomnuj to ho pa. Te amnepêm finat Noehti htīr ri mē kot htȳx ri tanhmā amnhī tomnuj to ho pa pyràk o koja mē amnhī nhípêx o pa. 27Na prem amnhī kaxyw Tīrtūm mā hamaxpēr o pa hkêt nē. Nē ām jar pika ja kamā mē kot amnhī nhípêx pix kukamā hamaxpēr o ri paja o ām kôt pix mā tanhmā ri amnhī nhípêx to ho pa. Rôm nhūm Noehti gô htàm pymaj pàr raxja nhípêx nē kām axà. Nhūm prem hā omu nē ām omunh o pa nē tanhmā ri amnhī kukamā hamaxpēr to hkêt nē. Tā nhūm nata mē haér pê wrȳ. Hämri nē wrȳk rax o ra pika piitā hanhi nhūm mē piitā pikaprār pa.

28—Akupŷn ixwrȳk xà hā arīgrotā ā koja mē māänēn te amnepêm Sotō nhō xwÿnhjaja kot htȳx ri tanhmā amnhī tomnuj to pyràk o amnhī nhípêx. Finat Rohti kormā htīr ri mē kot htȳx ri tanhmā amnhī tomnuj to ho pata pyràk o koja mē amnhī nhípêx. Na pre hte Sotō nhō xwÿnhjaja ām pika ja kamā mē kot amnhī nhípêx pix kukamā hamaxpēr o ri pa. Nē ām kôt pix mā ri amnhī nhípêx o pa. Nē htȳx ri amnhī xàpkur xà pix

kukamā hamaxpēr. Nē mē hpur kām ri àpēnh pix kukamā hamaxpēr. Nē ri amnhī xujaprōr pix kukamā hamaxpēr nē axpēn mā mēmoj to wēnē pix kukamā hamaxpēr. Nē amnhīm ɔ̄rkwŷ nhîpêx pix kukamā hamaxpēr. Ā na prem pika ja kamā mē kot amnhī nhîpêx pix kukamā hamaxpēr o ri pa anhŷrja o amnhī kaxyw Tîrtûm mā hamaxpēr o pa hkêt nē.

29—Tâ nhûm Rohti mē õ krî rûm kator mē nhûm Tîrtûm krî nhô xwŷnhjaja kot amnhī tomnuj tŷx o paja mŷrapê mē himex pa. Jao kaxkwa rûm mē hipy mêmô hpôk kwŷ rē nhûm mē hkaxâr pa. 30 Tâ akupŷn mē awŷr ixwrŷkjâ mē koja mē te Rohti nhô krî kamā mē kot amnhī nhîpêx pyrà nê htŷx ri amnhī tomnuj pix o pa.

31—Nê akupŷn ixwrŷjâ ã ka mē anhôrkwŷ nhîmôk ã hkrâmnênh o akri japêr nê akupŷn ixwrŷk kâm ixpumu. Hâmri nê akukrêx wŷr axâr nê hô hpyr mā ajamaxpêr kêt nê. Rŷ ka mē apur kâm axâpênh o akuhê japêr nê akupŷn ixwrŷk kâm ixpumu. Hâmri nê akupŷm anhôrkwŷ hwŷr atêm mā ajamaxpêr kêt nê. Mo kaxyw kot ka kêt hwŷr tê? Kêt âm inhmâ mē ajapê hâ akupŷn mē awŷr ixwrŷk mā ajamaxpêr o akînh nê ixpumunh o akuhê.

32—Nê kér ka mē Rohti prôr kot tanhmâ amnhî nhîpêx toja mā ajamaxpêr râhâ ho ri apa. Na pre Tîrtûm kapêr nhîrôp xa nê amnhî katut kôt Sotôta wŷr rût hâmri nê ã amnhî nhîpêx anhŷrja mŷrapê htyk kurê kumrêx. Tâ kér ka mē ho urâk nê amâ akukrêx rax japê xâj ijkôt amôr kaxyw anhîtôt kêt nê.

33—Nê kwa kér ka mē jar pika ja kamâ tanhmâ mē ate amnhî nhîpêx to pix kukamâ ajamaxpêr o ri apa hkêt nê. Nê mē akukrêx rax pix kukamâ ajamaxpêr kêt nê. Koja nhýrmâ ja piitâ mē apê hapêx pa. Mê ate kâm anhîhkra karo hpar pyràk o piitâ hipêx hâmri nhûm Tîrtûm ja hâ mē apumu nê hpânhâ nhýrmâ mē amâ mêmôj mex nhôr rax nê.

34—Nê kot paj kamât kâm akupŷn ixwrŷk japêr nhûm nhýri mêmôr ra ijkôt amnhî xâm xwŷnh mē mêmôr kot ijkôt amnhî xâm kêt xwŷnh wa par kâm nôr japêr. Hâmri pa amnhî wŷr ra ijkôt kot amnhî xâm xwŷnh ta o api nhûm kot ijkôt amnhî xâm kêt xwŷnh ta arî gôr nê nô. 35 Rŷ pa arîgро hâ akupŷn ixwrŷk japêr nhûm ménijê hô wa hamêxkrut nê harôj kahuk o âm japêr. Hâmri pa ra kot ijkôt amnhî xâm xwŷnh ja ho api nhûm kot ijkôt amnhî xâm kêt xwŷnh ja ahte arî harôj kahuk o xa. Hâmri nê hamaxpêr mex kêt kumrêx o xa. 36 Rŷ koja mêmijê hô wa axkrut nê hpur kâm àpênh o âm japêr. Pu pa amnhî wŷr kot ijkôt amnhî xâm xwŷnh ta o api nhûm kot ijkôt amnhî xâm kêt xwŷnh ta pur kâm ahte arî apênh o xa. Hâmri nê tee ri hkrâmnhwŷ hkukamâ hamaxpêr o xa. Anê.

Nhûm pre ã Jejus hkôt mē pa ho mē pa xwŷnhjê mā amnhî jarênh anê. 37 Hâmri nhûm mē kuma nê kâm:

—Kwa nhýri koja mêmôj ã amnhî nhîpêx anê? Anê.

Hâmri nhûm mē kâm:

—Nà koja nhýri mémojja ã amnhí nhípêx anẽ ka mẽ omunh kurê kumrêx. Te nhýri mémoj kro nẽ nôr nhûm nhônhti kot omunh nẽ hâ htor nẽ hpinhípanh nhûm mẽ kot hâ omunh kurê kumrêxta pyràk. Anẽ.

Mẽ pahte Tírtüm mã amnhí jarênh râhâ ho papa hâ mẽ pamã karõ

Rukre 11.5-8; määnen Wam Tesarõn 5.17

18 ¹Tâ nhûm Jeus hkôt mẽ pa ho mẽ pa xwýnhjê mã mémoj tâ karõ. Mẽ kot tanhmã Tírtüm mã amnhí jarênh to hâ mẽ kâm karõ. Mẽ kot xatâ kâm amnhí jarênh o pa nẽ amnhí kaxyw kâm hamaxpér râhâ ho pa kaxyw. No âm hâ kuxi nẽ tanhmã mẽ kâm hâ ujarênh to nẽ mẽ kâm:

2—Koja nhýri krí hõ kamã juistija kâm Tírtüm prãm nôkati. Nẽ määnen kâm amnhí kwýjê hprãm nôkati htâ kêp juisti nẽ tanhmã mẽ kâm kapér to ho hkrí. ³Jakamã nhûm mëhõ ni pê mjén htyk xwýnh. Nhûm hte mëhõ xatâ tanhmã kêp õ mémoj to ho pa. Hämri nhûm tee ri amnhí tâ omu nẽ xatâ juistita wýr mra nẽ kâm harẽ nẽ kâm: “Xê gâà nẽ. Na hte pahkwýjê hõja ixtomnuj râhâ ho pa. Xê ixtâ tanhmã kâm akapér to kê tâm inhipêx.” Anẽ. Nẽ xatâ hwýr mra nẽ amnhí to kuwý nẽ xatâ hwýr mra nẽ amnhí to kuwý. ⁴⁻⁵No nhûm kuma nẽ âm kuma. Kâm hkwýjê ho ajuta hprãm kêt jakamã âm kuma. Tâ nhûm xatâ hwýr mra. Gaa nhûm rí kâm mar kaga nẽ. Hämri nẽ hamaxpér o: “Tk. Hêxta waa nẽ. Jahti na hte xatâ ixwýr mra nẽ tanhmã inhmã amnhí jarênh to. Nẽ âm xatâ ixwýr mra. Nà na pa ra inhmã mar kagyk nẽ. E pa tokyx tanhmã nê kot tanhmã ho xwýnhta mã ixkapér to. Inhmã Tírtüm pyma kamã rý inhmã ixkwýjê kaprî kamã pa tanhmã nê kâm nẽ hkêt tâ kot pa anhýr kêt nhûm amnhí tâ inhmã harênh pix nẽ pa ra mar kurê ixkrâ tâtak nẽ.” Anhýr o hamaxpér. Â mẽ ujarênh kot anhýr.

6—Juisti tâm hamaxpér kêt tâ nhûm nija xatâ hwýr mrar nẽ amnhí to hwýr jakamã nhûm jatâ tanhmã ho ajuta hto. ⁷⁻⁸No kêt Tírtümja. Xân ka htem mémoj tâ awý nhûm juisti punutita pyrà nẽ mẽ ama nẽ âm mẽ ama? Nà koja ã amnhí nhípêx anhýr kêt nẽ. Kot ka mémoj tâ kâm amnhí jarê nhûm ama nẽ tanhmã amâ mémoj to rý tanhmã amâ amnhí nhípêx to. Juistita rom mẽ pakamã ukaprî xwýnh na. Tâ kot paj nhýrmã akupýn wrý nẽ mẽ apumu ka mẽ arí amnhí kaxyw hkôt ajamaxpér mex pê kâm amnhí jarênh râhâ ho ri apa pa ja hâ mẽ apumu nẽ ixfinkh tyx nẽ. Ja na inhmã hprãm. Anẽ.

Tanhmã mẽ kot Tírtüm mã amnhí jarênh to hâ mẽ harênh

Matêwre 6.5-8; määnen Wam Pêtre 5.5-6

9Tâ nhûm Jeus mẽ kot amnhí to mex o hkwýjê jakrenh ã amnhí to jarkrar o ri mẽ pa xwýnhjê pumu nẽ tanhmã mẽ kâm kapér to. Nom mẽ kot amnhí to jarkrarta ã kuxi nẽ mẽ kâm awjarê nẽ mẽ kâm:

10—Koja mēhō wa hamēxkrut nē Tīrtūm mā amnhī jarēnh kaxyw wa tē. Ja kēp Parijew nhō xwÿnh nhūm hōja kēp mē ō pahi mā hkwÿjē pê kàxpore hkwÿ jamÿnh xwÿnh. Nhūm wa Tīrtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre hwÿr wa tēn axà. 11-12 Hāmri nhūm Parijew nhō xwÿnhata kumrēx tē nē nhÿri mē piitā mē noo mā Tīrtūm mā amnhī jarē. Nē amnhī to jarkrar pê kām amnhī jarēnh o: “Pa Tīrtūm. E ra ate ixpumunh mex. Na pa hte amnhī to mex pix o ri ixpa. Ra ate ja hā ixpumunh mex. Na pa hte kàxpore hkwÿ jamÿnh xwÿnh nēj rom tām amnhī nhÿpêx. Nē semān piitā hā ixâpkur kêt rāhā amā amnhī jarēnh rāhā ho ixtā apkati axkrut. Nom ja pix kêt. Na pa hte māänēn ixâpênh pânhā kàxpore jamÿ nē mē kot amā tanhmā amnhī nhÿpêx to ho pa xwÿnhjē mā hkwÿ nhōr o ixpa. Nē na pa hte ri ixâhkñh o ri ixpa hkêt nē. Nē nhām mē kēp mē hprō ho amnhîkati ho ri ixpa hkêt nē. Na pa hte mē piitā mē kurom tām amnhī nhÿpêx ā amnhī pumu nē ixfñh tÿx kumrēx. Hêxta waa nē. Mon pa hte ri ā amnhī to mex o ixpa anē?” Anhÿr o Tīrtūm mā amnhī to jarkrar pê kām amnhī jarēnh o xa.

13—Hāmri nhūm hpânhā mē kēp kàxpore hkwÿ jamÿnh xwÿnhata haxwÿja Tīrtūm mā amnhī jarē. No ām Parijew nhō xwÿnhata rom ki hkwÿjē pê awry nē ahte hipô nē kām amnhī jarē. Nē kām amnhī jarēnh pê amnhī tak nē mur nē kām: “Kwa Tīrtūm. Na pa hte amnhī tomnuj tÿx o ri ixpa. Nē ixtÿx ri amā prām xà kuhpā hā tanhmā amnhī nhÿpêx to. Na pa tee ri ja hā amnhī pumu nē ixfñpři htÿx nē. Ā inhmā amnhī nhÿpêx anhÿr o ri ixpa hprām kêt tā pa hte ā amnhī nhÿpêx anhÿr o ri ixpa. Kwa xà kot ka ixfñmā axukapři nē amnhī katut kôt ixtē amnhī tomnuj rēnh pa Tīrtūm?” Anhÿr o kām amnhī jarē.

14—Hāmri nhūm Tīrtūm hamē wa kot kām amnhī jarēnh ma no ām wamta ma nē ām kuma. No kêt hköt hōja ma hāmri nē kot kām amnhī tā àhwÿr xà hköt amnhī katut kôt kot amnhī tomnuj rēnh pa nē ho hkra. Jakamā nhūm mex nē hkñh nē pa. Ra tām hkrā hāmri nē hkñh nē ma htêm kurê kumrēx. Ā mē ujarēnh kot anhÿr. Ām hāmri na pa mē amā ja jarē. Koja mēhō Parijew nhō xwÿnhata pyrà nē kot amnhī to mex xwÿnh ā amnhī kamnhix hāmri nē Tīrtūm kot amnhī katut kôt kot amnhī tomnuj rēnh kaxyw amnhī to hwÿr kêt nē. Koja ām kām amnhī to jarkrar pix nē. Jakamā koja Tīrtūm te kot mar nē ām mar pyràk o hipêx. No koja mēhō kot kàxpore hkwÿ jamÿnh xwÿnhata pyrà nē tee ri tanhmā amnhī tomnuj to hā amnhī pumu nē hkprři nē. Hāmri nē amnhī to Tīrtūm wÿ nhūm kuma nē tanhmā ho mex to. Anē.

Jejus kot amnhī wÿr mēhprřejē hwÿr ā harēnh

Matêwre 19.13-15; Makre 10.13-16

15 Tā nhūm Jejus mē hköt mē pa ho mē pa xwÿnhjaja arī pry hā Jerujarē hwÿr mō nhūm Ijaew kwÿjaja mē omu nē mē hkrare jamÿ nē

Jejus wyr mē o mra. Kot mē hā īhkra jaxwyr nē mē ho Tirtum wyr kaxyw. Hāmri nhūm hkot mē pa ho mē pa xwýnhjaja tee ri ja hā mē omu nē nē mē kām kapēr nē mē kām:

—Tk. Kwa mē ma akupym mē akrata o mra nà? Mo kaxyw na ka mē Jejus wyr mē o mra? Kormā mē ràxre kēnā. Anē.

16Hāmri nhūm amnhī tā mē kuma nē mē kām:

—Tk. Kwa nà mē ri inhnē mēhprijē kurê hkêt nē. Kwār mē māmrī ixwyr mē o mra. Anē.

Hāmri nē amnhī wyr mē kām hpa ho apē nhūm mē hwyr mē o mra nhūm mē kuri kuhē. Hāmri nhūm hkot mē pa ho mē pa xwýnhjē mā kām:

—E mē jareja mē omu. Na htem hamakētkati nē hkīnh nē ri pare. Nē kām amnhī to rūnh prām kēt nē ri pa. Tā Tirtum kōt mē kot amnhī nhīpēx xwýnhjaja na htem mē urāk nē kām amnhī to rūnh prām kēt nē ri pa.

17—Jarejaja na htem hipēxā nē katorxà wa kapēr ma nē wa hkot ri amnhī nhīpēx mex o ri pa. Tā ixpē Tirtum kot mē awyr inhmēnh xwýnh kot ka mē amā ixtkot amnhī xunhwyr prām. Hā kot kaj mē te ho jarejē kot amnhī nhīpēx pyràk o amnhī nhīpēx. Jao ixtkapēr ma nē ixtkot ri tanhmā amnhī nhīpēx mex to ho ri apa. Anē.

Kàxpore rax xwýnh jarēnh

Matēwre 19.16-30; Makre 10.17-31; māänēn Wam Ximotre 6.6

18Tā nhūm Ijaew nhō pahihti hōja Jejus wyr tē nē kām kapēr nē kām:

—Pa? Mē ijahkre xwýnh maati? Kwa inhmā mēmoj jarē. Tanhmā kot pa we nhýrmā Tirtum ri ixtir tūm nē ixpa kaxyw amnhī nhīpēx mex to ho ri ixpa wehe? Anē.

19Hāmri nhūm kām:

—Xà ate ixpē Tirtum kwy hā ixpumunh kōt na ka ixte urāk nē amnhī to mex xwýnh ã ijarē? Tirtum pix na kot amnhī to mex rāhā xwýnh jakamā kot kaj ã ijarēnh anhýr jao ixpē Kra hā ijarē. Nē urāk nē ixte amnhī to mex xwýnh ã ijarē. Nà xàn ka ãm atŷx ri amnhī krā hkot ã ijarēnh anē?

20—Tirtumja mex o mex xwýnh jakamā kot kaj amā nhýrmā kuri atir tūm nē apa hprām hāmri nē ra kot mēmoj tā mē amā karō xà hkot amnhī nhīpēx o ri apa. Ra ate mar mex kēnā. Na pre mē amā:

Kēr ka mē axpēn pē axāhkīnh hkêt nē.

Nē mē axpēn par kēt nē.

Nē mē axpēn to axêx o ri apa hkêt nē.

Nē mē axpēn pē aprō ho amnhīkati hkêt nē.

Nē mē anhípēxā mē akatorxà wa hā apijaàm pē wa kutā anojarēt pix o ri apa.

E kot kaj amā nhýrmā Tírtum kuri atīr tūm nē apa hprām hā kér ka ā amnhī nhípêx anhýr o ri apa. Anē.

21Nhūm pre ā Jejus kām kapēr anē nhūm kuma nē kām:

—Kwa ixpríre ri ra ā ixte amnhī nhípêx anhýr o ri ixpa kēnā. Nom ixtīr tūm nē ixpa kaxyw kormā ixte tām kêt pyràk. Anē.

22Hāmri nhūm Jejus kām:

—Nà kormā mēmoj pyxire nē arīk. Na ka amā akukrêx rax japē htŷx o Tírtum jakre. Jakamā kér ka ma akupým tē nē akukrêx o wēnê hpa nē hpānhā kàxpore jamý hāmri nē ma mē kēp amrakati xwýnhjē mā ōr pa. Hāmri nē rī akupýn ixwýr tē nē iixköt apa ho apa. Anē.

23Hāmri nhūm kuma nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr. Kām kukrêx rax japē nē kām īhkra karo hprām kêt nē. Jakamā tee ri Jejus kot ā kām hā karō anhýrja ma nē awjanā nē ma akupým tē. **24**Hāmri nhūm tee ri ja hā omu nē hā mē kot mar xwýnhjē mā kapēr nē mē kām:

—Héxta waa nē. Koja mē hikukrêx rūnh xwýnhjaja ohtō nē kām mē hikukrêx japē xàj Tírtum mē wa ixri htīr tūm nē pa ho papa hkêt nē. Wa ixte amnhī nhípêxja mē kēp hihtŷx. **25**Na htem kām hikukrêx rax mā īhkra karo hprām kêt rāhā tee ri kām Tírtum kôt amnhī nhípêx prām kapry. Te ho mēhō kot menh kagô hā hkre nē kām kagô katōk prām kêt rāhā kām guhkrax kām àr prām kaprýta pyràk. Anē.

Nhūm pre ā Jejus mē kām kapēr anē. **26**Hāmri nhūm mē kuma nē tee ri amnhī kukamā hamaxpēr nē kām:

—Kwa nom mē ixpiitā mē inhmā mē ixfukrêx japē kēnā. Jakamā xà kot paj mē ixpiitā nhýrmā war ari ixtīr tūm nē ixpa ho ixpa hkêt nē nà? Anē.

27Hāmri nhūm mē kām:

—Nà kot kaj mē amnhī krā hkôt mē amā mē akukrêx japēja mā anhūrer kêt nē. Tírtum pix na hte ā mē kot amnhī nhípêx anhýr kaxyw tanhmā mē hkrā hto nhūm mē kām mē hikukrêx japē htŷx kêt nē. Jao mē kēp Tírtum mē wa ixri htīr tūm nē mē pa ho pa mā xwýnh. Anē.

28Hāmri nhūm Simāw Pêtre kām:

—Kwa Pahihti no mē pajaja? Na pa prem agryk ā mēmoj piitā hkaga hpa nē akôt ixpa ho ixpa. Jakamā kot paj mē nhýrmā war ari ixtīr tūm nē ixpa ho ixpa nà? Anē.

29Hāmri nhūm kām:

—Tý. Nà ka mē atō inhmā tanhmā amnhī nhípêx to ho apa kaxyw akwýjē re nē ma inhmā tanhmā amnhī nhípêx to ho ri apa. Anhōrkwy re rý atō rý atōx rý aprō nē akrajê re. Rý akatorxà nē anhípêêxà war are. Rý akukrêx piitā rer pa hāmri nē ma ixkapēr o mē piitā mē ahkre ho ri mē hkôt apa. **30**Hā kot paj ja hā mē apumu nē mē ato mex rax nē. Hāmri ka mē ma nhýhym apa nē nhýri mē kām ixkapēr jarénh o ri mē hkôt apa nhūm mē kot mē amar xwýnh kwýjaja mē ama nē ra

kām mē akīnh nē. Nē ra mē ate akwŷjê rer par tā nhūm mē tāmjaja te mē apê mē hkra rŷ mē htō rŷ mē htōx pyrâk o mē anhîpêx nē tanhmā mē ato mex to ho pa. Hāmri ka mē nhýrmā ty nē ma Tīrtūm mē wa inhō krī hwŷr api hāmri nē wa ixturi amex kumrēx nē atîr tūm nē apa ho apa. Anē.

Nhūm pre ã Jejus Simāw Pêtre mē hkwŷjê mā kapēr anē.

Jejus kot axte htyk kukamā amnhī jarēnh

Matêwre 20.17-19; Makre 10.32-34

31 Tā nhūm Jejus mē kot ū hā kapēr jarēnh o mē pa xwŷnh pê 12jaja mē hkwŷjê pê mē ho kato. Nē nhýri mē hkàx ã mē o xa nē tanhmā mē kām amnhī jarēnh to nē mē kām:

—Amnepêm Tīrtūm nhý hā kapēr jarēnh xwŷnhjaja na prem ixkukamā tanhmā mē kot inhîpêx to hā ijarē nē ixtā kagà. Tā pu mē ra Jerujarē hwŷr mō. Kamā koja mē tanhmā ixto rax nē. Ra mē kot ixkukamā ijarēnh nē ixtā kagà xà hkôt koja mē ixto anē. 32-33 Koja mē kām ixkurê xwŷnhjaja ixpynê nē Rōm nhō xwŷnhjê nhō pôristi hwŷr ixto tē nē mē kām ixto hêx nhūm mē kuma nē mē mar xà hkôt tanhmā inhîpêx to. Nē mē hkwŷjaja ixtā hpér o axkē nē akunha. Nē mē hkwŷjaja ixto kapēr punuj nē ijapry nē ixtā argôx rē nē ixtak. Hāmri nē ixpî. Æ koja mē inhîpêx anē. Nom kot paj ãm ixtyk ã apkati axkrunêpxi nhūm Tīrtūmja akupým ixto ixtîr. Anē.

34 Hāmri nhūm mē kuma nē tee ri htyk nē akupým htîrja kukamā hamaxpêr no ãm hprî hā hkôt hamaxpêr kêt nē.

Jejus kot no hkre xwŷnh o mex ã harênh

Matêwre 20.29-34; Makre 10.46-52

35 Tā nhūm Jejus mē kormā Jerujarē hwŷr Jerikoja têp o mō. Hāmri nhūm pry nhîhkjê hā no hkre xwŷnhja àhwŷr o nhý. 36 Hāmri nē amnhī wŷr mē mrar ma. Mē ohtôô nē Jejus kôt mē mrar xwŷnhjê mrar ma nē mē kām:

—Kwa mêmō ri? Mêmōj wŷr na ka mē axohtô nē mra? Anē.

37 Hāmri nhūm mē kām:

—Nà Jejus pê Najare nhō xwŷnh kôt na pa mē mō. Anē.

38 Hāmri nhūm mē kuma nē kàx pê Jejus mā kapēr nē kām:

—Pa Jejus? Apê mē inhō Pahihti mex na ka. Te apê amnepêm anhîgêt pahihti Tawi kot amnhī nhîpêx pyrâk. Jakamā kwa ixtamā axukaprî nē akupým ixto mex kêt wehe. Ixte amnhī kaxyw akôt ijamaxpêr xwŷnhjê hō na pa. Anē.

39 Hāmri nhūm Jejus kukamā mē mrar xwŷnhjaja tee ri kuma nē kām:

—Tk. Kwa akapēr kêt nē nhý nà. Anē.

Tā no nhūm ām mē kuma nē xatā amnhī to hwyr o nhý. Kàx pê kām kapēr o nhý. 40 Hāmri nhūm Jejus kuma nē xa nē amnhī wyr hā karō nhūm mē hpa hā kupy nē hwyr o tē nhūm kām:

41—Pa mo na? Tanhmā kot pa ato? Anē.

Nhūm kām:

—Nà akupým inhmā ixrit mex prām. Anē.

42 Hāmri nhūm kām:

—Tōe. Nà ra ate amnhī kaxyw inhmā ajamaxpēr tȳx jakamā kot kaj akupým ri rīt. Anē.

43 Hāmri nhūm akupým rīt mex kurē kumrēx nē ja hā amnhī pumu nē hkīnh tȳx nē. Hāmri nē ma Jejus kôt Tīrtūm mā mex o mex ā harēnh o mē hkōt tē. Hāmri nhūm mē kot hā omunh xwÿnhjaja haxwÿja Tīrtūm mā mex o mex ā harēnh o Jejus kôt mō.

Jakew kām Jejus pumunh prām ā harēnh

Rukre 3.8, 3.12-13

19 1 Tā nhūm Jejus arī Jerujarē hwyr mō nē Jeriko hwyr pōj. Hāmri nē krī kahti hkōt pry hā mō. 2 Nhūm mē ra hkōt htu rax nē hkōt omunh o mō. Jakamā nhūm Jakew pê Rōm nhō pahi mā kwÿjē pê kàxpore hkwÿ jamÿnh xwÿnhjē krāhtūm xwÿnhja. Na pre hikàxpore rax nē. 3 Tā haxwÿja kām Jejus pumunh prām nē. Nom ām hakooti nē hprīhti jakamā tee ri kot omunh kaxyw amnhī nhípēx nhūm mē kēp āmnār rax nē. 4 Hāmri nhūm ra hamaxpēr nē ma kukamā hprōt nē tē nē nhýri pry mÿri pī xām pumu nē hā api nē kutēp ajēt. Hāmri nhūm Jejus mō nē hapa. 5 Nē kànhmā rīt nē omu nē kām:

—Pa Jakew. E kwa tokyx tēn wrÿ pa ma akōt anhōrkwy hwyr tē nē ari amnhīm hikra. Anē.

6 Hāmri nhūm kuma nē hkīnh nē. Nē wrÿk kurē kumrēx nē ma amnhī kôt nē o tē. 7 Hāmri nhūm mē kot omunh o kuhē xwÿnhjaja tee ri ja hā omu nhūm ja mē kēp omnuj nē nhūm mē axpēn mā harēnh o:

—Tk. Kwa nà. Jakew kot amnhī tomnuj xwÿnh tā nhūm Jejus ma hkōt tē nē kuri pōj. Anē.

8 Hāmri nhūm wa òrkwy hwyr axà nē nhý nhūm Jakew Jejus mā amnhī jarēnh o:

—E. Nà ra ixte pahihti mā kàxpore jamÿnh xwÿnhhta na pa pre hte ho prēs jakre nē amnhīm hamÿnh rax nē. Tā kot paj akupým mē kām òr pa. Na pa pre hte mē hkwÿjē pê ho 10 nē hamÿ. Tā kot paj hipy ho 40 nē kurē nē akupým mē kām ho ixpigràngh pa. Ā kot paj mē hipēx anē. Nē ixfkàxpore jakrēx kot paj ho axkjē nē mē kēp amrakati xwÿnhjē mā ho ixpigràngh pa. Anē.

9 Hāmri nhūm kuma nhūm ja kām mex nē. Jakamā nhūm kām:

—Nà ãm hämri. Ate pahukamā panhīgēt Apraāw pyrā nē jarāhā ate amnhī tomnuj kaga jakamā na ra jarāhā anhōrkwŷ hwŷr mē mex xà axà. Koja Tirtum jarāhā amnhī katut kôt ate amnhī tomnuj rēnh pa nē axte kām hamaxpēr kêt nē. 10-11 Mē ate amnhī tomnuj xwŷnhjê hwŷr na pre Tirtum inhmē pa wrŷ. Te nhŷri mē apikunor nhūm ixte mē ajapêr o ixpa kaxyw Tirtum kot mē awŷr inhmēnh nhūm ixwrŷk nē nhŷri ixte mē ajapêr o ixpa nē mē amā ixfator nē ixkīnh nē ma akupŷm hwŷr mē ato inhmōrta pyrâk. Anē.

Mē pahte Tirtum mā tanhmā amnhī nhîpêx to

Matêwre 25.14-30

Hämri nhūm mē ohtô nē Jejus mar o hkôt Jerujarê hwŷr mra. Na prem htŷx tanhmā kot amnhī nhîpêx to hā hkamnhix o hkôt mō nē axpēn mā:

—E ma pu mē hkôt. Koja Jerujarê hwŷr pôj hämri nē kêp mē pahpê Ijaew nhō pahi nē mē pahto amnhîptâr kurê kumrêx. E kwa ma pu mē hkôt. Anē.

12 Nhūm Jejus mē hamaxpēr kôt mē omunh mex nē. Jakamā kot mē piitâ mē ho amnhîptâr xâ hâ arîgro hâ mē kâm amnhî jarênh kaxyw. Kormâ Jerujarê hwŷr ahtêp kêt ri mē kâm amnhî jarênh kaxyw. Nom hprî hâ mē kâm hâ amnhî jarênh kêt nē. Âm amnhî tâ kuxi nê mē kâm awjarê nê mē kâm:

—Koja nhŷri krî hô kamâ mêmô myja. Kot amnhî to rax o hkwŷjê jakrehn xwŷnhja. Nê krî hô kamâ krî piitâ hkôt pahi nhô pahihtija hämri harênh ma nê amnhî wŷr kuwŷ. Kot ma hwŷr môr nhûm ô krî kamâ nê määnën krî hkwŷ kamâ kêp mē ô pahi kaxyw kot âm kaxyw nhûm hwŷr nojarêt. 13 Hämri nê amnhî wŷr kâm mē àpênh xwŷnhjê ho 10 nê tanhmâ mē hâ karô hto. Nhûm mē hwŷr mra nhûm mē kâm amnhî jarê nê mē piitâ mē kâm kâxpore hkwŷ gô. Ahpýnhâ mē kâm hpýnh nê kugô nê mē kâm: “E ota ixkâxpore hkwŷta. Kot kaj mē ixkutêp tanhmâ ri inhmâ ho rax to. Kêr pa mêmô arîgro hâ akupŷn mô kê ra ixahâ inhmâ ho ohtô nê pa hamŷ.” Anhŷr o mē kâm kapêr hämri nê ma mô. 14 Hämri nhûm ô krî nhô xwŷnhjaja ra kêp mē ô pahi kaxyw harênh ma nhûm ja mē kêp omnuj nê. Nê mē kâm hkînh kêt jakamâ ma krî hô kamâ kot mē kaxyw âm xwŷnhta wŷr hkwŷ rê nhûm mē ma hwŷr mra nê hwŷr pôj. Hämri nê kot mē kaxyw âm mâ xwŷnhta pumu nê kâm: “Pa. E ot pa mē awŷr mra. Kwa na ka xep ra mē ixkaxyw mē inhöja xâm kaxyw. Kwa nà mē inhmâ jahti hkînhti hâ. Kwa mē ixkaxyw âm kêt nê nà?” Anhŷr o kâm kapêr.

15—Tâ no nhûm âm mē kuma nê âm mē kuma nhûm mē awjanâ nê mâ akupŷm mra. Hämri nhûm pahija mē kaxyw mē kâm hkînh kêt xwŷnhta xâm nhûm ma akupŷm ô krî hwŷr mô. Môô nê ra pôj hämri nê

amnhī wyr kām mē àpēnh xwÿnhjē hā karō nē mē kām: “E no ixte mē amā kàxpore nhōr xwÿnhhta? Tanhmā na ka prem ixtkutēp inhmā ho rax to? E mē inhmā agō pa omu.” Anē.

16—Hāmri nhūm wamta kām: “Ota akàxpore ate inhmā òr xwÿnhhta. Na ka pre inhmā ho pyxi nē agō pa kupy nē ho mēmo hy hkwÿ japrō nē hkre. Nhūm ô pa mē kām ho wēnē ho ri ixpa nē hpānhā kàxpore jamy nē hipy amā kurē nhūm ra kēp 10. Ota. E amy.” Anē.

17—Hāmri nhūm kuma nē hkīnh nē. Hāmri nē kām: “Nà ām hāmri na ka ā inhmā ho rax anē. Ixte amā ho pyxi nē òr tā ka pre inhmā hamār mex nē nhūm kànhmā axkamē nē ra kēp 10. Tā ra ixpē krī hkwÿ kamā mē ò pahi jakamā kot ka inhmā krī ho 10 nē inhmā hamār o ri apa. Jakamā kwa māmrī amnhīm kàxporeta o arīk.” Anē.

18—Hāmri nhūm hpānhā hōja hwyr tē nē kām: “E ota akàxporeta. Na pa pre ho mēmo hy hkwÿ japrō nē hkre nhūm ô pa mē kām ho wēnē nē hpānhā kàxpore jamy nē hipy amā kurē nhūm ra kēp 5. Tā ota. E amy.” Anē. 19 Hāmri nhūm kuma nē kām: “Nà ām hāmri. Hāmri na ka ā inhmā ho rax anē. Jakamā kot kaj hpānhā inhmā krī ho 5 nē ho amnhīptār o apa. E māmrī amnhīm kàxporeta o arīk.” Anē.

20-21—Hāmri nhūm hpānhā hköt hōta tē. Nom hkwÿjē hkīnhā ò patrāw mā tanhmā kàxpore ho rax to hkêt nē. Ām tanhmā hamaxpēr punuj to nē htÿx ri kot kēp ho öxÿ nē amnhīm piitā hamÿnh par nē akupÿm kām hkwÿ nhōr kêt ā hkamnhix. Jakamā tanhmā kām ho rax to hkêt nē. Ām hkupu nē o tē nē nhÿri kutēp kuxi. Hāmri nhūm ò patrāw amnhī wyr hā karō nhūm hwyr tē nē amnhī nē kām kapēr punuj nē kām: “Tk. Ota akàxporeta. Ixte amā tanhmā ho rax tore hā. Ixte amā ho rax ronhÿx ka amnhīm piitā hamÿnh pa nē akupÿn inhmā hkwÿ nhōr kêt nē. Rÿ ixte tanhmā apē homnuj to ronhÿx ka hā inhmā akir. Jakamā na pa tanhmā amā ho rax to hkêt nē. Ām hkupu nē o tē nē ho amūxu nhūm arī akutēp hikwÿ. Tā ota.” Anhÿr o amnhī nē ò patrāw mā kapēr punuj nē. 22-23 Hāmri nhūm tee ri amnhī tā kuma. Kot amnhī to mex xwÿnh nē kām mē àpēnh xwÿnhjē ho mex o pa xwÿnh tā ā kām àpēnh xwÿnh kot kām kapēr anhÿrja ma nē amnhī tā kamā gryk nē. Hāmri nē kām: “Tk. Kwa xà ā ixte amnhī nhípêx anhÿr? Nà ixte ā amnhī nhípêx anhÿr kêt. Ā ixte amnhī nhípêx anhÿr nhūm amā ixpuma ronhÿx ka pre amā ixpuma xàj ixtkàxporeta py nē ixwakre kamā amnhī krā hköt tanhmā inhmā ho rax to. Tā nhÿx pa pre ra akupÿn awyr tē nē hamy. Nà na ka ā ijarēnh anhÿr o axêx nē amnhī krā hköt tanhmā inhmā ho rax to hkêt nē. Mýrapē kot paj atomnuj tÿx nē ka rī amnhī pumu. Pér ām ajamaxpēr punuj.”

24—Nhūm pre ā kām kapēr anē hāmri nē mē kot mar o kuhē xwÿnhjē mā kām: “E mē atō kēp kàxpore py nē wam kot ho 10 nē hamÿnh xwÿnhhta mā agō.” Anē. 25 Hāmri nhūm mē tee ri kuma nhūm

ja mē kēp omnuj nhūm mē kām: “Kwa nà ra hikàxpore rax kēnā. Ra ate kām ho 10 nē òr kēnā.” Anē. 26Hāmri nhūm mē kām: “Ýý nom tāā. Māmrī kām agō. Koja mēhō inhmā àpēnh mex pa amnhī tā omu nē kot inhmā àpēnh mexta pānhā ho mex nē. No koja inhmā àpēnh mex kēt nē pa tee ri ja hā omu nē ho mex kēt nē. E māmrī kām agō.” Anē. 27Hāmri nē hpānhā mē kām: “E hpānhā mē kām ixprām nōkati xwýnhjaja. Ixte mē ho amnhīptär mā tā mē kām ixprām nōkati xwýnhjaja. Mē ma mē hwýr mra nē mē ho akuprō nē akupýn amnē ixwýr mē o mra nē inhnoo mā mē himex pa.” Anē. Â mē ujarēnh kot anhýr. Anē.

Nhūm pre Jejus â mē kām ujarēnh anē. Te tām kēp patrāwta pyrà nē â amnhī jarēnh anē. Mē kot tanhmā amnhī nhípêx to ho pa hā mē omunh xà hköt tanhmā mē hipêx to hā amnhī jarē.

Jejus kot Jerujarē hwýr àr â harēnh
Matêwre 12.1-11; Makre 11.1-11; Juāw 12.12-19

28Nhūm Jejus kormā Jerujarē hwýr mō. 29Hāmri nē ra Petake mē Petān wa htêp o mō. Hixêt pê Oriwêhti kahti ri na krī wa xa. Jakamā nhūm Jejus hköt mē pa ho mē pa xwýnh wa ho axkrut nē amnhī kukamā wa kumē. 30Nē wa kām:

—E. Wa ma krī mūj wýr mē ixfukamā wa tē. Nē wa hwýr pôj nē nhýri jumēnre nyw mā ê nē ām ata pumu. Kormā mē kot hā hkrī hkêt xwýnhhta. Ka wa omu nē kām ê xà hpôt nē man akupýn ixwýr o tē. 31Nhūm mēhō ja hā war apumu nē hā tanhmā war amā kapēr to ka wa kām â ijarēnh anē nē kām: “Mē panhō Pahihti na hā karō pa wa hwýr tē.” Anhýr o wa kām ijarē. E wa ma hwýr tē. Anē.

32Hāmri nhūm wa kuma nē ma hwýr htêm kurê kumrêx. Nē wa krîm pôj nhūm Jejus kot wa kām harēnh xà hköt jumēnreta pumu. 33Hāmri nē kām ê xà hpôt o xa nhūm ô döñjaja mra nē hā wa omu nē wa kām:

—Tk. Kwa mo kaxyw na ka wa ri mē ixpê mē ixfkrit mā ê xà pôt o wa xa? Kwa xà kot kaj wa mē ixpê ho ahkī nà? Anē.

34Hāmri nhūm wa mē kām:

—Nà mē panhō Pahihti na wa inhmā anē pa wa tē. Wa ixte ma akupým kutā ho inhmôr kaxyw. Anē.

Hāmri nhūm mē wa kuma nē wa kām:

—Tôe. Nà wa māmrī ma kām o tē. Anē.

35Hāmri nhūm wa ma akupým Jejus wýr o tē. Hāmri nē kaxyw amnhī xê hkwý hopôj nē kām ho hkô kahty nē kām ho htýx nē o xa nhūm hā nhý nē mō. 36Kormā Jerujarē hwýr hixêt â àpir o mō. Nhūm mē kot omunh o mrar xwýnhjaja hkînh nē ma hkukamā kot pry ho mex kaxyw amnhī xê hkwýptyr o mō. 37Hāmri nhūm mē hixêt â api nē kormā ahpar mā wrýk o mō. Hāmri nhūm Jejus kôt mē pa ho pa xwýnhjaja kàx pê Tirtûm mex o mex â harēnh o hköt mō. Ra mē kot hköt pikamēnh ry nē

kot mē kām aa mēmoj pumunh kêt kwì ho anhýr rax ã omunh jakamã hkînh nē nē Tírtûm mex o mex ã harênh o hkôt mõ. 38 Nê harênh o:

E ota Tírtûm kot mē pahwýr ménh xwýnhata na ra pôj.

Âm hâmri na mē pahwýr wrý. Na mex kumrêx.

Kêp mē panhõ Pahihti mex na. Âm hâmri na pre Tírtûm mē pahwýr kumé.

Tírtûmja mex kumrêx. Mex o mex. Kukwak ri pix mä na pu htem pajamakêtkati nê paxàmnhîx ri papa râhâ ho papa.

Anhýr o Jejus kôt harênh o mõ. Ra kot mē ho amnhíptâr kurê kumrêx ã hkamnhîx jakamã hkînh nê hkôt ã kapér o mõr anê. 39 Hâmri nhûm Parijew nhõ xwýnh kwýjaja mē hkôt mra nê tee ri mē kuma hâmri nê Jejus mä kâm:

—Kwa Jejus. Mē kâm anê kê mē anhíkrê nà? Anê.

40 Hâmri nhûm mē kâm:

—Tk. Nà kot paj mē kâm anhýr kêt nê. Æ mē kapér anhýrja na inhmã mar hpräm. Kwâr mē mâmri Tírtûm mä mex o mex ã harênh o ixsôt mõ. Kot mē anhýr kêt nhûm ra pikap kën nhíkwý xwýnhja tee ri ja hâ mē omu hâmri nê tâm tanhmã amnhí nhípêx to nê mē hpânhâ tâm Tírtûm mä mex o mex ã harênh o hikwý. Jakamã kwâr mē mâmri kapér anê. Anê.

Jejus tee ri kot Jerujarê hkukamã hamaxpêr ã harênh

Rukre 23.27-31

41 Nhûm mē kormã Jerujarê hwýr hpôx o mõ. Kormã hixêt rûm ahpar mä hwýr wrýk o mõ. Hâmri nhûm Jejus amym amnhí hkukamã Jerujarê nhõ xwýnhjê pumunh o mõ nê mē hkukamã hamaxpêr o hkaprî nê. Hâmri nê hkaprî xâj mýr o mõ. 42 Hâmri nê te kot mē kuri mē omunh o ri pa pê mē kâm kapér pyràk o mē kâm kapér nê mē kâm:

—Hêxta waa nê Jerujarê nhõ xwýnhjaja. Kot kaj mē amex kêt nê. Mē ate amnhí kukamã axâhpumunh mex ronhýx ka mē ra mē kâm mē akurê xwýnhjê pumaj ixsôt amnhí xunhwýr kurê kumrêx nhûm mē tee ri tanhmã mē ato mä. Ka mē ra ixsôkukwak ri amex nê ajamakêtkati nê akînh nê ri apa ho apa. 43-44 Tírtûm tâm kot mē awýr inhmênh tâ ka mē amâ ixpräm kêt nê. Jakamã koja nhýrmâ mē kâm mē akurê xwýnhjaja mē awýr mra nê mē anhô krîm hipôk pa. Hâmri ka mē amnhí wýr mē omu nê tee ri ajapôx kaxyw nhûm mē awýr agjê nê mē anhímex pa nê mē anhô krîja grânh pa. Nê ahpýnhâ ri mē anhôrkwý grânh pa. Æ koja mē mêmoy piitâ grânh par anê. Anê.

Jejus kot Tírtûm nhôrkwý hwýr àr ã harênh

Matêwre 21.12-17; Makre 11.15-19; Juâw 2.13-22

45-46 Tâ nhûm Jejus Jerujarê hwýr axâ nê jumênen rûm wrý hâmri nê ma Tírtûm mä amnhí jarênh xâ hâ ixsôreja wýr tê. Hâmri nê hwýr axâ

nē tee ri kamā mē pa xwÿnhjê pumunh o xa. Nhūm mē ra axtem nē môx nē ôwêhti nē tuuti ho wënê ho kuhê. Mē kot haprôr nē Tirtûm mā hpar nē kām òr pê kām amnhî jarênh kaxyw mē kām ho wënê ho kuhê. Nē axtem nē mē kām hā ohtô rax kām mē kām ho wënê. Hämri nhūm Jejus mē hwÿr axà nē tee ri mē omu mē kām akir nē mē kām:

—Tk. Kwa nà. Tirtûm kapér ã kagà htûm kot örkwyj jarênh kot:
Inhôrkwyja ãm mē ate inhmâ amnhî jarênh xà hâ ixkre pix
kaxyw na.

Anhýr o kot harênh tâ ka mē axtem nē kamâ ã amnhî nhípêx anhýr o apa. E mē ajapôj nê ma ajapêx tokyx anê.

Anhýr o mē kām kapér hämri nê ixkre nê mē kator nhûm mē ma hapêx pa.

47Tâ nhûm Jejus apkati mē Tirtûm mā amnhî jarênh xà hâ ixkreja wyr mra nê kamâ mē ahkre ho hkrî. Hämri nhûm mē õ patre krâhtûm mē Tirtûm kapér tûm o mē ahkre xwÿnhjê mē mē kot amnhî to rûnh xwÿnhjaja kot mē ahkre ma nhûm ja mē kêp omnuj nê nhûm mē kâm hpîr prâm nê. **48**Nom nhûm amarî mē pa xwÿnhjaja mē kurom kâm mar prâm nê akryk mar o kuhê. Jakamâ nhûm mē tee ri ja hâ mē omu nê tanhmâ mē kot hpîr to hkukamâ hâ axpêñ ma.

Mêhô nhý hâ Jejus kot mē ahkre hâ harênh

Matêwre 21.23-27; Makre 11.27-33

20 ¹Nhûm arîgro hô hâ nhûm Jejus kê axte Tirtûm mā amnhî jarênh xâ hâ ixkreja wyr axà nê mē ahkre ho nhý. Tanhmâ mē kot amnhî nhípêx to nê nhýrmâ Tirtûm mē wa kuri htîr tûm nê pa hâ mē kâm kapér o nhý. Hämri nhûm Ijaew nhô pahijê mē mē kot Tirtûm kapér tûm o mē ahkre xwÿnhjê mē mē õ patre krâhtûmjaja hêx rom mar o kuhê. ²Hämri nê kâm:

—Kwa mē inhmâ amnhî jarê. Mêhô nhý hâ na ka hte ã amnhî nhípêx anhýr o ri apa? Na ka hte akupým mē ho mex o apa nê tanhmâ mē ahkre hto ho apa. Xâ amnhî krâ hkôt na ka hte ã amnhî nhípêx anê nà? Anê.

³Hämri nhûm mē kâm:

—Nâ ixkumrêx kot paj mêmoy tâ mē akukja. Ka mē inhma nê inhmâ harê pa rî kormâ tanhmâ mē amâ amnhî jarênh to. ⁴Finat Juâw Paxisja ã kot paj mē akukja. Mêhô nhý hâ na pre mē hkrâ kumrâr o pa? Xâ amnhî krâ hkôt nà xâ Tirtûm nhý hâ? E mē atô inhmâ harê. Anê.

⁵⁻⁶Hämri nhûm mē kuma nê tee ri kot tanhmâ kutâ kâm harênh to hkukamâ hamaxpér nê axpêñ mâ:

—Kwa tanhmâ kot puj mē kâm harênh to? Jar mē kot mar xwÿnhjaja na htem kêp Tirtûm nhý hâ kapér jarênh o pa xwÿnh ã harênh o pa. Tâ kot puj mē kâm kot amnhî krâ hkôt mē hkrâ kumrâr o pa hâ harê nhûm mē tee ri mē pama nê mē pakamâ gryk tÿx nê. Nê mē paxêx rom mē

pahte kām pakapēr ã mē pahpumunh kurê kumrēx nē kēn o mē pahtak o mē panhīmex. Nom kot puj mē kām Tīrtūm nhŷ hā mē hkrā kumrār ã harē nhūm mē pamā kapēr o: “Ã kot anhŷr kēnā na ka prem kapēr ma nē ra iixkôt amnhī xunhwŷr kêt nē?” Anē. Nà kot puj mē kām tanhmā harēnh to hkêt nē. Kot puj mē ãm kām aa te mē pahte ja jarēnh mar kêt pyràk o harē. Anē.

Mē kot tanhmā kām nē nhūm kot ta pānhā tanhmā mē kām nē pymaj nhūm mē ãm tee ri kām tanhmā nē hprām kaprŷ o kuhê.

7Hāmri nē kām:

—Konēn. Mē ixte mēhō nhŷ hā kapēr o pa hā omunhre hā. Anē.

8Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tk. Tôe kot pa xep ijaxwŷja mē amā tanhmā amnhī jarēnh to hkêt nē. Ijaxwŷja ixte mēhō nhŷ hā ã ixte amnhī nhîpêx anhŷr o ri ixpa hā amnhī pumunhre hā. Anē.

Mē àpênh punuj xwŷnhjê jarēnh

Matêwre 21.33-46; Makre 12.1-12

9Nhūm Jejus arī Ijaew nhō pahijê mā kapēr. Nē mē kot tanhmā hipêx to hkukamā mē kām tanhmā amnhī jarēnh to. No ãm amnhī tā kuxi nē mē kām awjarē nē mē kām:

—Koja mēhō hpur ã hkwŷjê kot kamā kām àpênh kaxyw mē kām karō. Hāmri nhūm mē ma hwŷr mra nē kamā mêmō hy hkre nē hkre pa. Hāmri nhūm ra hpur nhō dōnja nhŷhŷm nojarêt nē kām mē àpênh xwŷnhjê mā tanhmā hpur jarēnh to nē mē kām: “E or ipur nō. Kê kamā mêmōj hkà hpa ka mē māmrī kamā axujamŷnh pa nē ho axkjê. Nē ixitkêp inhō jaxwŷ nē māmrī mē anhō tanhmā ho hprām xà hkôt tanhmā ho.” Anē.

—Nhūm ã mē kām kapēr anē hāmri nē ma nhŷhŷm mō.

10—Tā nhūm ra hkà hpa. Nom nhūm hpur nhō dōnja kormā krī hō kamā ri hā ujahkre ho ri pa. Tā kuri kām àpênh xwŷnhjê hōja nhūm akupŷm mē hwŷr kumē. Mē kot kām kwŷ nhōr nhūm ma kot kām o mōr kaxyw ma mē hwŷr kumē nhūm ma mē hwŷr mō. Mōō nē mē hwŷr pój nhūm mē omu nē axtem nē unê nē htak nē akupŷm hano nhūm ma akupŷm ÿ kamā mō. 11Hāmri nē pój nhūm õ patrâwja tee ri omu nē hpânhā ja mē nhūm ma mē hwŷr mō. Mōō nē mē hwŷr pój nhūm kē wem mā ho anē nē unê nē htak nē akupŷm hano nhūm wamta pyrà nē ma akupŷm ÿ kamā mō.

12—Hāmri nhūm kē axte hkôt ja mē nhūm ma mē hwŷr māänēn mō. Ma mē hwŷr mō nē pój nhūm mē te ho wamta wa hipêx pyràk o hipêx nē unê nē htak rax nē amnhī nê hano nē pur nê kapôt ã kumē. Hāmri nhūm ma akupŷm māänēn ÿ kamā mō. 13Nhūm mē õ patrâw tee ri mē omu nē hamaxpēr o: “Hêxta waa nē. Tanhmā kot paj amnhī nhîpêx to?

Nà kot paj mě hwyr ixkra mān mē. Inhmā hapē htā kot paj mě hwyr kumē kē ma mě hwyr mō. Hāmri nhūm mě kēp ixkra hā omu nē tanhmā ixpē ho hkēt nē. Nē tā inhmā kām inhōja kw̄y gō.” Anh̄yr o hamaxpēr hāmri nē ma mě hwyr kumē nhūm ma mě hwyr mō.

14—Tā ra mě hwyr hpôx o mō nhūm mě amȳm amnhī w̄y omu nē kēp hkra hā omu nē hā axpēn mā amȳnē nē axpēn mā: “E onēj hpur nhō dōn krata tē. Koja nh̄ymā ō papaj mȳr pē amnhīm pur ā pyka pytā nē ho ō. Kwa pu mě hp̄r kurê kumrēx nē kēp hpurja o panhō. E tokyj pu mě kupī ri.” Anē.

15—Hāmri nhūm tē nē mě hwyr pōj nhūm mě unē nē pur nē ho kato nē ma o tē nē kupī. Ā mě ujarēnh kot anh̄yr. Anē.

Nhūm pre ā Jejus mě kām ujarēnh anē nē hā tanhmā mě hkukjēr to nē mě kām:

—E koja hpur nhō dōnja hkra jarēnh ma hāmri nē tām mě hwyr mō nē tanhmā mě hipēx to wehe? 16 Koja ma mě hwyr mō hāmri nē mě himex pa. Hāmri nē hpānhā hpur ā nhām mēmojjē rē nhūm mě tā kām hamār mex o pa. Anē.

Nhūm pre ā Jejus mě kām ujarēnh anē hāmri nhūm mě kot mar xw̄ynhtaja ujarēnh kamā amnhī jarēnh mar kurê kumrēx. Mē kot Tīrtūm kot mě hwyr rēnh xw̄ynhjē kapēr mar kēt nhūm mȳrapē mě kām mě hkurê xw̄ynhjaja kot mě kēp mē ō pika pytār nē mě himex par ā amnhī jarēnh ma nhūm ja mě kēp omnuj t̄yx nē. Hāmri nē hēx rom Jejus mā kām:

—Tk. Kwa nà nh̄yx pre kēt pur nhō dōnja ā mě hipēx anh̄yr kēt nē. Anē.

17 Hāmri nhūm mě kuma nē mě omunh o xa. Nē mě omunh pē mě no kagār mā mě kām kapēr nē mě kām:

—Nà ā mě hipēx anh̄yr mā mě tām kēnā. Mān ka prem ra Tīrtūm kapēr ā kagā htūm kot ja jarēnh ma. Harēnh kot:

Mē kot kēn o amnhīm ūrkwy nh̄ipēx kaxyw nē kēn maati pumu
nē ht̄yx omnuj ā hkamnhīx nē hkaga.

Mē kot hkaga htā Tīrtūm mě kurom mex o kot kēn piitā hakrenh
par ā omunh kurê kumrēx. Anē.

Ā Tīrtūm kapēr ā kagā htūm kot mě ajarēnh te mě kot kēn maati punuj ā hkamnhīx nē hkaga xw̄ynhjē jarēnh pyrāk o ā mě ajarēnh kot anh̄yr. Anē.

18 Nhūm pre ā Jejus mě kām te kēp kēn maati pyrāk o mě kām amnhī jarēnh anē. Hāmri nē axte amnhī tā kuxi nē mě kām axte kēn jarēnhta pyrā nē mě kām:

—Nà kot kaj mě atō ixkaga hāmri nē te mēhō ht̄yx htēm nē kēn pumunh kēt nē hā htēk nē tēm pyrāk o amnhī nh̄ipēx. Jao ixkutā amnhī xām. R̄y ka tanhmā amnhī to nē ixkaga nhūm te kēn maati hō htēm nē kot anh̄ipy htēm nē axôm par pyrāk o anh̄ipēx ka amex kēt nē. Anē.

19Nhūm pre ã Jejus mē kām ujarēnh kām mē harēnh anē. Hāmri nhūm Tīrtūm kapēr tūm o mē ahkre xwÿnhjê mē mē õ patre krähtūmjaja kot mē kām kēn jarēnh o te mē tām harēnh pyràkja ma nhūm ja mē kēp omnuj tÿx nē. Jakamā nhūm mē kām Jejus pynênh nē haxàr prām nē. Nom amnhī tā kām mē kot mar o kuhê xwÿnhjê puma nē.

Mē kot hêx rom Jejus kukjêr ã mē harēnh

Matêwre 22.15-22; Makre 12.13-17; māänēn Rōmān 12.1, 13.6-7

20Hāmri nhūm Tīrtūm kapēr tūm o mē ahkre xwÿnhjê mē mē õ patre krähtūmjaja Jejus tānopxar o kuhê. Hāmri nē ra amnhī wÿr mēmy hkwÿ hā karō nē mē kām:

—E. Mē ma Jejus wÿr mra nē te mē ate hkôt amnhī xunhwÿr kaxyw pyràk o amnhī nhípêx nē mēmoj tā ri hkukja. Mēmoj tā hkukjêr rax nē. Kêr kē Rōm nhō pahi Sesti kapēr kwÿm ri tanhmā mē amā kapēr to ka mē ama nē man akupÿn mra nē mē inhmā harēnh kurê kumrëx. Pa mē ama nē ma hwÿr mra nē hā unê nē ma Sesti nhÿ hā mē pahto amnhíptâr xwÿnhta wÿr o tē nē īhkram haxà. Anē.

21Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tôe. Nà kot paj mē anē. Anē.

Hāmri nē ma hwÿr mra nē hêx rom kām kapēr nē kām:

—Pa Jejus? Nà ãm hāmri na ka hte Tīrtūm kapēr o mē ahkre mex o ri apa. Na ka hte mē kamā akahak kêt nē. Nē mē kot tee ri tanhmā ato kapēr punuj to htā ka aprí hā mē ahkre mex o ri apa. **22**Kwa mē inhmā mēmoj jarē. Rōm nhō pahihti kot mē pahte kām kàxpore hkwÿ nhōr ã mē pahpê Ijaew mā karōta. Kwa xà we ja amā mex nà? Xà kot pu mē kām kugō nà xà kot pu mē kām òr kêt nē? E kwa mē inhmā tanhmā harēnh to. Anē.

23Nhūm prem ã hêx rom kām kapēr anhÿr tā nhūm ra mē hamaxpêr ã mē omu nē mē kām:

24—E mē atô anhō kàxpore htÿxre japêr nē inhmā hō gō pa omu. Anē.

Hāmri nhūm mē kām ja gō nhūm kupy nē omu nē kànhmā mē kām kupē nē mē kām:

—E mēhō nhixi nē mēhō karō na ja hā? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Pahi Sesti karō nē hixi na hā kênā. Anē.

25Hāmri nhūm mē kuma nē mē kām:

—Tÿ. Tô kér ka mē māmrī kām hkwÿ nhōr o apa. Hā hkaro nē hā hixi. Tām kot hipêx xwÿnh jakamā õ na. No mē kajaja na pre Tīrtūm mē anhípêx nhūm mē apê õ jakamā kwa kér ka mē kapēr kôt pix mā ri amnhī nhípêx o ri apa. Anē.

26Nhūm pre ã Jejus mē kām kapēr anē nhūm mē piitâ mar o kuhê. Nhūm mē kot hêx rom kām kapēr mā xwÿnhjaja amnhī jaér pê ã kot

kàxpore jarēnh anhýrja ma. Hämri nē tee ri axte mēmoj tā hkukjēr nhūm kot pahi Sesti kwȳm ri kot tanhmā harēnh to kaxyw ām tee ri tanhmā hkukjēr to kapry. Hämri nē axte tanhmā kām nē hkēt nē ām akryk omunh pē mar o kuhē.

Akupým mē htīr jarēnh

Matêwre 22.23-33; Makre 12.18-27; Juāw 5.21, 6.39;

māänēn Wam Korīt 6.14, 15.12-28; Wam Tesarōn 4.13-18, 6.14; Apokarip 20.4

27Tā nhūm Satusew nhō xwÿnh kwÿjaja. Mē kot akupým mē htīr mā hamaxpēr kêt jakamā mē htyk nē mē hapêx ã mē hkamnhix. Jakamā na prem tanhmā axpēn mā Jejus jarēnh to nē axpēn mā:

—E kwa pu mē ma hwÿr mra nē mēmoj xihtyx ã hkukja kē mē pama nē tee ri tanhmā mē pamā harēnh to hkukamā hamaxpēr. Hämri nhūm mē piitā ja hā omu nē àhpumunh tÿx kêt ã omunh kurê kumrēx. E ma pu mē hwÿr.

Anē nē ma hwÿr mra nē Parijew nhō xwÿnhjê pyrà nē hêx rom ahkukja nē kām:

28—Pa Jejus? Kwa mē inhmā mēmoj jarē. Na pre finat Mojesja Tirtûm nhŷ hā mē panhigêt mā ã karō anē. Mē hkra hkēt rāhā mē pa nē mē htyk xwÿnhjaja nhūm mē harēnh o:

Koja mēhō hprō nē kormā kamā hkra hkēt rāhā pa nē ty. Hā koja hkôt htôja hpânhā hpröta o hprō nē kamā hkra. Hämri nhūm kato nē te kêp htô htyk xwÿnhta hkra pyràk. Anē.

Na pre ã Mojes mē kām karō anē. 29Jakamā kwa ga mē ixujarēnh ma. Koja mē kot axpēn to htô xwÿnhjaja kêp 7. Nhūm kot waja mēhō ho hprō nē wa pa nhūm kamā hkra hkēt rāhā ty. Nhūm hkôt htô hôta hpânhā hprö ho hprö 30nē wa axpēn to pa. Nhūm māänēn ty. Kamā hkra hkēt rāhā ty.

31—Nhūm htô hôta. Haxwÿja hpânhā tām o hprö nē wa axpēn to pa grire nhūm haxwÿja kamā hkra hkēt rāhā ty. Hämri nhūm htô hkwÿjaja piitā niya pyxi nē axpēn pânhā ho hprö hpa. No ām mēhō kamā hkra hkēt rāhā ra htyk pa. 32Hämri nhūm mē hpröta mē hkôt amnhî to hapu nē ty. 33Tā Tirtûm kot akupým nhýrmā mē ho htīr ronhÿx nhŷ nhÿx kêp niya mjên kumrēx? Ra piitā kot ho hprö kênā. E mē inhmā ja jarē. Anē.

34Hämri nhūm Jejus mē kām:

—Nà kaxkwa kamā mē kot amnhî nhípêxja axtem na. Pika ja kamā na htem pa nē àptar nhūm mē axpēn mā mē kure. Ja mex. 35No mē kot Tirtûm kôt amnhî xunhwÿr xwÿnhjaja na htem ty hämri nē Tirtûm nhō krí kamā kuri axte kām hprö hpräm kêt nē ri pa. Rÿ ni japêr nē kām mjên präm kêt nē ri pa. 36Hämri nē Tirtûm kapêr o mē wrÿk xwÿnhjê pyrà nē axte htyk kêt nē. Ām htīr tûm rāhā nē pa ho pa. Tirtûm ra akupým kot mē ho htīr jakamā koja mē kêp hkra nē kuri

htīr tūm nē mex nē pa ho pa nē axte kām hprō rȳ mjēn prām kēt nē ri pa.

37—Nom mē ate akupȳm mē htīr mā ajamaxpēr kēt ā harēnhja kot paj mē amā harē. Amnepēm na pre Tīrtūmja pī hpōk kamā Mojes mā kapēr nē kām:

Ixpē Apraāw nhō Tīrtūm na pa. Nē māänēn ixpē Apraāw kra Ijak mē htāmnhwȳ Jako wa ō Tīrtūm na pa.

Anhȳr o Mojes mā amnhī jarē nhūm kuma nē hā kagà. 38Kēp apu arī mē htyk rāhā nhȳx pre ā mē harēnh anhȳr kēt nē. Nhȳx pre mē harēnh o: “Amnepēm Apraāw nē hkra nē htāmnhwȳ mē htīr ri ixpē mē ō Tīrtūm na pa pre.” Anhȳr o nhȳx pre mē harē. Nom na pre ā amnhī jarēnh anhȳr kēt nē. Mē pamā te Apraāwjā mē htyk nē mē hapēx pyràk. Nom nhūm prem ra Tīrtūm ri akupȳm htīr nē mex nē pa ho pa. Tā ka htem Tīrtūm kapēr kwȳm ri akupȳm mē htīr kēt ā mē harēnh o apa. Anē.

39Nhūm pre ā Jejus mē kām kapēr anē. Hāmri nhūm Tīrtūm kapēr tūm o mē ahkre ho mē pa xwȳnh kwȳjaja kuma nē tee ri axte tanhmā kām nē hprām kaprȳ nē kām:

—Tȳ. Nà ām hāmri na ka ā ja jarēnh anē. Anē.

40Hāmri nhūm mē axte mēmoj tā hkukjēr kēt nē. Tanhmā kot wem amnhī to nē hamaxpēr o hakre? Na prem ām tee ri kām hamaxpēr o hakrenh prām kaprȳ ho kuhē. Jejus kot mēmoj piitā hkukamā àhpumunh tȳx o àhpumunh tȳx.

Jejus kēp pahi finat Tawi nhō Pahihti hā kot amnhī jarēnh

Matēwre 22.41-46; Makre 12.35-37; māänēn Rōmān 1.3-4

41Tā nhūm Jejus kānhmā xa nē amnhī tā tanhmā mē kot mar o kuhē xwȳnhjē hkukjēr to. Nom te nhām mēhō hā mē hkukjēr pyrà nē mē kām:

—E kwa mē inhmā mēmoj jarē. Tīrtūm kot mē akaxyw ām mā xwȳnhta ā na pa mē akukja. Mo na htem axpēn mā kēp finat pahi Tawi kanrēhā htāmnhwȳ pix ā harē nē māänēn kēp ō pahihti hā harēnh kēt nē? 42Na pre Tawi Tīrtūm kapēr kwȳ hā kagà nē tanhmā harēnh to. Tīrtūm mex ā mē grer xàja kwȳ kamā harē nē hā kagà nē hā kagà ho:

Na pre Tīrtūm inhō Pahihti mā ā kapēr anē nē kām: “E amnē ixwȳr tē nē inhīhkō hā nhȳ nē inhmā mē ho amnhīptār o akrī.

43 Kot paj mē kot kām akurē xwȳnh piitā mē unēnh pa nē awȳr mē o mra nē anhīhkram mē haxàr pa.” Anhȳr o pre kām kapēr. Anē.

44Na pre ā Tawija Tīrtūm kot Kris mā kapēr jarēnh anē. Mē kajaja na ka htem ām kēp Tawi kanrēhā tāmnhwȳ pix ā ri axpēn mā harēnh o ri apa. No kēt Tawi na pre kēp ō Pahihti hā harēnh o pa. Anē.

**Jejus kot tanhmā Tīrtūm kapēr tūm o mē ahkre xwìnhjē jarēnh to
Matēwre 23.1-12; Makre 12 38-40**

45Nhūm pre ã Jejus mē kām kapēr anē nhūm mē piitā mar o kuhē. Hāmri nhūm hpānhā hköt mē pa ho mē pa xwìnhjē mā kapēr nē mē kām:

—Kwa mē o kora. Kêr ka mē Tīrtūm kapēr tūm o mē ahkre xwìnhjē kot amnhī nhípêx o amnhī nhípêx kêt nē. Ām mē omu nē ām mē omu nē mē kot amnhī nhípêx kôt amnhī nhípêx o ri apa hkêt nē. 46Na htem mē piitā mē kot mē hā hpijaàm kaxyw mē ê mex pix kām ri pa. Nē mē kām mē piitā mē kot amnhīm mē rūnh xwình ā mē harēnh o mē paja na mē kām hprām. Nē mē panhō Tīrtūm kapēr o mē ahkre xà hā ixkre kamā mē kām amnhī to rūnh xwìnhjē hkrī xà mex pix ā na mē kām mē hkrī hprām. Nē mēmoj tā mē hkīnh ā arīgro hā nhūm htem mē apkur xà hā ixkre hwyr akuprō nē mē kām mē kot amnhī to rūnh xwìnhjē hkrī xà mex pix ā mē kām mē hkrī hprām. Ā na htem amnhī nhípêx anhŷr o pa.

47—Nē mē kēp mē mjēn htyk xwìnhjē ho ajuta ho pa hā amnhī jarēnh tā ām amnhī to hēx nē axtem nē mē nokupyr pē mē kēp mē hikukrêx piitā ho hapêx par o pa. Nē mē kēp mē ūrkwŷ pytā. Nē mē hēx rom te tām mē kot amnhī nhípêx pyrà nē Tīrtūm mā amnhī jarēnh japjēē ho kuhē. Mýrapê koja mē mex kêt nē. Koja Tīrtūm tanhmā ja hā mē hipêx to rax nē. Jakamā kwa kēr ka mē ā mē kot amnhī nhípêx anhŷr xwìnhjē hköt amnhī nhípêx o apa hkêt nē. Ām kwarī ho kwarī. Anē.

Kēp mjēn htyk xwình jarēnh

Makre 12.41-44

21 1Nhūm Jejus kormā Tīrtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre kamā mē omunh o xa. Na pre hte Ijaew piitā ixkreta ho mex kaxyw kām mē hikàxpore hkwŷ nhōr o pa. Jakamā nhūm mē hikàxpore rūnh xwìnhjaja hwyr agjē nē kamā kàxpore gjênh xà kamā hkwŷ gjê nē ma akupŷm mra. 2Jakamā nhūm mēhō ni pē mjēn htyk xwình haxwŷja hwyr axà. Kēp amrakati kumrêx nē hikàxpore tŷxre ām axkrutre htā mē hpānhā hwyr axà. Nē kām Tīrtūm kīnh xàj hamē kamā kuxà hāmri nē kato nē ma akupŷm tē. 3-4Hāmri nhūm Jejus arī omunh o xa. Kot ā amnhī nhípêx anhŷr ā omunh o xa nhūm ja kām mex nē. Hāmri nē hköt mē pa ho pa xwìnhjē mā harē nē mē kām:

—E mān ka mēnire htēm mūj pumu. Kēp amrakati nē hikàxpore ām kēp grire htā amnhī pē ūr pa. Kwŷjē rom kām Tīrtūm kīnh xàj amnhī pē ūr par kumrêx. Apkur xà hā hikàxpore na. Mē hkwŷjaja na htem hikàxpore hkwŷ ho mra nē kugjē nom arī mē hikàxpore rax. No nhūm nire nēj mē kurom kām hikàxpore japê hkêt nē. Nē ho ūxŷ hkêt nē àmnhīx piitā Tīrtūm mā ūr pa. Anē.

Mē kot amnhī tomnuj xwŷnhjê hkukamā mē harēnh
Matêwre 24.1-2; Makre 13.1-2

5 Tā hāmri nhūm Jejus kôt mē pa ho mē pa xwŷnhjaja kormā Tīrtūm mā amnhī jarēnh xà hā ixtre kaxwŷnh pumunh o kuhē nē axpēn mā harē nē axpēn mā harēnh o:

— Hēxta waa nē. Ixkreja mex kumrēx. Kēn rūnh o mē kot hipêx jakamā mex o mex. Nē mē kot ri Tīrtūm mā hkīnh xà nhōr nēj haxwŷja piitā mex. Anē.

Hāmri nhūm Jejus mē kuma nē mē kām:

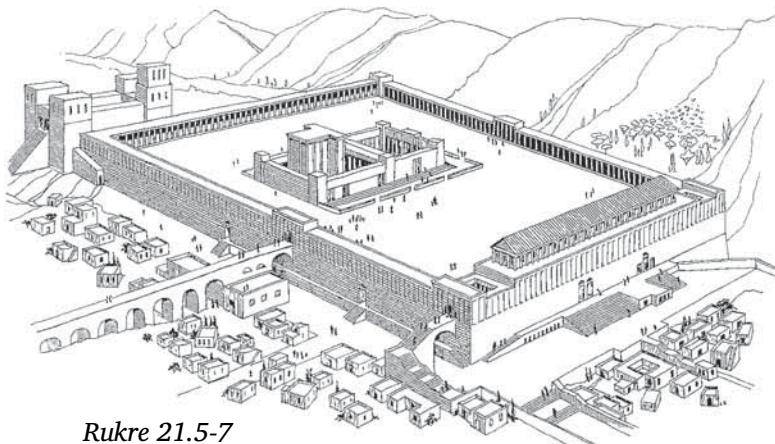
6 — Nà mex tā koja nhŷrmā mē kām Tīrtūm kurê xwŷnhjaja gràngh pa. Koja arī kēn õ axkrutre nē axpēn mŷnh nē nōr kêt nē. Koja piitā anhgrà nē ahpŷnhā ri hikwŷ. Anē.

7 Nhūm pre ā mē kot hipêx anhŷrja kukamā mē kām mē harēnh anē nhūm mē tee ri hkukamā hamaxpēr nē kām:

— Kwa xà koja mē ā hipêx anē? Kwa mē inhmā aprī hā mē kot ixtre gràngh parta jarē. Xà koja mē tokyx ho anē nà xà kormā? Kwa mēmo koja wŷj ri tanhmā amnhī nhŷpêx to? Anē.

8 Hāmri nhūm mē kām:

— Nà nhŷrmā mēmoj piitā hapêx kaxyw tanhmā amnhī nhŷpêx to kumrēx kot paj mē amā harē ka mē inhma. Koja mē ohtô nē mē apê ixtrajê hwŷr mra nē hêx rom te pa ixtre amnhī nhŷpêx pyràk o amnhī nhŷpêx o pa. Nē tanhmā mē amā amnhī jarēnh to nē amnhī jarēnh o: “E mē ixpumu. Pa na pre Tīrtūm mē awŷr inhmē. Ixpê kaxkwa rûm ixwryk xwŷnh na pa.” Anhŷr o mē akôt mē amā amnhī to hêx o pa. Hāmri nē mē amā: “E ot pa ra mē ato amnhîptâr kaxyw mē awŷr wrŷ.” Anhŷr o amnhī jarēnh o mē akôt pa. Nom kér ka mē ām mē ama nē ām mē ama. Ām mē kot mē amā amnhī to hêx o pa kénâ. Kormā akupŷn ixpôx xà hā arîgrotâ kormā.

Rukre 21.5-7

9—Nē koja mē nhýri awry hā axpēn par o pa. Nē mē atāā axpēn par o pa. Nom kēr ka mē harēnh ma nē ri tee ri tokyx mēmoj piitā hapêx kukamā ajamaxpēr kêt nē. Mēmoj piitā hapêx xà hā arīgrotā kormā.

10 Koja mēmoj piitā hapêx kaxyw nhūm ahpýnhā ri pika piitā hkôt mē pa xwýnhjaja axpēn kutā amnhī xunhwý nē pijapu nē axpēn pa.

11 Nē koja pika piitā hkôt tanhmā ahpýnhā mē à kute mē hamy nhūm mē amnhī xà htýx kamā hamak o pa.

Nē koja pikaja tertet týx nē.

Nē koja mē nhýri pika hkwý kamā prām xàj hpikaprār pa.

Nē koja kaxkwa kamā mēmoj tanhmā amnhī anhípêx to nhūm pika nhō xwýnhjaja tee ri omu nē kām ma htýx kumrēx nē htertet o kuhê.

Koja mēmoj ã amnhī nhípêx anē pa rī kormā akupýn mē awýr wrý nhūm mēmoj piitā hapêx pa. Koja mēmoj ã amnhī nhípêx anē.

12—E Tírtüm mā amnhī jarēnh xà hā ixkre gràngh par xwýj ri mēmoj tanhmā hkukamā kot amnhī nhípêx to hā mē ate ixkukjér xwýnhhta kot paj hpānhā mē amā harē ka mē inhma. Koja mē kām ixkurê xwýnhjaja mē awýr mra nē ixtā mē apynê nē tanhmā ixtā mē anhípêx to. Nē ma mē pikuprōnh xà hā ixkreja wýr mē ato mra nē kamā mē kām tanhmā mē ato kapēr punuj to. Nhūm mē kuma hāmri nē ma mē ato mra nē mē ajagjé. Mē ate ixkôt apa ho apa jakamā koja mē ã mē anhípêx anē. Nē mē õ pahihti hwýr mē ato mra nē mē kām tanhmā mē ato kapēr punuj to. 13Tā kēr ka mē kutā akrī nē axàmnhīx māmrī tanhmā mē kām ijarēnh to ho akrī.

14—Nom kwa kēr ka mē kām tanhmā amnhī jarēnh to hkukamā tee ri ajamaxpēr o ri mē amā mē uma hkêt nē. Rý mē ajamaxpēr o: “Hêxta waa nē. Tanhmā koja we mē kot ixkukjér ã arīgrotā ã pa we ri mē kām ixkapēr to?” Anhýr o tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr kêt nē. Æm amnhī kaxyw inhmā pix mā ajamaxpēr týx rāhā nē. 15Tanhmā mē kot mē anhípêx to hā arīgrotā ã kot paj tanhmā mē akrā hto ka mē inhý hā tanhmā mē kām amnhī jarēnh to. Hāmri nhūm mē amnhī tā mē ama nē axte tanhmā mē ato kapēr to hkukamā tee ri hamaxpēr o kuhê.

16—Nē koja mē anhípêêxà nē mē akatorxà nē mē atō nē mē akràmnhwýjaja. Nē kaxyw krī hkôt mē akwýjaja ixtā mē atā amýnê nē ma mē õ pahi hwýr mē ato mra nhūm mē ajagjé nē mē akwýjê pa.

17Koja mē piitā ixtā mē akamā gryk nē kām mē akurê nē. 18-19Nom mē kot ã mē anhípêx anhýr mā tā kēr ka mē amnhī to htýx nē ixkaga hkêt nē. Mē kot mē apar tā ka mē kaxkwa kamā akupým atîr kurê kumrēx. Hāmri nē ã mē kot mē anhípêx anhýr xwýnhjê rom Tírtüm mē wa ixri atîr tûm nē amex rāhā apa ho apa. Mē kot tanhmā mē ato htā mē ate

kaxkwa kamā atř tūm nē apa mā xwÿnh jakamā kwa kēr ka mē tee ri amnhī kukamā ajamaxpēr o ri apa hkêt nē.

20—Koja nhÿrmā nhÿhÿnh pôristi ohtô nē mra nē Jerujarē hwÿr pôj hâmri nē mē kâm hipôk pa nē kuhê. Ka mē ja hâ mē omu nē mē kot krÿja grành par mā ajamaxpêr kurê kumrêx. 21 Koja mē ã amnhī nhÿpêx anē ka mē amÿm amnhī wÿr mē omu hâmri nē ajapôj nē ma aprôt nē amrar kurê kumrêx. Mē apê jar pika pê Jutej kamā mē apa xwÿnhjaja ka mē omu nē mē kot mē apar pymaj ma aprôt nē amrar kurê kumrêx. Hixêt prêk wÿr ajapôj nē aprôt nē ma mra.

—Nē kê Jerujarê nhô xwÿnhjaja mē umaj haxwÿja hapôj nē ma hprôt nē ma mrar o mra.

—Nē jar kapôt ã ri mē pa xwÿnhjaja kê mē akupÿm krî hwÿr gjêx kêt nē. Âm ma mē umaj hprôt nē mrar kurê kumrêx.

22—Mē kot amnhī tomnuj mÿrapê koja Tîrtûm ã mē hwÿr mē kâm mē hkurê xwÿnhjê rênh anē. Kapêr ã kagà htûm ra kot mē hkukamâ ja jarênh kot anhÿr. Jakamâ koja mē nhÿrmâ mē hkukamâ mē harênh xâja kôt ã mē hipêx anē.

23—No mē htujarô xwÿnhjaja nē mē hkra karâre xwÿnhjaja koja mē kêp mêmoy omnuj tÿx nê. Tanhmâ kot mē amnhî to nê hprôt tÿx? Nà pika ja kamâ koja mē piitâ mex kêt nê. Mē kot amnhî tomnuj mÿrapê koja Tîrtûm ã mē hipêx anē. 24 Koja mē nhÿhÿnh krî hô rûm mē hwÿr mra nê mē unê nê mē hkamnhwÿr o mē kupa. Nê mē hkwÿjê pynê nê ma nhÿhÿm ahpÿnhâ mē õ pika hwÿr amnhî kôt mē o pa nhûm mē kamâ mē hkôt pa ho pa. Koja mē kêp Ijaew kêt xwÿnhjaja Jerujarê o amnhíptâ nê ã mē hipêx anē. Nê kamâ pa ho pa râhâ nhûm Tîrtûm nhÿrmâ akupÿm nê mē kator pa. Tâ koja mē nê mē kator parja o pa ra akupÿn mē awÿr inhnojarêt. Anê.

Nhûm pre ã Jejus mē kâm mē kot Jerujarê grành par xwÿnhjê hkukamâ harênh anē.

Akupÿn Jejus wrÿk xwÿj ri mêmoy kot tanhmâ amnhî nhÿpêx to
Matêwre 24.29-35; Makre 13.24-31; mâänên Sikûn Pêtre 3.10; Apokariç 1.7

25 Nhûm Jejus arî hkôt mē pa ho pa xwÿnhjê mâ kapêr nê mē kâm:

—Nê kot paj nhÿrmâ akupÿn mē awÿr inhnojarêt nhûm kaxkwa kamâ kanhêtî nê myyti nê mytwryre axtem tanhmâ ri amnhî nhÿpêx to. Nhûm gô xujanâr haxwÿja hkoko htÿx jao axpêr tak tÿx nê. Hâmri nhûm pika piitâ hkôt mē pa xwÿnhjaja kuma nê omu nê nê kâm ma htÿx nê mur nê htertet nê tee ri amnhî kukamâ hamaxpêr.

26—Nê koja Tîrtûm tanhmâ kaxkwa ho àk to nhûm kanhêtî piitâ pikarêr pa. Hâmri nhûm pika hkôt ri mē pa xwÿnhjaja omu nê tee ri amnhî kukamâ hamaxpêr o amnhî japräp pa nê hikwÿ. 27-28 Koja ã mêmoy amnhî nhÿpêx anê ka mē ja hâ omu nê akupÿn mē awÿr

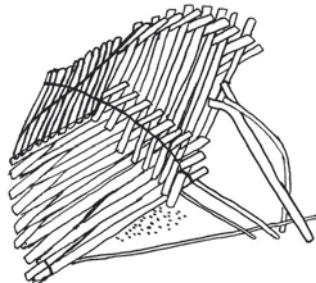
inhnojarêt mā ajamaxpēr kurê kumrēx. Hāmri nē mē kot ixbôt amnhī xunhwyr kêt xwÿnhjê rom akñh kām ijapêr arît o akuhê.

—Nà kot paj akupŷn mē awyr wrÿ. Kakrā kamā hirâ htÿx kām akupŷn ixihtÿx kām mē awyr wrÿ. Hāmri ka mē apiitâ pika piitâ hkôt ano ho ixpumu. Kot paj ã ixwrÿk anê hāmri nē mêmôj punuj piitâ pê mē apytâr pa. Jakamâ ka mē ã mêmôj kot amnhī nhîpêx anhÿrja ã omu hāmri nê tokyx ixbôt axâpirta mā ajamaxpêr nê akñh tÿx nê. Anê.

29—E ga mē pî hpâr mûj pumu. 30Na hte mêmô mytwry hâ râ nhûm mē omu nê ô hkukamâ hamaxpêr. 31Ja pyrà nê koja ã mêmôj amnhî nhîpêx par anhÿr mē ka mē omu nê akupŷn mē awyr ixwrÿkja mâ ajamaxpêr kurê kumrêx. 32Koja akupŷn ixpôx kêt ri mē kot ã mêmôj kot amnhî nhîpêx anhÿr pumunh xwÿnhjaja kormâ piitâ htyk kêt ri pa ra akupŷn wrÿ.

33—Nê koja nhîrmâ pika nê kaxkwa wa hapêx pa. Tâ no âm ixkapêr koja wa urâk nê aa hapêx kêt nê. Koja âm râhâ ho râhâ. Kot paj aa ihkjê ho tanhmâ mënâ to hkêt nê.

34-35—Nê kwa mē o kora. Mê axkâm ajamak rom. Mê kot ixbôt amnhî xunhwyr kêt xwÿnhjaja na htem kâm tanhmâ amnhî nhîpêx to hprâm xâ hkôt pix mâ tanhmâ amnhî nhîpêx to ho ri pa. Jao âm amnhî xâpkur xâ nê amnhî to mex xâ nê kâxpore pix kukamâ hamaxpêr o pa. Nê htÿx ri tanhmâ amnhî tomnuj to ho pa. Nê pipânh kâm tanhmâ amnhî to ho pa. Tâ koja mē ã amnhî nhîpêx anhÿr o pa râhâ pa ra mē haêr pê akupŷn wrÿ nhûm mē tee ri ixpumu nê kâm ma htÿx kumrêx. Te tutre htÿx ri harôj kajyr o pa nê rapuuti hwyr àr nhûm kot haê nê unênh nhûm tee kâm kator prâm pyràk. Koja mē ã amnhî nhîpêx anê. Nom kêr ka mē ho mē urâk kêt nê. Âm pa inhmâ hprâm xâ hkôt pix mâ tanhmâ inhmâ amnhî nhîpêx to râhâ ho ri apa.

Rukre 21.34-35

36—Tâ kêr ka mē ã mē kot amnhî tomnuj o pa anhÿrja kôt amnhî nhîpêx o apa pymaj amnhî to Tîrtûm wyr râhâ ho apa. Kê tanhmâ mē ato hihtyâ to ka mē ý hâ ho mē urâk kêt nê. Kêr pa nhîrmâ akupŷn wrÿ ka mē ixpumu nê mē kurom amnhî kamâ akahak kêt nê akñh tÿx nê man ixwyr mra. Anê.

Nhûm pre ã Jejus hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê jahkre anê.

37Hâmri nê apkati mē Tîrtûm mâ amnhî jarênh xâ hâ ixkre kamâ mē pikuprôn h wyr jahkre ho hkrî. Nhûm kamât nhûm hkôt mē pa ho mē pa xwÿnhjê mē mē krî rûm hapôj nê ma hixêt prêk pê Oriwêhti hwyr mra nê kamâ amnhîm hikra nê hikwÿ. 38Nhûm kwÿhtâ nhûm mē

kànhmā hkrī nē ma akupŷm krīm mra nē ixkreja wŷr agjê. Hämri nhūm mē piitā hā akuprō nē kot mē ahkre hā mar o hkrī.

Mē kot Jejus ã àmnênh ã mē harênh

Matêwre 26.14-16; Makre 14.1-2; Juâw 11.47-57

22 1 Tā nhūm Ijaew kinhā arîgro pê Pasja àhtêp o mō. Pas ã na htem amnepêm Tirtum kot pika pê Ejit pê mē hpâmjê kator mā hamaxpér kaxyw axpën wŷr akuprō nē hā hkînh. Na htem arîgroja jarênh o: “Pas” anhýr ã harê. Nē määñen harênh o: “Mē pahte pâw kaxkrit kêt kur ã arîgro.” Anhýr o harê. 2 Jakamâ nhûm mē õ patre krâhtumjê mē Tirtum kapér tûm o mē ahkre xwînhjaja ra kâm Jejus pîr prâm nê. No mē kâm hkôt mē kot kapér mar xwînhjê pymâ nê. Nê tee ri kot tanhmâ ho hkukamâ hamaxpér nê axpën mā:

— Hêxta waa nê. Kwa tanhmâ kot puj wem ho nê mē kêp kupî? Kot puj mē noo mā tanhmâ ho nhûm mē hâ mē pakamâ gryk tŷx kumrêx. Anê.

Jut Kariot kot Jejus ã àmnênh ã harênh

Matêwre 26.14-16; Makre 14.10-11; Juâw 13.21-30

3-4 Tâ nhûm Jut Kariotja. Jejus nhý hâ mē ahkre ho pa xwînh pê 12 hô na pre. Tâ axtem nê tanhmâ hamaxpér to nê Satanasti nhý hâ ma mē õ patre krâhtum mē Tirtum mā amnhî jarênh xâ hâ ixkre jamâr xwînh krâhtumjê hwŷr tê. Hämri nê tanhmâ Jejus o mē mar to nê mē kâm:

— E ot pa mē amâ Jejus jarênh o tê. Xâ kot paj mē amâ hâ amynê ka mē hpânhâ inhâmâ amnhire nà? Anê.

5 Hämri nhûm mē kuma nê hkînh nê. Hämri nê kâm:

— Nâ kot paj mē amâ amnhire.

6 Hämri nhûm mē kot kâm amnhirer ã harênh ma nê hkînh nê mē kâm:

— Tôe. Nâ kot paj mē amâ ho anê. Anê.

Hämri nê ma tê nê kato. Nê Jejus pynênh kaxyw htânopxar o ri hkôt pa. Mê kot mar o pa xwînhjê hkâx ã nhýri unênh nê ma mē hwŷr o htêm kaxyw.

Jejus kot ï hâ mē ahkre xwînhjê kutâ apkur ã harênh

Matêwre 26.17-25; Makre 14.12-21; Juâw 13.21-20

7 Tâ nhûm Pasja kato. Amnepêm Ijaewjê nhigêtjaja na prem ôwêhti hkrare hkwŷ hpar o pa. Tirtum kot ja hâ mē omunh nê Ejit kâm mē kâm mē hkurê xwînhjê nhîhkra nê mē kator kaxyw nhûm prem ã amnhî nhîpêx anê. Jakamâ na htem arî mē kêp mē hkanrêhâ mē htâmnhwŷjaja arîgro pê Pas ã axpën wŷr akuprō nê mē kâm hamaxpér pê mē urâk nê

ōwēhti hkrare hkwȳ hpa. Hāmri nē pāwti kaxkrit kêt kām kuku. 8 Jakamā nhūm Jejus ū hā mē ahkre ho mē pa xwȳnhjē wa ho axkrut nē mē amnhī kukamā wa kumē. Simāw Pêtre mē Juāwja nhūm wa mē amnhī kukamā wa kumē nē wa kām:

—E wa ma mē ijkukamā tē nē mē ijkutēp Pas ā mē panhō hā apē. Anē.

9 Hāmri nhūm wa kuma hāmri nē kām:

—Tôe. Nhȳri kot paj we wa tē nē mē akutēp hā apē? Anē.

10 Hāmri nhūm wa kām:

—Nà wa māmrī ma Jerujarē hwȳr wa tē. Nē hwȳr axà nē mēhō mytita pumunh kurê kumrēx. Nhūm amnhīm gō ru nē amnhī kre hā poti xām nē o tē. Ka wa omu nē hā ajēt nē ma hkôt ūrkwȳ hwȳr tē. 11 Hāmri nē ijkre nhō dōn pumu nē kām: “E jar na pa wa awȳr tē. Jejus na wa inhmē pa wa awȳr tē. Na awȳr pēr mēnh o: ‘Nhȳri kot paj ijkôt ri mē pa ho mē pa xwȳnhjē mē axpēn kutā Pas ā apku?’ Anē. Na ā awȳr hpēr mēnh anē.” Anē.

12—E ā kām akapēr anē kē war ama nē ra war amā ūrkwȳ nhīmōk ā ijkre rax ū jahkre. Kamā ra kaxyw mē paxàpkur xà hā mēmoj piitā. Ka wa omu hāmri nē māmrī mē ijkutēp kamā mēmoj tā apē. Anē.

13 Hāmri nhūm wa kuma nē ma krīm tē. Ma tē nē hwȳr axà hāmri nē ra kot wa kām mēmoj jarēnh xà hkôt mēmoj piitā omu hāmri nē mē kutēp mēō hā àpēnh o wa xa.

14 Tā nhūm myt axà nhūm mē wa hkôt mō nē ijkreta wȳr àpir pa. Hāmri nē apkur kaxyw hkrī hpa nhūm Jejus mē ūhkō hā nhȳ. 15 Hāmri nē mē kām tanhmā amnhī jarēnh to nē mē kām:

—E na pa inhmā Pas ā mē anhīhkō hā ixàpkur prām nē. Kormā ixte amnhī xà htȳx kām ijamat xwȳj ri. 16 Kwa mē inhmā. Kot paj axte mē akutā Pas ā ixàpkur kêt ry rax nē. Nom koja nhȳrmā Tirtūm akupȳn ixte mē ato amnhīptār kaxyw inhmē hāmri pu mē rī kormā axte arīgro mex maatija ā pahkīnh kām axpēn kutā paxàpkur rax nē. Anē.

17 Nhūm ā mē kām amnhī jarēnh anē nē hpānhā wīhti py nē o xa nē Tirtūm mā harē nē kām:

—Pa Papaj. Nà ām hāmri na ka hte mē inhnē mē kām mē ijkurē xwȳnhjē pumunh mex nē mē ūhkra pē mē ijapōj. Amex o amex. Anē.

Hāmri nē hpānhā hkôt mē pa ho mē pa xwȳnhjē hō mā kugō nē kām:

—E mī. Apy nē mē axpēn pānhā hkwȳ ho ijkō. 18 Ām hāmri na pa mē amā amnhī jarē. Kot paj axte wīhti ho ijkōm kêt rāhā nhūm nhȳrmā Inhō Papaj akupȳn mē awȳr inhmē. Hāmri pu mē rī kormā akupȳn ixpōx xà hā arīgrotā ā pahkīnh rax nē. No ām ra axtem tanhmā hā mē pahkīnh to. Anē.

19 Hāmri nē hpānhā pāwti py nē mā ho anē nē Tirtūm mā harē. Hāmri nē ho hkry hpa nē mē piitā mē kām ūr pa nē mē kām:

—E na pa ã pāwti ho hkry nē mē amā õr anē. Koja mē ã inhīpêx anē nē te mē kot ixto hkry hpar pyràk o inhīpêx pa amnhī xà htŷx kamā ijamat kām ty. Nom mē anē kot paj ty. Jakamā kēr ka mē ixwakre kamā tōhā axpēn wyr akuprō nē ixte mē ate amnhī tomnuj pānhā amnhîrer kaxyw mē anē ixtykja mā ajamaxpēr pê akînh nē pāwti hkur o akrī. E mē māmrī axamnhîx aku. Anē.

Nhūm pre ã mē kām amnhī jarēnh anē nhūm mē mar pê pāwtita hkur o hkrī. 20 Hāmri nē ra hkur pa. Hāmri nhūm Jejus axte kopta py nē mē kām:

—Mē kot ixpîr xà hā arîgro hā koja ixfamrō axkapî. Nom koja mē amarî ixpîr nhūm ixfamrō amarî hpi kapîr kêt nē. Âm paa. Pa kot paj mē anē mē ihkram amnhī jaxà nhūm mē ã inhīpêx anē. Koja ixfamrō axkapî nhūm Tîrtum omu nē ixfukwak ri mē anē mē ate amnhī tomnuj piitâ te amnhī katut kôt rēnh par pyràk o hipêx nē mē ato hkra. Amnepêm kot ja hā amnhī jarēnh xà hkôt. Jakamā e mē ixfamrō pikapîrta mā ajamaxpēr pê wîhti hkwî ho ixfkō. Anē.

Jejus ã mē kām àmnênh xwînh jarênh

Matêwre 26.21-25; Makre 14.18-21; Juâw 13.18-19

21 Nhūm Jejus arî mē kām kapêr nē mē kām:

—Nē kot mē kām ixtâ àmnênh mā xwînhhta na jar mē pahkaêx ã mē pakutâ apkur o nhŷ. 22 Tîrtum kām hprâm xà hkôt koja mē tanhmâ ixtorax nē ixpîr. Nom kot mē kām ixtâ àmnênh mā xwînhhta hêxta waa nê. Â kot inhîpêx anhîrja mîrapê koja amnhî xà htŷx kām hamak rax kumrêx. Anē.

23 Nhūm pre ã Jejus mē kām amnhî jarênh anē. Nhūm mē kuma nê tee ri axpêñ pumunh o hkrî. Hāmri nê ri axpêñ kukja nê axpêñ mā:

—Kwa nà mē pahtô kot pu we ã ri hipêx anē? Nà pa hkêt.
Anhîr o tee ri axpêñ kukjêr o hkrî.

Mê pamâ amnhî to rûnh prâm kêt ã mē pamâ karô

*Matêwre 20.20-28; Makre 10.35-45; mâanen Rômân 12.3-5, 12.10, 12.16;
Epes 4.2-4; Piripos 2.3-8; Xiakre 4.1-10; Wam Pêtre 5.3*

24 Tâ nhûm Jejus nhŷ hâ mē ahkre ho mē pa xwînhjaja axpêñ mā tanhmâ kapêr to ho hkrî nê axpêñ mā:

—Kwa mē pahtô kot puj wem nhîrmâ pahpê pahi nê mē ho amnhîptâr rax o ri papa? Anê.

Hāmri nê mē axpêñ mā: “Nà pa.” Anê nê nhânh axpêñ mā: “Nà kêt paa.” Anê. Hāmri nhûm mē nêtanh axpêñ mā: “Nà kêt pa kênâ.” 25 Anhîr o axpêñ mā kapêr o hkrî. Hāmri nhûm Jejus tee ri axpêñ tâ mē kuma nhûm mē ã hamaxpêr anhîrja kêp omnuj nê nhûm mē kâm tanhmâ hâ kapêr to nê mē kâm:

—E mē inhma. Na hte Ijaew kêt xwÿnhjê nhō pahijaja ã amnhĩ nhípêx anhŷr o ri pa nē amarī hkrī xà kamā hkrī ho hkrī. Àhpumunh tÿx jakamā na htem amarī ixkre hkre jakry kamā kâm mē àpênh xwÿnhjê mā mêmō mē àpênh ã karō ho hkrī. Na htem ã amnhĩ nhípêx anhŷr o pa. Nē mē kot amnhîm mex ã harênh kaxyw tanhmâ mē ho mex to ho pa. 26-27 Tâ kêt ka mē ho mē urâk kêt nê. Kêt ãm te amarī ri mē apa xwÿnh pyràk o axpën nhípêx. Ixpyrà nê amarī mêmôj to mē kutâ anojarêt râhâ ho ri apa. No mē ate mē ho amnhîptâr rax kukamâ ajamaxpêr kêt nê. 28 Na prem axpën mā ixto hêx nê tanhmâ ixto kapêr punuj to htâ ka mē ama nê ãm mē ama nê arî ijkôt ri apa râhâ nê. ãm hâmri na ka htem arî ijkôt ri apa anê. 29-30 Kot paj amnhî tâ mē ato mex rax nê. Na pre ra Tirtûm nhýrmâ ixte mē ato amnhîptâr o ixkrî kaxyw ixâm. Tâ ot pa amnhî pyrà nê mē pahkwì Ijaew kaxyw mē axunhwì ka mē nhýrmâ mē piitâ mē ho amnhîptâr o apa. Nê mē apê ixkràmnhwì hâ nhýrmâ ixkutâ axàpkur o apa. Anê.

Jejus kot Simâw Pêtre mâ kapêr ã harênh

Matêvre 26.31-35; Makre 14.27-31; Juâw 13.36-38

31 Tâ nhûm Jejus Simâw Pêtre mâ kapêr nê kâm:

—Kwa Simâw. Na Satanasti kâm hprî hâ ixtâ mē apiitâ mē kamâ hamak prâm nê. Tanhmâ kot mē akrâ hto nhûm mē ate mē kâm ixsurê xwÿnhjê pumaj ijkaga hâ kâm mē akamâ hamak prâm tÿx nê. Jakamâ ã kot mē anhípêx anhŷr kaxyw na pre ra amnhî to Inhô Papaj ma nhûm kâm: “Tôe. Kam nê mâmri tanhmâ mē kamâ ajamak to.” Anê.

32—Tâ ate mē umaj ijkaga nê axte ate amnhî kaxyw inhmâ ajamaxpêr kêt pymaj na pa ra ato Inhô Papaj wyr kâm ixihtyâ nê Simâw Pêtre. Jakamâ kêt ka mêmô arîgro hâ tee ri ijkaga hâ amnhî pumu hâmri nê tokyx tâm akupym ijkôt amnhî xâm tÿx nê. Kêt kê nhýrmâ akwŷjê hô tanhmâ amnhî tomnuj to nê tee ri amnhî kukamâ hamaxpêr ka ja hâ omu hâmri nê kâm ate tanhmâ amnhî tomnuj tota jarê. Kê mē ã ate amnhî nhípêx anhŷr ã ajarênh ma nê apyrâ nê tokyx akupym tâm ijkôt amnhî xâm tÿx kurê kumrêx. E kêt ka ã akupym ijkôt mē piitâ mē hipêx anhŷr o ri apa Simâw Pêtre. Anê.

Nhûm pre ã Simâw Pêtre kot tanhmâ amnhî nhípêx to hkukamâ kâm ujarênh anê. **33** Hâmri nhûm tee ri amnhî tâ kuma nê kâm:

—Kwa nà Pahihti. Kot paj ri akwym tanhmâ amnhî tomnuj to hkêt nê. Koja mê te ajaxâ nê apî htâ kot paj arî akôt ri ixpa ho ixpa nhûm mē pahto amýrâ nê tanhmâ pahto. Anê.

34 Hâmri nhûm kuma nê kâm:

—Nà koja apkati hkôt krâhyre hkâr kêt ri ka ra mē umaj ate ijkôt apa hkêt ã mē kâm amnhî tâ axâprâr o axkrunêpxi kâm ga. Anê.

Jejus kot hkwŷjê mā mēmoj tā karō*Matêwre 10.5-15; Rukre 9.1-3*

35Hāmri nhūm Jejus arī hkôt mē pa ho pa xwŷnhjê mā kapēr nē mē kām:

—E wam ixte mē hwŷr mē arënhta ā na ka prem amnhī kôt aparkà hkwŷ ho apa hkêt nē. Nē kawà jamanh nē ho apa hkêt nē. Nē mrykà jamanh nē amnhī kôt ho apa hkêt nē. Ām mē anhŷ kamā mē hwŷr apa hā na pa pre mē amā karō. Tā xàn ka prem ā mē hwŷr apa anē nhūm mē amnhī wŷr awŷr kêt nē? Nà xà na prem amnhī wŷr mē awŷ? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Tỳ na prem amnhī wŷr mē ixwŷ. Mē ixte amnhī kôt mēmoj to ipxa hkêt tā na pa prem amarī mē kutā ixàpkur mex o ri mē hkôt ipxa. Anē.

36-37Hāmri nhūm mē kām:

—Tôe. Nà mē kot mē ato mex tā nom koja mē hpānhā axtem hō ho mē anhípêx. Jakamā kér ka mē akupŷm mē kām ijarênh o apa kaxyw anojarêt hāmri nē anhō mrykà rŷ akawà htu nē ma amnhī kôt ho apa. Nē awapo. Kot kaj mē awapo hkêt japêr hāmri nē apipro xà ho wēnê nē amnhīm hō japrô nē ma amnhī kôt ho apa. E kér ka mē ā amnhī nhípêx anē.

—Nē Tîrtûm kapēr ā kagà htûm kot ra ixkukamā tanhmā ijarênh to nē kot ijarênh kot:

Koja mē hipêx o te mē kot amnhī tomnuj tỳx xwŷnh nhípêx
pyràk. Anē.

Ā mē kot inhípêx anhŷr kukamā ijarênh kot anhŷr. Tā na mē ra ā inhípêx anhŷr kaxyw. Anē.

38Nhūm pre ā Jejus mē kām kapēr anē nhūm mē kuma nē kām:

—Ota mē panhō wapohti hamêxkrut Pahihti. Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Tôe. Nà hāmri. Mē amnhīm axi nē ho amnhīm mēmoj to anē. Anē.

Jejus kot Tîrtûm mā amnhī jarênh*Matêwre 26.36-46; Makre 14.32-42*

39Tā nhūm Jejus kē axte krïja rûm kato nē hixêt pê Oriwêhti hwŷr tē nē api nhūm hkôt mē pa ho mē pa xwŷnhjaja ma hkôt mra. **40**Hāmri nē nhýri hixêt kahti ri hkri nhūm Jejus mē kām:

—E kwa kér ka mē ixkutêp amnhī to Inhō Papaj wŷr o akrī. Kê mē ixkôt tanhmā mē ato htâ ka mē amā mē uma xàj ixfaga hkêt nē. Arī mē kutā amnhī to htŷx nē akuhê. Anē.

41Hāmri nē mē kurûm htêm grire nē Tîrtûm mā amnhī jarênh kaxyw hkôn krâ ho têm nē nhý. **42**Hāmri nē kām:

—Kwa Papaj. Nà na pa ra amnhī xà htìx kukamā ijamaxpēr nē amnhī kamā iixkahak tìx kumrēx. Inhmā amnhī xà kamā ijamat präim kêt o ijamat präim kêt. Jakamā kot kaj amā inhnê ho ajapêx präim nē mämri inhnê ho ajapêx nhūm mē kām iixkurê xwìnhjaja tanhmā ixto hkêt nē. Rì ko. Kot kaj amā mē kot tanhmā ixto hpräm hā kē mē mämri tanhmā inhiipêx to. Nom pam inhmā hpräm xà hköt kêt. Anē.

Nhūm pre ã Jejus amnhī to Hipêêxà Tîrtûm wyr anē. 43Hämri nhūm kuma nē hwyr kapêr o wrýk xwìnhja mē nhūm hwyr wrý nē kuri xa. Hämri nē ôxâhkre kaxwînh kām tanhmā ho hihtìx to. 44Nhūm kē axte amnhī to Hipêêxà hwyr kām hihtìx nē. Tee ri amnhī kukamā hamaxpêr pê amnhī kamā kahak tìx kumrēx. Jao hā gô rax nē te hkamrō xâhàr pyràk o pikap ahà. 45Hämri nē kànhmā xa nē akupým hköt mē pa ho mē pa xwìnhjê hwyr tē nē mē omu nhūm mē ra òt pa nē hikwý. Mē kot tee ri Jejus kot mē kām amnhī jarênhja kukamā hamaxpêr o hkaprī nē òt pa nē hikwý. 46Hämri nhūm Jejus tē nē tee ri mē omu nē mē kumra nē mē kām:

—Kwa nà. Mē ri ã amnhī nhîpêx anhýr kêt nē. Kwa mē kànhmā akrí nē amnhī to Inhō Papaj wý kē mē ato mē axihtìx. Hämri nhūm mē tanhmā iixköt mē ato ka mē inhý hā mē kutā amnhī to htìx nē akuhê. Anē.

Mē kot Jejus pynênh ã mē harênh

Matêwre 26.47-56; Makre 14.43-50; Juâw 18.1-11

47Nhūm pre ã Jejus mē kām kapêr anhýr rôm nhūm hköt pa ho pa xwình pê Jut Kariotja amnhī kôt mē kot Jejus pynênh xwìnhjê ho tē. Mē ho htêm rax nē. Hämri nē kot Jejus kahti hköt mýnh kaxyw hwyr tē 48nhūm amnhī tā omu nē kām:

—Kwa Jut. Xà mē kahti hköt mē hamýnh nē mē hpär o na htem mē kām mē hā amýnê? Anē.

49Hämri nhūm hköt mē pa ho mē pa xwìnhjê hója tee ri mē kot amnhī nhîpêx ã mē omu hämri mē ò wapota mā hamaxpêr kurê kumrêx nē Jejus mā:

—Kwa Pahihti. Xà kot paj mē panhō wapohti py nē ho mē panê mē hkwý hpa? Anē.

50Hämri nhūm hóta kuma nē mē kaxyw ja kapa. Nhūm mē ò patre maati mā àpênh xwìnhjê mē hköt tē nhūm omu nē kām wapo ho apê. Nē kot ho hkrâ nhîpônh mā tā kuhpaw nē ho upôk rûm hamak nhíkjê pix krâhta. 51Hämri nhūm Jejus omu nē nê kām kapêr nē kām:

—Kwa nà ri ã amnhī nhîpêx anhýr kêt nē. Amarí xa. Anē.

Hämri nē hamakja py nē akupým kām hamak ã kuxi nē ho mex. 52-53Hämri nē mē kot unênh mā xwìnhjê mā tanhmā kapêr to. Mē ò patre krâhtûmjê mē Tîrtûm mā amnhī jarênh xà hā iixkre jamâr xwìnhjê

krāhtūm mē Ijaew nhō pahijē mē nhūm mē ho pimrātā mē kām kapēr nē mē kām:

—Kwa na pa pre apkati mē Tīrtūm nhōrkwŷ kamā mē kām ixkapēr o ixpa ka prem tokyx ixpynênh kêt tā jarāhā te ixte amnhī tomnuj xwŷnh pyràk o inhîpêx nē ixwŷr wapo nē kô hā akapēn nē ixwŷr ā atêm rax anē. No ãm ra mē ate tanhmā ixto kaxyw arîgro kator kênā. Jakamā kot kaj mē māmrī tanhmā amā ixto hprām xà hkôt māmrī tanhmā ixto. Satanasti nhŷ hā ā mē ate inhîpêx anhŷr mā kênā. Anē.

Simāw Pêtre kot Jejus kôt pa hkêt ā kot amnhī jarēnh

Matêwre 26.69-75; Makre 14.66-72; Juāw 18.15-18, 18.25-27

54Tā nhūm mē Jejus pynê nē ma o tē. Ma mē ō patre maati nhōrkwŷ hwŷr o tē. Nhūm Simāw Pêtre ma hapu hā mē hkôt hā mē omunh o tē.

55Nhūm mē patre maati nhōrkwŷ hwŷr Jejus o axà nē hkôt gjêx pa hāmri nhūm Simāw Pêtre kítare hwŷr axà nē mē kuri xa. Nhūm mē kítare kamā amnhîm kuto nē hā ànhunh o hkrī nhūm 56mē ïhkô hā ànhunh o nhŷ. Hāmri nhūm mē kām àpênh xwŷnh niti hirâ kamā hprî hā omunh kurê kumrêx nē mē kām:

—Xê pêr myti ja kêp Jejus kôt mē pa ho mē pa xwŷnhjê hō na. Anē.

57Hāmri nhūm tee ri amnhī tā kuma nē kām mē uma nē mē kām amnhī tā aprâ nē kām:

—Tk. Kokŷ. Ixte měhō my ata pumunhre hā. Anē.

58Tā nhūm hpânhâ měhō myja kām:

—Kwa nà. Ām hāmri na ajarê. Apê Jejus kôt ri mē pa xwŷnhjê hō na ka.

Anē nhūm kuma nē kê axte kām:

—Kwa mē ri ā amnhī krâ hkôt ri ixto axêx anhŷr kêt nē. Ām ixte aa měhôta pumunh kêt kumrêx. Anē.

59Tā nhūm ja haxwŷja axte omu nē kām:

—Kwa ām hāmri na mē ajarê. Apê Jejus kwŷ hō na ka. Urâk nē te apê Garirej nhō xwŷnh pyràk kênā. Anē.

60Hāmri nhūm tee ri kuma nē mē kām amnhī tā àprâr kām hihtȳx nē mē kām:

—Tk. Ixpê Garirej nhō xwŷnh kêt. Ām ixte měhō mûj pumunh kêt kumrêx tā ka mē ām xatâ hkôt ixpa ho ixpa xwŷnh ā ixfamnhix o akuhê.

Anhŷrja o ra mē kām amnhī tā aprâr o axkrunêpxi mē nhūm krâhyre kâ. 61Hāmri nhūm Jejus arî ixkre kamā ām tā Simāw Pêtre ho hakêx nē omu. Hāmri nhūm amnhī tā no pumu nē kot hkukamā kām ā amnhī nhîpêx anhŷr jarênhja mā hamaxpêr kurê kumrêx. Krâhyre hkâr kêt ri kot mē kām amnhī tā àprâr o axkrunêpxi hâ harênhja mā hamaxpêr nē kânhmā hakry hpar o tē nē hkaprî htŷx

nē. **62**Hāmri nē hkaprī xàj kítare pê kato nē tē nē awry hā xa nē mýr rax kumrēx.

Mē kot Jejus tak ā mē harēnh

Matêwre 26.67-68; Makre 14.65

63Hāmri nhūm mē kot Jejus pumunh o kuhê xwÿnhjaja hā hpēr o axkē nē htak o kuhê. **64**Nē no hpro nē htak nē kām:

—E atak xwÿnh nhixi jarē. Apê Tirtûm Kra hā ate amnhī jarēnh jakamā mān urâk nē axâhpumunh tÿx. Jakamā e hixi jarē. Anē.

65Hāmri nē xatā haprÿ nē kām kapēr punuj nē.

Mē kot mē hkrâhtûm wyr Jejus o htêm ā mē harēnh

Matêwre 26.57-68; Makre 14.53-65; Juāw 18.19-24

66Tā nhūm myt kator o mōr mē nhūm Ijaew nhō pahijê mē patre krâhtûmjê mē Tirtûm kapēr tûm o mē ahkre xwÿnhjaja axpēn wyr pikuprõnh pa. Hāmri nhūm mē ma mē hwyr Jejus o tē. **67-68**Nhūm mē omu nē tanhmā kot amnhī jarēnh to hā hkukja nē kām:

—Kwa mē inhmā amnhī jarē. Xà ka na apê Tirtûm kot mē ixxaxyw axām xwÿnhta? Xà ka kot kaj Rõm nhō xwÿnhjê pê mē ixpytâ nē mē ixto amnhîptâr o apa? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Nà kot paj tanhmā mē amā amnhī jarēnh to ka mē ixxkôt ajamaxpēr kêt nē. Ixte ām hāmri mē amā amnhī jarēnh tā ka mē inhma nē ām inhma. Nē kot pa amnhī xwar mēmoj tā mē akukja ka mē amnhī xwar inhmā tanhmā harēnh to hkêt nē. Ām mē axêx rom mē ate ā ixxukjêr anhîr kênā. **69**Tā nom kot paj tokyx ma akupym Inhîpêêxâ Tirtûm wyr api. Hihtyx o hihtyx râhâ nē pa ho pa xwÿnh na. Jakamā kot paj hwyr api nhūm amnhī nhîhkô hā inhîr pa upôk rûm mē apiitâ mē ato amnhîptâr o ixkrî. Hāmri nē nhîrmâ paa tanhmā mē ajarênh to. Anē.

70Hāmri nhūm mē tee ri kot ā amnhī jarênh anhîrja ma nē kām:

—Tk. Kwa akatât kôt mē inhmā amnhī jarê nà. Xà apê Tirtûm Kra na ka? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Tÿ ixpê Kra na pa. Anē.

71Hāmri nhūm mē tee ri ā amnhī jarênh anhîrja ā kuma nē axpēn mā:

—Kwa mo kaxyw kot puj mē axte mē hkwÿjê japêr nhūm mē tanhmā kot amnhī tomnuj to hā harê? Tâm kêp Tirtûm Kra hā amnhī to hêx nhūm mē pahte pahpiitâ mar kênâ. E kwa tokyx pu mē ma Rõm nhō pahihti hwyr o tê kê mē pamâ hā amyñê nē mē pamâ kupi. Anē.

Mē kot pahi Pirat wyr Jejus o htēm ā mē harēnh
Matēwre 27.1-2, 27.11-26; Makre 15.1-5; Juāw 18.28-38

23 1Tā nhūm mē Jejus o kato nē nhām Pahihti Pirat wyr o tē.
 2Hāmri nē kutā ām nē tanhmā kām ho hēx to nē kām:

—E ot pa mē awyr jahti ho tē. Na hte mē inhmā hēx rūnh o pa. Mē ixte Pahihti Sesti kapēr kwym ri amnhī nhīpēx prām xāj tanhmā mē inhmā mēmoj tā karō hto ho pa. Nē axtem nē mē ixte Sesti mā kāxpore hkwȳ nhōr kēt ā mē inhmā karō. Nē Tīrtūm kot mē pakaxyw kēp mē panhō pahi hā ām xwīnhyā amnhī jarē. Ā na hte mē inhmā amnhī to hēx anhȳr o pa. Anē.

3Hāmri nhūm Pirat mē kuma nē Jejus pumu nē kām:

—E kwa inhmā amnhī jarē. Xà apē Ijaew nhō pahi na ka? Xà ka na htem amnhī wyr akām hamak o pa? Anē.

Hāmri nhūm kām:

—Nà ām hāmri na ka ā ijarēnh anē. Anē.

4Hāmri nhūm Pirat tanhmā hkukjēr to nē tee ri kot amnhī jarēnh ā kuma hāmri nē patre krāhtūmjē mā kām:

—Kwa mēmo mȳrapē kot pa tanhmā mē amā hā ixāmnēnh to? Kot tanhmā amnhī tomnuj tore hā. Nà kot pa kām inhūre. Anē.

5Hāmri nhūm mē tee ri kuma nē kot mē kām hā àmnēnh prām xāj hā kām kapēr kām hihtyā nē. Nē kām:

—Kwa nà. Na pre hte pika pē Jutej kamā tanhmā mē kām hēx to ho pa. Hāmri nhūm mē ra hā axpēn kutā amnhī xunhwȳ nē hā pijapu rūnh o pa. Tā māänēn Garirej kamā ā amnhī nhīpēx anhȳr o hkrax nē hpānhā amnē mē pahwyr ā amnhī nhīpēx anhȳr kaxyw mōr anē. Anē.

Mē kot Erox wyr Jejus o htēm ā mē harēnh

Rukre 9.7-9

6Hāmri nhūm Pahi Pirat mē kuma nē mē kām:

—Kwa xà kēp Garirej nhō xwīnhyā na? Anē.

Hāmri nhūm mē kām:

—Tȳ. Kēp Garirej nhō xwīnhyā kēnā.

7Anē nhūm mē kām:

—Tō mē ma pahihti Erox Äxipas wyr mān o tē. Kēp Garirej nhō xwīnhyā nhō pahi na. Tā ra jar Jerujarē kamā ham pōj. No axtem ixpē Jutej kamā mē pa xwīnhyā nhō pahi jakamā kwa mē ma õ pahita wyr mān o tē kē tām tanhmā mē amā ho. Anē.

8Hāmri nhūm mē kuma nē ma pahi Erox Äxipas wyr o tē. Na pre ra Erox Äxipasja xatā Jejus jarēnh ma nē kām omunh prām nē. Kām aa kot mēmoj pumunh kēt õ ho anhȳr ā omunh prām tȳx jakamā nhūm mē ma hwyr o tē nhūm omu nē hkīnh nē. 9Hāmri nē tee ri mēmoj tā

hkukja no nhūm akryk xa nē tanhmā kām nē hkêt nē. 10 Hāmri nhūm mē õ patre krāhtūmjē mē Tīrtūm kapēr tūm o mē ahkre xwÿnhjaja kām ho kapēr punuj nē ho hêx kām hihtyx nē. 11 Hāmri nhūm pahi Erox Āxipas mē kuma hāmri nē õ pôristi mē wa kām kapēr punuj nē hā hpēr o axkē nē tanhmā ri hapry to. Hāmri nē hā hpēr o pikēnh kām kēp pahi hā mē ê mexja py nē kām haxà nē akupým pahi Pirat wyr kumē.

12 Na pre Pahi Pirat mē Pahi Erox Āxipasja wa kām axpēn kīnh kêt nē. Tā hāmri nhūm Erox Āxipasja tee ri Jeus kot kām tanhmā amnhī jarēnh to hā mar prām xàj tee ri hkukamā hamaxpēr hāmri nē Pirat ã hpijaàm kaxyw akupým hwyr kumē. Hāmri nhūm amnhī tā omu hāmri nē wa ra akupým kām axpēn kīnh nē. Nē akupým axpēn mā hpēr o axkē nē pikunhar o pa pē akupým axpēn to hkrāmnhwȳ.

Pirat kot Jeus pīr ã àmnênh

Matēwre 27.15-26; Makre 15.6-15; Juāw 18.39-19.16; māänēn Atre 3.13-14

13 Tā nhūm Pirat akupým amnhī wyr mē hā karō. Ijaew kwÿjaja nē mē õ pahijaja nē mē õ patre krāhtūmjaja nhūm akupým amnhī wyr mē piitā mē hā karō. 14 Hāmri nhūm mē akupým hwyr gjêx pa nē kuhê nhūm mē kām:

—E na ka mē ixwyr mytita o tē nē tanhmā inhmā harēnh to. Kot mē akwÿjê mā tanhmā hêx to ho pa hā harē. Tā pa ra jar mē anoo mā tanhmā hkukjēr to nē tee ri kot inhmā tanhmā amnhī jarēnh to hā kuma. Te kot amnhī to mex xwÿnh pyràk. Mē ate tanhmā ho akapēr to htā nom kot anhýr kêt. Kot amnhī to mex xwÿnh na. 15 Pahi Eroxja ra ixpyrà nē tee ri tanhmā hkukjēr to nom nhūm tanhmā kām nē hkêt nē. Nhūm tee ri ja hā omu nē akupýn ixwyr kumē. Jakamā kwa mēmo mÿrapê kot paj mē amā hā amÿnê nhūm mē amā kupí? Tanhmā kot amnhī tomnuj tore hā. 16 Kot paj ãm mē kām anē kē mē htak nē kām ure kē māmrī ma tē. Anē.

17 Arígro pê Pas ã na pre hte mē õ pahi mē kot mē ho prêz nhūm mē hkrī xwÿnhjaja nhūm pre htem mē ho hpÿnh nē mē kām ure. Jakamā na pre ã mē kām kapēr anē nē kot Jeus tak nē kām urer mā. 18-19 Nom nhūm mē kuma nhūm ja mē kēp omnuj nē nhūm mē kām:

—Kwa nà. Apí ri. Apí nē mē inhmā Parapas mā mān anhûre. Anē.

Parapas na pre mē õ krī kamā õ pôristi mē pahi Piratja mē kutā amnhī xām nē kēp õ pôristi hōxpí. Mÿrapê na prem ra haxà nhūm hkrī ho hkrī. Jakamā nhūm mē Pirat kot kām urer kaxyw ã kām kapēr anē. 20 Nom nhūm kām Jeus mā urer prām jakamā axte hā mē hkukja nē mē kām:

—Kwa nom mēmoj mÿrapê kot paj mē kām hā amÿnê nhūm mē amā kupí?

21Anhŷr tā nhūm mē kuma nē ām kuma. Nē xatā kām:

—Kwa tokyx pī kahpa hā anhō kê ty. Anē.

22Hāmri nhūm tee ri mē kuma nē mē kām:

—Tk. Kwa nà. Tanhmā kot amnhī tomnuj tore hā kot pa kêt hā kunhō nhūm ty. Nà kot paj ām mē kām anē kê mē htak nē kām ure kê ma tē. Anē.

23Hāmri nhūm mē xatā hā kām kapēr kām hihtŷx nē kām:

—Kwa nà. Pī kahpa hā mān anhō kê ty.

Anhŷr o ām xatā kàx pê àmra kamā kām hā amŷnē. **24**Hāmri nhūm Pirat tee ri mē kuma hāmri nē tā mē kām hprām xà hköt mē kām ā amŷnē. **25**Hāmri nē mē kām Parapas mā ure. Ra kot pahi Pirat pê ò pôristi kutā amnhī xām nē kēp hōx pīr tā nhūm mē kām hprām xà hköt akupŷm kām ure. Hāmri nē mē īhkram Jejus jaxà. Mē kām hprām xà hköt ri mē kot tanhmā hipêx to kaxyw.

Mē kot pī kahpa hā Jejus nhôr ā mē harēnh

*Matêwre 27.31-43; Makre 15.21-32; Juāw 19.17-20, 19.27-31;
māänēn Atre 7.59-8.1*

26Tā nhūm pôristijaja Jejus o kato nē ma kapôt mā o tē. Nē kām ò pī kahpa gō nhūm amnhī kaxyw kumŷ nē o tē. Nom mē kot htak rax kurê nhūm hirot tŷx nē nhūm mē ja hā omu nē mēhō kot ho ajuta kaxyw mē hkapi ho xa. Hāmri nē Sirēn nhō xwŷnh Simāw hkà htyk pumu. Nhūm pre htŷx hamakêtkati nē mē kutā krīm tē. Hāmri nhūm mē haêr pê unê nē kām Jejus o ajuta kaxyw hā karō nhūm kām ò pī kahpaja myè nē mē hköt o tē.

27Hāmri nhūm mē ohtô nē Jerujarē rūm Jejus kôt mō. Nhūm mēni hkwŷjaja omu nē kām hkaprī xàj myr o hköt mō. **28**Hāmri nhūm mē myr ā mē kuma nē mē ho hakēx nē mē omu nē mē kām:

—Kwa nà Jerujarē nhō xwŷnhjaja. Mē amā ixkaprī xàj amyr kêt nē. Kêt mē kamjaja amā amnhī kaprī xàj mān mur. Nē mē akrajê kamā axukaprī xàj mān mur. **29**Koja mē nhŷrmā mē apê mē anhō krī gràn̄h pa ka mē apunuj nē amnhī xà htŷx kamā ajamak o ri apa. Nē tee ri mē akrajê hkukamā tanhmā ajamaxpēr to nē ajamaxpēr o: “Hêxta gâà nē. Na ixkrajaja ixpê amnhī xà htŷx kām hamak o pa. Kêp apu mē hkra hkêt xwŷnhjê pyrâ nē ixkra hkêt nē ixpa ro nhŷx inhmā mex nē. Nhŷx pa ixkînh nē.” Anhŷr o kot kaj mē nhŷrmā ajamaxpēr nom ā ajamaxpēr anhŷr kaprŷ.

30—Nē kot kaj mē apiitā mēmo punujta pymaj tee ri amā tokyx atyk nē ajapêx par prām kaprŷ nē axpēn mā akapēr o: “Hêxta gâà nē. Kot kēn prêk mûj mē panhîpy rôrôk nē tokyx mē panhîmex par ronhŷx mē pamā ja mex.” Anhŷr tā no ām tee ri ā ajamaxpēr anhŷr kaprŷ. **31**Nom kêt pa. Aa ixte tanhmā amnhī tomnuj to hkêt tā nhūm mē ā inhîpêx anē. Nom

mẽ ate amnhĩ tomnuj mȳrapê koja mẽ nhȳrmã tanhmã mẽ ato rax o ã mẽ kot inh̄pêx anh̄yrja jakrehn pa. Hêxta waa nẽ. Na pa mẽ akukamã ijamaxpêr nẽ ixkapr̄i htŷx nẽ. Anẽ.

32Tā nhūm mẽ ja wa ho hamēxkrut nẽ tanhmã wa kot amnhĩ tomnuj toja mȳrapê Jejus kôt wa hp̄r kaxyw hkôt māänën wa o tē. 33Jakamã nhūm mẽ ra kẽn nh̄xêt te kot mẽ hkr̄i hi pyràk xwŷnhta wŷr mẽ o pôj. Mẽ kot kâm “mẽ hkr̄i hi xâ” anh̄yr jarênhja wŷr mẽ o pôj. Hämri nẽ Jejus pê ê kapâ nẽ pî kahpa hã kuxi nẽ prek o īhkra nẽ hpar o htŷx pa. Hämri nẽ kânhmã pî kahpa xâm nẽ ho htŷx nhūm xa. Hämri nhūm mẽ hpânhã wa kot amnhĩ tomnuj xwŷnhta mä wa ho anẽ nẽ. Nẽ prek o wa īhkra nẽ wa hpar o htŷx pa hämri nẽ akutâ ho Jejus nhijê nẽ wa ãm nhūm wa ajêt. 34Hämri nhūm Jejus kŷx pê amnhĩ xâ htŷx kumrêx kamã hamak o jêt râhã mẽ ho Tirtûm wŷ nẽ kâm:

—Kwa Papaj. ãm ixtâ jajê pumu. Mẽ kot mêmoy mex pumunh kêt jakamã na mẽ ã inh̄pêx anẽ. Jakamã ãm ixtâ mẽ omu nẽ mẽ kamã axukapr̄i nẽ. Anẽ.

Hämri nhūm hparpê pôristi hkwŷjaja axp n m   e hkwŷ ho pigranh kaxyw h   k  nre ho j  ka ho hkr  . 35Nh  m m   oht   rax n   Jejus parp   omunh o kuh  . Nh  m m   o pahijaja m   noo m   h   hp  r o axk   n   m   k  m:

—E jahti na pre te k  p m   pakapr   xwŷnh    amnh   jarênh o ri pa. N   Tirtûm kot m   pakaxyw   m xwŷnh    amnh   jarênh o ri pa. Jakam   e kwa pu m   xa n   kot amnh   kax  r n   wr  k k  m omu. An  .

36Nh  m pôristi m  n  n tanhm   h   hp  r o pik  nh to. N   hparp   k  m w  h  ti punuti jahkre n   k  m:

—Kwa wr   n   m   ixit   ja hkwŷ ho ixf   n  . An  .

37Hämri n   k  m:

—E ap   Ijaew nh   pahi h   kot kaj amnh   kapa n   akup  n wr  . Kwa tokyx pa m   ja h   apumu. An  .

38Nh  m pôristija tapti h   py n   tanhm   h   kag   hto. N   h   kag   ho:

IJAEW NH  O PAHI NA JA

Anh  r o h   kag   h  mri n   Jejus wŷr api n   m  y ri kunh  .

Wa kot Jejus nhij   n   wa j  t xwŷnh wa har  nh

Mat  ewre 27.44; Makre 15.32

39H  mri nh  m wa kot īhk   h   j  t xwŷnhta o haxwŷja k  m kap  r punuj n   k  m:

—Kwa kot kaj ap   Tirtûm kot m   ixf  xyw ax  m xwŷnh h   kot kaj amnh   kapa n   wr  . N   m  n  n amnh   k  t wa ixt   wr  . An  .

40-41H  mri nh  m ih  ta kuma n   h   k  m akir n   k  m:

—Tk. Kwa amar   aj  t. X   am   Tirtûm pyma hk  t   na ka   k  p Krata m   akap  r an  ? N   koja k  m wr  k pr  m n   kot wr  . No pajam   pahte

amnhī tomnuj mȳrapê koja mē pahpī. No tām kot tanhmā amnhī tomnuj to hkêt tā nhūm mē amarī ā hipêx anē.

42Anhŷr o kām kapēr hāmri nē Jejus mā kām:

—Kwa Jejus. Kêr ka nhŷrmā mē ixto amnhíptà hāmri nē inhmā ajamaxpēr nē ixmlamā axukaprī nē ixto mex nē. Anē.

43Hāmri nhūm kām:

—Nà kot kaj jarâhā ma ixlköt kaxkwa hwŷr api nē hpânhā ixlkuri amex nē atîr tûm nē apa ho apa. Ām hāmri na pa ã amā ixkapēr anē. Anē.

Jejus tyk ã harēnh

Matêwre 27.45-56; Makre 15.33-41; Juāw 19.28-30

44Tā nhūm kaxkwa nhîpôk ri myt nhŷr mē nhūm te ra kamât pyràk nhūm kamât kô rax kumrêx. Nē kamât kô ho ra hâ awry nē. Ja mē nhūm akupŷm myt katêr o mō. **45-46**Nom nhūm kormā kamât kôta ã nhūm Jejus ra htyk kaxyw nē àmra kamā Tîrtûm mā kapēr nē kām:

—E Papaj. Mâmri ixkarô ho amnhíptà.

Anhŷrja kôt hāmri ty. Pu nhūm Tîrtûm mā amnhī jarênh xâ hâ ixlkre kamâ hakwakre hâ kupêxéja axkjê nê amnhī kahê xâ měnh kurê kumrêx. Utî rax tâ kôt ã axkjê nê amnhī kahê xâ mē. Te Jejus htyk o kot mē pahte hköt amnhī xunhwŷr xwŷnhjê mā Tîrtûm wŷr pry jakwa kre kahê xâ měnh pyràk o ã amnhī nhîpêx anē. **47-49**Hāmri nhūm mē piitâ měmoj ã kot amnhī nhîpêx anhŷr ã omunh o kuhê xwŷnhjaja. Nē kaxyw Jejus

Rukre 23.44-46

kràmnhwýjaja nhûm mĕ amým omunh o kuhê. N   Garirej r  m m  ni kot Jejus k  t m   pa ho m   pa xw  nhjaja m  n  n m   kuri amým hkapr   n   omunh o kuh  . Nh  m p  risti kr  ht  mj   h  oja    m  moj kot amnh   nh  p  x anh  r    omu n   tee ri hamaxp  r o:

—H  exta waa n  . P  r   m h  amri na pre hte t  m amnh   nh  p  x o pa. T   pa m   amar   m   mar x   hk  t ixt  x kup  . An  .

Nh  m    hamaxp  r anh  rja k  t T  rt  m m   mex o mex    har  nh o xa. Nh  m amar   m   kuh   xw  nhjaja m  n  n m  moj    kot amnh   nh  p  x anh  rta pumu n   tee ri hkukam   hamaxp  r o ra k  m ma ht  x n  . H  amri n   awjan   n   ma akup  m kr  m m  rar kur   kumr  x.

M   kot Jejus jax  r    m   har  nh

Mat  wre 27.57-61; Makre 15.42-47; Ju  w 19.38-42

50-51 T   nh  m axtem Juje p   Arimatej nh   xw  nhja. Arimatejja pika p   Ijaew kam   na. Nh  m Jujeja kot amnh   to mex jakam   T  rt  m k  t amnh   nh  p  x o pa. Jakam   na pre hkw  j   rom T  rt  m kot m   pahw  r Jejus m  nh xw  nh    omu n   hk  t hamaxp  r. K  p Ijaew nh   pahi h   ht   hkw  j   hk  t hamaxp  r k  t n  . Jakam   nh  m prem kot Jejus p  r    am  n   nh  m tee ri har  nh ma nh  m ja k  p omnuj n  . 52 Jakam   nh  m Jejus ty nh  m Juje ma pahi Pirat w  r t   n   i h   kuw  y n   k  m:

—Pa? E ot pa aw  r t  . Kwa inhm   htyk xw  nhhta g   pa ma o t   n   hax  . An  .

53 H  amri nh  m kuma n   k  m kug   nh  m ma o t   n   hax  . Kaxyw kup  x   h   py n   ho hkupu n   ma o t   n   k  n kre kapr   kam   hax  . M   kot korm   kam   m  h  o jax  r k  t nh  m m   kam   Jejus jax  . 54 Ar  gro p   s  esta h   nh  m prem kup   nh  m myt x  r o m  r m   nh  m Juje ma o t   n   hax  . Ijaew k  t x   h   ar  gromnuja w  r hax  . 55 Nh  m Garirej r  m m  ni hkw  y kot Jejus k  t pa xw  nhjaja ma hk  t mra n   kot hax  r k  m omu. M   hkuxwax   ho gregrer k  t r  h   hax  r k  m omu. 56 H  amri n   ma akup  m kr  m mra n   kaxyw m   hkuxwax   hkw  y ho an  .

T   nh  m apkati nh  m m   o ar  gromnu p   sap kator jakam   nh  m m   korm   akup  m hw  r m  rar k  t n  . H  amri ar  gro mex jam  r p   ar   hk  kot o hkr  .

Jejus akup  m ht  r jar  nh

Mat  wre 28.1-10; Makre 16.1-8; Ju  w 20.1-10

24 1 T   nh  m apkati nh  m t  m  k. H  amri nh  m m  nijaja kw  yht   k  nhm   hkr   n   ma akup  m k  n kreta w  r m   hkuxwax   ho mra. 2 H  amri n   hw  r ah  t  p o mra nh  m ra hakwakre kah   x   raxta kah   x   hk  x    xa nh  m m   tee ri omu. 3 H  amri n   k  n kre w  r agj   n   kam   tee ri Jejus jap  r no nh  m kam   amrakati. 4 Nh  m m   tee ri axp  n pumunh p   hkukam   hamaxp  r.

Hāmri nhūm Tīrtūm kapēr o wrȳk xwȳnh wa axkrut nē mē haēr pē mē hwȳr kato nē wa xa. Wa ê jaka nē hirā htȳx kām wa xa. 5Nhūm mē tee ri wa omu nē kām wa uma htȳx nē. Nē wa umaj hkōn krā ho rōrōk nē hkrī hpa. Nhūm wa mē omu nē mē kām:

—Kwa mon ka mē ri mē htykjē kamā ra akupȳm htīr xwȳnhata japēr o ri apa? 6Jar amrakati. Na ra akupȳm htīr. Kormā Garirej kamā pa ri kot mē amā amnhī jarēnh xà hkōt na ra akupȳm htīr. Mān ka mē arī kot ā mē amā amnhī jarēnh anhȳrja ā anohtȳx japēr. 7Mē kot unēnh nē pī kahpa hā nhōr nhūm htyk ā apkati axkrunēpxi hāmri nē akupȳm htīr ā kot mē amā amnhī jarēnhata mān ka mē arī hā anohtȳx japēr.

8Anhȳr o mē kām kapēr nhūm mē kuma hāmri nē ra Jeus kot mē kām ā amnhī jarēnh anhȳrja mā hamaxpēr kurē kumrēx. 9Hāmri nē awjanā nē ma akupȳm krīm hkīnh nē mra. Nē hwȳr pōj nē mē kot Jeus nhȳ hā mē ahkre ho mē pa xwȳnhjē mā awjarē. Mē kēp 11 xwȳnhajē mē kaxyw hkwȳjē mā awjarē. 10Mēni kot mē kām ujarēnh xwȳnhajē nhīxi na pre Marir Matarēn nhūm ja kēp Joanā. Nē Xiakre katorxà Marir ōta. Nē kaxyw mēni hōja. Jakamā nhūm mē ma akupȳm Jeus nhȳ hā mē ahkre ho mē pa xwȳnhjē hwȳr mra nē mē kām awjarē. 11Nom nhūm mē kuma nē ām mē kuma nē htȳx ho amnhī krā hkōt mē kot ri ā harēnh anhȳr ā mē hkamnhīx nē ām mē kuma. 12Nhūm Simāw Pētre hamaxpēr hāmri nē kānhmā xa nē ma kēn kreta wȳr hprōt nē htēm kurē kumrēx. Hāmri nē tee ri kēn kre kaprȳ kamunh o xa nē kamā Jeus kupu xà pix pumu nē tee ri hkukamā hamaxpēr hāmri nē ma akupȳm tē.

Jeus kot Emau hwȳr wa mōr xwȳnh wa hwȳr kator ā harēnh Makre 16.12-13

13Tā nhūm ra amȳkry ho mō nhūm Jeus kwȳjē hō wa hamēxkrut nē Jerujarē rūm kato nē ma akupȳm wa ō krī pē Emau hwȳr wa mō. Jerujarē rūm Emau hwȳr ahkrānre. 14Jakamā nhūm wa hwȳr pry hā axpēn mā tanhmā Jeus jarēnh to ho mō. Kēn kre kamā mē kot haxār nhūm ra ī pikunorja nhūm wa axpēn mā harēnh o wa mō. Nē tee ri hkukamā hamaxpēr o wa mō. 15Hāmri nhūm Jeus tām tē nē wa hā ajēt nē wa hkōt tē. 16Nom nhūm wa hprī hā omunh kēt nē. Tȳx ho nhām mēhō hā hkamnhīx nē wa arī axpēn mā harēnh o wa mō. 17Hāmri nhūm Jeus hēx rom wa kām:

—Kwa mēmon ka wa axpēn mā harēnh o wa mō? Anē.

Hāmri nhūm wa hkaprī kamā kām harē. 18Ihō pē Kroptija kām:

—Kwa xà na ka Jerujarē kamā ri apa htā kamā mē kot tanhmā amnhī nhīpēx toja jarēnh mar kēt nē? Kurūm amōr kēnā na ka ri mēmoj mar kēt nē ri apa. Anē.

19Hāmri nhūm wa kām:

—Nà amrakati ixte mēmoj maare hā. Kwa mo na wehe? Kwa war apři hā inhmā harē pa kuma. Anē.

Hāmri nhūm wa kām:

—Nà mē kot mē ixpē tanhmā Jejus pē Najare nhō xwÿnhta to kēnā. Kēp Tīrtūm nhŷ hā kapēr jarēnh o pa xwÿnh na pre. Nē Tīrtūm nhŷ hā tanhmā amnhī nhípêx to ho pa nhūm prem piitā amnhīm mex ā harē. 20Tā nhūm mē panhō patre krähtūmjē mē mē panhō pahijaja axtem nē mē kām hā amÿnē. Mē kot pī kahpa hā nhôr nhūm htyk kaxyw mē kām hā amÿnē. 21Pa prem ixtŷx ho kēp Tīrtūm kot mē pahwyr mēnh xwÿnh ā hkamnhīx nē kot Rōm nhō xwÿnhjē pē mē ixpytär ā hkamnhīx tā nhūm prem mē ixpē kupī. Jāā na prem ā hipêx anē nē kupī. Na ra htyk ā apkati axkrunëpxi.

22-23—Nē jarāhā kwÿhtā mēni hkwÿjaja ma haxàr xà hā kēn kre hwyr mra nē xep tee kamā hapēr nē omunh kêt nē. Xep ām Tīrtūm kapēr o wrýk xwÿnhja wa ho axkrut nē wa omu nhūm wa xa. Nhūm mē kām ra akupým htír ā harē nhūm mē akupýn mē ixwyr mra nē mē ijaēr pē mē inhmā harē. 24Hāmri nhūm mē ixkwÿjaja ma mē hpānhā kēn kreta wyr mra nhūm ra mē kot harēnh xà hköt tee ri kamā hapēr nom nhūm kamā amrakati kumrēx. Anē.

25Hāmri nhūm Jejus amnhī tā wa kuma nē wa kām tanhmā amnhī jarēnh to nē wa kām:

—Hêxta waa nē. Pēr ām mē ate mēmoj mā ajamaxpēr tŷx mex kêt kumrēx. Na pre ra Tīrtūm nhŷ hā kapēr jarēnh xwÿnhjaja Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kamā ā kot amnhī nhípêx anhŷrja kukamā hprī hā harē nē hā kagà. Mē akukamā mē anhigêtjē mā harē nē hā kagà. Tā ka mē kormā aprī hā mar tŷx kêt nē. 26Kêt mē anē na Tīrtūm kot ām xwÿnhta ty. Tā ra akupým htír nē akupým kaxkwa hwyr àpir kaxyw. Kot mē ato amnhíptär kaxyw ra akupým hwyr àpir mā. 27Amnepêm na pre finat Mojesja tanhmā hkukamā mē anhigêtjē mā harēnh to nē hā kagà. Nē hprī hā harēnh o pa. Nhūm hpānhā Tīrtūm nhŷ hā kapēr jarēnh o mē pa xwÿnhjaja ma anē nē mē kām harēnh o pa. Anē.

Nhūm pre ā Jejus wa hköt hprī hā wa kām amnhī jarēnh anhŷr o tē. Te ho nhām mēhō jarēnh pyràk nom tām wa kām amnhī jarēnh o wa hköt tē. No nhūm kormā wa hprī hā kēp Jejus ā omunh kêt nē.

28-29Nhūm ā wa kām amnhī jarēnh anhŷr o mōr rāhā nhūm mē ra wa õ krí hwyr hpôx o mō. Nhūm ra kamàtre nhūm Jejus te kot wa rer nē nhŷhym ma htém kaxyw pyràk o amnhī nhípêx nhūm wa tee ri omu nē kām:

—Kwa xà kot kaj wa ixre nē ma tē? Ra kamàt o mōr kēnā. Kwa ma wa ixköt tē nē wa inhôrkwy kamā mān wa ixri pôj. Anē.

Hāmri nhūm wa kuma nē ma wa hköt tē. 30Nē mē wa õrkwý hwyr pôj nē hwyr agjê. Hāmri nē apkur kaxyw hkrī nhūm Jejus tām pâwti

py nē Tīrtūm mā harē nē hpānhā ho axkjē nē wa kām kugō. 31 Hāmri nhūm wa atā kēp Jejus ā omunh kurē kumrēx. Jao nhūm wa kēp akunok nhūm wa tee ūr xà kamā hapēr nhūm hkaprē mex nē xa. 32 Hāmri nhūm wa tee ri axpēn pumu nē ri hkukamā hamaxpēr nē axpēn mā:

— Hēxta waa nē. Xep tām na. Tām na pahkōt mō nē pry hā hprī hā pamā Tīrtūm kapēr ā kagà jarē pu hkōt pahkīnh nē mar o mō. Hēxta waa nē. Xep tām na. Anē.

33-35 Hāmri nē wa kānhmā xa nē kato nē ujanār kurē kumrēx. Hāmri nē ma akupȳm Jerujarē hwyr wa hkwŷjē hwyr tē. Nē mē hwyr pōj nē axà. Nhūm Jejus nhŷ hā mē ahkre ho mē pa xwŷnh pē 11jaja ra axpēn wŷr akuprō nē hkrī. Mē hkwŷjē mē axpēn wŷr akuprō nē axpēn mā tanhmā Jejus jarēnh to ho hkrī. Hāmri nhūm wa mē hwyr axà nhūm mē wa omu nē wa kām:

— Kwa na xep ra Jejus akupȳm htīr nē Simāw Pêtre hwyr kato. Anē.

Hāmri nhūm wa mē kuma nē mē kām:

— Tŷ na akupȳm htīr kēnā. Na pa wa ijaxwŷja ham omu. Na pry hā wa ixtā ajēt nē ma wa iixkōt mō nē wa inhōrkwŷ kamā pōj. Hāmri pa mē ixāpkur kaxyw ixkrī nhūm pāwti py nē Tīrtūm mā harē nē ho axkjē nē wa inhāmā kugō pa wa ixprī hā kēp Jejus ā omunh kurē kumrēx. Ixprī hā omunh jao nhūm wa ixpē hapēx. Anē.

Jejus kot hkwŷjē piitā hwyr kator ā harēnh

Matēwre 28.16-17; Makre 16.14; Juāw 20.19-23

36 Nhūm mē kormā axpēn mā Jejus jarēnh o hkrī rōm nhūm tām nhŷhŷnh mē hwyr axà nē xa. Mē haēr pē mē hwyr nhŷhŷnh axà nē mē kām:

— Pa? Xān ka mē arī akrī? Anē.

37 Hāmri nhūm mē amnhī jaēr pē omunh jao kānhmā hakry hpar o mra. Jao hakryk kām ma htŷx kām omunh o hkrī. 38 Hāmri nhūm mē kām:

— Kwa mon ka mē amā ixpyma kamā tee ri ixpumunh o akrī? Kwa mē ixkarō hā ixfamnhīx nē amā ixpyma hkēt nē. 39 Na pa akupȳn inhī ho mē awŷr ixfato nē xa. Ga mē inhīhkra kamā prek tatak xāja pumu. Nē ixpar kām omu. Kwa mē amā ixpyma hkēt nē. E mē māmrī mra nē anhīhkra ho ixkupē. Kēp apu ixkarō hpix ronhŷx ka mē inhī kupēnh kēt nē. Mo mēhkarōja ī? Nā na pa akupȳm ixtīr nē inhī ho mē awŷr ixfato. Anē.

40 Hāmri nē mē kām amnhī nhīhkra hpē nē mē kām amnhī par pē.

41 Tā nom nhūm mē arī akryk omunh o hkrī. Mē kot omunh nē hkīnh tā tee ri omunh o hkrī. Hāmri nhūm tee ri ja hā mē omu nē mē kām:

—E kwa mē inhmā mēmoj japēr pa kukrē. Anē.

42 Hämri nhūm mē kām tep gōj kām āmta gō 43 nhūm kupy nē hkur o nhŷ nhūm mē arī hā omunh o hkrī. Jao ra akupŷm htīr ā omunh kurē kumrēx.

Jejes akupŷm nojarēt nē hkwŷjē mā mēmoj tā karō

Matêwre 28.18-20; Makre 16.15-18; māänēn Atre 1.6-8

44-45 Hämri nhūm Jejes hprī hā mē kām Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot hkukamā harēnh ā amnhī jarē nē mē kām:

—Nà kormā ixtyk kêt ri na pa pre ixprī hā mē amā amnhī kukamā amnhī jarē. Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot tanhmā mē kot inhîpêx to hkukamā ijarēnhja. Na pre finat Mojes Tīrtūm nhŷ hā ixkukamā tanhmā ijarēnh to. Nē Tīrtūm nhŷ hā kapēr jarēnh o mē pa xwŷnhjaja Mojes mŷr pê haxwŷja ixkukamā tanhmā ijarēnh to. Nē Tīrtūm mex o mex ā mē grer ā kagà xwŷnhjaja haxwŷja ixkukamā tanhmā ijarēnh to. Jajē piitā na prem Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kamā ixkukamā ijarē. 46 Nē ijarēnh o:

Tīrtūm kot mē pakaxyw ām xwŷnh pê Krisja koja nhýrmā ty. Nē htyk o apkati axkrunêpxi nē akupŷm htīr.

Anhŷr o mē kot ijarēnh. Tā pa ra mē kot ixkukamā ijarēnh xà hkôt ā mē anē amnhī nhîpêx anē.

47—No ām Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot papxipix ixkukamā ijarēnh kêt. Kamā māänēn mē kajaja tanhmā mē akukamā mē ajarēnh kute. Mē apê ixkôt amnhī xunhwŷr xwŷnhjaja ixwakre kamā tanhmā mē ate inhmā amnhī nhîpêx to ho apa hkukamā tanhmā mē ajarēnh kute. Nē mē ajarēnh kot:

E mē ate ixkôt amnhī xunhwŷr xwŷnhjaja. Kêr ka mē ma pika piitā hkôt mē kām Tīrtūm kot mē awŷr mēnh xwŷnhta jarēnh o ri mē hkôt apa. Mē kot mē amar nē amnhī tomnuj kaga nē Tīrtūm kôt amnhī xunhwŷr kaxyw. Kêr kē Tīrtūm ja hā mē omu nē amnhī katut kôt mē kot amnhī tomnuj rēnh pa. E kêr ka mē ma krī piitā hkôt mē kām ā ja jarēnh anhŷr o ri mē hkôt apa. Krī pê Jerujarē kumrēx kām hâmri nē rī kormā pu hā krī kuhê xwŷnh piitā hkôt ajapôj nē mē kām harēnh o ri apa. Anē.

Ā Tīrtūm kapēr ā kagà htūm kot mē akukamā mē ajarēnh kot anhŷr.

48 Tā kêr ka mē ā mē kām tanhmā ijarēnh to ho ri apa anē. 49 No ām kormā. Kêr paj ma akupŷm kaxkwa hwŷr api hâmri nē amnhī pânhâ mē awŷr Tīrtūm Karō rē mân. Tīrtūm kot ixte amnhī nhîpêx ā ijarēnh xà hkôt kot paj amnhī pânhâ mē awŷr kurē. Tā kêr ka mē kormā krī ja kamā kutêp apa. Kêr kē mē awŷr wrŷ nē mē amā agjê ka mē rī kormā anhgrâ nē ma ý hā mē kām ijarēnh o ri mē hkôt apa. Anē.

Jejus kot akupým kaxkwa hwŷr àpir ã harênh*Makre 16.19-20; määnen Atre 1.9-11*

50Tā nhûm Jejus Jerujarẽ rûm hkôt mĕ pa ho pa xwŷnhjê kator nĕ ma krí pê Petân wŷr mĕ o mõ. Nĕ kormã hwŷr mĕ o mõr ri nhÿri mĕ o xa nĕ kànhmã ihkra pë nĕ mĕ ho Tirtûm wŷ. 51Ã mĕ ho hwŷr anhÿrja rôm nhûm Tirtûm amnhî wŷr ho àpir o mõ nhûm mĕ noo mă ma akupým tĕn api. 52Hämri nhûm mĕ kâm mex o mex ã harênh pê ma akupým àpir kâm omunh o kuhê. Nhûm ma tĕ nĕ mĕ kêp kakrãm axà nĕ mĕ kêp akunok. Hämri nhûm mĕ awjanã nĕ ma akupým Jerujarẽ hwŷr hkînh nĕ pa. 53Hämri nĕ apkati mĕ Tirtûm mă amnhî jarênh xà hã ixkre hwŷr agjê nĕ kamã Tirtûm mă mex o mex ã harênh o hkrí râhã nĕ.

Tā ãm ja pix ixkràmnhwŷ Teopre. Ixpê Rukre na pa awŷr kagàja nhípêx nĕ kamã Jejus kot tanhmã amnhî nhípêx to hã harẽ nĕ hã kagà nĕ awŷr kumê.